

Wrighted. 500
Major

੧੬ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥ ॥ ਹੁਕਮਿ ਸਤਿ ਨਾਮਹ ॥
 ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਵਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ॥ ੧੦ ॥ ਕਮਾਲੇ ਕਰਾਂ ਤਿਕਾਯ ਮਕਰੀ ॥ ਰਜਾ
 ਬਖਸ਼ਾ ਜਕਰਹ ਕੇਰਹੀ ॥ ੧ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਯੇ ਅਉਰੰਗ ਜੇ ਬੰਤੂ ਜੇ
 ਕਰਾਮਾਤ ਸਾਥੇ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਸੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਪਾਸਿ ਹੈ ॥ ਸੇ ਕਾਯ ਮਹੈ ਤੇ ਕ੍ਰਿ
 ਪਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਮੁਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਦਇਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਅ
 ਮਾਂ ਬਖਸ਼ਿ ਮਿਦ ਓਦ ਸਤਗੀਰਾ ॥ ਰਜਾ ਬਖਸ਼ੇ ਜੀ ਦਿਹੈ ਦਿਲ ਪਸੰ
 ਗ ॥ ੨ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਯਗਮ ਦੇ ਬਖਸ਼ ਸਟ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਬਖਸ਼ਿ ਦੇਹੈ ਹਬ
 ਕਰਿ ਕੈ ਪਾਪੀ ਆਨੂਰ ਛਿਲੈ ਦਾ ਹੈ ॥ ਆਪਨੀ ਰਜਾਇ ਕੈ ਬਖਸ਼ ਦਾ ਹੈ ॥

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਰੇਜੀਦੇਵਦਵਾਲਾਹੈ॥ ੩॥ ਸ੍ਰਹਿਨਸਾਹਿਬੂਬੀਦਿਹੋਰਹਿਨਮੂ॥ ਫਿ
ਬੇਗੁਨਬੇਚੁਨਚੁਬੇਨਮੂ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹਦਾਪਾਤਿਸਾਹ
ਏ॥ ਵਾਤਿਅਾਈਦੇਵਦਵਾਲਾਹੈ॥ ਰੰਗਤੇਰਹਿਤੋ॥ ਚਿਹਨਤੇਰਹਿ
ਤੋ॥ ਨਮੂਨਾਦਿਤਾਨੀਜਾਦਾਮੇਸਾਹੈ॥ ੩॥ ਨਸਾਜੇਨਬਾਜੇਨਫਉ
ਜੇਨਫਰਸਾ॥ ਖੁਦਾਵੰਦਬਖਸਿਦੈ॥ ਮੇਸਾਅਸਾਟੀਕਾ॥ ॥ ਨ
ਸਾਜਿਜਿਸਤੇਹੈ॥ ਨਬਾਜਿਜਿਸਤੇਹੈ॥ ਨਾਜਿਸਤੇਫਉਜੇ
ਹੈ॥ ਨਫਰਸਾਜਿਸਤੇਹੈ॥ ਜੇਵਹਿਗੁਰੂਬਖਸੀਸਕਰੇ॥ ਤਾਤਿਲੇ
ਕੀਦਾਰਾਜਬਖਸਦੈ॥ ਤੂਹੰਕਾਰੁਕਰਨਾਹੈਫਉਜਾਦਾ॥ ੪॥ ਜਹਾਂ
ਪਾਕਜਬਰਸਤਜਾਹਰਜਹੂਰਾ॥ ਅਤਾਮੇਦਿਹਦਹਮਚੁਹਾਜਰਯੂ

ਗਾਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਹਾਨ ਤੇ ਪਾਕ ਹੈ ਰੂ ਦਾ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ ਸਿਸਾ ਰੂਪੀ ਬਾ ੨
 ਗਾਵਿਗਾ ਦਾ ਤੇ ਦੇਵ ਦਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਤੇ ਨੇੜੇ ਤੇ ਨੇੜੇ ਹੈ॥ ੫॥ ਅਤਾ ਬਖਸ਼ ਦੇ
 ਪਾਕ ਪਰ ਵਰ ਦਿਗਾਗਾ॥ ਰਹੀ ਅਸਤ ਰੇਜੀ ਦਿਹੇ ਹਰਿ ਦਿਆਗਾ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਦਾ ਤੇ ਬਖਸ਼ ਦੇਵ ਦਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਤੇ ਪਾਕ ਹੈ ਤੇ ਪਾਲ ਦਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਦ
 ਲਾਇਤਾ ਦੇ॥ ਦਾਇਆ ਕਰਨ ਦਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਰੇਜੀ ਦੇਵ ਦਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਹਰਿ
 ਦਵਾਲਾ ਇਤਾਨੁ ਦੇਵਾ ਹੈ॥ ੬॥ ਕਿਸਾ ਹਿ ਬਦਿਆਗੁ ਸਤਾ ਅਜਮਾ
 ਜੀ ਮਾ॥ ਕਿਹੁ ਸਨ ਬਜ ਮਾਲ ਸਤਾ ਗਜ ਕਰਹੀ ਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
 ਜੇਸਾ ਹਿ ਬੁਧੁ ਹਿ ਦਿਲਾਇਤਾ ਦਵਤੁ ਤੇ ਦਵਤਾ ਹੈ॥ ਰੂਪ ਸੁੰਦਰ ਹੈ॥ ਹਿ
 ਮਕ ਦੇਵ ਦਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਦਾਇਆ ਦੇ ਕਰਨ ਦਵਾਲਾ ਹੈ॥ ੭॥ ਕਿਸਾ ਹਿ ਬ

ਸੁਭਿਗੁਮਾਸੁਆਜਨਨਿਵਾਜਾਗਰੀਬੁਲਪਰਸੇਤੇਗਨੀਮੁਲ
 ਗੁਦਾਜਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬੁਧਦਾਸਾਹਿਬੁਹੈ॥ ਗਰੀਬਾਦੀਰਖਿਅਕ
 ਰਨਵਾਲਾਹੈ॥ ਗਰੀਬਾਦਾਪਾਲਕੁਹੈ॥ ਦੁਸਟਾਦਾਨਾਸਕਰਨਵਾਲਾ
 ਹੈ॥ ੨॥ ਸਰੀਅਤਪਰਸੇਤੇਫਨੀਲਤਮਾਬਾਹਕੀਕਤਸਨਾਸੁ
 ਤਨਬੀਉਲਕਿਤਾਬਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਧਰਮਦਾਪਾਲਕੁਹੈ॥ ਵਡਿ
 ਆਈਦਾਪਰਹੈ॥ ਹਕੀਕਤਦੇਪਛੁਨਟੇਵਾਲਾਹੈ॥ ਨਬੀਹੈਕਿਤਾ
 ਬਾਦੇਬਣਵਟਵਾਲਾਹੈ॥ ੯॥ ਕਿਦਾਨਸਪਯੋਗਸਤਸਾਹਿਬਸਉ
 ਗਾਹਕੀਕਤਸਨਾਸਤਜਾਹਰਜਹੂਗਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬੁਧਦਾਪਾਲ
 ਕੁਹੈ॥ ਸਾਹਿਬਬੁਧਿਦਾਹੈ॥ ਹਕੀਕਤਦੇਖਣਵਾਲਾਹੈ॥ ਪਸਿਧਹੈ

ਅਸ

ਸੀ ਸਾਗੇ ॥ ੧੦ ॥ ਸਨਾ ਸਿੰਦ੍ਰੇ ਇਲਮ ਆਲਮ ਖੁਦਾਇ। ਕੁਸਾਇ ३
 ਦ੍ਰੇ ਕਾਰ ਆਲਮ ਕੁਸਾਇ। ਪਛਾਨ ਦੇਵਾਲਾ ਹੈ ਵਿਦਿਆ ਦੇ। ਸੀ
 ਸਾਗੀ ਵਿਦਿਆ ਆਪ ਹੀ ਖੋਲ ਦੇਵਾਲਾ ਹੈ। ਤੇ ਜਗਤ ਦੇ ਕੀ ਮਖੋਲੇ ਹੈ
 ਸੁ। ੧੧ ॥ ਗੁਜਾ ਸਿੰਦ੍ਰੇ ਕਾਰ ਆਲਮ ਕਬੀਰ। ਸਨਾ ਸਿੰਦ੍ਰੇ ਇਲਮ ਅ
 ਕਮ ਅਮੀਰ। ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਟੇਰੇ ਦੇਵਾਲਾ ਹੈ ਕੀ ਮਜਗਤ ਦੇ ਦੂਰ ਹੈ।
 ਪਛਾਨ ਦੇਵਾਲਾ ਹੈ ਇਲਮ ਵਿਦਿਆ ਜਗਤ ਦੀ ਤੇ। ਪਾਤੁ ਸਾਹਾ ਦਾ ਪ
 ਤਿਸਾ ਹੁ ਹੈ। ੧੨ ॥ ॥ ਦਾਸਤਾਨ। ॥ ਮਰਾ ਐਤ ਬਾਰੇ ਬਰੀ ਕਸਮੇ
 ਸਤ। ਕਿਏ ਜਦਗ ਵਾਹਾ ਸਤ ਯਜਨ ਦਾ ਯਕੇ ਸਤ। ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਯੇ
 ਅਉਰੰਗ ਜੇ ਬਹਕੀ ਕਤ ਕਹੇ ਨਾ। ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਈ ਐਤ ਬਾਰੇ ਰੀਸ ਹੁ ਤੇ ਨਾ

ਟੀਕਾ

ਹੀ। ਏਸਰਾ ਲਦਾਗਾ ਵਾਹਾਹੁ ਜੇ ਇਕੋ ਸੇਹੈਗਾ ਹੈ॥ ੧੩॥ ਨਕਤਰ
ਹਮਰਾ ਅੰਤ ਬਾਰੇ ਬਰੇ ਸਤਾ। ਕਿ ਬਖਸੀ ਵਦੀ ਵਨਹਮਰ ਕਿ ਜਬਰੇ ਸਤ
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰੰਚਕ ਸਮਾਨ ਭੀ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਅੰਤ ਬਾਰ ਨਹੀ। ਬਖਸੀ ਦੀ
ਵਾਨ ਸਭੇ ਤੂਠੇ ਹੈ ਨਿ॥ ੧੪॥ ਕਸੇ ਕਉ ਲਕੁਰਾ ਅੰਕੁਨ ਦੇ ਅੰਤ ਬਾਰਾ ਹਮ
ਰੇ ਜਾ ਆਖਰ ਸਵਦ ਮਰਦ ਪੁਆਰਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇ ਕੋਈ ਤੁਸਾਡੇ ਕੁ
ਰਾਨ ਦੀ ਸਹੁ ਉਤੇ ਅੰਤ ਬਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਸੇਓ ਸੇਦਿ ਨ ਖੁਰੇ ਹੋਇ ਕੇ ਮਰੇਗਾ॥
੧੫॥ ਹੁਮਾਰਾ ਕਸੇ ਸਾਇਆ ਯਦ ਬਜੇਗਾ। ਬਰੇ ਦਸਤ ਦਾਰ ਦਨ ਜਾਗੇ
ਦਲੇਗਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹੁਮਾਂ ਪਿਛੀ ਜੇਹੈ ਤਿਸ ਦੀ ਛਾਇਆ ਜਿਸ ਤੇ ਅ
ਵਦੀ ਹੈ। ਤਾ ਛਾਇਆ ਉਪਰਿ ਕਾਂ ਉਨਾਹੀ ਹਥ ਪਾਇ ਸਕਦਾ। ਤੁਕਾਂ ਉਪ

ਹੁਮਾਉਵਾਹਿਗੁਰੂਹੈ॥ ਤੇਉਸਦੀਛਾਇਆਅਸੀਹਾ॥ ਤੇਗੀਕਿ ੪
 ਆਮਜਲਹੈ॥ ੧੬॥ ਕਸੇਪੁਸਤੁਅਫਤਦਪਸੇਸੇਰਨਗਾਨਗੀ
 ਰਦਬੁਜੇਮੇਸਾਅਹੁਗੁਜਗਾ॥ ਰਦਬੁਜੇਮੇਸਾਅਹੁਗੁਜਗਾ॥
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕੋਈਸੇਰਟੀਸਰਨਿਆਵੈਨਗਾ॥ ਤਿਸਨੁਬੇਡਾਬਕ
 ਰੀਆਹਰਨਨਹੀਕੁੜਾਅਖਸਕਦੇ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂਸੇਰਹੈ॥ ਤੇਤੁਤੇਡ
 ਬਕਰੀਹਰਨਹੈ॥ ਤੇਗੀਕਿਆਮਜਲਹੈ॥ ਸਾਨੁਕਹਿਸਕੇ॥ ੧੭
 ਕਸਮਾਮੁਸੁੰਢੇਖੁਫੀਯਾਗਾਗਮਨਖੁਰਮਾ॥ ਨਦੈਜੇਅਜੀਜੇਰਬੁਮ
 ਅਫਕੁਨਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੇਹਕੁਰਾਨਦੀਜੈਮੈਛਪਕੇ॥ ਖਾਵਾ
 ਕਰਿ

ਆਹਾਂ ਤਾਨਾ ਮੇਰੀ ਫੇਜ ਉਸਤੀ ਤਲੇ ਘੋੜੇ ਦਾ ਸੁਮ ਪਾਏ ਆਹਾ ਤੁ
ਹਿਜਾ ਹਿਰੀ ਸਉ ਹਿਖਾ ਹਿਕੇ ਦਗਾ ਕੀਤਾ ਹੈ॥ ੧੮॥ ਗੁਰ ਸਨ ਹਿਚਿ
ਕਾਰੇ ਕੁਨ ਦਚਿ ਹਲ ਨਗਾ ਕਿਦਹ ਲਖ ਬਗਾਇ ਦਬਰੇ ਬੇਖ ਬਗਾ
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਭੂਖੇ ਕੀ ਕਰਨ ਚਾਲੀ ਸਿੰਘਾ ਦਹ ਲਖ ਉਪ ਰਿਓ
ਨਾ ਦੇ ਆਇ ਬੇਖ ਬਗਾ ਹੀ॥ ੧੯॥ ਕਿਪੇ ਮਾ ਸਿਕਨ ਬੇਦਰੀ ਗਾ ਆ
ਮਦੰਦਾ ਮਿ ਆਤੇ ਗਤੀ ਰੇਤੁ ਫੰਗਾ ਆਮਦੰਦਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
ਬਚਨ ਨੂਤੇ ਤ੍ਰਿਕੋਛੁ ਤੀਨਾ ਲਿਓ ਆਏ ਤੁਲਵਾਰ ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਬਦੂ
ਕਾਨ ਲਾ ਆਏ॥ ੨੦॥ ਬਲਾ ਚਾਹੀ ਦਰੀ ਮਯਾ ਆਮਦੰਦਾ॥

ਬਤਦਬੀਰਤੀਰੋਤੁਫੰਗਾਅਮਦੇਖ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਜਰੂਰਨਾਨਿ ੫
ਜੁਪਦੇਵਿਚਿਅਏ॥ਨਾਲਤਦਬੀਰਬੀਦੂਕਾਕੇਅਏ॥੨੧॥ਚੁਕਾ
ਰਾਅਜਹਮਹਿਹੀਲਤੇਦਰਗੁਜਸਤ॥ਹਲਾਕਸਤਬੁਰਦਨਬਸ
ਮਸੇਰਦਸਤ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਜਦਾਕੀਮਸਬੁਬਹਨੇਆਅੰਦਰ
ਜਰਦਾਵੇਖੀਏ॥ਤਾਹਲਾਕਹੈਲੈਜਾਣਾਸਾਬਤਲਵਾਯੇਹਬ॥੨
੨॥ਚਿਕਸਮੇਕੁਰਾਮਨਕੁਨਦਾਏਤੁਬਾਗਾਵਗਾਰਨਹਿਤੁਗੋਈਮ
ਨੀਰਹਿਚਿਕਾਗ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਕੀਸੇਹਕੁਰਾਨਦੀਦਾਮੇਕੁਰਾਏਤੁ
ਬਾਗਾਜਿਕਸਹੀਤਾਮੇਨੁਇਸਰਾਪਿਤੁਹੀਕਹੁਕੀਕੀਮਸਾ॥੨੩॥
ਨਦਾਨਮਕਿਣੀਮਰਦਰੋਬਾਹਿਪੇਚਾ॥ਮਗਰਹਰਗਜੀਹਹਿਨਿਆਇ ੪

ਬਹੇਚਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਾਸਾਮੇਜਾਣਾਜੇਤੂਕੈਸਾਮਰਦੁਹੈ॥ ਲੁਬ
ਫੀਦੀਨਿਆਈਫੁਲੀਆਹੈ॥ ਮੇਹਰਿਗਿਜਇਸਗਹਿਨਾਵਦਾ
ਕਦਾਚਿਤਾ॥ २੪॥ ॥ ਹਰਾਂਕਸਕਿਕਉਲੇਕੁਰਾਂਆਇਦਸਾ॥ ਨਜੇਬ
ਸਤੁਨੇਕਸਤਨੇਬਾਇਦਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕੋਈਸੈਹਿਕੁਰਾਂਨਈ
ਤੇਆਵੈ॥ ਨਹੀਤਿਸਨੇਬੀਨਣਤੇਕੁਹਟਾਚਾਹੀਦਾ॥ २੫॥ ॥ ਬਰੰਗੇ
ਮਗਸਸਾ॥ ਹਿਯੇਸੁਆਮਦੰਦਾ॥ ਬਾਯਕਬਾਰਗੀਦਰਖਰੇਸਾਅ
ਮਦੰਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰੰਗਮਖੀਆਂਦੇਸਿਯਹੁਪੁਸਕਾਦੇਅ
ਏ॥ ਇਕੇਦਾਰਵਿਚਹਲੇਦੇਆਏ॥ २੬॥ ॥ ਹਰਾਂਕਸਜਿਦੇਵਾਹਾ
ਮਦਬਰੂ॥ ਬਖੁਰਦਨਯਕੋਤੀਰਸੁਦਗਰਕਪੁੰ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇ

ਕੋਈ ਕੀਧਤੇ ਆਵੇ ਬਾਹਗਿ ॥ ਖਾਏ ਇਕ ਤੀਰ ਸੇ ਗਰਭ ਹੋਵੈ ਖੂਨ ਮੇ ॥ ੧ ॥ ੬
 ੨ ॥ ਕਿ ਬੇਰੂਨਿ ਆਮ ਦਰਸੇ ਜੇ ਦਿਵਾਗ ॥ ਨਖਰ ਦੇ ਦਤੀ ਰੋਨ ਗਾਸਤ
 ਦਖ ਆਗ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜੇਹੜਾ ਨ ਆਵੈ ਕੀਧਤੇ ਬਾਹਗਾ ਨ ਓਹੁ
 ਖਾਏ ਤੀਰ ਨ ਓਹੁ ਹੋਵੈ ਖੂਨ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਚੁਟੀ ਦਮ ਕਿਨਾਹ ਗਿ ਬਿ
 ਆਮ ਦਬ ਜੰਗਾ ॥ ਚਸੀ ਦੇ ਨਯ ਕੇ ਤੀਰ ਤਨ ਬੇਦਰੰਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
 ਜਦਾਂ ਡਿਠਾ ਮੇਨਾ ਹਰ ਪਾਂਘ ਠਾਣ ਜੰਗ ਦੇ ਵਿਚਿ ਆਵਦਾ ॥ ਯਕੇ ਤੀਰ ਨਾ
 ਲਛੇ ਤੀਹੀ ਮਾਰ ਲਇਆ ॥ ੨੯ ॥ ਹਮ ਆਖ ਰਹੇ ਜਦ ਬਜਾਏ ਮੁ
 ਸਾਫਾ ॥ ਬਸੇ ਖਾਨਾ ਹੁਰ ਦੇ ਬੇਰੂਨ ਜਾਫਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਭੁਭਿਕੁ
 ਨੁਸ ਸਗਾਏ ਵਿਚ ਜੁਪਦੇ ॥ ਬਹੁਤੇ ਖਾਏ ਖਾਵਦਾ ਲੋ ॥ ੩੦ ॥ ਕਿ ਅ
 ਮਾਵੇ

ਗਾਮ ਰਨ ਵਲੋ

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ॥ ੧ ॥

ਫੁਗਾਨਦੀਗਗਬਿਆਮਦਬਜੇਗਾ॥ ਚੁਮੈਲੇਦਵਾਹਮਚੁਤੀਰਿਤੁਫੰ
ਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੂਜਾਪਠਾਵਦਿਚਿਜੇਗਦੇਆਇਆ॥ ਜੈਸੇ
ਗੋਲੀਬੰਦੂਕਵਿਚੈਆਵਦੀਹੈ॥ ਤੈਸੇਆਇਆ॥ ੩੧॥ ਬਸੇਹਮ
ਲਹਕਰਦਹਿਬਮਰਦਾਨਗੀ॥ ਹਮਅਜਹੇਸਗੀਹਮਚੁਦੇਵਾਨਗੀ
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਹੁਤਹਮਲਹਕਰਦਾਆਇਆ॥ ਨਾਲਮਰਦਾਨ
ਗੀਹੈ॥ ੩੨॥ ਬਸੇਹਮਲਹਕਰਦਹਬਸੇਜਖਮਪੁਰਦਾ॥ ਦੁਕਸ
ਰਾਬਜਾਂਕੁਸਤਜਾਂਹਮਸਪੁਰਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਹੁਤੇਹਮਲਹ
ਕਰਦਾਮੀਜੇਬਹੁਤੇਜਖਮਖਾਧੇ॥ ਦੁਇਸਿੰਘਾਨੁਮਾਰੇਓਧੀਜਾ
ਨਤੀਸਭੇਦੁਇਲਖਮਾਰੇ॥ ੩੩॥ ਕਿਆਂਖੁਜਮਰਦੁਦਸਾਇਐ

ਦਿਵਗਾ ਬਮੇਦਾ ਨਿਆ ਮਦਬ ਮਰਦਾ ਨਵਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਓ ॥
 ਹੋਜੇ ਖੁਜਾ ਮਰਦੁ ਦਥਾ ਸੇਕੀ ਪਿਛੈ ਛੁਪਿ ਰਹਿਆ ॥ ਦਿਚਿ ਜੁਪ ਦੇਨ
 ਆਇਆ ॥ ਸੁਰਮੇ ਦੀਤਰਾ ॥ ੩੪ ॥ ਦਰੇਗਾ ॥ ਅਗਰੇ ਇਓ ਦੀਦ
 ਮੇ ॥ ਬਾਯ ਕਤੀ ਕਲਾ ਚਾਹ ਬਖਸੀ ਦਮੇ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਬੇਤੋਹ ਮਸੇ
 ਸਹੈ ਜੇ ਕਰ ਮੁਖ ਓਸ ਦਾ ਵੇਖਾ ਆਹਾ ਮੇ ॥ ਇਕਤੀ ਰਜ ਰੂਰ ਨਾਲ ਮਾਹਾ
 ਆਹਾ ॥ ੩੫ ॥ ਹਮ ਆਖਰ ਬਸੇ ਜਖ ਮਤੀ ਰੇਤੁ ਫੰਗਾ ॥ ਦੁਸੁ ਏ ਬਸੇ
 ਕਸਤ ਸੁਦ ਬੇਦਰੀਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਭੁਓ ਓਰ ਕਨੁ ਬਹੁਤੇ ਜਖ ਮਤੀ
 ਗਬੀ ਦੁਕਾ ਦੇਹੇ ॥ ਦੋਹਾ ਤਰ ਫਾਬੀ ਨੇ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਗਏ ॥ ੩੬ ॥
 ਬਸੇ ਬਾਨ ਬਧੀ ਦਤੀ ਰੇਤੁ ਫੰਗਾ ॥ ਜਿਮੀ ਗਸਤ ਹਮ ਚੰਗੇ ਲੇਲਾ ਲ
 ਬਹੁਤੇ

੩੨੨

ਹਰਿਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਹੁਤੇ ਬਾਨਾ ਦੀ ਬਰਖਾ ਹੋਈ॥ ਤੀਰਾ ਬੰਦੂਕ
ਦੀ ਬਰਖਾ ਹੋਈ॥ ਜਿਮੀਨ ਅੰਸੀ ਹੋਈ॥ ਜੈਸੇ ਗੁਲਾ ਲੇਦਾ ਰੰਗ ਲਾ ਲ
੩੧॥ ਸੋਰੇ ਪਾਇ ਅੰਬੋ ਹਿਰੰਦਾ ਸੁਦਹਿ॥ ਕਿਮੇ ਦਾਂ ਪੁਰ ਅਜ
ਗੋਇ ਰੋਗਾ ਸੁਦਹਿ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਿਰਤੇ ਪੇਰਾ ਦਾ ਵਡਾ ਢੇਰ
ਹੋਇ ਗਾਇਆ॥ ਖੇਤ ਪੁਰ ਨ ਹੋਇਆ॥ ਖੁਦੋਤੇ ਖੁੰਡੀਆ ਸੇ॥
ਸਿਰ ਖੁਦੋਤੇ ਟੰਗਾ ਬਾਹਾ ਖੁੰਡੀਆ ਹੋ ਖੇਤਾ ਵਿਚਿ॥ ੩੨॥ ਤਰੀਕਾਰ
ਤੀਰੇ ਤਰੀਕੀ ਕਮਾਂ॥ ਬਰਾਮ ਦਾ ਯਕੋਹਾਇ ਹੁ ਅਜ ਜਹਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
॥ ਤੜਕਾ ਹੋਇ ਤੀਰਾ ਦੇ॥ ਕਮਾਨਾ ਦੇ॥ ਬਾਹਰਿ ਇਕਹਾਇ ਹੁਇ
ਜਹਾਨ ਸੇਆਵੇ॥ ਚਾਇਹਾਇ ਜਖਮੇ ਹੋਇ ਕਰਨਾ॥ ੩੩॥ ਦਿਗ

ਗਰਸੇਰਸੇਕੈਬਰੇਕੀਨਹਕੇਸਾ॥ ਜਿਮਰਦਾਂਹਮਰਦਾਬਰੂਰਫਤ ੮
ਰੇਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੂਜਾਸੇਰਤੀਗਦਾਬਰੂਹੇਇਆ॥ ਸੁਰਮੇ
ਜੇਮਰਦੇਹੈ॥ ਤਿਨਾਦੀਆਬਾਂਹਾਂਤੀਬਾਹਰਹੇਸਜਾਏ॥ ਐਮੇਸੇਤੀ
ਰਚਲੇ॥ ੪੦॥ ॥ ਹਮਆਖਰਚਿਮਰਦੀਕੁਨਦਕਾਰਜਾਗ॥ ਕਿਬ
ਹਚਿਹਲਤਨਆਇਦਸਬੇਸੁਮਾਰ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਭੀਓਤ੍ਰਕ
ਨਕੀਮਰਦਦੀਚਲਦੀਹੈ॥ ਜੇਚਾਲੀਸਿਘਾਤੇਬੇਸੁਮਾਰਹੀਆਏ॥
ਤਾਂਸਿਘਾਕੀਕਰਨ॥ ੪੧॥ ॥ ਚਰਗੇਜਹਾਨੇਸੁਦਹਬਰਕਹਪੇਸਾ॥
ਸਬੇਸਹਿਬਰਾਂਆਮਦਹਮਹਿਜਿਲਵਹਿਜੇਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
ਸੁਰਜਲਹਿਗਾਇਆ॥ ਹਨੇਰੇਦਾਬੁਰਕਾਪਹਿਨਿਆ॥ ਰਾਤਿਦਾ

ਬਾਤਿ ਆਸਾਨੁ

ਪਾਤਿਸਾਹਿ ਚੰਦਮਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਆਇਆ ਨਾਲ ਪਗਾਸਹੈ। ਜੁਧ ਕਰਦਿ
ਆਗਾਤਿ ਪਗਾਈ॥੪੨॥ ਹਰਾਂਕ ਸਕਿ ਕਉ ਲੇਕੁਰਾ ਆਇ ਦਸਾ
ਕਿ ਯਜ ਦਾ ਬਰੋਨੁ ਮਾ ਆਇ ਦਸਾ॥ ਆਟੀਕਾ॥ ਜੋ ਕੋਈ ਸੋਹਕੁਰਾ
ਨਦੀ ਤੇ ਆਵੈ॥ ਤਾਂ ਵਹਿਗੁਰੂ ਗਾਹਿ ਉਸਨੂੰ ਆਇ ਵੇਖਾਵਦਾ ਹੈ॥
੪੩॥ ਨਪੇਚੀ ਦਮੁ ਏਨਰੀ ਜੀ ਦਤਨਾ॥ ਕਿ ਬੇਰੀ ਖੁਦਾ ਵਰਦ ਦਸ ਮਨ ਸਿ
ਕੀਨਾ॥ ਆਟੀਕਾ॥ ਨਤ੍ਰਿਗਾਹੇ ਇਆ ਸਾਡਾ ਵਲਾ ਦੁਖ ਹੋਇਆ
ਸਾਡੇ ਤਨਨੂੰ ਵਹਿਗੁਰੂ ਲੈ ਆਇਆ॥ ਦਸ ਮਨ ਨੂੰ ਤੇੜਿ ਕੇ॥੪੪॥
ਕਿ ਦਾਨ ਮਕਿਈ ਮਰਦ ਪੇਮਾ ਸਿਕੀਨਾ॥ ਕਿ ਦੇਖਤ ਪਰਸਤ ਅਸਤ
ਈ ਮਾਫਿ ਕੀਨਾ॥ ਆਟੀਕਾ॥ ਜਾਣਦਾ ਨਾ ਸੋ ਜੋ ਕੈ ਸਾਹੈ॥ ਜੋ ਬਚਨ ਦਾ

ਸੂਠਾਹੈ। ਤੇ ਦੁਇਲਤਦਾ ਪਿਆਰਾਹੈ। ਈਸਾਨ ਦੇ ਰੂਲ ਦੇ ਵਲਾਹੈ। ੪੫
 ੪੫। ਕਿਥੀ ਮਾਂ ਪਰੰਤੀ ਨਾ ਆਉ ਜਾਇਦੀ। ਨਸਾ ਹਿਬਸਾ ਸੀ ਨਮਹ
 ਮਦਯਕੀ।। ਟੀਕਾ।। ਅਤੇ ਰੇਵਿਰਿਥੀ ਮਾਨਹੈ। ਨਦੀ ਨਹੈ। ਨਸਾ
 ਹਿਬਦੀ ਪਛਾਣਹੈ। ਨਮਹੀ ਮਦਤੇ ਨਿਸਚਾਹੈ। ੪੬। ਹਰਾਂਕਸ ਕਿਥੀ
 ਮਾਪਰਸਤੀ ਕੁਨਦਾ। ਨਪੈ ਮਾਂ ਖੁਦਸ ਪੇਸ ਪਸਤੀ ਕੁਨਦਾ।। ਟੀਕਾ।।
 ਹਰਿਕੋਈ ਈਸਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾਹੈ। ਨਹੀ ਆਪਣੇ ਬਰ
 ਨਨੁ ਅਗੇ ਪਿਛੇ ਕਰਦਾਹੈ। ੪੭। ਕਿਥੀ ਮਰਦਰਾਜ ਰਾਏ ਤੁਬਾਰਨੇ
 ਸਤਾ। ਚਿਕਸ ਮੇਕੁਰਾਨਾ ਸਤੁਯਜਦਾਯਕੇ ਸਤਾ।। ਟੀਕਾ।। ਜੇ
 ਤੂੰ ਅਜੇਹਾ ਸੂਠਾਹੈ। ਤੇਰਾ ਜਰਾ ਭੀ ਐਤਬਾਰ ਨਹੀ। ਤੇਰੀ ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਸੀ

ਹਦਾਇਤ ਬਾਰ ਕੋਈ ਨਹੀ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਇਸ ਗਲ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ॥੪੮॥
ਅਚਿਕਸਾ ਮੇਕੁਰਾਨ ਸਦਕੁਨ ਦਇਖ ਤੀਆਗ॥ ਮਰ ਕਤਰ ਹਨਾ
ਇਦ ਅਜੇ ਅੰਤ ਬਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਦਕੁਰਾਨ ਦੀ ਸੋਹਕਸਾ ਮਕਰੇ॥
ਤਾ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਕਤਰ ਹਛੀ ਨਹੀ॥ ਆਵਦਾਇਤ ਬਾਰ ਤੇਰੇ ਉਪਰਿ॥੪੯॥
ਅਗਰ ਚੇਤੁਰਾ ਅੰਤ ਬਾਹਾ ਮਦੇ॥ ਕਮਰ ਬਸਤ੍ਰੇ ਪੇਸਵਾ ਮਦੇ
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਿਕਰਿ ਤੇਰੇ ਤਾਈ ਅੰਤ ਬਾਹਾ ਆਵਦਾ ਹੈ॥ ਤਾ ਕਮਰ ਬਸਤ੍ਰੇ
ਨਕੇ ਅਸਾਨੁ ਆਇ ਮਿਲੁ॥ ੫੦॥ ॥ ਕਿਛੁ ਜਾ ਅਸਤ ਬਰਸ ਕੁਤੁਰਾਈ
ਸਖੁ ਨਾ॥ ਕਿਕ ਉਲੇਕੁਰਾਨਾ ਅਸਤ ਕਸਮ ਅਸਤ ਮਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
ਜੁਤਾਰੇ ਸਿਰ ਤੇਰੇ ਉਪਰਿ ਸੁਖ ਨਦਾ॥ ਅਸਲੁ ਹਿਦਾ ਹੈ ਜੁਕੁਰਾਨ ਦੀ

ਸਿਰੀਤੀ ਹੈ॥ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਤੇ ਝੂਠ ਹੋਇਆ ਹੈ॥ ੫੧॥ ਅਗਰ ਹਜਰ ਤੇ ੧੦
ਦਸਿਤਾ ਦਹਸਦਾ॥ ਬਜਾਨੇ ਦਿਲੇ ਕਰਵਾ ਜਹਿ ਸਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
॥ ਜੇਕਰਿ ਤੁਸਾਡਾ ਮਹਿ ਦੋਰੋ ਰਵਿਚੋ ਉਠੇ॥ ਤੇਜਾਨ ਦੇ ਤੇ ਦਿਲ ਦੇ ਬਚਨ ਕ
ਰੇ॥ ਜੇਗਾ ਜਪਾ ਲਸੇ ਦਾ ਹੈ॥ ਤਾਤੂੰ ਮੀਨੇ॥ ੫੨॥ ਸੁਮਾਰ ਚੁਫਰ ਜਾਸਤ
ਕਾਰੇ ਕੁਨੀ॥ ਬਮੁਜ ਬਨ ਵਿਤਹ ਸੁਮਾਰੇ ਕੁਨੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੇਰੇ ਉਪ
ਰਿਕਾਰ ਹੈ॥ ਜੁਸਾਡੀ ਅਦਮਨ ਮੁਜ ਬਲਿਖੇ ਦੇ॥ ਭਵੈ ਸੁਮਾਰ ਕਰਿ ਕੇ
ਵੇਖ॥ ਕਿਤਾ ਬਲੇ ਕੇ॥ ੫੩॥ ਨਵਿਸਤ ਹਰ ਸੀ ਦੇ ਬਗੁਫਤ ਹਜੁ ਬਾਂਬੁ
ਬਾਇਦ ਕਿਕਾਰ ਈ ਬਗੁਤਰ ਸਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਰਮਾ ਵਿਚਿ ਭੀ
ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਮੇਰਾ ਪਪੁਰਿਆ ਆਹਾ॥ ਤੇ ਮੇਰਾ ਬਾਨਤੀ ਭੀ ਕਹ

ਨਾਹਾ। ਚਾਹੀਦਾਹੈ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਮਇਹੁੰ^{ਨੂੰ}ਕੁ ਬਿਆਈ ਦੇ ਪਹੁਚਣਾ॥ ੫੪॥
ਹਮੀ ਮਰਦ ਬਾਯਦ ਸੁਦਰ ਸੁਖ ਨ ਦਰਾ। ਨ ਸਿਕ ਮੇ ਦਿਗਰ ਦਰਿ ਦਹਾ
ਨੇ ਦਿਗਰ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮਰਦ ਜੇ ਚਾਹੀਦਾਹੈ ਜੋ ਸੁਖ ਨ ਦਾਸ ਚਾਚਾ
ਹੀਦਾਹੈ॥ ॥ ਮੇਸਾਨ ਹੋਵੈ ਜੋ ਮੁਖ ਤੋਹੋਰ ਤੇ ਦਿਡੁ ਵਿਚੋਹੋਗ॥ ੫੫॥ ਕਿਕਸੀ
ਮਗਾਗੁਫਤ ਬੇਰੂਨ ਅਮਾ ਅਗਰਾਸਤੀ ਖੁਦ ਬਿਆਰੀ ਕਦਮਾ
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇ ਮਹੀ ਮਦੰ^{ਨੂੰ}ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਕਹਿਅਾਹੈ ਜੇ ਤੇਰੇ ਕੋਥੋ ਬਾਹਰਿ
ਮੈਨਾਹੀ॥ ਜੇ ਕਹਿਏ ਹਿਬਤ ਸਚੀ ਹੈ ਤਾਅਪਕਦਮ ਬਿਆਇਕੋ॥
ਲੁ॥ ੫੬॥ ਤੁਰਾਗਾਰ ਬੁਬਾਇਦ ਬਕਉਲੇ ਕੁਰਾਂ॥ ਬਨਿਜਦੇ ਸੁਮਾਂਗਾਂ
ਰਸਾਨ ਮਹੁਮਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੇਰੇ ਤਾਈ ਜੇ ਕਹਚਾਹੀਦਾਹੈ ਕਉਲਕੁ

ਰਾਨਦਾਪਾਸਤੇਰੇਪਹੁਚਾਇਦਾਹਾਮੇ॥੫੧॥ਕਿਤਸਰੀਫਦਰਕਸਬਰਿ ੧੧
 ਕਾਂਗੜਕੁਨਦਾ॥ਵਜਾਂਪਸਮੁਲਕਾਤਬਾਹਮਕੁਨਦਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਜੇਤੂੰ
 ਸਾਡੇਪਾਸਆਵਨਾਹੈ॥ਤੁਆਸੀਪੈਲੇਕਾਗੜਹੈਰੇਹਾਂ॥ਅਸਾਨੁਆਇ
 ਮਿਲੁ॥ਤਿਸਤੀਪਿਛੇਤੇਰੇਨਲਮੁਲਕਾਤਕਰਗੇ॥੫੨॥ਨਜਰਗਦ
 ਰਈਰਾਹਿਖਤਗਹਿਤੁਰਾਸਤਾ॥ਹਮਹਕੈਮਬੈਰਾੜਹੁਕਮੇਮਰਾਸਤਾ॥
 ਟੀਕਾ॥॥ਤੂੰਜਰਬੁਭੈਨਕਰਾ॥ਸਬੁਥੈਰਾੜਾਦੀਅਕੈਮਾਮੇਰੇਹੁਕਮਦਿ
 ਰਿਹੈਨਿ॥੫੩॥ਬਿਯਾਤਾਬਮਨਖੁਦਜੁਬਾਨੀਕੁਨੇਮਾਬਰੈਸੁਮਾਂ ੨
 ਮਿਹਰਬਾਨੀਕੁਨੇਮਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਤੂੰਜੇਆਉਨਾਲਮੇਰੇਆਪਣੀਜੁ
 ਬਾਨੀਗਲਕਰਾਜੇਤੁਆਵੇਤਾਮੁਖਤੇਰੇਉਤੇਮਿਹਰਬਾਨੀਕਰਗੇ॥

੬੦॥ ਜਕੇ ਅਸਪਸਾਇਸੁ ਤੇਯਕਹ ਜਗਾ ਬਿਯਾਤਾ ਬਗੀਰੀ ਬਮ
 ਨਈ ਦਿਯਾਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਕਹ ਜਗਾ ਪੇੜੇ ਨਾਲਿ ਆਉ ਆਸਾ
 ਰੂਪਾ ਸਿਨਾ ਲਿਮੇਰੇ ਇਹੁ ਦੁਖਾਇ ਤੁਲੈ॥ ਚਾਲੀ ਬਰਸ ਰਾਜ ਔਰ ਕਰੁ
 ੬੧॥ ਸਹਿਨ ਸਾਹਿਗ ਬੀਦਹੇ ਚਾਕਰੇ ਮਾ॥ ਅਗਰ ਹੁਕਮ ਆਇ ਦਬ
 ਜਾਂਹ ਜਰੇ ਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪਾਤੁ ਸਾਹਾ ਦਾਜੁ ਪਾਤਿਸਾਹ ਹੇ ਜਿਸ ਦਾ
 ਤੁ ਬੀਦਾਹੇ॥ ਤਿਸ ਦਾ ਮੇਚਾ ਕਰਹਾ॥ ਜੇਕਰਿ ਹੁਕਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਹੇ
 ਵੇ ਮੇਰੇ ਉਪਰਿ ਆਵੈ ਤਾਂ ਸਾਬ ਜਾਨ ਬੀਹਾ ਜਰਹਾਂ॥ ੬੨॥ ਗੁਰਚੇ ਬਿ
 ਆਮ ਦਬ ਫਗਮਾਨ ਮਨਾਹ ਜੂਰੇ ਬਿਯਾਜ ਮਹਾਮਹ ਜਾਨ ਤਨਾ॥ ਟੀ
 ਕਾ॥ ॥ ਜੇਕਰਿ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਆਵਨਾ ਹੋਕਰੇ ਸਾਡੇ ਤਾ ਸੁਪਰਿ ਦੇ ਕਰਿ

ਆਉ॥ ਜਾਨਤੇ ਰਿਦਾ ਸੁਪ ਕਹਿਕੈ ਮਿਭੁਖੇ ਟਿਗਵਾਇਕੈ॥ ੬੩॥ ੧੨
ਅਗਰਤੇ ਬਿਯਜਨ ਦਾ ਪਰਸਤੀ ਕੁਨੀ॥ ਬਕਾਰੇ ਮਰਾਈ ਨ ਸੁਸਤੀ ਕੁ
ਨੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕਰਿ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੈਨੂੰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਛਾਣਹੈ॥
ਕਰਨੀ॥ ਗਵਿਚਿਕ ਮੇਰੇ ਦੇ ਤੈਨੂੰ ਦਿਲ ਨਾਹੀ ਚਾਹੀਦੀ॥ ੬੪॥ ਬੁਥਾ
ਯਦ ਕਿਯਜਨ ਦਾ ਸਨਾਸੀ ਕੁਨੀ॥ ਨਗੁਫਤੈ ਕਸਾਕਸ ਪਰਾਸੀ ਕੁਨੀ॥
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੈਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ॥ ਨਹੀ
ਕਹਿਅ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੇਗਾਹੀ ਬਾਂਨੁ ਦੁਖ ਦੇਵਣਾ॥ ੬੫॥ ਤੁਮ ਸਨਦਨ
ਸੀ ਸਰਵਰੇ ਕਾਇਨਾਤਾ॥ ਕਿਆ ਜਬਾ ਅਸਤਾਇਨ ਸਾਫੁੰ ਈਹ ਮਸਫਾ
ਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੂੰ ਤਖਤ ਉਤੇ ਬੈਠੇ ਵਾਝਾ ਹੈ॥ ਤੇ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਤੇ

ਨੁਵਾਹਿਗੁਰੂਬਖਸੀਹੈ॥ ਸਾਬਾਸਤੇਗੀਸਾਫੀਨੂੰ॥ ਤੇਸਾਬਾਸਤੇਗੀਸਿ
ਫਤਨੂੰ॥ ੬੬॥ ॥ ਕਿਅਜਬਸਤਾਇਨਸਾਫਟੀਪਰਵਰੀ॥ ਕਿਹੈਫ
ਸਤਸਦਹੈਫਈਸਰਬਰੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਾਬਾਸਤੇਗੀਸਫਾਈਨੂੰ॥
ਤੇਸਾਬਾਸੇਤੇਰੇਦੀਨਪਾਲਣਨੂੰ॥ ਤੇਹੈਫਹੈਸੇਫਰੀਹੈਫਹੈਤੇਰੀਪਾਤਿ
ਸਾਹੀਨੂੰ॥ ੬੭॥ ॥ ਕਿਅਜਬਅਸਤਾਅਜਬਅਸਤਾਫਤਵੈਸੁਖਾਂ॥
ਬਜੁਜਰਾਸਤੀਸੁਖਨਗਾਫਤਨਜੁਬਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਾਬਾਸਹੈਸਾ
ਬਾਸਹੈਰਾਜਤੇਰੇਨੂੰ॥ ਜੇਝੂਠੇਸੁਖਨਕਰਦਾਹੈਜੁਬਾਨਤੀ॥ ੬੮॥ ਅਜ
ਨਤੇਗਾਬਰਖੁੰਨਕਸਬੇਦਰੇਗਾ॥ ਤੁਰਾਨੀਜੁਖੁੰਨਅਸਤਬਾਚਰਖਤੇ
ਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੁਲਵਾਰਨਮਾਰਕਿਸੇਨੂੰਫੇਤੀਨਾਬਿਖੁੰਨਨਕਰਾ

ਜਿਵੈ ਤੂ ਖੁਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਤੈਨੂੰ ਅਕਾਸ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਪਵੈ ਗੀ ਤੇ ਖੁਨ ॥ ੧੩ ॥
ਹੋਵੈ ਗਾ॥ ੬੯ ॥ ਤੁਗਾ ਫਲਾ ਮਸ ਉਮਰ ਦਯਾ ਜਦਾ ਹਿਰਾਸਾ। ਕਿਉ
ਬੇਨਿਆਜ ਅਸਤ ਕਿਉ ਬੇਸੁ ਪਾਸਾ॥ ੭੦ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੂੰ ਹੀ ਕਾਰਨ ਕਰ
ਹੈ ਮਰਦਵਾ ਹਿਰਾ ਗੁਦਾ ਭਉ ਕਰਾ॥ ਓਹ ਬੇਪਰਵਾ ਹੋ। ਬੇਸੁ ਪਰਸ
ਹੈ। ਤੁਧੁ ਜੇ ਪੇਕਣੀ ਕੀਟ ਹੋ॥ ੭੧ ॥ ਕਿਉ ਬੇਮੁਹਾਬ ਅਸਤ ਸਾਹਨਾ॥ ਜਿਮ
ਨੇਜ ਮਾਂਗ ਸਚਾ ਪਤੁ ਸਾਹ॥ ੭੨ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕੁਓ ਤੇਰ ਹਤ ਹੋ। ਸਾਹਾ ਦਾ
ਸਾਹਾ ਹੈ॥ ਪਿਥਮੀ ਅਕਾਸ ਸਬੁ ਸੇ ਦਾ ਪਾਤਿ ਸਹੁ ਹੈ॥ ੭੩ ॥ ਖੁਦਾ ਵੈ
ਦੇਵੇ ਜਦ ਜਿਮੀ ਨੇਜ ਮਾਂ। ਕੁਨਿ ਦਾ ਅਸਤ ਹਰਿ ਕਸਮ ਕੀ ਨੇ ਮਕਾ॥ ੭੪ ॥ ਟੀ
ਕਾ॥ ॥ ਖੁਦਾ ਆਪ ਹੀ ਆਪ ਹੈ। ਰਿਦੇ ਦੇ ਜਾਨ ਦੇਵਾ ਲਾ ਹੈ। ਜਿਮੀ

ਨਦਾ ਤੇ ਜਮ ਨੇ ਦਾਹਰਿ ਕਿਸੇ ਨੂ ਬਣਾ ਦੁਹਾਰੇ ॥ ਮਕੀਸ ਮਕਾਨ ਕਹੀਏ
 ੫ ॥ ਗੁਰੀ ਉਸ ਬਣਾਏ ਨਿ ॥ ਤੇ ਪਰਾ ਦੇਹ ਹਿਟਵ ਲੇ ਕੁਰੀ ਉਸਿ ਬਣਾਏ ॥
 ੧੨ ॥ ਹਮ ਜਪੀ ਗਮੇ ਰੋਹ ਮਹਿ ਫੀਲਤ ਨਾ ॥ ਕਿਆ ਜਜ ਨਿਵਾਜਾ ਅਸਤ
 ਗਾਫਲ ਸਿਕੰਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਵਡੀ ਹੋਵੇ ਜੇ ਕੀੜੀ ਤੇ ਮਸਤ ਹੋਵੇ ਗਾ
 ਥੀ ॥ ਗਾਗੀ ਬਣੀ ਜੇ ਕੀੜੀ ਹੋਤਿ ਸਦੀ ਗਛਿ ਆਕਰ ਦਾਹੇ ॥ ਮਸਤੁਤੁ
 ਪੁਜੇ ਹੋ ਜੇ ਹੋਤਿ ਸਕਾਨਾ ਸਕਰਤਾਹੇ ॥ ੧੩ ॥ ਕਿਓ ਗਾਇ ਇਸ ਮਾ ਅਸ
 ਤਾ ਅਜ ਜਨਿਵਾਜਾ ॥ ਕਿਓ ਬੇਸੁ ਪਾਸ ਅਸਤੁ ਕਿਓ ਬੇਨਿਆਜਾ ॥
 ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਉਸਦਾਨਾ ਉਗਰੀ ਬਨਿਵਾਜੇ ॥ ਤੇ ਬੇਸੁ ਪਾਸੁਤਾਹੇ ॥ ਤੇ ਬੇ
 ਪਰਵਾਹੁ ॥ ਤੂੰ ਹੀ ਕਾਰ ਕਰੇ ਜੇ ਮੁਖਾਨਾ ॥ ਤੇ ਕੁਰਾਨ ਮੇਰੇ ਕੀਨਿਹੈ ॥

ਮੇਛੁਟਿਜਾਵਾਗਾ॥ ਤੁਆਨਲਪੰਛੀਹੈ॥ ਉਸਦੇਪਰਾਉਤੇਕੁਗਾਨਲਿਖਿ ੧੪
ਆਹੇਇਆਹੈ॥ ਤੇਪੋਰੇਭੀਜਉਖਾਦੇਹੈਨਿ॥ ੧੪॥ ਕਿਓਬੇਨਗੁਨਾਅ
ਸਤਓਬੇਚਗੁਨਿ॥ ਕਿਓਗਹਿਨੂੰ॥ ਸਤਓਰਹਿਨਮੂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੁ
ਰੰਗਤੀਰਹਿਤਹੈ॥ ਚਿਹਨਤੀਰਹਿਤਹੈ॥ ਗਹਿਦੇਵਿਖਾਲਟੇਵਾਲਾਹੈ॥
ਤੇਗਹਿਵਿਖਾਲਿਆਹੈਸੁ॥ ੧੫॥ ਕਿਬਰਸਰਤੁਗਫਰਜਕਸਮੇਕੁ
ਗੰ॥ ਬਗੁਫਤਹਸੁਮਾਕਾਰਖੂਬੀਰਸਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਉਪਗਿਸਿਰਿ
ਤੇਰੇਦੇਬਰਹੈ॥ ਸੇਖਾਹਟਾਹੈ॥ ਜੇਸੇਕੁਗਾਨਦੀਤੁਪਕੀਤੀਹੈ॥ ਕਹਨੇਹ
ਤੈਨੂੰਨਾਲਿਖੁਲਿਖਾਈਦੇ॥ ਪਹੁਰਬੇਅਬਰੇਇਨਹੈਇ॥ ੧੬॥ ਬੁਬਾਯ
ਦਤੁਦਾਨਸਪਰਸਤੀਕੁਨੀ॥ ਬਕਾਰੇਮਰਾਚੇਰਦਸਤੀਕੁਨੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੈਨੂੰ ਬੁਧਿ ਕਰਨੀ ਵਿਚਿ ਕੀ ਮੇਰੇ ਦੇ ਚਲਾ ਕੀ ਨਹੀ ਬਟਦੀ॥
ਜੇ ਤੂ ਚਲਾ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ॥ ੧੧॥ ਚਿਹਾ ਸੁਦ ਕਿਉਂ ਬਚਗਾ ਕੁਸਤ ਪਿਚਾ
ਹਾ ਕਿ ਬਾਕੀ ਬਿਮਾਨਾ ਸਤ ਪੇਚੀ ਦਹਿ ਮਾਰਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ਕਿ
ਅੰਗੇਇ ਅੰਗੇ ਚਰੇ ਬੇਟੇ ਮੇਰੇ ਮਰਿ ਗਏ॥ ਬਾਕੀ ਜੁ ਮੇਰ ਹਿਨਾ ਹਾ॥
ਤੇਰੇ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲਾ॥ ਜੇ ਸੇ ਕੁੰਡੁਲ ਮਾਰ ਕੇ ਸਰਪ ਬੈਠ ਦਾਹੇ ਦੇ॥ ਤੇ ਸੇ
ਕੁੰਡੁਲ ਮਾਰ ਕੇ ਬੈਠਾ ਹਾ ਮੇ॥ ੧੨॥ ਚਿਹਾ ਮਰਦੀ ਕਿ ਅਖ ਗਾਰਗਾ ਮੇਸ
ਕੁਨੀ॥ ਕਿ ਅਤ ਸੁਦ ਮਾਰਾ ਬੇਦੇਰ ਕੁਨੀ॥ ਟੀਕਾ॥ ਕੀ ਮਰਦੀ
ਹੈ ਅਗਾਜ ਕੁ ਤੇ ਬੁਝਾਈ ਹੈ ਤਾ ਜੇ ਹੁਤੀ ਸਹਿਰਸ ਕੁਦੀ ਹੈ॥ ਤੇ ਸੇ ਮੇ
ਅੰਗਾ ਹਾਂ ਤੁਸਾਨੁ ਸਾ ਕੁਨਾ ਹਾ ਏ ਬੇਟੇ ਮੇਰੇ ਚਿਹਾ ਅੰਗੇ ਹੋ ਸਨਿ॥

ਤੇਉਨਾਦੇਮਰਨੇਤੇਮੇਭੀਨਾਮੁਇਆਤੁਸਾਨੁਮੇਮਾਰਨਾਹੈ॥੧੯॥੧੫
ਰਿਖੁਸਗੁਫਤਫਿਰਦੇਸੀਇਖੁਸਜਬਾਂਸਿਤਾਬੀਬਵਦਕਾਰਾ॥
ਹਰਮਨਾ॥।ਟੀਕਾ॥॥ਕਿਆਹਛਕਹਿਆਹੈਅਸਾਨੁਪੈਕੰਬ
ਰਫਿਰਦੇਸੀਇਨੇਜੇਛੁਤੀਰਾਜਾਪਟਾਕਰਲੈ॥ਸਿਤਾਬੀਕੀਮ
ਸੈਤਾਨਦਾਹੈ॥ਮੇਸਹਿਜਨਲਪੀਬੁਬਟਾਵਾਗਾ॥੨੦॥ਕਿਮਾਬ
ਰਹਜਰਤਾਯਮਸੁਮਾ॥ਵਜ੍ਯੋਰੇਜਬਾਸੀਓਸਾਹਦਸੁਮਾ॥।ਟੀ
ਕਾ॥॥ਜਦੋਮੇਭੀਦਰਬਾਰੇਆਇਆਹਾਂ॥ਤੇਹਜਰਤਤੁਸਾਰੂ
ਭੀਦਰਬਾਰੇਆਇਆਸੀ॥ਓਸੇਦਿਨੁ॥ਤੇਤੂੰਭੀਸਾਹਦਹੈਜੇਰਾਜ
ਖਾਲਸੇਦਾਹੈ॥੨੧॥ਵਗਾਰਨਹਿਤੁਈਹਮਫਰਮੇਸਕੁਨਦਾ॥ਤੁ

ਗਾਮਫਰਮੇਸ੍ਰਯਜਦਾਂਕੁਨਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕਰਿਤੁਬੀਬਚ
ਨਦਿਸਚੇਗਾ॥ ਤੁਵਾਹਿਗੁਰੂਤੈਨੁਕੁੀਵਿਸਚੇਗਾ॥ ੮੨॥ ਅਗਰਕਾ
ਰੁਣੀਤੇਬਿਬਸਤੀਕਮਗਾ॥ ਖੁਦਾਵੰਦਬਾਸਦਤੁਰਾਬਪਿਬਗਾ॥
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕਰਿਤੁਆਸਤੁਕੀਮਤੇਕਮਰਬੀਨੇਗਾ॥ ਤੁਵਾਹਿ
ਗੁਰੂਤੈਨੁਇਸਗਲਦਾਫੁਲਦੇਵੈਗਾ॥ ੮੩॥ ਕਿਹੁਸਨਲਜਮਾਲ
ਸਤਰੇਸਨਜਮੀਗਾ॥ ਖੁਦਾਵੰਦਮੁਖਕਾਅਸਤੁਸਾਹਿਬਆਮੀਗਾ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰੂਪਤੇਰਾਵਡਾਉਦ੍ਰੋ॥ ਬੁਧਿਤੇਗੀਉਜਲਹੈ॥ ਪਾਤਿਸਾ
ਹੁੰਮੁਲਖਾਦਾਪਾਤਿਸਾਹੁੰਮੁਆਮੀਰਦਾ॥ ੮੪॥ ਕਿੰਤੀਕਾਰਨਕ
ਅਸਤੁਦੀਪਰਵਰੀ॥ ਚੁਯਜਦਾਂਸਨਾਸੀਬਜਾਬਰਤਰੀ॥ ਟੀਕਾ॥

ਜੇਏਹੁ ਕਾਰੁ ਭੁਲੀ ਹੈ ਪਰਮ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨੀ ਜੇਸਾ ਹਿ ਬਕੀ ਪਛਾ १੬
 ਟ ਕਰਨੀ ਚਿਸ ਸੇ ਬੇਹਤੁ ਰਹੈ ॥੮੫॥ 'ਤੁਗਾ ਮਨਨ ਦਾਨਮ
 ਕਿਯ ਜਦਾ ਸਨਾਸਾ ਬਰਾ ਯਦ ਨਿਤੇ ਕਾਰਾ ਪੁਰਖ ਰਾਖਾ ਈਕਾ ॥
 ਤੇਰੇ ਤਾਈ ਮੈ ਨਹੀ ਜਾਣਦਾ ਸਾ ਹਿ ਬਕੀ ਪਛਾ ਟਵਾਣਾ ਉਪਰਿ ਆਈ ਨਿਤ ਨੀਕਾਰ
 ਪੁਰਨ ਛਿਲਨ ਸੇ ਤੇਰੇ ਸੇ ਸਨਾਸਦਹ ਮੀ ਤੇਨ ਯਜਦਾ ਕਰੀ ਮਾਨਖਾ ਹਦ
 ॥੮੬॥ ਗਮਿ ਤਿਬਦ ਉਲਤ ਅਜੀਆ ਈਕਾ ॥ ਪਛਾਟ ਨਹੀ ਭੀ ਤੈ ਨੁਸਾ ਹਿ ਬਕੀ ਪਾਦੇ ਕਰ
 ਨਵਾਲੇ ਹੈ ਨਚਹੇ ਗੀ ਭੀ ਤੇਰੇ ਕੰਦੁ ਨੀ ਆਬਰੀ ॥੮੭॥ ਅਗਰ ਸਦਕੁ
 ਰਾਗ ਬਖੁਰਈ ਕਸਮਾ ਮਰਾ ਮੇਤ ਬਾਰੇ ਨਈ ਜਗ ਹਿਦ ਮਾ ਈਕਾ ॥
 ਜੇ ਕਰ ਸੋ ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਕਸਮ ਖਾਵੇ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਨਹੀ ਨਿਸਚਾ ਨਰਾ ਸਦਾ ਸਮਾ ਤੁਭੀ ॥੮੮॥

ਹਜੂਰੇ ਨਿਯਮ ਮਨ ਟੀਹ ਹਿਸਦੁਹਾਂ ਅਗਰ ਸਹਿ ਬਿਖਾਹ ਦਮਨਾ
 ਜਾਹਦੁਮਾ ਟੀਕਾ ॥ ਹਜੂਰ ਤੇ ਰੇਨ ਹੀ ਆਵਦਾ ਮੈਨਾ ਇਸਰ ਸਤੇਹ ਦਹਾਂ ਜੇ
 ਕਰਵਾਇ ਗੁਰੂਚਾਹਵੇ ਮੈਰਿ ਸਜਗਾ ਰਵਨ ਕਰਾਂ ਜਿੰ ਖੁਸ਼ ਸੁਸਾਹਿ ਸਾਹਨ ਅਭਿ
 ਮਿਜੇ ਬਾ ॥ ਕਿਚ ਲਕਦ ਸਤ ਸਤ ਰੁਬ ਕਰ ਕੇ ਬਾ ਟੀਕਾ ॥ ਸੰਗਾ ਥੇਤੁ ਹੈ ॥ ੮੯ ॥
 ਤੁੰ ਪਾਤਿਸਹਾਕਾ ਪਾਤਿਸਾਹ ਹੈ ਤਖਤ ਕਉ ਸੋ ਰਾਵੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜੋ ਹਥਾਂ ਕਾ ਚਲਾ ਕਹੈ ਪੈਰਿ
 ਆ ਕੇ ਚਲਾਵਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ੯੦ ॥ ਕਿਹੁ ਸਨਲ ਜਮਾਲ ਸਤੁ ਉਸਨ ਜਮੀਰਾ ਖੁਦਾ
 ਵੰਦ ਮੁਲਕ ਅਸਤ ਸਾਹਿਬ ਅਮੀਰਾ ਟੀਕਾ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਕਾਸਵਾਲ ਚੇਹਰਾ ਤੇਰਾ ਅਰ
 ਕਿਤ ਰਤੀ ਬਦਨ ਸਬਤ ਦਬੀਰ ਤੇਰਾ ਖੁਦ ਵੇਗੋ ਖੁਦਾ ਵੰਦ ਤੇਰਾ ॥
 ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਚੰਗੀ ਤਿਰੀਬੁ ਪੈਰੇ ਤਦਬੀਰ ਤੇਰੀ ਚੰਗੀ ਹੈ ਜੇ ਸੁਰ
ਵੇ

ਪ੍ਰਕਾਸਵਾਲੀ ਹੈ
 ਅਕਲ ਤੇਰੀ ॥
 ੨ ॥ ਖਾਵਦ ਮੁਲ

ਖਕਰੇ ਤੇ ਸਾਹਿਬ ਅਮੀਰ ਕਰੇ ਕੁੰ ॥ ੯੧ ॥

ਤੰਬਰਾਹੈ ॥ ਖੁਦਾ ਅਪਤੇਗਦਾਪਟੀਹੈ ॥ ਤੇ ਦੇਗਭੀ ਤੇ ਗੀਚੰਗ ॥ ਤੁਰ ॥ ੧੭ ॥
ਦੀਹੈ ॥ ਤੇ ਉਦਾਰਹੈ ॥ ੯੧ ॥ ॥ ਕਿਹੋ ਸਨਜਮੀਂ ਅਸਤਹੁ ਸਨਲਜਮਾ ਲਾ ॥
ਖੁਦਾ ਵੰਦ ਬਖਸਿਦ ਏ ਮੁਲਕਮਾਲਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਬੁਧਿ ਤੇ ਗੀਚੰ
ਗੀਹੈ ॥ ਰੂਪਭੀ ਤੇ ਗਬਰਾ ਮੁਦ੍ਰਹੈ ॥ ਤੇ ਦਾਹਿਗੁਰੂ ਬਖਸਿਅਹੈ ॥ ਤੇ
ਨਮੁਲਖਕੁਰੀ ਮਾਲਕੁਰੀ ॥ ੯੨ ॥ ॥ ਕਿ ਬਖਸਸਕ ਬੀਰ ਅਸਤਦਰਜੇਗ
ਕੇਹਿ ॥ ਮਲਾਇਕ ਸਿਫਤ ਰੂਸੁਰੀਆ ਸਕੇਹਿ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜੁ ਬਖ
ਸੀ ਸਤੈ ਨੂਦਾਹਿਗੁਰੂ ਬਡੀ ਕੀਤੀਹੈ ॥ ਵਿਚਿ ਜੁ ਪਦੇ ਪਹਾੜੀ ਕੀਨਿਆ
ਈਅਰਥਹੈ ॥ ਦੇਵਿਤਿਅਕੀ ਤੇ ਗੀਬਧਿਹੈ ॥ ਤੇ ਪਗਾਸਤੇਗਤਾਰਿਆ
ਜੇਸਾਹੈ ॥ ੯੩ ॥ ॥ ਸਹਿਨਸਾਹਿਅਉਰੀਰਜੇਬਅਲਾਮੀ ॥ ਕਿਦਾਗਇ

ਏਹ ਸਤ ਦੂਰ ਅਸਤ ਦੀਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹਾ ਦਾ ਪਾਤਿਸਾਹਾ
 ਹੈ ॥ ਤਖਤ ਤੇ ਸੋਭਾ ਹੈ ਸਿਸਾਹ ਦਿਰਿ ॥ ਤੇ ਵਿਲਾਇਤਾ ਦਾ ਪਾਤਿਸਾਹਾ ਹੈ
 ॥ ਪਰਸਹਮ ਤੇ ਦੂਰ ਹੈ ॥ ਪਰਸਹਮ ਤੇ ਰੇ ਵਿਰਿ ਹੈ ਨਾ ॥ ੬੪ ॥ ਮਨ ਮੁਕਸ਼
 ਤਨ ਮੋ ਕੋਹੀ ਆਬੁਤ ਪਰਸਤਾ ॥ ਕਿਓ ਬੁਤ ਪਰਸਤ ਦਮਨ ਬੁਤ ਸਿਕਸਤ
 ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਮੇਕੁ ਦੇਹੈ ਨਿਪਹਾ ਕੀ ਇਸੇ ਬੁਤਾ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰ ਦੇਹੈ ਨਿ ॥
 ਓਹ ਬੁਤਾ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰ ਦੇਹੈ ਨਿ ॥ ਮੇ ਬੁਤਾ ਨੂੰ ਮੇ ਦਾ ਹੁਣੇ ॥ ੬੫ ॥ ਬੁਥੀ
 ਕੁਦਰਤੇ ਨੇ ਕਯ ਜਦਾਨ ਪਾਕਾ ॥ ਕਿ ਅਜ ਕਥ ਬਹਿਲਖ ਬਰਾਨ ਦਹਿਲਾ
 ਕਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਏਖ ਕੁਦਰਤਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕੁਲ ਹਿੰਜੁ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ॥ ਜੁ
 ਇਕੋ ਤੇ ਦਸ ਲਖ ਕਟਕ ਗਰਦੇ ਮੇ ॥ ਮਿਲਾਇ ਦੀਨਾ ਹੈ ॥ ੬੬ ॥ ਚਿਦੁਸ
 ਦੇਖੋ ਫਿਰ ਨਾ ਦਾ ਬੋਫਾ ਇਹੈ ਇਸਨ ਮਾਨੇ ਕਾ ॥
 ਪਦੇ ਪਦੇ ਪਦੇ ਹੈ ਨਨਕ ਸਾਨ ਕਓ ਚਿਸੁ ॥

ਪਾਤਿਸਾਹਾ ਦਾ ਪਾਤਿਸਾਹਾ
 ਟੀਕਾ
 ਪਾਤਿਸਾਹਾ

ਮਨਕੁਨਦਮਿਹਰਬਾਨਸਤਦੇਸਤਾ ਕਿਬਖਸੀਦਗੀਕਰਬਖਸਿੰਦ १੮
ਹਰਿਸਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਦੈਗੀਜੋਹੈਸੇਕੀਦੈਗਕਰੇਗਾ ਜੇਦਾਹਿਗੁਰੂ
ਮਿਹਰਵਾਨੋਹੈਦੇ। ਬਖਸੀਸਜੇਦਾਹਿਗੁਰੂਕਰੇਤੇਬਖਸੇਤਾਦੁਸਮਨ
ਦਾਚਲਦਾਕੁਝਨਹੀ ॥ ੬੭ ॥ ਗੁਹਾਈਦਿਹੋਗਹਿਨੁਮਾਈਦਿਹਦਾ।
ਜੁਬਾਂਬਖਸਿਫਤਿਅਸਨਾਈਦਿਹਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਖਲਾਸੀਦੇ
ਦੇਵਟਵਾਲੇ। ਗਹਿਦਿਖਾਇਦੇਵਟਵਾਲੇ। ਜੁਬਾਨੁਨੁਸਿਫ
ਤਦੇਦਾਹੈਇਸਨਾਈਦੇਦਾਹੈ ॥ ੬੮ ॥ ਖਸਮਰਾਚੁਕੇਰਓਕੁਨਦਦ
ਕਤਕਾਰਾਯਤੀਮਾਂਬਰੂਬੁਰਦਬੇਜੁਖਮਖਗ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਦੈਗੀ
ਆਨੁਅੰਨਕਰਦਾਹੈ। ਵਖਤਜੁਪਦੇ। ਗਰੀਬਾਨੁਬਾਹਰਿਲਿਆਵ

ਦਾਹੈ॥ ਕੰਤ੍ਰੇਦਾਜਖਮਭੀਨਹੀਲਗਏਦੇਦਾ॥ ੯੯॥ ਹਰਾਂਕਸਕਿਓਹਾਂਸ
ਤਬਾਜੀਕੁਨਦਾ॥ ਧੁਹੀਮੇਬੋਰਹਿਮਸਾਜੀਕੁਨਦਾ॥ ੧੦੦॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕੋ
ਈਦਾਹਿਗੁਰੂਦਾਕੁਜਲਕਰਦਾਹੈ॥ ਸੇਓਸਦੀਰਛਿਆਦਾਹਿਗੁਰੂਕਰਦ
ਹੈ॥ ੧੦੦॥ ਕਸੇਖਿਜਮਦਾਅੰਮਦਬਸੇਦਿਲਵਜਾਂ॥ ਖੁਦਾਵੰਦਬ
ਖਸਿਦਬਰਵੈਅਮਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕੋਈਮਨਦਿਲਕੰਕਿਰੇਦਾਹ
ਗੁਰੂਦੀਸਿਫਤਿਕਰਦਾਹੈ॥ ਤਾਦਾਹਿਗੁਰੂਪਰਮਬਖਸ਼ਿਦਾਹੈ॥ ੧੦
੧॥ ਚਿਦੁਸਮਨਕਜਾਹੀਲਸਾਜੀਕੁਨਦਾ॥ ਕਿਬਰਵੈਖੁਦਾਰਹਿਨੁਮ
ਈਕੁਨਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵੇਰੀਕਿਆਬਹਾਨਕਰੇਗਾਜੇਦਾਹਿਗੁਰੂ
ਹਿਦਿਖਲੇਗਾ॥ ਤੇਰਛਾਪਾਲਹੋਵੇਗਾ॥ ੧੦੨॥ ॥ ਅਗਰਬਰਯਕਾ

ਇਦਦਹੋਦੇਹਜਾਗਾਨਿਗਾਬਨਭਗਾਸ੍ਵਦਕਿਰਦਗਾਗਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ੧੯
॥ ਜੇਕਰਿਯਕਇਕਦੇਉਪਰਿਲਖਲਖਾਵੈਚਾਲੀਅਤੇਚਾਲੀਚ
ਖਭੇਜਿਅਤਾਭੀਵਹਿਗੁਰੂਤੇਮੇਰੀਨਜਰਹੈਜੇਹਰਿਵਲਾਇਤਨੁਪਾਲ
ਦਾਹੈ॥ ੧੦੩॥ ਤੁਰਗਾਰਨਜਰਹਸਤਲਸਕਰਵਜਗਾਵਮਾਰਨਿਗਾ
ਹਾਸਤਯਜਦਾਂਸੁਕਰਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੇਰੇਤਾਂਈਨਜਰਹੈਲਸਕਰਤੇ
ਹੈਤੇਮਾਲਤੇਹੈ॥ ਚੀਕਾਰਫੇਜਾਤੇਪਨਦਾਕਰਦਾਹੈ॥ ਤੇਸਾਡੀਨਿਗਾਹਵਾ
ਹਿਗੁਰੂਦੇਸੁਖਨਉਪਰਹੈ॥ ੧੦੪॥ ਕਿਓਰਗੁਰੁਅਸਤਬਗਮੁਲਕਮ
ਲਾਕਿਮਾਗਪਨਹਾਸਤਯਜਦਾਂਅਕਾਵਲਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੇਨੁਪੀਕਾ
ਰਹੈਮੁਲਖਤੇਮਾਯੋਹੈਤੇਅਸਾਨੁਅਸਗਾਇਕਵਾਹਿਗੁਰੂਦਾਹੈ॥ ੧੦

੧੦੧॥ ਤੁਗਾਫਲਮਸਉਈਸਿਪੰਜੀਸਗਾਂਇ॥ ਕਿਆਲਮਬਗੁਜਰ
ਦਸਰੇਜਾਂਬਜਾਇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੂੰਹੰਕਾਰਨਕਰੁਗਾਠਾਂਵਾਂਗਾਂਵਿਚਿਜ
ਗਤਚਲਿਆਜਾਵਾਏ॥ ਅਥਵਾਪੰਜੇਤਤਤੇਰੈਗੁਣਾਠਕਰਿਕੈਜ
ਗਤਹੈਸੇਨਾਸਵੰਤਹੈ॥ ੧੦੬॥ ਬੁਥੀਗਰਦਸੇਬੇਬਫਈਜਮਾਂ॥ ਕਿਬ
ਰਸੰਗਬਗੁਜਰਦਮਕੀਨੇਮਕਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਏਹੁਜਮਾਨਜੇਹੈਸੇਨਾਸ
ਵੰਤਹੈ॥ ਪਰਮੰਦਰਕੋਠੇਗਰੁਸਰੁਨਾਸਹੰਦੇਹੈਨਿ॥ ਅਰੁਹਿਣਵਾਲੇ
ਜੀਅਜੰਤਸੇਬੁਨਾਸਪੜ੍ਹੇਹੈਤੇਹੈਨਿ॥ ੧੦੭॥ ਤੁਗਾਰਜਬਰਾਜਜਖ
ਗਸੀਮਕੁਨਾਕਸਮਰਾਬਤੇਸਹਿਤਗਸੀਮਕੁਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਿ
ਕਰਕੁਆਵਾਏ॥ ਤਾਗਰੀਬਾਂਨੁਮਾਰਨਹੀ॥ ਦੁਖਨਦੇਹਿਸੈਹੈਤੇਰੇਤਾਈ

ਨਾਲਿ ਜੇਰ ਦੇ ਦੁਖ ਮਾਹਨ ਨ ਕਰੁ ॥ ੧੦੮ ॥ ਯਕੇ ਯਾਰ ਬਾਸ ਦ ਚਿ ਦੁਸ ॥ ੨੦
 ਮਨ ਕੁਨ ਦਾ ॥ ਅਗਰ ਦੁਸ ਮਨੀ ਰਾਬ ਸਦ ਤ ਕੁਨ ਦਾ ॥ ੧੦੯ ॥ ਈਕਾ ॥
 ਸਚਾ ਆਪ ਜੇ ਮੇਰਾ ਪਿਆਰੀ ਮਿਤੀ ॥ ਤਾ ਵੈਰੀ ਕਿਆ ਕਰੇਗਾ ॥ ਜੇਕ
 ਰ ਤੁਸੀ ਛੇ ਮੇਰੇ ਵੈਰੀ ਹੋ ॥ ਚਾਹ ਯਾਰ ਤੇ ਪੰਜ ਦਾ ਮਹੀ ਮਦ ਛਿ ਵਾਤੀ ॥ ੧੦੯
 ॥ ਖਸ ਮ ਦੁਸ ਮਨੀ ਰੰਗ ਜਾਰਾ ਆ ਦੁਰ ਦਾ ॥ ਨ ਯਕ ਮੁੰ ਇਓਗਾ ਜਾਰਾ
 ਦੁਰ ਦਾ ॥ ਈਕਾ ॥ ॥ ਤੁਸੀ ਮੇਰੇ ਵੈਰੀ ਹੋ ਜੇਕ ਰਿਹ ਜਾਰ ਵੈਰ ਕਰੋ ॥ ਤੁ
 ਮੇਰੇ ਇਕੋ ਮਨੁ ਅਜਾਰ ਨਹੀ ਆਵਟਾ ॥ ਤੁਸੀ ਕੁ ਵੈਲਖ ਉਪਾਓ ਕਰੋ ॥
 ਜੇਵਾ ਹਿਗੁਰੁ ਸਚਾ ਮੇਰਾ ਮਿਤੀ ॥ ੧੧੦ ॥ ਅਗੀ ਜੇ ਅਭੀ ਜੇ ਅਰੁਪੇ ਅਰੇ
 ਖਾ ॥ ਅਗਾਧੇ ਅਬਾਧੇ ਅਭੁਰੇ ਮੇ ਅਭੇਖਾ ॥ ਈਕਾ ॥ ॥ ਜੇਗਿਣਤੀ

ਅਗ

ਤੇਰਹਿਤਹੈ॥ ਨਾਸਤੇਰਹਿਤਹੈ॥ ਰੇਖਤੇਰਹਤਹੈ॥ ਅੰਤਤੇਰਹਤਹੈ॥ ਰੇਖਤੇ
ਰਹਿਤਹੈ॥ ੧੧੧॥ ਅਗਰੋਅਗੂਪੇਅਗੋਖੇਅਗੰਗਾ॥ ਖੁਦਾਵੰਦਬਖਸ਼ਿੰਦ
ਏਰੰਗਰੰਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰੇਖਤੇਰਹਤਹੈ॥ ਰੇਖਤੇਰਹਿਤਹੈ॥ ਲੇਖਤੇਰਹਿ
ਤਹੈ॥ ਦਾਹਿਗੁਰੂਅੰਸਾਹੈ॥ ਗਿਰੰਗਦੇਪਦਾਭਬਖਸ਼ਦਾਹੈ॥ ਅੰਸਾਸ
ਚਾਸਾਹਿਬੁਹੈ॥ ਧੀਨਦਾਹਿਗੁਰੂਹੈ॥ ਬੇਪਰਵਾਹੁਹੈ॥ ੧੧੨॥ ੧॥

ਹਿਕਾਯਕਦੂਸਰੀਚਲੀ॥

॥ ੦੦ ॥ ੦੦ ॥ ੦੦ ॥ ੦੦ ॥

੧੦ ੦੦ ੦੦ ੦੦ ॥

੧੬॥ ਦਾਹਿਗੁਰੂਜੀਕੀਫਤੇ॥ ॥ ਹਿਕਾਯ

ਤਸੁਨੀਦੇਮਰਾਜੇਦਿਲੀਪਾ॥ ਨਿਸਸਤਹਬੂਦਹਿਨਿਜਦਮਾਨੋਮਹੀਪਾ॥

॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹੇਅਉਰੰਗਜੇਬਕਬਾਮੇਸੁਨੀਹੈਰਾਜੇਦਿਲੀਪਦੀ॥

ਸੇਤ੍ਰੁਸੁਟਿਅਕਿਰਾਜਾਮਾਨਧਾਤਾਸੀ॥੧॥ਕਿਓਹਾਮੀਬੁਦਪਿਸਰੇਚ ੨੧
ਹਾਹਾਕਿਦਰਰਜਮਦਰਬਜਮਆਂਮੁਖਤਹਕਾਹ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਉਸਦੇ
ਪਹਿਬੇਟੇਚਾਹਿਹੈਸਨਿ॥ਪਰਕੈਸੇਜੁਪਵਿਚਿਦੇਭੀਚੰਗੇਵਿਚਿਸਭਾਦੇਵਿ
ਚਿਭੀਬੁਪਿਵਾਨਹੈਸਨਿ॥ਸਭਕੀਮਾਦੇਸਿਖੋਹੋਏਹੈਸਨਿ॥੨॥ਬਰਜਮ
ਅੰਦਰਮਦਾਚੁਅਜਸੇਰਮਸਤਾ॥ਕਿਚਾਬਕਰਕਾਬਾਸਤਗੁਸਤਾ
ਖਦਸਤਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਜੁਪਵਿਚਿਐਸੇਹੈਸਨਿਜੁਸੇਰਬੇਭੀਮਸਤਾ॥
ਘੋੜੇਭੀਚੰਗੇਭੁਜਾਵੇਹੈਸਨਿ॥ਹਬਦੇਬਡੇਸਖੀਹੈਸਨਿ॥੩॥ਚਹੋਰੇ
ਸ੍ਰੋਪੇਸਪਿਸਰਾਬੁਖਾਂਦਾ॥ਜੁਦਾਬਰਜੁਦਾਕੁਰਸੀਏਜਰਨਿਸਾਂਦਾ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ਚਹੁਹਾਬੇਟਿਅਨੂਪਾਤਿਸਾਹਨੇਆਪਣਿਪਾਸਸਦਿਆ॥

ਵਖੇਵਖਰੀਆਸੁਇਨੇਦੀਆਚੇਕੀਆਊਪਰਿਬੈਠਾਇਆ॥੪॥ ਬਿਪੁ
 ਰਸੀਦਦਾਨਾਇੰਦੈਲਤਪਰਸਤਾਅਜੀਅਦਰੂਬਾਦਸਾਹੀਕਸਸਤਾ॥
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹਿਵਜੀਗਾਬੋਪੁਛਿਆਇਹੁਜੇਚਾਰਬੇਟੇਮੇਰੇਹੈਨ
 ਇਨਾਵੈਚੇਪਾਤਿਸਾਹੀਦੀਲਾਇਕਕੇਹਰੁਹੈ॥ ੫॥ ਸੁਨੀਦੁਰੁਦਾਨਾ
 ਇਦਾਨਸਨਿਹਾਦਾਬਤਮਕੀਨਪਾਸਖਾਅਥੀਬਰਕੁਸਾਦਾ॥ ਟੀਕਾ॥
 ਸੁਨਿਆਜਦਾਂਬੁਪਦਾਨਜੇਹੈਸਨਿਵਜੀਗਾਤਕਹੀਜੁਬਾਂਨਕਰਿਕੈਤੇ
 ਵਿਚਾਰਨਾਲਿਸੁਖਨਬਾਹਰਿਆਦੇਨ॥ ੬॥ ਬਗੁਫਤਾਕਿਖੁਸਦੈਨ
 ਟੀਕਾ॥ ਨਾਇਨਗਜਾਕਿਯਜਦਾਂਸਨਾਸਾਅਸਤਾਅਜਾਦਮਗਜਾ॥ ਟੀ
 ਕਾ॥ ॥ ਤੁਸੀਬਡੇਬੁਪਦਾਨਹੈਤੇਪਰਮੀਹੈਤੇਭੁਜਨਕਰਨਦਾਛੇਹੈ॥

ਸਿਸਾਹਤੇਨਿਆਰੇਗਏਏ॥੭॥ਮਗਕੁਟਰਤੇਨੇਸਤਤੀਗੁਫਤਨੀਸਤ॥੨੨
॥ਸੁਖਨਗੁਫਤੇਨੇਬਿਕਰਜਾਂਸੁਫਤਨੀਸਤ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਸਾਡੀਮਜ
ਲੈਹੈਜੇਇਕਨੁਸਲਾਹੀਇਤੇਦੂਜੀਆਨੁਮਿਦੀਏ॥ਤੁਸਾਡਾਬਚਨਹੈਮੇ
ਸਾਜੇਜਾਨਦੇਗਵਾਵਟਵਾਲਾਹੈ॥੮॥ਅਗਰਸਹਿਬਗੋਯਦਬੁਗੋਮ
ਜਵਾਬੁ॥ਨਿ॥ਇਮਬੋਹਾਲਈਬਾਸਵਾਬੁ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਪਰਤੋਭੀ
ਤੁਸਾਡੇਪੁਛੇਤੇਜਵਾਬਦਾਸਵਾਬਕਹਨਾਹੈਇਆ॥ਕਹਦੇਮੁਹੰਅਸੀਨ
ਹੀ॥ਅਖੀਦਿਖਾਇਦੇਵਗੋ॥ਇਸਬਾਤਦਜਵਾਬੁ॥੯॥ਹਰਾਂਕਸਕੇ
ਜਜਦਾਨਯਾਰੀਦਿਹਦਾ॥ਬਕਾਰੇਜਹਾਂਕਾਂਮਗਾਰੀਕੁਨਦਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥
ਜਿਸਨੁਦਾਹਿਗੁਰੂਬਖਸੀਸਕਰੇਜਹਾਨਦੀਪਾਤਿਸਾਹੀ॥ਸਨੁਮਿਲਦੇ

ਹੈ॥ ੧੦॥ ਕਿਈਗੁੰਮਕਲਆਜਮਾਇਸਕੁਨੇਮਾ॥ ਵਜਾਪਸਬਕਾ
ਰਾਮਾਜਮਾਇਸਕੁਨੇਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਏਨਾਨੁਮਕਲਦੀਅਜ
ਮਾਇਕੋਰੇ॥ ਵਿਚਕੀਮਦੇਆਜਮਾਇਲੋਵੇ॥ ਤਾਫੇਗਿਰਾਜਤੁਸ
ਓਸਨੁਦੇਵਦਾ॥ ਜੇਰਾਬੁਧਵਾਨਜਾਨਣਾ॥ ੧੧॥ ਯਕੋਰਾਦਿਹਦ
ਫੀਲਦਹਹਜਾਗਮਸਤਾ॥ ਹਮਹਮਸਤੀਓਮਸਤਜੀਜੀਰਬਸ
ਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਜੀਗਾਦੇਕਹੇਪਾਤਿਸਾਹਨੇਇਕਬੇਰੇਨੁਦ
ਸਹਜਾਗਾਥੀਦਿਤੇ॥ ਪਰਸਰੇਗਾਥੀਮਸਤਹੇਵਨਿਜੀਜੀਗਾਨਾ
ਲਿਖਧੇਹੇਏਹੇਵਨਿ॥ ੧੨॥ ਦਿਗਗਰਾਦਿਹਦਅਸਪਪਾਂਸਦਹ
ਜਾਗਾਨਿਜਗੁਸਾਖਤਹਜੀਨਚੁਨੇਬਹਾਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੂ

ਸਰੇਨ੍ਹੁਪੇਰੇਦਿਤੇਦਸਲਖਸੁਇਨੇਦੀਆਕਾਠੀਆਜੀਨਤੇਨਉਬ ੨੩
ਹਰਦੇਪੇਰੇਚੰਗੇਦਿਤੇ॥੧੩॥ਸਿਆਮਰਾਦਿਹਦਸੁਤਰਸੇਸਦਹ
ਜਾਗਾਹਮਹਨੁਕਰਬਾਰੇਮਹਿਨਰਨਿਗਾਗ॥।ਟੀਕਾ॥।ਤੀਜੇ
ਨੁਲਖਉਠਿਦਿਤੇ॥ਸਰੇਸੁਇਨੇਰੁਪੇਨਲਲਦਾਇਦਿਤੇ॥੧੪
।ਚੁਆਮਰਾਦਿਹਦਮੁੰਗਾਯਕਨੁਖਦਨੀਮਾ॥ਅਜਮਰਦਆਜ
ਦਆਕਲਅਜੀਮ॥।ਟੀਕਾ॥।ਚੰਬੇਨੁਇਕਮੁੰਗੀਦਾਦਾਵ
ਦਿਤਾ॥ਤੇਆਪਛੇਲਾਦਿਤਾ॥ਜੇਕਾਬੁਧਵਾਨਸੀਤੇਅਕਲਦਾ
ਵਡਾਸੀ॥ਉਸਨੁਕੁਫਦਾਟਾਦਿਤਾ॥ਉਹਦਿਸਾਂਤਰਨੁਚਲੇਗਾਏ॥
੧੫॥ਬਿਆਵਰਦਪੁਰਅਕਲਖਾਂਨਹਕਜਾਂ॥ਦਿਗਰਨੁਖਦਨੀਮਤੁ

ਬਿਬਸਤਨ ਅਜਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦਿਲੀਪ ਰੂਢ ਦਾਣੇ ਕੇ ਆ
ਪਟੇ ਪਾਹਿ ਆਇਆ॥ ਦੂਜਾ ਆਪਾ ਛੇਲਾ ਜੇ ਸੀ॥ ਕੰਡੇ ਦੇ ਉਪਰਿ
ਤੇਲਾ ਇਕੋ ਬਰ ਬਰ ਕਰਾਇ ਕੇ ਲੈ ਆਇਆ॥ ਫਾੜੀ ਦੇ ਕਰਿ ਨਿਕਾ
ਛੇਲਾ ਲੈ ਆਇਆ॥ ੧੬॥ ਹਮ ਹਥਾਸ ਤੇ ਕੇਤੁਖ ਮਰੇ ਜੀ ਕੁਨ ਦਾ॥
ਖਿਰਦ ਅਜਮਾਇ ਸਬਰੇ ਜੀ ਕੁਨ ਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਭੁੰਗੇ ਰਾਹ ਮੇ
ਸੀ ਕੀਤੀ ਜੇ ਬੀਜ ਬੀਜੀ ਜੀ॥ ਬੁਧਿ ਦੀ ਅਜਮਾਇ ਸਕਰਿ ਕੇ
ਬੀਜ ਦੇ ਲਗੇ॥ ੧੭॥ ਦਫਨ ਕਰ ਦਹਰ ਦੇ ਨਿਮੀ ਅੰਦਰਾ॥ ਨ
ਜਰ ਕਰ ਦਬਰ ਸੁਕਰ ਸਾਹਿਬ ਕਿਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੋਵੇ ਦਾਣੇ
ਜਿਮੀ ਨਵਿ ਚਿਬੀਜੇ॥ ਨਜਰ ਦਾਹਿ ਗੁਰੂ ਦੇ ਉਪਰਿ ਰਖੀ॥ ਜੇਹ

ਜੇਹਰਿ ਵਲਾਇ ਤਨੁ ਪਾਲਦਾ ਹੈ॥ ੧੯॥ ਰੁਸੁ ਸਮਾਹਗਾ ਸਤੰਦਰਾ ੨੪
 ਦਫਨਵਾਰਾ॥ ਪਦੀਦਾ ਮਦਹਾ ਸੁਖ ਜੇਹੇ ਨਉ ਬਹਾਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
 ਜਦਾਂ ਛਿਮਹੀ ਨੇ ਗੁਜਰੇ ਉਨ ਦਾ ਟਿਆ ਨੁਬੀ ਜੇਆ ਤੁਨੇ ਬਹਾਰ
 ਦੇਦਾ ਦੇ ਉਸਤੀ ਬਹੁ ਤੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਗਟ ਹੀ॥ ੧੯॥ ਬਿਰੇਜੀ ਦਿਹ ਦਸ
 ਲਤੁਖ ਮੇਕ ਜਾਂ॥ ਬਿਪਰਵਰ ਦਫਿਰਾ ਬੁਰੀ ਦਨ ਅਜਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
 ਅੰਮ੍ਰਿਤੀ ਬੀਜ ਦਿਆ ਦਸ ਬਰ ਸਹੋਏ॥ ਪਾਲਨਾ ਕਰਿ ਛੋੜਿ ਆਈ ਤੇ ਵਰੇ
 ਮੁੰਗੀ ਨਾ ਤੇ ਮੁੰਗੀ ਨੂੰ ਤੇ ਵਰੇ ਛੋੜਿ ਆਨੀ॥ ੨੦॥ ਬਿਰੇਜੀ ਦਿਹੇ ਬੀਸਤ
 ਬਾਰ ਸਾ ਅਜੇ॥ ਬਸੇਗਾ ਸਤਖਰ ਵਾਰ ਦਾ ਨਹ ਅਜੇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
 ਅੰਮ੍ਰਿਤੀ ਬੀਜ ਦਿਆ ਬੀਸ ਸਾਲ ਹੋਏ॥ ਤਾ ਬਹੁਤੁਖ ਲਵੇ ਦਾ

ਟਿਆ ਦੇ ਹੋਏ ਭਿਨਾ ਦਾ ਟਿਆ ਆਉਤੇ ॥ ੨੧ ॥ ਚੁਨਾ ਜਿ ਆਦਹ ਸੁਦ ਦੇ ਲਤੇ
 ਦਿਲ ਕਰਗਾ ਕੋ ਜੇ ਦਾ ਨਹ ਸੁਦ ਦਾ ਨਹਾਏ ਅੰਬਾਗ ॥ ਟੀਕਾ ॥
 ਮੇਸੇ ਹੀ ਬਹੁਤ ਦੇ ਲਤੇ ਵਪੀ ਦਿਲ ਦੇ ਸੁਖ ਦੇ ਵਟ ਵਾਲੀ ॥ ਭਿਨਾ ਦਾ
 ਟਿਆ ਆਉਤੇ ਅੰਬਾਗ ਹੀ ਦਾ ਟਿਆ ਦੇ ਹੋਏ ॥ ੨੨ ॥ ਖਰੀਟ ਦਾ ਅਜਾਨ ਕ
 ਦਹ ਹਜਾਰ ਫੀਲਾ ॥ ਚੋਕੇ ਰਵਾਂਗ ਮਚੁਦ ਹੀ ਆਇ ਨੀਲਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
 ॥ ਦਾਟੇ ਦੇ ਚੋਕੇ ਰੁਪ ਯੇ ਲਏ ਰੁਪ ਣੀ ਯਾ ਦੇ ਦਸ ਹਜਾਰ ਹਾਥੀ ਖਰੀਟ
 ਕੀਆ ॥ ਪਹਾੜਾ ਜੇ ਰੂਹਾ ਥੀ ਟੁਰਨਾ ॥ ਮੇਸੇ ਜੇ ਸੇਹੜਾ ਕਾਥੇ ਪਾਣੀ ॥
 ਦਾ ਟੁਰਦਾ ਹੈ ॥ ੨੩ ॥ ਬਿਗੀਰ ਦਾ ਅਜੇ ਆਸ ਪਪਾਂਸ ਦਹ ਜਾਗਾ ॥ ਮਹਾ
 ਰਵਨ ਨਿਹ ਮਹਾ ਕਰ ਹਵਾਗ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਭਿਨਾ ਦਾ ਟਿਆ ਦੇ ਪਸਿ ੩

ਲਖਘੋੜਾਖਰੀਦਕੀਤਾ॥ ਸਭੇਘੋੜੇਚੰਗੇਚਾਂਦੀਸੁਇਨੇਦੀਆ २੫
ਕਾਠੀਆਨਾਲਿ॥ ੨੪॥ ਖਰੀਦੇਦਸੇਸਦਹਜਾਰੇਸੁਤਰਾ॥ ਹਮਹ
ਜਰਬਾਰੇਹਮਹਨੁਕਰਹਪੁਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੈਲਖਉਠਿਖਰ
ਦਕੀਤਾ॥ ਸਭੇਸੁਇਨੇਰੁਪੇਨਾਲਿਲਦੇਰੁ॥ २੫॥ ਵਜਾਦਾ
ਲਨਉਸਹਿਰਾਅਜਮਬਿਬਸਤਾ॥ ਕ੍ਰਿਨਾਮੇਅਜਾਸਾਹਿਰ
ਦਿਲੀਸੁਦਾਅਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਓਹੁਜੇਦਾਲਸੀਉਸਦੀ
ਖਟੀਦਾਨਉਤਨਸਹਰਬਧਾ॥ ਨਾਮਉਸਦਾਦਿਲੀਰਖਿਅ
ਜਿਸਦੇਵਿਚਤੂਥੈਠਦਾਦਾਲਦੇਦਾਦੇਦੀਬਣੀਹੈ॥ ੨੬॥ ਦਿ
ਗਰਦਾਨਹਰਾਬਸਤਮੁੰਗੀਪਟੀ॥ ਚੁਦੇਸਤਾਂਪਸੀਦਾਅਸਤ

ਦਸਮਨਾਢਿਕੰਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੂਜੇਦਾਵੇਦਾਸ੍ਹਿਰਮੁੰਗੀਪਰ
ਦਾਬਣਾਇਆ॥ ਜੁਮਿਤਾਨੁਪਸਿੰਦਾਆਵਣਤੇਵੈਗੀਆਂਹੁਛੇਨਾ
ਲਗਨ॥ ੨੧॥ ॥ ਬਗੁਜਗੀਦਦਹੋਦੇਬਗੀਨਿਮਤਸਾਲਾ॥ ਬਸੇਗ
ਸਤਜੇਦਉਤੇਬੇਜਵਾਲਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾਬਾਰਾਬਰਸਗੁ
ਜਰੇਤਾਪਾਰਿਮੈਬਹੁਤਪਨਅਕਠਾਹੂਆ॥ ਸੁਖਦੇਦੇਵੇਵਾਲਾ
੨੨॥ ਚੁ॥ ਬਿਨਸਸਤੁਬਰਤਖਤਮਾਨੇਮਹੀਪ॥ ਬਪੁੰਸਸਦ
ਹਾਮਦਸ੍ਹੇਹਫਤਦੀਪ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾਂਬੈਠਾਉਪਰਿਤੁਖ
ਤੇਦੇਮਾਨਧਾਤਾਗੁਜਾ॥ ਬਾਰਾਂਬਰਸਾਤੇਪਰੰਦਸਾਤਦੀਪਾਦਾਜੇ
ਰਾਜਹੈਪੁਛਮੈਆਇਆ॥ ਚਾਰੇਬੇਟੇਭੁੀਆਏ॥ ੨੩॥ ॥ ਬਿਗੋ

ਯਦਕਿਪੇਸੀਨਕਾਰਜਾਬਿਆਗਾਕਿਬਖਸੀਦਹਾਅਮਨਬਖਿ २੬
ਸਰਾਚਹਾਂਗੇ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਪਾਤਿਸਾਹੇਕਹਿਆਏਵਜੀਰਕਾਗ
ਦਲਿਆਉ॥ਕਿਆਬਖਸੀਸਮੇਬੇਦਿਆਕੋਕੀਨੀਹੈ॥੩੦॥ਦ
ਬੀਰੇਕਲਮਜਨਕਲਮਬਰਗਾਰਿਫੁਤਾਜਵਾਬੇਸੁਖੰਗਾਅਲ
ਮਬਰਗਾਰਿਫੁਤਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਮੁਨਸੀਜੇਕਲਮਰਖਵਵਾਲੇ
ਨਾਕਲਮਪਕੜੀ॥ਤੇਜਬਾਬਦਾਸੁਆਲਗਜੇਨੁਦੇਵਲਗੇ॥੩੧॥
॥ਬਗੁਫਤਾਚਿਬਖਸੀਦਏਸਾਹਿਹਜਾਗਾਬਕਾਰਜਬੁਬੀਤਜੁ
ਬਾਨਸਬਿਯਾਗ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਪਾਤਿਸਾਹੇਕਹਿਆਕਿਆਬਖ
ਸੀਸਮੇਕੀਤੀਹੈ॥ਕਾਰਦਦੇਖਕੈਜੁਬਾਨਤੀਬਾਹਰਕੇ॥੩੨॥

ਬਕਾ⁺ਜਬਦੀਦੋਬਿਗੁ^{ਭੀ}ਫਤਜੁਬਾਂ॥ ਰਿਬਖਸੀਦਸੁਦਹਰਯਕਕ
 ਸਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤਾਵਜੀਗੰਨੇਕਾਗਦਦੇਖਿਆਤਾਦੇਖਕੇਜੁਬ
 ਨਤੀਕਹਿਆ॥ ਜੇਬਖਸੀਸਚਵਾਨੂਹੇਈਸੀ॥ ਸੇਸਕੁਸੁਣਾਈ॥
 ੩੩॥ ਚੁਬਿਨੰਸੀਦਸੁਖਨਮਹੀਪਾਨਮਾਨਾਫਰਿਸਤਹਸਿਫਤ
 ਚੁਮਲਾਇਕਮਕਾਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਗਜੇਨੇਸੁਣਿਆਕੈਸਾਹ
 ਜਾਹੈ॥ ਦੇਵਤਿਆਜੇਸੀਬੁਧਿਹੈ॥ ਦੇਵਤਿਆਜੇਸੇਪਰਹੈਨਿਜਿ
 ਸਦੇ॥ ੩੪॥ ॥ ਬਿਆਰੇਮਰਾਪੀਲਬਖਸੀਦਹਆਮਾ॥ ਚਰਗੋਜ
 ਹਾਂਆਫਤਾਬੇਯਮਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪਹਿਲੇਬੇਟੇਨੂਗਜੇਆ
 ਖਿਆਲਿਆਉਰਾਈਮੇਰੇਹਾਥੀ॥ ਕਿਥੇਹੈਨੀ॥ ਜੇਮਦਿਤੇਹੈ

ਸਨਿ॥ ਦੀਵਾਹੋ ਜਗਨ ਦੇ ਸੂਰਜ ਹੋ ਯਾਮਨ ਦੇ॥ ੩੫॥ ਬਿਗੋ ਯਦਕਿ ੨੭
 ਮੁਹੰਦ ਬਾਜੇ ਮੁਹੀ ਮਾ॥ ਕਿ ਮਾਗ ਮਬ ਸਾਫੀ ਲਬ ਮਸੀਦਾ ਮਾ॥
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੁਪਾਹਿ ਲੇ ਬੇਰੇ ਆਖਿ ਆਤੁ ਜੀ ਨੁਪਾਵਿ ਰਿਮਰ
 ਗਏ॥ ਕੁਤੁ ਬਖਸੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੁਛ ਮਉਤ ਕਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਗਏ॥
 ੩੬॥ ॥ ਦਿਗਰਗ ਬਿਪੁਰਸੀਦ ਮਸ ਪਸਾਚੇ ਕਰਦਾ॥ ਕਿ ਬਾਜੇ
 ਬਿਖਸੀਦ ਬਾਜੇ ਬਿਮੁਰਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੂਸਰੇ ਨੁਪਾਵਿ ਆ
 ਪੇੜੇ ਕਿਥੇ ਹੈ ਨੀ॥ ਤਾਦੁ ਜੇ ਆਖਿ ਆਬਾਜੇ ਬਖਸੇ ਹੈ ਨੀ॥ ਬਾਜੇ
 ਮਰਗਏ ਹੈ ਨੀ॥ ੩੭॥ ॥ ਸਿਯਮਗ ਬਿਪੁਰਸੀਦ ਸੁਤਾਨ ਮਾ॥ ਕੁ
 ਜਾਤੇ ਬਿਬਖਸੀਦ ਏਨਾਨ ਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੀਜੇ ਤਾਈ ਪੁੰਡਿ

ਅਭਿਰਿਥੈਰੈਨੀ॥ ਕਿਥੇਬਖਸੀਸਕੀਤੀਅਹੈਮੇਰੀਜਾਨਤੁ
ਸੀਕਹੈ॥ ੩੮॥ ਬਗੁਫਤਾਕਿਬਾਜੇਬਕਾਰਾਅਮਦੈਦਾਬਖਸ
ਅਦਰੁਬੇਸੁਮਾਰਾਅਮਦੈਦਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੀਜੇਨੇਕਹਿਆਬਾ
ਜੇਜੁਧਾਵਿਚਿਮਰਗਇਹੈਨਿ॥ ਅਤੇਬਖਸੀਸਾਵਿਚਿਬੇਸੁਮਾਰਾ
ਫਗਵਤਹੀਆਇਹੈਨਿ॥ ੩੯॥ ਚੁਆਮਗਾਬਿਪੁਰਸੀਦਕਿਏਨੇਕ
ਕਬਖਤਾਸੁਜਾਵਾਰਦੇਹੀਮਸਾਯਾਨਤਖਤਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚੇ
ਥੇਦੇਤਾਈਪੁਛਿਆਜੇਕੁਲਾਬਖਤਵਾਲਾਹੈਸੀ॥ ਲਾਇਕਛਤ
ਦੇਸੀਤੇਲਾਇਕਤਖਤਦੇਸੀ॥ ੪੦॥ ਕੁਜਕੰਗਦੇਬਖਸੇਤੁਮਾਰਾਫਹੀ
ਮਾਯਕੇਦਾਨਹਮੰਗੋਦਿਗਗਨੁਖਦਨੀਮ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਐਵਜੀ

ਗਇਸਕੇਮੇਕਿਆਬਖਸੀਸਕੀਤੀਹੈ॥ਤੁਸੀਮੇਨੁਵੇਖਕੇਦਸੇ॥ ੨੮
 ਤਾਮੁਦਸੀਆਖਿਆਇਕੁਦਾਣਾਮੁੰਗੀਦਾਤੇਅਧਾਛੇਲਤੁਸਾਰਿ
 ਤਾਹੈ॥੪੧॥ਅਗਰਹੁਕਮੇਸਵਦਤਬਿਆਰੇਮਪੇਸਾਹਮਹਫੀਲ
 ਅਸਪੇਅਜੇਸੁਤਰਬੇਸਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਜੇਕਰਹੁਕਮਹੋਵੈਤਾਮੇ
 ਲੈਆਵਾਂਪਾਸਾ॥ਹਾਥੀਪੇੜੇਉਠਿਬਹੁਤਚੰਗੇਲੈਆਇਆ॥੪੨
 ॥ਨਜਰਕਰਦਫੀਲੇਦੇਹਹਜਾਗਮਸਤਾ॥ਪੁਰਾਅਜਬਾਹੇਹਮਹਨੁਕ
 ਹੁਬਸਤਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਬੀਸਹਜਾਗਾਥੀਲੇਕਰਿਗਜੇਦੇਨਜਰ
 ਕੀਤਾ॥ਸਬੇਹਾਥੀਸੁਨੇਰੁਪੇਨਾਲਿਮੜੇਹੁਏ॥੪੩॥ਹੁਮਾਂਅਸਪਾਦਹ
 ਸਦਹਾਜਾਗਾਫਰੀਦਾ॥ਹੁਮਾਂਜਰਜੀਬੇਸੁਮਾਰਾਵਰੀਦਾ॥ ॥ਟੀ

੨੮

ਜਰ

ਕਾ॥ ॥ ਦਸਲਖ ਪੈਰਾ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਆਕਾਠੀ ਆਂ ਹੈ ਨਿ॥ ਜਿਨਾ ਦੀ ਆ
 ਸੇਰਾ ਜੇ ਦੇ ਨਜਰ ਕੀਤਾ॥ ੪੪॥ ਹਮ ਹਥੇ ਦਖੁ ਫਤਾਂ ਨ ਬਰਗਾ ਸਤ ਦੁਹਾ
 ਬ ਸੇਤੀ ਰਸਮ ਸੇਰ ਕੀ ਮਤਿ ਗਿਰਾ॥ ॥ ਈਕਾ॥ ॥ ਬਹੁ ਤੇ ਟੋਪਾ ਚਿਲ
 ਤੇ ਪਾਂਖ ਰਾਤੇ ਤੀਰਤ ਲਵਾਹੀ ਜਿਨਾ ਦੀ ਆ ਬਹੁਤ ਕੀ ਮਤ ਹੈ॥ ਸੇ ਅ
 ਗੇਰਾ ਜੇ ਦੇ ਰਖੀ ਆ॥ ੪੫॥ ਬਸੇ ਸੁਤਰ ਬਗਦਾ ਦਜਰ ਬਫਤ ਬਾਹਾ
 ਜੋਰੇ ਜਾ ਮਹਿਜੀ ਮਾ ਆਤ ਸੀ ਬੇਸੁ ਮਾਰਾ॥ ॥ ਈਕਾ॥ ॥ ਬਹੁ ਤੇ ਉਠਿ ਬ
 ਗਦਾ ਦੀ ਜਗੀ ਬਾਫਤੇ ਜਾ ਮੇਕੁ ਰੁਤੀ ਆ ਬੇਸੁ ਮਾਰਾ ਅਣਗਣਤ ਲਿਅ
 ਇ ਦੀ ਨੀ ਆ॥ ੪੬॥ ਕਿਦਹ ਨੀਲ ਦਹ ਪਦਮ ਦੀ ਨਾਰ ਜਰਦਾ॥ ਕਿਨੇ
 ਟੀ ਦਹੇ ਸੁਦ ਦੀ ਦਏ ਦੇ ਸਤ ਸਰਦਾ॥ ॥ ਈਕਾ॥ ॥ ਦਸ ਨੀਲ ਤੇ ਦਸ ਪ

੨੯
੨੫ ਸੁਇਨੇਦੀਆ ਮੁਹਰਾ ਲੇਆਇਆ ॥ ਦਿਲੀਪ ਨੂ ਦੇਖ ਕੇ ਮਿਤ੍ਰ
ਦੀਆ ਅਖੀਆਂ ਸੀਤ ਲੋਹੇਇਆ ਈਆਂ ॥ ੪੧ ॥ ॥ ਕ੍ਰਿਯਕ ਮੁੰਗਾਯ
ਕਮਹਰ ਜੇਕਾ ਮਸੁਦਾ ॥ ਕਿਮੁੰਗੀ ਪਟਨ ਸਹਰ ਛਿਮ ਮਸੁਦਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥
॥ ਤੁਸਾਂ ਜੇ ਮੁੰਗੀ ਦਾ ਦਾਣਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ॥ ਤਿਸਦੀ ਖਰੀਦਾ ਮੁੰਗੀ ਪਟ
ਨਾ ਮਹਰ ਬਨਾਇਆ ਹੈ ॥ ੪੨ ॥ ॥ ਕਿਨੀ ਮੇਨੁ ਖਦਗਾ ਦਿਗਰ ਸਹਿਰ
ਬਸਤਾ ॥ ਕਿਨੀ ਮੇਅਜਾ ਸਹਿਰ ਦਿਲੀਪ ਸੁਦਾ ਅਸਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
ਤੁਸਾਂ ਜੇ ਅਧਾ ਛੇਲਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਸੀ ॥ ਤਿਸਦਾ ਦੂਜਾ ਦਿਲੀਪ ਸਹਿਰ ਬਨ
ਇਆ ਹੈ ॥ ੪੩ ॥ ॥ ਖੁਸਾਂ ਆਮਦਹ ਬਤਦ ਬੀਰ ਮਾਨੇ ਮਹੀਪਾ ॥ ਖਿਤ
ਬਸਬ ਦੇਦਾ ਦਰਾਜ ਹਿਦਿਲੀਪਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪਾਸਿ ਦੁਆਇਆ

ਨਲਬੁਧਦੇਰਜੇਮਾਨਧਾਤੇਨੁ। ਖਿਤਾਬਰਾਜਦਾਇਲੀਪਤੁਦੀਨਾ॥
ਬਡੀਖੁਸੀਕੀਤੀਰਾਜੇਦਿਲੀਪਤਿ॥ ੫੦॥ ਕਿਪੇਦਯਾਜੇਮਰਦਸਧ
ਨਸਹੀ। ਸਜਾਵਾਰਤਖਤਅਸਤਤਾਜੇਮਹੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਏ
ਹਮਰਦਪਾਤਸਾਹਾਦਾਕੁੀਪਾਤਿਸਾਹੁਹੈ॥ ਲਾਇਕਤਖਤਦੀਹੈਤੇ
ਲਾਇਕਛਤਦੀਹੈ॥ ੫੧॥ ਬਿਜੇਬਦਅਜੇਮਰਦਤਾਜੇਨਿਗੀ॥
ਬਰਾਅਕਲਤਦਬੀਰਹਜਾਰਾਫਰੀਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੇਭਾਦਾ
ਹੈਇਸਮਰਦਨੁਜਵਾਹਰਾਵਾਲਾਛਤਾਉਪਰਾਅਕਲਦੇਤੇਤਦ
ਬੀਰਦੇਹਜਾਰਹੀਸਾਬਾਸਕਹੈ॥ ਜੇਸਾਬਾਸਹੈ॥ ਸਾਬਾਸਹੈ॥
੫੨॥ ਕਿਓਹਸਤਬੇਅਕਲਾਗਾਭੂਦਹਮਰਾਜਾਨਰਫਤਾਰਖੁਸ

ਤਰਨਗੁਫਤਾਰਨਗਜਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਓਹੁ ਜੇ ਤੈ ਹੈ ਸਨਮੁਖ ਖਰੀਦੀ ३०
ਆਮਰ ਜਾਂਦਾਂ ਵਾਲੇ ਹੈ ਸਨਮ॥ ਓਨ ਤੀਨ ਦਾ ਦੁਰਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂਹ ਛਾਨਾ ਲ
ਗੇ॥ ਨਾ ਬੋਲਿਆ ਹੁਛਾ ਲਗੇ॥ ५३॥ ਗਮੀਖਾ ਸਤ ਕੇਰਾ ਬਾਦ ਸਾਹੀ
ਦਿਹਦਾ॥ ਜਿਦ ਉਲਤ ਖੁਦ ਸਰਾਅ ਗਾਹੀ ਦਿਹਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
ਭੀਚਾ ਹਿਆ ਉਸ ਨੇਰ ਜੇ ਨੇ ਜੇਰਾ ਜਭੀ ਦੇਵ ਤੇ ਪਨ ਭੀ ਦੇਵਾ॥ ਆਪ
ਦਾ ਅਗਲਾ ਦੇਵਾ॥ ५४॥ ਓਹ ਜੇ ਬਦ ਅਜੇ ਰੰਗ ਸਾਹਨ ਸਹੀ॥ ਕਿ
ਸਾਹਿਬ ਸੁ ਉਗੁੰਨ ਤਤਾ ਜੇ ਮਹੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇ ਕੁਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ
ਗਤੇਰਾ ਜਿਆ ਦਾ ਗਾਜਾ ਹੈ॥ ਬੁਧ ਦਾ ਸਾਹਿਬ ਹੈ॥ ਤੇ ਛਤ ਦਾ ਲਾ
ਇਕ ਹੈ॥ ५५॥ ਧਿਤਾ ਬਸ ਜੇਗਾ ਸਤ ਗਾਜਾ ਹਿਦਿਲੀਖਾ॥ ਧਿਲਵ

ਤੁਬ ਬਖਸੀ ਦਮਾਨੇ ਮਹੀਪਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਵਰ੍ਹਿਆ ਫੀਰਾ ਜਦੀ
ਦਿਲੀਪ ਨੂਦੀਨੀ ॥ ਵਰ੍ਹਿਆ ਫੀਰਾ ਮਾਨ ਪਾਤਿ ਨੇ ਬਖਸੀ ॥ ੫੬ ॥ ਸਿਪਿ
ਸਗਦਿ ਗਰਸਾਹਿ ਆਜਾਦ ਕਰਦਾ ॥ ਨਦਾਨ ਸਪਸਤ ਨ ਆਜਾਦ
ਮਰਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੀਨ ਜੇ ਬੇਟੇ ਹੈ ਸਨਿ ਤਿਨ ਨੂਦੁ ਰਿਕੀਆ ॥
ਤੇ ਕਹਿ ਆਜੇ ਯੇ ਮੁਰਬੇ ਨ ਤੁਸਾਰੇ ਪਾਸਿ ਬਧਿ ਹੈ ॥ ਨ ਫਕੀਰੀ ਹੈ ॥
ਤੁਸੀ ਕਿਸੇ ਕੀ ਮਨਾਹੀ ॥ ੫੭ ॥ ॥ ਕਿਓਰ ਬੇਰੇ ਜਰ ਸਿਪਾਸ ਨਿਸਾਂਦ
॥ ਕਲੀ ਦੇ ਕੁਹਨਰੀ ਜਗ ਬਰਕੁਸਾਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦਿਲੀਪ ਨੂਸੇ
ਨੇ ਦੇ ਸਿਪਾਸ ਨ ਤੇ ਬੈਠਾਇਆ ॥ ਤੇ ਕੁੰਜੀ ਆਸਤਾ ਪਾਤਿ ਸਾਹੀਆ
ਦੀ ਤੇ ਪਨਦੀ ਆਹਵਾ ਲੇ ਕਰਿ ਦੀਨੀਆ ॥ ੫੮ ॥ ਬੇਰੇ ਦਾਦਸਾਹੀ

ਖੁਦ ਆਜਾ ਦਗ ਸਤਾ। ਬੋਪੇ ਸੀ ਦਦਲ ਕਰ ਵਾਸੁ ਦਬਦਸਤਾ॥ ॥ ਟੀ ३੧
 ਕਾ॥ ॥ ਦੇ ਕਰਗ ਜਤੇ ਆਪ ਰਾਜ ਗੋਦ ਹੀ ਪੈ ਨ ਕੇ ਸਰ ਬਤਿ ਆਗ
 ਕਰਿ ਕੈ ਬਨੀ ਮੇਤ ਪਲਗਾ ਕਰਨੇ॥ ਜਿਸ ਨੂਰੂ ਦੁਆਨ ਦੀ ਨਾਥਾ ਸੇ ਸਾਤ
 ਦੀ ਪਕਾਰਾ ਜਲਗਾ ਕਰਨੇ॥ ਅਤੇ ਜਿਨ ਨੂਹਾ ਥੀ ਘੋੜੇ ਉਠ ਦੀ ਨੇ ਬੇ
 ਸੇਰੀ ਕਬ ਵਕੇਰੁ ਲਕੇ ਚਲੇ ਗਏ॥ ਤੈ ਸੇ ਹੀ ਤੂਹ ਕਾਰ ਘੋੜੇ ਧਨ ਹੁਕ
 ਮ ਦਾ ਕਰ ਦਾਹੈ॥ ਜੇ ਦਾਹਿ ਗੁਰੂ ਚਾਹਿ ਆਤਾ ਰਾਜ ਖਾਲ ਸਾ ਕਰੇ ਗਾ
 ਤੁ ਸੀਰੀ ਕੋ ਹੋਵੇਗੇ॥ ਉਸ ਦੇ ਪਗ ਫਿਲ ਨਹੀ॥ ੫੬॥ ਬਿਦਿਹ ਸਫੀ
 ਆਸਾ ਗੇ ਸਬ ਜਰੀ ਗਾ॥ ਕਿ ਮਾਗ ਬਕਰ ਸਤ ਦਰ ਵਕਤ ਜੀਰਾ॥
 ॥ ਟੀ ਕਾ॥ ॥ ਦੇਹਿ ਸੁਖ ਈਸਾ ਪਿਆਲਾ ਸੁਖੇ ਦਾ॥ ਮੇਰੇ ਤਾਈ

ਓਹ ਬੋਧ ਦਹਿ

ਕੀਮਹੈਜੋਪੀਕਿਜੀਗਕਰਾਂਮਲੇਛੁਨਾਨਾਨਿ॥ ੬੦॥ ਬਮਨਦਿਹਕਬ
 ਖਤਾਜਮਾਈਕੁਨਮ॥ ਜਿਤੇਗੋਖੁਦਸਕਾਰਵਾਈਕੁਨਮ॥ ਟੀ
 ਕਾ॥ ॥ ਮੇਨੂਪਿਆਲਾਦੇਹਿਜੇਮੇਅਜਮਾਇਸਕਰਾਤੁਲਵਾਹਸੇ
 ਆਪਜੀਗਕਰਾਂਮਲੇਛੁਨੁਮਾਰਾ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥
 ਬੇਲਹੁਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀਕੀਫਤੇ॥ ੬੧॥ ੨॥ ੧॥ ੬॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀਕੀ
 ਫਤੇ॥ ॥ ਖੁਦਾਵੈਦਦਾਸਸਦਿਹੇਦਾਦਗਰ॥ ਰਜਾਬਖਸਰੇਜੀ
 ਦਿਹੇਹਿਗੁਨਗ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂਕੈਸਾਹੈਜੇਬਪਦੇਦੇਵਦ
 ਵਾਲਾਹੈ॥ ਰਜਾਕਰਕੈਬਖਸਦਾਹੈ॥ ਰੇਜੀਦੇਵਦਵਾਲਾਹੈ॥ ਹਰਗੁਨ
 ਰੇਦਿਖੇ॥ ੧॥ ॥ ਅਮਾਂਬਖਸਬਖਸਿੰਦੇਦਸਤਗੀਰਾਕੁਸਾਇਸ

ਕੁਨੇਰਹਿਨਮਾਇਸੁਪਜੀਗਿ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਪਰਮਦੇਬਖਸਵਦਾ ३੨
 ਲਾਹੈ॥ਬਖਸਿਦਹੈਪਾਪੀਆਨੁਬਖਸਦਾਹੈ॥ਸੁਖਦੇਕਰਨਵਾਲਾ
 ਹੈ॥੨॥ਹਿਕਾਯਤਸੁਨੀਦੇਮਯਕੇਨੇਕਮਰਦਾ॥ਕਿਅਜਦੇਰਦੁਸਮ
 ਨਬਰਾਵੁਰਦਗਰਦਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਕਥਾਮੇਸੁਨੀਹੈਕੁਲੇਨੇਕਮਰ
 ਦਈ॥ਕੈਸਾਸੀਜੇਵਲਾਇਤਵਿਚਵੈਰੀਦਿਖਦਾਤਾਬਾਹਰਿਲਿ
 ਆਉਦਾਉਸਦਾਪ੍ਰੀ॥੩॥ਬਖਸਮਅਫਕੇਨੇਸਾਹਚੀਦਿਲਫਰ
 ਜਾਗਰੀਬੁਲਨਿਵਾਜੇਗਾਨੀਮੁਲਗੁਦਾਜਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਵੈਰੀ
 ਆਦੇਨਾਸਕਰਨਵਾਲਾਸੀ॥ਚੀਨਦਾਪਾਤਿਸਾਹੈਸੀ॥ਤ੍ਰਿਦਿਲ
 ਦਾਉਦਾਰਹੈਸੀ॥ਗਰੀਬਾਦੀਰਖਿਆਕਰਨਵਾਲਾਹੈਸੀ॥ਵੈਰੀ

ਹਿਕਾਯਤਸੁਨੀਦੇਮਯਕੇਨੇਕਮਰਦਾ

ਮ

ਆਹਾਨਾਸਕਰਨਵਾਲਾਹੈਸੀ॥੪॥॥ਜਿਹਜੋਬਬਜਮੇਹਮਹ
ਬੀਦਬਸਤਾ॥ਕਿਬਿਸੀਆਰਤੇਗਾਅਸਤਹੁਸੀਆਰਦਸਤਾ॥
ਟੀਕਾ॥॥ਜੁਪਾਬਿਖੇਸਭਾਵਿਖੇਸਭੁਬੁਧਾਉਸਰੇਯਾਦਹੈਸਨਾ
ਤੇਗਾਦਾਬਰਾਹੈਸੀਸੁਰਮਾ॥ਤੇਹਥਦਾਵਰਾਸਖੀਹੈਸੀ॥੫॥॥ਨਿ
ਵਾਲਹਪਿਆਲਹਜਿਹਜੋਬਬਜਮਾਤੁਗਾਫਤੀਕਿਦੀਗਾਮਯ
ਲੇਸੁਦਬਬਜਮਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਚੰਗੇਭੋਜਨਖਾਵੇਪਿਆਲਾ
ਪੀਣਾ॥ਜੁਪਕਰਨਾਸਭਾਬਿਖੇਬੁਧਿਵਾਨਾਤੁਕਹੈਦੁਜਾਸੁਰਮਾ
ਵਿਚਿਸਭਾਦੇ॥੬॥॥ਬਤੀਰੇਤੁਫੰਗਾਹਮਚੁਨਾਅਮੁਖਤਹਾਤੁਗੇ
ਈਦਰਸਿਕਮਾਅੰਦੇਖਤਹਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਤੀਗਾਦੀਵਿਦਿਆਈ॥੪

ੳਕਾਦੀ ਸਭੁ ਸਿਖਿ ਆਹੇਇ ਆਹੇ ਸੀ॥ ੳਕਹੈ ਜੇ ਦਿਓ ਦਿਰਿ ੩੩
ਏ ਸਿਖਿ ਆਹੇ ਸੀ॥ ੧॥ ੧॥ ਰੁਮਾਨਾ ਸਾਗਿ ਰਾਂਸਤ ਮਤਾ ਅਸਤ ਅਜੀ
ਮਾ ਕਿਮੁ ਕਸਬ ਸੇ ਅਸਤ ਬਖਸ ਸਕਰੀ ਮ॥ ੧੨੧॥ ੧੧ ॥ ਪਨੁ
ਬੀਬਹੁਤ ਸੀ॥ ਮਤਾ ਹੁਤ ਸੀ॥ ਓਸ ਦੇ ਪਰਸੀ॥ ਮੁਲਖ ਬੀਬ
ਹੁਤ ਸੀ ਬਖਸੀ ਸਦਾ ਹਿਰੁ ਰੁਦੀ ਓਸਨੁ ਬਹੁਤ ਸੀ॥ ੧੨੨॥ ਅਜੇ ਬਾ
ਦਸਾ ਹੀ ਬਾ ਅਖਰ ਸਦਾ ਅਸਤ॥ ਨਿਸ ਸਤੀ ਦਵਜੀ ਰਾਂਨ ਓਪੇ ਸਪ
ਸਤ॥ ੧੨੩॥ ੧੧ ॥ ਜਿਸ ਦੇ ਲੇ ਓਸਦਾ ਓਰੁ ਕਦਾ ਸਮਾ ਆਇਆ॥
ਤਾ ਪਾਸ ਓਸ ਦੇ ਦਵਜੀ ਰਦਿ ਵਾਨ ਅਗੇ ਪਿਛੇ ਬੈਠੇ ਹੋ ਸਨਿ॥ ੧੨੪॥ ਜਿ
ਭੇਪ ਸਾਹਿਬਾਦ ਸਾਹੀ ਦਿਹੇ ਮਾ॥ ਕਿਰਾਤਾ ਜੁਇਕ ਬਾਲ ਬਰਸ

ਗਨਿਹੋਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੇਰੇ ਪਿਛੇ ਹੋਰ ਜਾਨੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਕਿਸਨੁ
ਦੇਵੀਏ॥ ਛੁੜ ਇਕ ਬਾਲਦਾ ਕਿਸਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਰਖੀਏ॥ ੧੦॥ ਕਿਰਾਮਰ
ਦਾ ਅਜਖਾਨ ਹਿਥੇ ਰੂਕਨੇ ਮਾ॥ ਕਿਰਾਤਾ ਜੁ ਇਕ ਬਾਲ ਬਰਸ ਗਨਿਹੋਮ॥
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੇਰੇ ਪਿਛੇ ਕਿਸਤਾਈ ਤੇਰੇ ਪਰਦਾਇਖਤੀ ਯਾ ਕਰੀ
ਏ॥ ਛੁੜ ਇਕ ਬਾਲਦਾ ਜਿਸਨੁ ਤੁਸੀ ਕਹੋ ਉਸਨੁ ਦੇਵੀਏ॥ ਜਿਵੇ ਦੁਕ
ਮਿਹੋਵੈ ਤਿਵੇ ਕਰੀਏ॥ ਜੋ ਰੋਲਾਨਾ ਪਵੈ॥ ੧੧॥ ਬੋਹੇ ਸਾਮਾ ਮਦਕੁ ਸਾਦੇ
ਦੁਰਸਮਾ॥ ਬਗੁਫਤਾ ਮੁਖਨ ਸਾਹ ਪੇਸੀ ਨਰਸਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੇਰੇ
ਕਮਰਦੇ ਹੋ ਸਾਦਿ ਚਿਅਾਇਆ॥ ਤੇਰੇ ਵੇਅਖੀਆਖੇਲੀਆ॥ ਜਿਸ
ਤਰਾ ਆਗੈ ਕਹਿਦਾ ਸੀ ਤਿਵੇ ਲਗਾ ਕਹਦੇ॥ ੧੨॥ ਨਾਪਾਓਨ ਦਸਤੇ ਨਚ ਸਮੇ

ਜੁਬਾਨ ਕੋ ਮੋਨ ਹਿ ਮਤੁ ਨ ਹੋ ਬਤ ਕਸਾ ॥ ੧੨੧ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਨਾਜਿ ਸਦੇ ਪੈਰ ੩੪
 ਹੋਵਨਿ ॥ ਨਾਜਿ ਸਦੇ ਹੋਵਨ ਨਾਜਿ ਸਦੀ ਆਖੀ ਅੰ ਹੋਵਨਿ ॥
 ਨਾਹੇ ਸਹੋਵੇ ਨਾਹਿ ਮਤੁ ਹੋਵੇ ਨ ਕਿਸੇ ਦਾ ਬੁਝਿ ਹੋਵੇ ॥ ੧੨੨ ॥ ਨਹੋ ਕੋ ਨਤੁ
 ਹ ਮਤੁ ਨ ਹੀ ਨਾਹਿ ਨ ਹੋਸਾ ॥ ਨ ਬੀ ਨੀ ਨ ਬੀ ਨ ਇਹ ਰਹੇ ਗੋਸਾ ॥ ਟੀਕਾ
 ॥ ਨਹੋ ਬੁਜਿ ਸਨੁ ਹੋਵੈ ਨਤੁ ਹ ਮਤੁ ਹੋਸਾ ਨਾ ਮੋਹੋਸਾ ਨਾ ਦਿਸਾਇਹੋਸਾ ॥
 ਨਦੇਵੈ ਕੀ ਨ ਹੋਸਾ ॥ ੧੨੩ ॥ ਹਰਾ ਕਸ ਕਿਹ ਸਤੁ ਅਜ ਮਾਇਸ ਬਦਾ ॥
 ਵਜਾਏ ਰਦੀ ਬਾਦਸਾਹੀ ਸਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਨਿਸਦਿ ਖੇਤੁ ਸੀ
 ਏਹੁ ਗਲਾਂ ਵੇਖੋ ॥ ਇਸ ਦਲਾਇਤੁ ਦਰਾਜੁ ਸਾਂਝਿ ਸਨੁ ਦੇਵ ਲਾਂ ॥
 ਐਸੇ ਨੇਕ ਮਰਦ ਨੇਕ ਹਿ ਆ ॥ ੧੨੪ ॥ ਅਜ ਬਾਮਾਦ ਦਾ ਨਾਇਦਰ

ਗੀ

ਨਿਰਕਿਸਨੁ
 ਨਿਰਕਿਸਨੁ

ਈਜਵਾਬਾ। ਸੁਖਨਬਾਤ ਦੀਗਾਰ ਕੁਨਦਬਾਸਵਾਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
ਅਸਚਰਜੋਇਰਹੇ ਜੇਹੜੇਬੁਧਵਾਨਹੈਸਨਿ॥ ਇਸਬਚਨਨੂਸੁ
ਵਕੇ॥ ਦੂਜੀਵਾਰਫੇਰਸੁਖਨਲਗੇਪੁਛਣਾ॥ ੧੬॥ ਬਕਿੰਗਸਦ
ਗਮਦਦਸਿੰਗਸਗਰਿਫਤਾਜਵਾਬੇਸੁਖਨਗਬਰੰਗਸਗਰਿਫਤ
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਿਚਾਰਵਿਚਿਅਏਤੇਫਿਲਪਕੜੀਆਨੇ॥ ਬਚਨਫੇ
ਰਿਪੁਛਣਤੇਰਖਿਓਨੇ॥ ੧੭॥ ਚਪੇਰਾਸਤੇਕਰਦਚਰਖੇਜੁਬਾ॥ ਬ
ਚਾਵਰਦਸੁਖਨੇਚੁਕੈਬਰਕਮਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਖਬੀਜੁਬਾਨਨੂਸਿਪ
ਕੀਤੇਨੇ॥ ਜਿਉਪਾੜੀਬੁੰਦੀਐਰਤਰਫਾ॥ ਬਾਹਰਬਚਨਅਛੇਨੇ
ਜੈਸੇਕਮਾਨੇਤੀਰਾਅਵਦਾਹੈਛੇਤੀਨਾਲਾ॥ ੧੮॥ ਕਿਏਸਾਹਿਸੀਆ

ਰਾਜਾ ਜਾਦ ਮਗਜਾ ਚਿਰਾਮੇ ਤੁਗੋਈ ਦਰੀ ਕਾਰਨ ਗਜਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ੩੫
ਇਰਾਜਨ ਤੁਬਤਾ ਬੁਧਿਵਾਨ ਹੈ ॥ ਬੁਜਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਤੇਕਿਆ
ਕਹਿਆ ਏਕੀ ਮੁਬਧਿਵਾਨ ਹੈ ॥ ੧੯ ॥ ਕਸੇਰਾ ਸਦਕਾਰ ਈ ਦਰਜ
ਮਾਂ ॥ ਵਜਾਂ ਹਸਤ ਏ ਬਾਅਸਤ ਜਹਰਜ ਹਾਂ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਕਿਸੇ
ਤਾਈ ਏ ਸਾਕੀ ਮਹੈ ਜਮਾਂ ਨੇ ਦੇ ਬੀਚਾ ਏ ਹੁਬਤ ਅਚਰਜ ਹੈ ॥ ਪਸਿ
ਧਜਗਨ ਮੇ ॥ ੨੦ ॥ ਕਿਈ ਹਸਤ ਏ ਬੇਤੁਗੋਈ ਹੁਨਗ ॥ ਕਿਏ ਸਾਹਸ
ਹਾਨ ਹਮ ਬਹਰ ਬਗ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜੇ ਏਹੁ ਏ ਬਹੈ ਤੁਸੀ ਕਹਦੇ ਹੋ
ਜੇਹਨਗੇ ॥ ਕਿਰਾਜਨ ਕੇਰਾ ਜੇ ਜਲ ਥਲ ਕੇਰਾ ਜੇ ॥ ਏਕ ਅੰਗ ਜਿਸ
ਤੇਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾ ਓਹੁ ਨਹੀ ਸੇਭੁਦਾ ॥ ਏਸੇ ਬਤ ਹੋਇਆ ਤਿਸਤੇਰਾ ਜ

ਕਿਉਂ ਕਰਿ ਹੋਇ ਬਾ॥ २१॥ ਨਦਰ ਜੀਗ ਪੁਸਤੈ ਨਦੁ ਸੰਮਨ ਨਦਾ
 ਨ ਅੰਗੁ ਸਤ ਬਰਹਰੁ ਦੁਸ ਮਨ ਨਿਹਾਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਹੀ ਪਿ
 ਠ ਦਿਤੀ ਤੈ ਦੁਸ ਮਨ ਨੂੰ॥ ਨਹੀ ਅੰਗੁ ਠਾ ਤੇ ਰੇਹਰੁ ਉਤੇ ਦੁਸ ਮਨ ਰਖਿ
 ਆ॥ २२॥ ਨਾ ਅਗ ਮਦੁਸ ਮਨ ਅਸੁ ਚ ਦੇ ਸਤਾ॥ ਜਵਾ ਬੇਗ ਦਧਾਂ
 ਅਦੁਗ ਬੋਧ ਸਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਹੀ ਤੈ ਅਗ ਮਵੈ ਗੀ ਆਲੈ ਦਿਤਾ॥
 ਨਹੀ ਤੈ ਮਿਤਾ ਨੂ ਦੁਖ ਦਿਤਾ॥ ਨਹੀ ਤੈ ਜਵਾ ਬਕੰਗਾ ਲੁੰਨੁ ਦਿਤਾ॥ ਵੈ
 ਗੀ ਅੰਨੁ ਭੁਲੀ ਤਰਾਂ ਤੈ ਪੀਠਾ ਹੋ॥ २३॥ ਨਵੀ ਸਿੰਦਹਰ ਜਾਨਹ ਰਫੇ ਨਿ
 ਹਾਦਾ॥ ਸੁਖ ਨਰਾਹਰ ਕਜਾ ਸਰਦੁ ਭਿਹਾਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਵੀ ਸਿ
 ਦਿਆ ਤਈ ਤੈ ਹਰਦੁ ਦੀ ਰਖਣ ਨਹੀ ਦਿਤੀ॥ ਸੁਖ ਨ ਤੈ ਕਹਿ ਆਹੇ

ਤਦ ਸਚਾ ਕਹਿਆ ਆਏ ॥ ਸਭੁ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਰਿ ਆਈ ਦਿਤੀ ਹੈ ॥ ੨੪ ॥ ੩੬
 ਨਉ ਸਤਾ ਦਰਾ ਦਾਦ ਜਾਏ ਸੁਖ ਨਾ ਫੁਰਾ ਮੇ ਸਗੀ ਚੁੰਬ ਕਾਰੇ ਕਹਨਾ ॥ ੩
 ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਨਹੀ ਤੈ ਕਿਸੇ ਉਸਤਾਦ ਨੂਰ ਦਕਰ ਵਾਇਆ ॥ ਦਿਸ
 ਗਇ ਹੈ ਨਿਤੈ ਨੂਪੁ ਰਾਤ ਨ ਕੀਮਾ ॥ ੨੫ ॥ ਬਬਰ ਮਸਲਤ ਕਸਨ ਦਾਦਨ
 ਦਿਗਗ ਬਿਹਸਨ ਮਛਿ ਚੁ ਤਗੋ ਯਦੁ ਨਗ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਥੇਰੀ
 ਮਸਲਤ ਤੈ ਕਿਸੇ ਨੂ ਨਹੀ ਦੀਨੀ ॥ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਕੁਲ ਤੇਰਾ ਨਾ ਮਹੈ ਤੈ ਕਹਿ
 ਆਏ ਹੁਨਗ ॥ ੨੬ ॥ ਨਬੀ ਨਦ ਦਿਗਗ ਜਨ ਬਰਸ ਮੇ ਖੁਦ ਸਾ ॥ ਨਬ
 ਦਕਾਰ ਕਸ ਕਰਦਨ ਜੇ ਬਦਸਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਨਹੀ ਵੇਖਦ ਤੂੰ ਬਿਗਾ
 ਨੀ ਇਸਤੀ ਬੀਨੇ ॥ ਨਹੀ ਬਦ ਕਰਮ ਕਿਸੇ ਤੇ ਨ ਜਰ ਰਖੀ ॥ ੨੭ ॥ ਨਜ

ਕਰਦਕਸਬਰਹਰਫੇਹਰਾਮ॥ ਨਿਗਹਦਾਸਤਬਰਸੁਕਰਯਜਦਾ
 ਮੁਦਾਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਜਰਤੈ ਕਿਸੇਹਰਫਹਰਾਮਦੇਤੇਨਹੀਰ
 ਖੀ॥ ਨਿਗਾਹਜੇਰਖੀਹੈਸੁਦਾਹਿਗੁਰੁਤੇਤੈਰਖੀਹੈ॥ ੨੮॥ ਨਜਰਰ
 ਬਬਦਕਾਰੀਗਰਬਬਸਤਾ॥ ਸਨਾਸੀਤਤਹਕੀਕਓਕੋਰਹਸਤਾ
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਜਰਕੇਤਾਈਵਿਚੇਬੁਰੇਕੀਮਾਦੁਸਾਰਿਆਦਿਓਬੀਨੇ
 ਪਛਾਣੇਤੂੰਨਿਸਚੇਕਰਿਕੇਜੇਓਹੁਅੰਨਹੈ॥ ੨੯॥ ਕਦਮਗਨਦਾਰਦ
 ਬਬਦਕਾਰਹਕਾਰਾਨਦਰਜੀਗਪਸਪਾਉਪੁਸਤੇਹਜਾਗ॥ ॥ ਟੀ
 ਕਾ॥ ॥ ਤਾਨੇਕਮਰਦਫੇਰਸਦਾਪਾਨੇਹੋਇਆ॥ ਤੇਕਹਨਲਗਾ॥
 ਜੁਪੇਗਤੈ ਲੇਗਾਓਹੁਕਹਿਅਧੈ॥ ਜੁਪੇਗਨੂਨਰਖੇਖੋਟਿਆਕੀਮ

ਤੇ॥ ਨਾਵਿਚਿ ਜੁਪਦੇ ਪਿਛਾ ਪੈਰ ਦੇਵੇ॥ ਕੁਵੇ ਪਿਠਾ ਪਿਛੇ ਹਜਾਰੀ ३੭
 ਰੇਨ॥ ੩੦॥ ਨਦਰ ਕਾਰ ਦੁਜ ਦੀ ਨ ਬਿਲ ਬਿਸ ਕਰੀ॥ ਨਖਾਨੈ ਖੁਰ
 ਮ ਬਾਜਨ ਨਾਂਹ ਜਨੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਾਵਿਚਿ ਚੇਰੀ ਦੇ ਆਵੇ ਕਿਸੇ ਦਾ
 ਦਿਲ ਕੁਛਾ ਹੋ ਨਹੀ॥ ਨਾ ਕਲਾਂ ਲਾਂ ਦੇ ਪਰ ਜਾਏ॥ ਨਾ ਹਮ ਮਾਰੇ ਨਾ ਬਿ
 ਗਾਨੀ॥ ਇਸ ਤੀ ਦੇਖੇ॥ ੩੧॥ ਬਨ ਕਸ ਦੁਆਏ ਨ ਗੋਯ ਦ ਸੁਖ ਨਾ॥
 ਬਖਾਹ ਸਖ ਗਾਸੀ ਨ ਜੇਯ ਦੰ ਸੁਖ ਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮੁਰਖ ਨਾ ਬਿਪੇ
 ਰੀ ਪਦ ਨਾ ਕਰੇ॥ ਕਿਸੇ ਦਾ ਬੁਰਾਨ ਤਰੇ॥ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਾੜਾ ਸੁਖ
 ਨ ਦੁਢੇ॥ ੩੨॥ ਨ ਬਦ ਕਾਰ ਕਸ ਦਰ ਨ ਦੇ ਦੁਪਾਇ॥ ਕਿਓ ਪਾਉ
 ਓਗ ਸਤੋਗੇ ਸੀ ਬਜਾਇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨ ਬਦ ਕਰ ਮਾਰੇ ਉਪਰਲਤ
 ਦਰ

ਤਰੀਖੀ ਸੰਨ ੧੭੧੧ ਈਸਵੀ ੧੭੧੧ ਈਸਵੀ

ਰਬੇ ਕਿਸੇ ਦੇ। ਨੇ। ਸਚੇ ਦੇ ਤਾ। ਪ੍ਰਿਥਿ ਪੈਰਾ ਤੇ। ਭ੍ਰਾਤਾ। ਆਪਿ ਆਪੇ॥
ਤਸਾ ਨਿਸਚੈ ਕਰ ਕੈ ਜਾਨਣਾ॥ ੩੩॥ ਬਦੁ ਜੁਦੀ ਮਤ ਰਾਨਾ ਆ
ਲੁਦਹ ਦਸਤਾ। ਬਖੁਰ ਸੇ ਹਰਾ ਮੇ ਕੁਸਾਇ ਨਦ ਸਤਾ॥ ੧੧ ਟੀ
ਕਾ॥ ॥ ਚੇਰੀ ਦੀ ਮਤ ਹਨਾ ਲੇਹ ਬਨਾ ਲਾ॥ ੩੪॥ ਬਖੁ ਦਦਸ
ਤਖਾ ਹਦਨ ਗੀਰੀ ਦਮਾਲਾ ਨਰਯਤ ਬਰਾਸੀ ਨਾਜ ਜਜਦ
ਲਾ॥ ੧੧ ਟੀ ਕਾ॥ ॥ ਹਬਨਾਲ ਨਾਲੇ ਬਿਗਾਨਾ ਪਨਾ ਨਰਯਤ
ਨੁਦਖ ਦੇਵੇ ਨਾਗੀ ਬਾਨੁ ਦੁਖ ਦੇਵੇ॥ ੩੫॥ ਦਿਗਰਜ ਨਨਖੁਦ
ਦਸਤਾ ਮੀਦਾਖਤ ਨਾ ਨਰਯਤ ਬਲਾਸਹਿ ਨਬਰਤਾਖਤ ਨਾ
॥ ਟੀ ਕਾ॥ ॥ ਬਿਗਾਨੀ ਇਸਤੀ ਨੁਹਬਨਾ ਪਾਇ। ਰਯਤ ਨੁਰਾਜੀ

ਰਖੇ॥ ਰਯਤ ਤੇ ਦੇਵਨਾ ਕਰੇ॥ ੩੬॥ ਨੂਪੁਦਦਸਤ ਰਿਸਵਤਨ ੩੮
ਆਲੂਦਹ ਕਰਦਾ॥ ਕਿਅਜਸਾਹੁ ਸਮਨ ਬਰਵਰਗਰਦਾ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹਥਨਾ ਲਵਫੀ ਦੀ ਚੀਜਨਾ ਲੈ॥ ਵੈਰੀਆ ਨੂਵਲਾ
ਇਤਉਤਰਨ ਦੇਵੈ॥ ਵੈਰੀਆ ਨੂਗਰਦਨਾ ਲਕਲਾਏ॥ ੩੭॥ ਨ
ਜਾਏ ਅਦੂਗਾ ਦਿਹਦਵਕਤ ਜੀਗਾ॥ ਬਬਾਰਸ ਦਿਹਦਤੇ ਗਤੀ
ਰੇਤੁ ਫੰਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਜਾਗਾ ਦੇਵੈ ਵੈਰੀ ਨੂਵਲੇ ਜੁਪਦੇ॥ ਤੇ
ਗਸੇਤੀ ਰਾਕੀ ਬਰਖਾ ਕਰੇ ਸਮੇ ਜੁਪਦੇ॥ ੩੮॥ ਨ ਅਗਾਮ ਸਦਿਹ
ਦਾਸ ਪਰਾਵਕਤ ਕਾਗਾ ਨਜਾਇਸਾ ਅਦੂਗਾ ਦਿਹਦਰਿਦਿਯਾ
ਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅਗਾਮ ਲੈਦੇਵੈ ਘੋੜੀਆ ਨੂਵਿਚ ਜੀਗਦੇ

ਨਜਾਗਾਦੇਵੈਵੈਗੀਆਨੂਵਿਚਦੁਲਾਇਤਾਆਪਣੀਦੇ॥੩੯॥ਭਿ
 ਬੇਦਸਤਓਹਸਤਗੋਪੁਰਹੁਨਗ॥੪੦॥ਬੇਅਧੁਰਗੀਨਿਬਸਤੁੰਕਮ
 ਗ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਹਥਾਂਦਾਟੁੰਡਾਓਹਆਖਿਆਹੈ॥ਜੇਮੰਦੇਕੀਮਾਤੇ
 ਨਾਬੰਨੇਕਮਗ॥੪੦॥ਨਗੋਯਦਕਸੇਬਦਸੁਖਨਜੀਜੁਬਾਂ॥ਭਿ
 ਓਬੇਜੁਬਾਂਨਾਅਸਤਜਾਯਜਗਾਂ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਨਕਹੇਕਿਸੇਨੂੰ
 ਜਬਾਨਬੀਮੰਦਾਸੁਖਨਾਨਗਾਘਰੇਵੈ॥ਗੰਗਾਓਹੁਕਹਿਆਹੈ
 ਤਸਾਨਿਸਚਕਰਿਕੈਜਦਨ॥੪੧॥ਸੁਨੀਦਨਨਬਦਸੁਖਨਕਮ
 ਗਬਗੋਸਾ॥ਕਿਓਹਸਤਬੇਗੋਸਗੋਈਬਗੋਸ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਸੁਨੇ
 ਨਹੀਮੰਦਾਸੁਖਨਕਿਸੈਦਾਬੀ॥ਵਿਚਕੰਨਾਦੇ॥ਤੁੰਗਾਓਹੁਆਖਿ

ਆਯੋ॥੪੨॥॥ਕਿਪਸਪਰਦਾਹੁਗਲੀਸੁਨੀਦਨਨਕਸਾ॥ਵ੩੯
ਜਾਖੁਦਸਨਾਸੀਕਿਗੋਈਸਹਸਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਪਿਛੇਪੜਦੇ
ਚੁਗਲੀਨਾਸੁਣੇਕਿਸੇਦੀਭੀ॥ਐਸਾਜੇਰੂਹੇਵੈਸੇਤੁਮਜਾਨਦਾ॥
ਪਾਤੁਸਾਹਊਹੋਵੈਗਾਲਾਇਕਦਾ॥੪੩॥ਕਸੇਕਸਬਦਰਾਨ
ਗੀਰਦੇਗੋਇ॥ਕਿਊਸਤਬੇਬੀਨੀਏਨੇਕਥੇਇ॥॥ਟੀਕਾ॥
॥ਬਦਕਰਮਾਦੀਬਦਬੇਇਨਲੇਵੈ॥ਊਹਾਨਾਸਾਬਿਨਕਹਿਆ
ਹੈ॥ਕੁਲਾਸੁਭਾਵਹੋਵੈ॥੪੪॥ਨਹਉਥੇਦਿਗਰਹਸਤਜੁਜਬਾ
ਖਦਾਇ॥ਕਿਹਿਮਤਦਰਗਾਨਦਾਰਦਜਿਪਾਇ॥॥ਟੀਕਾ॥ਨਾ
ਪੁਓਲਕਰੇਕਿਸੇਦੂਜੇਦਾ॥ਬਿਨਾਇਕਦਾਹਿਗੁਰੂਤੇ॥ਜੇਰਵਾਲਿ

ਆਨੂਪੇਗਵਿਚਆਪਣੀਵਲਾਇਤੁਦੇਨਰਖਵਦੇਵੈ॥੪੫॥
ਬਹੇਸਅੰਦਰਮਦਹਮੇਵਕਤਜੀਗਾ॥ਕਿਕੇਸਸਕੁਨਦਪਾਬੰਤੀ^{ਦਿ}
ਰੇਤੁਫੰਗਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਹੇਸਵਿਚਿਆਵੇਵੇਸੇਜੁਪਦੇ॥ਚਲਾ
ਕੀਪੇਗਾਦੀਕਰੇਤੀਗਾਂਤੇਬੰਦੂਕਾਦੀਕਰੇ॥੪੬॥ਕਿਦਰਕਾਰਇ
ਨਸਾਫਓਹਿਮਤਅਸਤ॥ਕਿਦਰਪੇਸਗੁਰਬਾਇਓਹਅਜ
ਜਅਸਤ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਵਿਚਕੀਮਦੇਸਾਫਹੋਵੈਹਿਮਤਵਾਯਾ
ਹੋਵੈ॥ਗਾਗੀਬਾਅਗੇਅਜਜੀਕਰੇ॥੪੭॥ਨਹੀਲਖਹਕੁਨਦਦ
ਰਕਾਰਜਾਗਾ॥ਨਹੀਬਤਕੁਨਦਦੁਸਮਨੰਬੇਸੁਮਾਗ॥॥ਟੀਕਾ॥॥
ਨਬਹਾਨਕਰੇਵਕਤਜੁਪਦੇ॥ਨਾਕੁੰਕਰੇਵੈਰੀਆਦਾ॥ਕੁਵੈਬਹੁਤੇ

ਹੀ ਹੋਵਨਿ॥ ੪੪॥ ਹਰਾਂ ਕਸ ਜੀ ਅਸ ਤੁਗਾ ਜੀ ਸਦਾ ਬਕਰੇ ਜਹਾਂ ੪੦
 ਰਜਮ ਸਾਜੀ ਕੁਨਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇ ਕੋਈ ਐਸਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਵਿਚ
 ਐਸੇ ਗੁਣ ਪਾਈ ਅਨਾ॥ ਤਾਂ ਜਗਨ ਦੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ਉਸ ਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ
 ਤੇ ਮੁਖ ਪਉਸ ਤੇ ਵਸੇਗਾ॥ ੪੫॥ ਕਸੇਰਾ ਕੀਤੀ ਕਾਜਾ ਯਦ ਪ
 ਸੀਦਾ॥ ਵਜਾਂ ਸਾਹ ਬਾਸ ਦਜਹਾ ਅਰਜਮੀਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕੇ
 ਈ ਤੁਸਨੂ ਪਸਿੰਦਾ ਆਵੈ ਐਸਾ ਗੁਣ ਵਾਨਾ॥ ਉਸਨੂ ਗਜ ਦੇ ਵਲ
 ਅਰਜੂ ਬੰਦ ਤੁਸਾਰ ਹਿਣਾ॥ ੫੦॥ ਸੁਨੀਈ ਸੁਖ ਨਰਾ ਦਉਰਦਾਨ
 ਵਜੀਰਾ॥ ਕਿ ਆਕਲ ਸਨਾ ਸਤੁ ਪੇਜ ਸਪਜੀਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੁਨਿ
 ਆਸੁਖ ਨ ਜਿਤ ਵੇਲੇ ਵਜੀਰਾ ਨੇ॥ ਜੇ ਬੁਧਿ ਵਾਨੈ ਸਨਿ॥ ਤੇ ਆ

ਗਿਆਮੀਨਵਦਾਵੇਹੈਸਨਿ॥ ੫੧॥ ਕਸੇਗਾਸਨਾਸੁਦਬਾਕ
ਲੇਬਹੀ॥ ਗਿੰਗਾਬਿਦਤਾਜਤਖਤੋਮਹੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕੇ
ਈਪਛਾਵੈਬੁਧਵਨੇਮੇਸਾ॥ ਜਰੂਰਜਰੂਰਮਹੀਤਖਤਤਾਜਠ
ਸੇਦੇਵਾ॥ ੫੨॥ ਬਬਖਸੰਮੇਰੇਗੰਮਹੀਤਖਤਤਾਜਾਗਰਠਿਗਾਸ
ਸਾਸੀਗਰਯਤਨਿਦੁਜਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਖਸੁਦਤਸਾਫੁੜਤੇ
ਤਖਤਰਯਤੁਰੇਮੇਸਾਗੁਦਵਾਯਾਵਸਾਏਗਾ॥ ੫੩॥ ਬਹੈਰਤ
ਟਰਾਮਦਬੀਪਿਸਰਾਚਹਾਗਾ॥ ਕਸੇਗੋਇਗੀਰਦਾਮਹਦਕਤਕ
ਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹੈਰਾਨਹੋਇਰਹੇਚਚੇਬੇਟੇ॥ ਜੇਕੋਈਇਹਧਾ
ਰੇਤਾਗਾਜਸਾਨੂਮਿਲੇ॥ ੫੪॥ ਗਗੰਕਸਕਿਆਕਲਯਚੀਦਿ

ਵਿਹਰਾ

ਵਿਹਰਾ ਬਕਾਰੇ ਜਹਾਂ ਕਾ ਮਗਾਰੀ ~~ਵਿਹਰਾ~~ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਹੇਅ ४੧
ਰੰਗ ਜੇ ਬਾਜਿ ਸਨੂਵਾ ਹਿਗਰੂ ਇਹੁ ਗੁਣ ਦੇਵੇ ਤਾਗ ਜਉ ਸਦਾ
ਅਟਲ ਰਹਿਦਾ ਹੈ ॥ ਨਹੀ ਤਾਪਾ ਪਾਕਰ ਕੈ ਚਲਿਆ ਜਾਦਾ ਹੈ ॥
ਸੇਤੂ ਪਾਪੀ ਹੈ ਰਾਜ ਤੇ ਰਾਹੁ ਨਹੀ ਸਮਾਤੁ ਸਾਡਾ ਦੁਰਹੋਇਆ
ਸੇ ॥ ੫੫ ॥ ਬਿਦਹਿ ਸਾਕੀ ਆਸਾਗਰੇ ਸਬ ਜੰਗਾ ਕਿ ਮਾਗਾ ਬ
ਕਾਹੁ ਆਸਤੁ ਦਰਦ ਕਤ ਜੰਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੇਹਿ ਸੁਖ ਣੀਯਾ
ਪਿਆਲਾ ਸੁਖੇ ਦਾ ਮੇਰੇ ਤਾਣੀ ਕੀ ਮਹੈ ॥ ਜੁਪੀ ਕਿ ਜੰਗਾ ਕ
ਗੁੰ ॥ ੫੬ ॥ ਬਿਦਹਿ ਸਾਕੀ ਆਸਾਗਰੇ ਨੈਨ ਪਾਨਾ ਕੁਨ ਦਪੀ
ਹੁਸਦ ਸਾਲਗੇ ਨੈ ਜੁਆਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਦੇਹ ਸੁਖ ਣੀਆ

ਪਿਯਾਲਾ ਜੇ ਅਖੀਲਾ ਲੀਆਵੈ। ਕੈਸਾ ਹੋ ਜੋ ਸੇਬ ਰਸਾ ਦਾ ਬੁਢਾ
ਰਵੈ ਤੇ ਪੀਵੈ ਤੇ ਪੀਵੈ ਤੇ ਨੇਜੁ ਆਨਹੁੰਦਾਰੈ॥

॥

॥

॥

॥

॥

੧੬॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ

ਕੀਠਤੇ॥ ॥ ਕਿਰੋਜੀ ਦਿਹਿ ਦਾ ਅਸਤਗਾਜ ਕਰਹੀ ਮਾਗਹਾਈ

ਦਿਹੋਗਹਿ ਨੁਮਾਇ ਕਰੀਆ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੁਰੋਜੀ ਦੇਵਟ ਵਾਲਾ ਹੋ॥

ਤੇਰਿ ਜਕਾ ਦਿਤਾ ਹੋ ਸੁ ਤੇ ਦਇਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋ॥ ਗਾਹਿ ਦੇ ਦਿ

ਖਾਲਟ ਵਾਲਾ ਹੋ॥ ਗ੍ਰਿਪਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋ॥ ੧॥ ਦਿਲ ਅਫਜਾਇ

ਦਾਨ ਸਾਦਿਹੋ ਦਾ ਦਗਾਗਾਰ ਜਾ ਬਖਸ਼ੇ ਜੀ ਦਿਹੋਗਹਿ ਗੁਨਗ॥

ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦਿਲ ਦੇਵ ਪਾਵਟ ਵਾਲਾ ਹੋ॥ ਨਿਆਇ ਦੇਵਟ ਵਾਲਾ ਹੋ॥

ਸੁਲਾਸੀ ਦੇ ਨਵਾਲੇ

ਰਜਾਕਰਿਕੇਬਖਸਣਵਾਲਾਹੈ॥੨॥ਹਿਕਾਇਤਸੁਨੀਦਮਯਕੇ ੪੨
ਨੇਕਜਨਾਚੁਸਮਸਾਦਕਦੇਬਜੇਰਮਨ॥ਟੀਕਾ॥ਕਥਾਸੁ
ਨੀਹੈਮੇਇਕਨੇਕਇਸਤੀਦੀ॥ਸਰੂਦੀਨਿਆਈਉਸਦਾਕਦ
ਹੈ॥੩॥ਕਿਓਰਾਪਦਰਰਾਜੇਉਤ੍ਰਦੇਸਾਬਸੀਗੀਜੁਬਾਂਹਮਚੁ
ਇਨਲਾਸਕੇਸਾ॥ਟੀਕਾ॥ਉਸਦਾਪਿਤਾਸੀਰਾਜਾਉਤ੍ਰ
ਦੇਸਦਾਜੁਬਾਂਨਦਾਮਿਠਾਸੀ॥ਮਿਤ੍ਰਾਚਾਗੀਆਪਦਿਆਨਾ
॥੪॥ਕਿਆਮਦਬਰਾਏਹਮਹਗੁਸਲਗੀਗਾ॥ਚੁਕੈਬਰਕ
ਮਾਹਮਚੁਤੀਰੇਤੁਫੰਗਾ॥ਟੀਕਾ॥ਗੀਗਾਦੇਇਸਨਾਨਵਾ
ਸਤੇਆਇਆਰਾਜਾਕੈਸੇਜੈਸੇਕਮਾਨਤੇਤੀਹਆਵਦਾਹੈ॥

ਜੈਸੇਬੀਦੁਕਤੋਗੋਲੀਆਵਦੀਹੈ॥ ਤੈਸੇਆਇਆ॥ ੫॥ ਹਮੀਖਾ
 ਸਤਕੋਰਾਸੁਅੰਬਰਕੁਨਮਾ॥ ਕਸੇਈਪਸਿਦਆਇਦਭਿਰਾਇ
 ਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਭੀਰਾਜੇਨੇਭੀਚਾਹਕੀਤੀਜੈ॥ ਸੁਅੰਬਰਕ
 ਹਾਂ॥ ਜੇਕੁਇਸਨੁਪਸਿਦਆਵੈ॥ ਓਸਨੁਮੇਦੇਵਾ॥ ੬॥ ਬਗੁਫਤਾ
 ਸੁਖਨਦੁਖਤਰੇਨੇਕਤਨਾ॥ ਕਸੇਤੋਪਸਿਦਆਯਦਭਿਰਾਬਕੁਨ
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰਾਜੇਕਹਿਆਏਬੇਰੀਕੁਲੇਤਨਵਾਲੀਚੁਭੇਦੇਖ
 ਰਾ॥ ਜੇਇਕਠੇਹੋਏਹੈਨਿ॥ ਜੇਹਕੁਤੈਨੁਪਸਿਦਆਵੈ॥ ਓਸਨੁਤੁਬਰਾ
 ॥ ਨਿਸਾਂਦੇਦਬਰਕਾਂਖਓਹਫਤਖੰਨਾ॥ ਰੁਮਾਹੇਮਹੀਆਫਤਬੇ
 ਯਮਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ਬੈਠੀਮੀਦਰਦੇਉਪਰਸਤਫਤਾਜਿਸਦੀਆ

ਭੇਸਨਿ॥ ਮਾਨੇਚੰਦਮਾਏ॥ ਮਾਨੇਯਮਨਦੇਸਦੀਸੁਰਜੁਯੇ॥ ੮॥ ੮੪

ਨੇਦੁਲਯਰਦਹਨਬਰਕੁਸਾਦਾ॥ ਜਵਾਬੇਸੁਖਨਰਾਉਜਰਬਰਨਿ
ਹਾਦਾ॥ ੧੨੧॥ ੧੨੨॥ ੧੨੩॥ ੧੨੪॥ ੧੨੫॥ ੧੨੬॥ ੧੨੭॥ ੧੨੮॥ ੧੨੯॥ ੧੩੦॥

ਤੀਤੇਬਾਤਰਖੀ॥ ਜਿਸਨੂਪਸਿੰਦਕਰੇਓਸਨੂਮੇਦੇਵੁੰ॥ ੮੫॥ ਕਿਰਦੀਗਾਜੀ

ਕਿਰਦੀਗਾਜੀ॥ ਜਿਸਨੂਪਸਿੰਦਕਰੇਓਸਨੂਮੇਦੇਵੁੰ॥ ੮੫॥ ਕਿਰਦੀਗਾਜੀ
ਗਾ॥ ੧੨੧॥ ੧੨੨॥ ੧੨੩॥ ੧੨੪॥ ੧੨੫॥ ੧੨੬॥ ੧੨੭॥ ੧੨੮॥ ੧੨੯॥ ੧੩੦॥

ਚਿਸੁਰਮੇਰੈਨਿ॥ ਸਬੁਕੀਮਾਦਿਚਿਬੁਪਿਵਾਨਹੈਨਿ॥ ੧੦॥ ਕਸੇ
ਤੇਪਸਿੰਦਾਯਦਰਸੀਜਮਾਂ॥ ਦੁਜਾਂਪਸਬਦਾਮਾਦਦੀਆਖਿ

ਦਹੁਮਾਂ॥ ੧੨੧॥ ੧੨੨॥ ੧੨੩॥ ੧੨੪॥ ੧੨੫॥ ੧੨੬॥ ੧੨੭॥ ੧੨੮॥ ੧੨੯॥ ੧੩੦॥

ਓਸੇਨੂੰਮੇਜਵਾਈਬਣਾਵਾ॥੧੧॥ਨੁਮਾਂਦੀਦਭਿਰਾਜਹਾਬੇਸੁਮਾਰਾ
ਪਾਸਿਦਸਨਿਆਮਦਕਸੇਕਾਰਬਾਰਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਵੇਖਾਏਗਾ
ਜੇਬਹੁਤਰਾਜੇਨੇ॥ਪਰਪਾਸਿਦਨਆਇਆਕੋਈਕੀਕੀਮਦਵਾ
੧੨॥ਹਮਆਖਰਸਕੇਰਾਜਏਸੁਰੂਟਸਿਪਾਗਪਾਸਿਦਆਮਦਸ
ਹਮਚੁਗਰਾਨਿਹੰਗਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਭੂਭਿਕਨੁਇਕਰਾਜਾਪੁਤ
ਟਸਿਪਾਪਾਸਿਦਆਇਆ॥ਜੈਸੇਗਰਜਣਵਾਥਾਸਿਸਾਰਹੋਵੇ॥
੧੩॥ਹਮਹਉਮਦਹੇਰਾਜਾਪੇਸਖਾਂਦਾ॥ਜੁਦਾਬਰਸੁਦਾਦੇਰਾਮਜ
ਲਸਨਿਹਾਦਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਸਭੇਚੰਗੇਰਾਜੇਸਦੇਵਖੇਵਖੇਰੇਸਭਾ
ਵਿਚਿਬੈਠਾਏ॥੧੪॥ਬਿਪੁਰਸੀਦਕਿਏਦੁਖਤਰੇਨੇਕਖੋਇ॥

ਤੁਹਾਕਸਪਸਿਦਾਅਇਦਾਅਜੀਹਾਬਜੇਇ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਗ ੪੪
 ਜੇਪੁਛਿਆਏਬੇਟੀਰੁਲੇਸੁਭਾਉਵਾਲੀਤੈਨੁਕੋਈਪਸਿਦਾਅ
 ਏਏਨਾਵਿਚਦੂਦਾ॥੧੫॥ਗਵਾਂਕਰਦਜੁਨਰਦਾਗਨਪੇਸਾਬੁਗੋ
 ਯਦਰਿਈਗਾਜਗਾਉਤ੍ਰਦੇਸਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਬ੍ਰਹਮਣਭੁਜੇਗਾਜਿ
 ਆਪਾਸਾਤਾਬ੍ਰਹਮਣਕਹਾਜੁਏਹਗਾਜਾਉਤ੍ਰਦੇਸਦਾਹੈ॥੧੬॥
 ਰਿਯਮਬਸਤਸਬਛਮਤੀ॥ਬੁਮਾਹੇਫਲਕਾਫਤਾਬੇਮ
 ਹੀ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਏਸਦੇਪਰਬਛਤਾਬੇਟੀਹੈ॥ਚੰਦਮੇਜੈਸੀਸੁ
 ਰਜਜੈਸੀਹੈ॥੧੭॥ਅਜੀਗਾਜਗਾਕਸਨਿਆਮਦਨਜਗਾਵਜ
 ਪਸਾਅਜੀਹਬੁਬੀਪੁਰਗੁਹਰ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਏਨਗਾਜਿਅ

ਵਿਚੋ ਨਾ ਆਇਆ ਪਸਿੰਦਾ । ਤਾਏ ਹਰਾਜੇ ਹੈ ਨ ਬੈਠੇ ਏਨ ਨੂ ਦੇਖ ਹੋ ਬੁ
 ਧਵਨਾ ॥ ੧੮ ॥ ਨਜਰ ਕਰ ਦਬਰਾ ਜਹਾਨਾ ਜਨੀ ॥ ਪਸਿੰਦਾ ਸੁਨਿਆ
 ਆਮ ਕੋ ਸੇ ਦਿਲ ਨਹੀ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜਿਸ ਦੇ ਲੇ ਰਿਠਾ ਜਾਜਿ
 ਨੁ ਬਛੋੜਾ ਮਤੀ ਨੇ । ਤਾ ਕੋਈ ਪਸਿੰਦਾ ਨਾ ਆਇਆ ਦਿਲ ਵਿਚਾ ॥ ੧
 ੯ ॥ ਸੁਆਂ ਬਰ ਦ ਰੋਜੇ ਮਊ ਕੂਫਰਾ ਸੁਤਾ ॥ ਕਿਨਾਜ ਮੁਬਬਰਾ
 ਸਤ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਪਿਬ ਸਤਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸੁਆਂ ਬਰ ਓਸ ਦਿਹਾੜੇ
 ਮਕੂਫਰਾ ਇਕੀਤਾ ॥ ਏ ਲਰ ਕੇ ਉਪਰਿ ਚੜ੍ਹਿ ਗਈ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਮਾ
 ਰਕਾਰੀ ॥ ੨੦ ॥ ਚੁੰਨੇ ਜੇ ਦਿਗਰਾ ਸਾਹਜਗੀ ਸਿਪਿਹਰਾ ॥ ਬੁੱਝਾ ਉਰ
 ਗਾ ਬਰਾਮ ਦਰੋ ਸੁਨ ਗਾਹਗਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੁਸਰੇ ਦਿਨ ਸੁਹਜਗੀ ਤਿ
 ਆ ਦਿਨ ਰੁਪੀਤ ਪਤ ਕੇ ਉਪਰ ਆਇ ਬੈਠਾ ॥ ਜੈਸੇ ਮੋਤੀ ਆਕਾ ਪ੍ਰਗਾਸ ਹੋਤ ਹੈ ॥ ੨੧ ॥ ਦਿਗ

ਰੇਜੇਹੇ ਰਾਜਾ ਖਾਸ ਤੇ ਦਾ ਵਿਗਰਹੀ ਨ ਬਨਰ ਆਰਾਸ ਤੇ ਦਾ ਟੀਕਾ ॥ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਸਰੁਰ ਜੇ
 ਮਦੇ ॥ ਹੋਰ ਤਰਾਸ ਭਾਬੈ ਠਾਈ ॥ ਸਭੁ ਸਭੁ ਬੈ ਠਾਈ ॥ ੨੨ ॥ ਨਜ ੪੫
 ਰਕਰ ਦਬਰ ॥ ਏਤੁ ਏਦਿਲ ਰੁਬਾਇ ॥ ਕਿਰਤੇ ਨ ਜਗ ਬਿਆਮਦ
 ਬਜਾਇ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪਿਆਨਕ ਰਿਕਰ ਕੈ ਦੇਖ ਤੁਏ ਦਿਲ ਦੇ
 ਮੇਹ ਨਹਾਰੀ ॥ ਨਿਸਤਾਈ ਤੁਪਾ ਮਿਦ ਲਿਆਵੈ ॥ ਮੇਨੁ ਕਬੂਲ ਤੇ ॥ ੨
 ੩ ॥ ਬਪਹਿਨ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਗੁਲੇ ਅਨਿਮੰਨ ॥ ਕਿਜਰ ਆਬਰੰਗ ॥ ੨
 ਸਤੁ ਸੀਮਾ ਬਤਨ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਵਿਚ ਸਭੁ ਦੇ ਆਈ ਜੈ ਸੇ ਦੁਲ
 ਬਾਗ ਮੇਹੇ ਤੇਹੇ ॥ ਸੁਇਨੇ ਦੇ ਪਿਆਉ ਜੈ ਸਾਰੰਗ ਹੇ ॥ ਪਚੇ ਦੇ ਨਿਆ
 ਏਹੇ ਹੀ ਹੈ ਨਿਸਦੀ ॥ ੨੪ ॥ ਰਵਾਂਗਾ ਸਤੁ ਦਰ ਰਾਜਾ ਬੇ ਸੁਮਾਰ ॥
 ਗੁਲੇ ਸੁਰਖ ਚੁੰਗੀ ਬਜੇ ਨ ਬਹਾਰ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਵਿਚ ਸਭੁ ਦੇ

॥੨੫॥

ਅੰਮ੍ਰਿਤਲੀਮਾਨੇਲਾਲਜੈਸੇਫੁਲਹੋਦਾਏ॥ ਅਨੇਰੇਨੁਪਗਾਸਕਰ
ਦੀਜਾਏ॥ ੨੫॥ ॥ ਬਿਦੁਜਦੀਦਦਿਲਰਾਜਗਬੇਸੁਮਾਰਾ॥ ਬਿਅਫ
ਤਦਿਨਿਮੀਯਲੇਕਾਰਜਾਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਕੁਨਦੇਦਿਲਚੁਰਾ
ਉਲਏਗਾਜਿਯਾਦੇ॥ ਪਰਤਤਿਅੰਮ੍ਰਿਤਗੋਮੁਰਛਤੋਹੋਇਕੇ॥
ਜੈਸੇਫੁਰਿਅਯੋਹੋਇਆਮੁਰਮਾਰਿਗਦਾਏ॥ ੨੬॥ ॥ ਬਿਜਦਬੰ
ਰਾਜੁਨਾਰਦਾਰਨਪੇਸਾ॥ ਕਿਝੀਉਮਦਹੋਰਾਜਗਉਤਰਦੇਸਾ॥ ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬ੍ਰਹਮਦੇਨੇਬਚਨਰਾਜਿਯਾਨੁਕੀਤਾ॥ ਜੇਏਹੁਰਾਜ
ਬਡਾਏਉਤਰਦੇਸਦਾ॥ ੨੭॥ ॥ ਦੁਜਾਂਦੁਖਤਰੀਹਸਤਫਤਰਾਮ
ਤੀ॥ ਚੁਮਾਏਫੁਲਕਰਮਚੁਰੇਪਗੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਸ

੨

ਬ

ਪਰਿਜੇ ਬੇਟੀ ਹੈ। ਸੇਰੰਦਮਾ ਜੈ ਸੀ ਹੈ। ਗੁਰਾ ਅਰਪਰੀ ਅਜੈ ਸੀ ਹੈ ॥ ੪੬ ॥
 ੨੮॥ ਸੁਅੰਬਰ ਦਰਾਂ ਮਦਰੁ ਮਾਹੇ ਫਲਕਾ ਫਰਿਸਤ ਹਸਿ ਫਤਤੁ ਚ
 ਰਾਨ ਸਮਲਕਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸੁਅੰਬਰ ਦੇ ਵਿਚਿ ਆਈ ਜੈ ਸੇ ਅ
 ਕਾਸਾ ਵਿਚ ਰੰਦਮਾ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਦੇਵਤਿ ਅਜੈ ਸੀ ਬੁਧਿ ਹੈ। ਦੇਵ
 ਤਿ ਅਜੈ ਸੀ ਸਿਫਤਿ ਹੈ ॥ ੨੯॥ ਕਿਰੰ ਇਕ ਬਾਲ ਯਾਗੀ ਦਿਹਦਾ ॥ ੨੯ ॥
 ਕਿਈ ਮਾਹਰੇ ਕਾ ਮਗਾਰੀ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਗਾਜੇ ਲਗੇ ਆਖ
 ਟਗਾਈ ਏ ਪੰਨ ਮਹਾਰਾਜ ਕਿਸੈ ॥ ਨੂਦੇ ਵੇਗਾ ॥ ਜੁਏ ਰੰਦਮੁ ਖੀ ਕਿ
 ਸੈ ਮਿਲੈ ਗੀ ॥ ਤਿਸ ਦੇ ਬਡੇ ਕੁ ਗੋਰੇ ਦੁਨਰੇ ॥ ਜਿਸ ਨੂਏ ਹੁਦਰੇ ਗੀ ॥
 ੩੦॥ ਪਸਿਦਾ ਆਮਦਰਿ ਸੁਬੁਟ ਸਿਪਾਨਾ ਮਾਗਿ ਰੇ ਸਨਤ ਬੀ

ਅਤਸਲੀਖਤਮੁਦਾਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਛੜਾਮਤੀਨੁਇਕਸੁ
ਕੁਟਸਿੰਘਪਸਿੰਦਾਅਇਆ॥ ਬੁਧਿਨਿਸਦੀਵਡੀਧੈ॥ ਪੂਰਨ
ਉਸਕੁਕੀਮਾਦਿਰਿ॥ ਅਤੇਸੁਦਰੇ॥ ੩੧॥ ਰਵਾਂਕਰਦਬਰਵੇਵਕੀ
ਲਸਗਿਰਾਂ॥ ਕਿਏਸਾਹਸਾਹਨਰੇਸਨਜਮਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੁਤ
ਏਕਬਛਾਮਤੀਮੇਕੁਜਿ॥ ਬਡਾਸੁਕੁਟਸਿੰਘ॥ ਜੁਏਗਾਜਨਕੇ
ਗਾਜਾ॥ ਸਿੰਸਾਰਕੇਪਕਾਸਕਾ॥ ੩੨॥ ਕਿਏੀਤਰਜਲਾਥਾਇਬਰ
ਗੇਸਮਨਾ॥ ਕਿਲਾਇਕਸੁਮਾਨਾਸਤਈਗਾਬਕਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
॥ ਜੁਏਹੁਕੀਮੀਹੈਚਬੇਦੇਪਤੁਤੇਸੁਦਰੇ॥ ਲਾਇਕਤੇਗੀਹੈਇਸ
ਨੁਤੁਦਰਾ॥ ੩੩॥ ਬਗੁਫਤਾਯਕੇਪਾਨਹਿਬਾਨੇਮਰਾਸਤਾ॥ ਕਿ

ੴ ਸਮੇ ਅਜੇ ਹਰ ਦੁਆਹੁ ਤਰਸਤਾ ॥ ੧੮੧ ॥ ਸੁਰੁਟ ਸਿੰਘ ਕ ੪੭
 ਹਿਅ ਇਕ ਇਸਰੀ ਮੇਰੇ ਪਰ ਹੋ ॥ ਕਿਨੇ ੩੪ ਸਦੇ ਹਰਨ ਤਰਹਿ
 ਹੋ ਨਿਬੀਰੇ ॥ ੩੪ ॥ ਕਿਸੀ ਰਾਮ ਨਹਰ ਗਜਨ ਕਰ ਦਮਕ ਬੂਲਾ ॥
 ਕਿਕ ਉਲੇ ਕੁਰਾਂ ਨਾ ਅਸਤੁ ਕਸਮੇ ਰਸੁਲਾ ॥ ੧੮੨ ॥ ਜੇ ਇਸ
 ਦੇ ਤਾਈ ਮੇਰ ਗਜਨ ਹੀ ਕਬੂਲ ਕਰ ਦਾ ॥ ਮੇਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕੁਰਾਂ ਨਦੀ ਤੇ
 ਕਸਮ ਰਸੁਲ ਦੀ ਹੋ ਨਹੀ ਵਰਦਾ ਇਸਨੁ ॥ ੩੫ ॥ ਬਸ ਮੇਰੇ ਦਰਾ
 ਮਦ ਅਜੀਨ ਸੁਨਾ ਬਜੇ ਬਸ ਦਰਾਂ ਮਦ ਜੇ ਕੇ ਕਤਨਾ ॥ ੧੮੩ ॥
 ॥ ਇਸਰੀ ਦੇ ਤੇ ਜੇ ਸਾਦਿ ਚਿਆਈ ॥ ਜਿਸ ਦੇ ਲੇ ਦੂਤ ਜਵਾਬ
 ਨਦੀਆ ਗੁਸੇ ਦਿ ਚਿਆਈ ਜੇ ਕੁਲੇ ਤਨ ਵਲੀ ਹੋ ॥ ੩੬ ॥ ਕਸੇ

ਵਾਕੇ ਕਾਰ:

ਫੁਤਗਮਾਗਾਕਨਦਕ^੧ਗਾਵਜਾਸਾਗਮਾਗਾਸਵਦਈਦਿਆ
ਗਾ॥ ਆਦੀਕਾ॥ ॥ ਰੇਈਫੁਤੇਕਰੇਗਾਜੁਪਵਿਚਿਮੇਓਸਨੁਵਰਗੀ॥
ਏਹੁਵਿਲਾਇਤਕੁੀਓਸੇਈਹੋਵੇਗੀ॥ ਹੋਰਮੇਕਿਸੈਨੁਵਰਗੀਨਹੀ॥
੩੧॥ ਬਕੇਸੀਦਮੇਦਾਨਜੇਸੀਦਜੇਗਾ॥ ਬਪੇਸੀਦਖਫਤਾਨਮੇਲ
ਦਰੀਗਾ॥ ਆਦੀਕਾ॥ ॥ ਚਲਾਕੀਕੀਤੀਜੇਗਾਮੇਤੇਜੁਸਾਕੀਤਾਮੇਦਾ
ਨਮੇ॥ ਚਿਲਤਾਸਗੀਰਤੇਪੇਲਾਦਦੇਰੀਗਾਦਾਹੁਰਿਯਾ॥ ੩੨॥ ਨਿਸਮ
ਤੁਯਬਰਾਬਰੁਮਾਯੇਮੁਨੀਗਾ॥ ਬਬਸਤੀਦਸਮਸੇਰਜੁਸਤੀਦਤੀ
ਗਾ॥ ਆਦੀਕਾ॥ ॥ ਰਖੁਧੁਪਰਿਬੈਠੀਸੇਬੁਦੀਹੈਜੈਸੇਚੰਦਮਾਯੇ॥ ਬ
ਕਤਲਵਾਰਬਧੀਗਥੀਤੀਰਪਕਹਿਯਾਕਮਾਦਹਥਪਕੜੀ॥

੩੮॥ ਬੇਮੇਦਾਦਗੰਮਦਚੁਗਰਹਿਦਸੇਰਾਚੁਸੇਰਾਅਸਤੁਅਫਕੋਨੇ ੪੮
 ਦਿਲਦਲੇਗ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਜੁਪਵਿਰਿਆਈਜੈਸੇਸੇਰਾਅਵਦਾਯੈ॥
 ਮਾਨੇਸੇਰਦੇਭੀਤੇਰੁਨਾਹੀਹੈ॥ ਦਿਲਦੀਬਹੁੀਹੈ॥ ੪੦॥ ਬੋਧੇਸੀਦ
 ਖੁਫਤਾਨਜੇਸੀਦਜੀਗਾਬਕੇਸੀਦਮੇਦਾਨਤੀਰੇਤੁਫੰਗਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥
 ॥ਪਹਿਨਲਇਆਚਿਲਤਾਜੁਸਾਕੀਤਾਜੀਗਾਵਿਚਿ॥ ਚਲਾਕੀਕੀ
 ਤੀਮੇਦਾਨਮੇ॥ ਤੀਰਾਤੇਬੀਦੁਕਾਦੀ॥ ੪੧॥ ਚੁਨਾਤੀਰਬੰਧਾਂਕੁਨਦਕ
 ਰਜਾਗਾ॥ ਕਿਲਸਕਰਬਕਾਰਾਅਮਦਸਬੇਸੁਮਾਰਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥
 ਅੇਸੇਤੀਰਦੀਬਰਖਾਕੀਤੀਜੁਪਵਿਰਿਬਹੁਤੇਮਾਰੇਗਾਏ॥ ੪੨॥
 ਚੁਨਾਬਾਨਬਾਗੀਦਤੀਰੇਤੁਫੰਗਾ॥ ਬਸੇਮਰਦਮੁਦੰਜਾਇਜੀਗਾ॥
 ਮਾ ਸੁਰ

ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨ ਦੀ ਬਰਖੋਰੇ ਈਤੀਰੇ ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਦੀ॥ ਬਹੁ
 ਤੇ ਮਰਦ ਜੰਗਾਂ ਮੇ ਮਾਰੇ ਗਏ॥ ਬਿਅੰਤ ਹੀ॥ ੪੩॥ ਸਾਧੇ ਨਾਮ
 ਗਾਜ ਸਿੰਘ ਰਾਮ ਦਬ ਜੰਗ॥ ਚੁਸੇ ਬਰਕ ਮਾਂਹ ਮਚੁਤੀ ਹੋਤੁ ਫੰਗਾ॥
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਗਾਜ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵਿਚਿ ਜੁਧ ਦੇ ਆਇਆ॥ ਜੈਸੇ ਤੇ
 ਰਕਮਾਨ ਵਿਚੇ ਆਵਦਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਗੋਲੀ ਆਵਦੀ ਹੈ॥ ੪੪॥ ਬਜ਼ੁ
 ਬ ਸਦਰਾਂ ਮਦ ਚੁਅਫਗੀਤ ਮਸਤ॥ ਯਕੇ ਗੁਰਜ ਅਜ ਫੀਲ ਪੇ
 ਕਰ ਬਦਸ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੁ ਬਸ ਵਿਚਿ ਆਇਆ॥ ਜੈਸੇ ਦੇ
 ਵ ਮਸਤ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਇਕ ਬਡੀ ਗੁਰਜ ਭਾਗੀਲੈ ਆਇਆ ਹਥ ਵਿ
 ਚ॥ ੪੫॥ ਯਕੇ ਤੀਰ ਜੁ ਦਬਾਨੂ ਏ ਪਕਮ ਰਦਾ॥ ਕਿ ਗਜ ਸਿੰਘ

ਬਰਾਮਦਾਸਪਸਤਗਰਦਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਇਕਤੀਰਮਾਰਿਆ ੪੯
 ਇਸਤੀਨਿਮਰਦਨੁ॥ਗਾਜਸਿੰਘਜੇਆਇਆਘੋੜੇਤੇਡਿਗਾਵਿ
 ਚਿਗਰਦਦੇਜਾਇਪਾਇਆ॥੪੬॥ਦਿਗਰਗਾਜਗਰਦਸਿੰਘਬ
 ਰਾਮਦਬੋਰੇਸਤਾ॥ਕਿਪਰਵਾਨਹੋਚੁਦਰਾਮਦਬੋਰੇਸਾ॥॥ਟੀਕਾ॥
 ਦੁਜਾਗਰਦਸਿੰਘਆਇਆਨਾਲਕੋਪਦੇ॥ਜੈਸੇਪਤੰਗਾਦੀਵੇਤੇਆ
 ਵਰਾਹੋਬੋਰੇਸਨਾਲਾ॥੪੭॥ਚੁਨਤੇਗਾਜਦਬਾਨੁਏਸੇਰਤਨਾ॥ਬਿਅ
 ਫੁਤਾਰਗਰਦਸਿੰਘਚੁਸਰਵੇਚਮਨਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਐਸੇਤੇਗਾਮਾ
 ਰੀਡਿਗਪਾਇਆਜੈਸੇਸਰੂਡਿਗਦਾਹੋਬਾਗਾਵਿਚਿ॥੪੮॥ਯਕੇ
 ਸਹਿਰਾਅੰਬੇਗਦਿਗਾਰਜੇਪਪੁਰਾ॥ਖਿਰਾਮੀਦਾਨੋਚੁਰਖਸਿੰਦਰ
 ਧਾ

ਲੜਕੀ

ਦੁਗ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਇਕ ਅੰਬੇਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਦੂਜਾ ਜੇਧ ਪੁਰੀਆ ਨਾ
ਲਾਇ ਸਤ੍ਰੰਦੇ ਰੂਹਿ ਪਇੰ ਜੈ ਸੇ ਮੋਤੀ ਦਾ ਪਰਗਾ ਸੋਹੇ ਦਾਹੇ ॥ ਤੈ ਸੇ
ਸ੍ਰੀ ਦਰਤਾ ਈਰੇ ॥ ੪੯ ॥ ॥ ਬਿਜ ਦਤੇ ਗਬਾ ਜੇਰ ਬਾਨੁ ਸਿਪਰਾ ॥ ਬਿ
ਬਰਖੇ ਸੇ ਲਹਾ ਆਤੁ ਸੇ ਚੰਗਾ ਹਰਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਮਾਰੀ ਤੇ ਗਨਾਲ
ਜੇਰ ਦੇ ਦੁਲਾ ਪਰ ਲਗਾ ॥ ਦੁਲਾ ਵਿਚੋ ਅਗਨ ਨਿਕਲੀ ॥ ਜੈ ਸੇ ਮੋ
ਤੀ ਪਰਗਾ ਸਦੇ ਹੋ ਨਿਤੁ ਸੇ ॥ ੫੦ ॥ ॥ ਸਿਆ ਮਰਾ ਜਹਿ ਬੂਦੀ ਦਰਾ ਮ
ਦਿਲੇਰਾ ॥ ਤੁਬਰ ਬਚਹਾ ਆਹੁ ਚੁਗਰ ਗੀ ਦਹ ਸੇਰਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥
ਤੀ ਸਰਾ ਰਾਜਾ ਬੂਦੀ ਦਾ ਆਇਆ ਦਿਲੇਰੀ ਨਾਲਾ ਜੈ ਸੇ ਹਰਨ ਦੇ ਬ
ਚੇ ਤੇ ਸੇਰਾ ਆਵਦਾ ਹੋ ਤੈ ਸੇ ਆਇਆ ॥ ੫੧ ॥ ॥ ਚੁਨਤੀ ਰਿਜ ਦਹਰ ਦੁ

ਅਬਹੁੰਸਿਕੀਜਾ॥ ਬਿਅਫੁਤਾਦਾਅਮਰਸਿੰਘਚੁਸਾਖੇਤੁਰੰਜਾ॥ ॥ ਟੀ 40
 ਕਾ॥ ॥ ਐਸਾਤੀਗਮਾਰਿਆਦੁਹਾਕੁਊਹਾਦੇਬੀਚਮਾਰਿਆਅਤ੍ਰਿਗ
 ਪੜਾਅਮਰਸਿੰਘਜੈਸੇਟਾਹਵਤੇਫੁਲਤ੍ਰਿਗਦਾਹੈ॥ ॥ 42॥ ਚੁਵਮ
 ਰਾਜਹਜੈਸਿੰਘਆਮਦਮੁਸਾਫਾ॥ ਬਜੇਸਾਅੰਦਰੂਸੁਦਰਕੋਹਕਾ
 ਫਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚਉਥਾਰਾਜਾਜੈਸਿੰਘਆਇਆਪੈਦਾਨਵਿ
 ਚਛੇਤੀਨਵਾ॥ ਐਸੇਆਇਆਜੈਸੇਪਹਾੜਵਿਚੇਸੇਰਾਅਵਦਾ
 ਹੈ॥ ॥ 43॥ ਹੁਮਾਖੁਰਦਸਰਬਤਕਿਯਾਰੇਚਵਮਾ॥ ਜਿਜੈਸਿੰਘਪਸੇ
 ਕਸਨਾਅਵਦਕਦਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚੌਥੇਯਾਰਭੀਪਿਆਲਾਮੈ
 ਤਦਾਪੀਤਾ॥ ਜੈਸਿੰਘਤੇਪਿਛੈਕਿਸੈਨਪੈਰਾਅੰਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥

60

ਯਕੇਸਹਿ ਫਿਰੰਗੋ ਪਲਿਗੋ ਵਿਗਗਾ ਬਮੇਦਾਂ ਦਰਾ ਮਦੁ ਸੇਰੇ ਜਬ
 ਹਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਇਕ ਫਿਰੰਗ ਦਾਰਾ ਜਾ ਦੂਜਾ ਪਿਲਿਗ ਦਾ ਜੁਧਾ ਵਿ
 ਚ ਆਏ ਜੈ ਸੇ ਬਰਾ ਸੇਰਾ ਆਵਦਾ ਹੈ ॥ ੫੫ ॥ ਸਿਯਮ ਸਾਹ ਅੰਗ
 ਰੇ ਜਰੈ ਆਫਤਾ ਬਾ ਚੁਆ ਮਸਾਹੁ ਬਸੀ ਚੁਮ ਰਿਦਰਾ ਆਬਾ ॥ ਟੀ
 ਕਾ ॥ ॥ ਤੀਜਾ ਅੰਗ ਰੇ ਜਦਾਰਾ ਜਾ ਆਇਆ ਜੈ ਸੇ ਮਛ ਪਾਨੀ ਵਿ
 ਚ ਆਵਦਾ ਹੈ ॥ ਚੌਥਾ ਹਬਾਸੀ ਦਾਰਾ ਜਾ ਆਇਆ ਜੈ ਸੇ ਸੂਰਜ
 ਆਵਦਾ ਹੈ ॥ ੫੬ ॥ ਯਕੇਗਾ ਬਿਜਦ ਨੇ ਜਹੁ ਮਸਤਹ ਦਿਗਗਾ ॥ ਸਿ
 ਆ ਮਗਾ ਬਪਾਉ ਚੁਆਂਗਾ ਸਿਪਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਇਕ ਨੂਨੇ ਜਾ ਮਾ
 ਰਿ ਆਵੁ ਜੇ ਨੂ ਮੁਕੀ ਮਾਰੀ ॥ ਤੀਜੇ ਨੂ ਪੈਗ ਮਾਰਿ ਆਵੈ ਬੇਨੁ ਫਾਲ ਮਾ

ਰੀਚਾਰੇ ਮੁਕਾਇਦੀਨੀ॥ ੫੭॥ ਚੁਨਾਮੇ ਬਿਅਫੁਤਾਦਨ ਬਰਖਾਸਤ ੫੭
ਬਾਜਾ ਸੁਏਆਸਾਮਾਂਜਾਨ ਪਰਵਾਜਹ ਸਾਜਾ॥ ੫੮॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਗੋਪਇਜਾਨ ਅਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਓਰੁਗਾਇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਚਲੇਗਾਇ॥ ੫੯॥ ਵਿਗਰਕ
ਸਨਿਆਮਾਦਤ ਮੰਨਾਇ ਜੰਗਾ॥ ਕਿਧੇ ਸੇਨਿਆਮਾਦ ਦਿਲਾਵਰ ਨਿਰੰ
ਗਾ॥ ੬੦॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੂਜਾ ਕੋਈ ਨਾ ਆਇਆ ਇਛਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜੰਗਾਮੇ॥
ਅਗੇ ਛੁੜਾ ਮਤੀ ਦੇਨ ਕੋਈ ਆਵੈ॥ ਬਰੇ ਦਿਲਾਵਾ ਲੀਜੁ ਹੈ॥ ੬੧॥
ਰਸਾਹੇ ਸੁਬਿਸਤਾਦਰਾਂ ਮਾਦਵਫੁ ਓਜਾ॥ ਸਹੇ ਖਾਨਹਾਮਾਦਹ ਮਹ
ਮੋਜਮੋਜਾ॥ ੬੨॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾਂਗਰਾ ਪਾਤਿਸਾਹ ਚੰਦਮਾਤਾ ਰਿਆਦ
ਫੈਜਨ ਲਾਭਾਇਆ॥ ਰਾਜੇ ਆਪਣੇ ਰੂਪੇ ਆਇ॥ ਜੈ ਸੇਲਹਿ ਰਾਮਾ

ਟਟੀਆਏਨਿ॥ ੬੦॥ ਬਰੇਜੇਦਿਗਰੇਸਨੀਅਤਪਨਾਹਿ॥ ਬਰਾਮ
ਉਰੀਗਦਰਾਮਦਚੁਅਉਰੀਗਸਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦਿਨਦੁਜੇਰਉਨ
ਈਸੁਰਜੇਹਈ॥ ਤਖਤਉਪਰਗਜਾਸੁਰਜਾਆਇਆ॥ ੬੧॥ ਦੁ
ਸੁਏਯਲਾਜੁਮਲਹਬਸਤੰਦਕਮਗ॥ ਬੀਮੇਦਾਨਜੁਸਤੰਦਸਿਪ
ਰਬਰਸਿਪਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੁਹਾਂਤਰਫਾਈਨੇਸੁਰਮਿਆਨੇਕਮ
ਰਬਧੀਆ॥ ਦਿਰਖੇਤਦੇਛੁਲਾਮਰਨਲਗੇ॥ ਛਾਲਾਂਪਰਫਾਲੁ
ਲੈਕੇ॥ ੬੨॥ ਬਗੁਰਰੀਦਨਆਮਦਚੁਅਬਰੇਮੁਸਾਫਾਯਕੇਗ
ਸਤਹਾਇਲਯਕੇਗਸਤਜਾਫਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਗਜਕੇਆਏ
ਜੈਸੇਬਦਲਗਜਕੇਆਵਤੇਹੈਖੇਤਦਿਉ॥ ਇਕਮਸਤਹੇਏ

ਨਿਤਿਕਹਾਇਲੋਹੇਏਏਨਿ॥ ੬੨॥ ਚਕਾਚਕਬਰਖਾਸਤਤੀਰਿਤੁ ੫੨
ਫੰਗਾ॥ ਖਤਾਖਤਦਰਾਂਮਦਹਮਹਰੀਗਰੀਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਏਹਦੇ
ਹਬਰਖਾਤੀਰਬੀਦੁਕਾਦਹਿਥੀ॥ ਬੀਗਰੀਗਾਦੇਸਕੁਸਸਤੁਫੁਟੇਏ
ਨਿ॥ ੬੩॥ ਜਿਤੀਰੋਜਿਤੋਪੋਜਿਤੋਗੋਜਿਤਬਰਾ॥ ਜਿਨੇਜਹਦਜਾਰਦ
ਨਾਦਕਸਿਪਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੀਰੋਤੇਪਤੇਗਾਤਬਰਨੇਜਹਦਨਾਰ
ਖਫਾਲੀਇਨਾਕਰਕੇਬਰੂਜੀਗਹੁਆ॥ ੬੪॥ ਯਕੇਦੇਵੁਆਮਦਦ
ਜਾਗੋਨਿਸਾਂ॥ ਬੁਗੁਗਰੀਦਸੇਰੁਮਚੁਪੀਲੇਮਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਾ
ਕਧਜਨਾਮੀਦੈਤਾਆਇਆ॥ ਜੈਸੇਗਜਕੇਸੇਰਆਵਦਾਏ॥ ਜੈਸੇ
ਮਸਤਹਾਥੀਆਵਦਾਏ॥ ੬੫॥ ਕੁਨਦਤੀਰਬਰਨਚੁਬਰਨਮੇਗਾ॥

ਬਰਖਸਾ ਅੰਦਰ ਆਮੰਤਰ ਕਸਤੁ ਤੇਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੀਰਥੀ
 ਬਰਖ ਕੀਤੀ ਜੈਸੇ ਬਦਲਾਈ ਆਖੀ ਦਾਪੀ ਦੀ ਆਹੈ ਨਿ॥ ਤਰਕਸ
 ਤਲਵਾਰੀ ਚਮਕਦੀ ਆਹੈ ਨਿ॥ ਜੈਸੇ ਬਿਜੁਲੀ ਆਚਮਕਦੀ ਆਹੈ
 ਨਿ॥ ੬੧॥ ਬਨੇਸ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਦਹਾਨੇ ਦੁਹਲਾ ਚੁਪਰਗਸਤ
 ਬਾਜਾਰ ਜਾਏ ਅਜਲਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੋਲਵਰੇ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਬਜੇ॥
 ਜੁਪਦੀ ਜਾਗ ਪੂਰਨ ਹੋਈ॥ ੬੨॥ ਹਰਾਂਕਸ ਕਿਪਰਗਸਤ ਤੀਰਥ
 ਸਤਾ॥ ਬਸਦ ਪਹਿਲੁ ਏ ਪੀਲਾ ਮਰਦੇ ਗੁੰਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਛੁੜਾ ਮ
 ਤੀਜੇ ਤੀਰਥ ਮੇਸੇ ਮੇਸੇ ਮਰਦ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਸੁਕਾਤੀਰ ਨਿਕਲ ਜਾਏ॥ ੬੩॥
 ਹੁਮਾਂਕਸ ਬਸੇ ਤੀਰਜ ਦਬਰ ਕਜਾ॥ ਬਿਅਫਤਾ ਦਦਾਨੇ ਚੁਕਰ ਥੇ

ਗਿਰਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾ ਬਹੁਤ ਤੀਰਥ ਮਾਰੇ ਉਸਨੂੰ ਤਾਦੈਤ ਕੁੰਗਿਰੁ ॥ ੪੩ ॥
ਪਾਇਆ॥ ਜੈਸੇ ਬਡਾ ਪਾਰਿਗਿਰੁ ਪੜਤਾ ਹੈ॥ ੧੦॥ ॥ ਦਿਗਰ ਦੇ ਵਗਾਰਾ
ਸਤ ਬਿਆਮ ਦਬਜੰਗਾ॥ ਚੁਸੇਰੇ ਅਜੀਮ ਹਮਚੁ ਪਰਗੰ ਪਈਗਾ॥ ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੂਜਾ ਦੈਤ ਆਇਆ ਵਿਚ ਜੰਗਦੇ॥ ਜੈਸੇ ਬਡਾ ਸੇਰ ਆਵ
ਦਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਚਿਤ੍ਰਾ ਆਵਦਾ ਹੈ॥ ਤੈਸੇ ਆਇਆ॥ ੧੧॥ ॥ ਚੁਨਾ ਜਖਮ
ਗੋਪਾਲ ਅੰਦਾਖਤ ਸਖਤ॥ ਬਿਆਫਤਾ ਦਦਾ ਨੇ ਚੁਬੇਖਾ ਅਜ ਦਰਖ
ਤੁ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕੁਛੁ ਟੀਜੁ ਮਥੀ ਸਖਤ ਕਰ ਕੈ ਜੇ ਦੈਤ ਮੇਸੇ ਗਿਰੁ
ਪੜਾ॥ ਜੈਸੇ ਜੜਾ ਥੀ ਪਟਿਆ ਦਰਖਤ ਗਿਰੁ ਦਾ ਹੈ॥ ੧੨॥ ॥ ਦਿਗਰ
ਕਸਨਿਆ ਮਦਾ ਜੇ ਆਹੁ ਜੇ॥ ਕਿਆ ਇੰਦ ਬਜੰਗੇ ਚੁਨੀ ਮਾਹਰੇ॥

ਟੀਕਾ॥ ॥ ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨਾ ਆਵੇ ਚਾਹਕਰ ਕੋ॥ ਬੀਚ ਜੀਗਦੇ ਬਛੜ
ਮਤੀ ਅੰਧੇ ਪਰਗਾਸੇ ਜੈਸੇ ਚੰਦ ਮਾਪਗਾਸੇ॥ ੧੩॥ ਸੁਹੇਰੀ ਨ ਸਰਤ
ਜ ਸਿਰੀ ਨਿਹਾ ਦਾ॥ ਬਲਾਏ ਗੁਬਾਰ ਸੁਦਹ ਨ ਬਰਕੁ ਸਾਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
ਚੀਨ ਦਾ ਗਾਜ ਜੇ ਸੁਰਜੁ ਹੈ॥ ਸਿਰ ਤੇ ਛੁੜ ਅਨੇਰ ਦਾਰੁ ਖਿਆ॥ ਰਾਤ
ਪਈ ਬਲਾਈ ਅਨੇਰ ਦੀਆ ਅਈਆ॥ ਅਰੁ ਥੁਏ ਹੁਨੁ ਰਾਤ ਪੈ ਗਈ
ਜੀਗਕਰ ਦਿਆ॥ ੧੪॥ ਸਬ ਆਮਦ ਯਕੋ ਫੈ ਜਰਾ ~~ਸਾਜਿ~~ ਸਾਜਿ
ਕਰ ਦਾ॥ ਜਿੰਦੀ ਗਰਵ ਜਹ ਬਾਜੀ ਆਗਾਜ ਕਰ ਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰਾ
ਤਿਆਈ ਤਾਰਿਆ ਨ ਲਖੇ ਤਨਿਆਰਾ॥ ਗਾਇਕੀ ਤਾ॥ ਆਪੇ ਆਪ
ਟੇਰੇ ਰੇਚ ਲੇ ਗਏ॥ ੧੫॥ ਕਿਆ ਫੈਸੇ ਸਾ ਅਫੈਸੇ ਸੈ ਹੇਰਾਤ ਹਾਤ॥

ਅਜੀਓ ਮਰਹੋ ਜੀਵਗੀਤ ਨਹ ਯਾਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਅਸਚਰ ५੪
 ਜੇ ਅਸਚਰ ਜੇਹੇ ਐਸੀਓ ਮਰਹਯਾਤ ਹੀ ਗਵਾਇਦੇ ਹੋ ਨਪ
 ਏ ॥ ੧੩ ॥ ਬੋਰੇ ਨੇ ਦਿਗਰੇ ਸਨੀ ਅਤ ਟੁਕਗਾ ਬੁਝੇ ਰੰਗ ਦਰਾ ਮਦ
 ਤੁਸਾਹੇ ਦਿਗਗ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਰੇ ਜਦੁ ਜੇਹੇ ਸਨਾਈ ਸੁਰਜ ਦੀ ਹੋਈ
 ॥ ਦਿਨ ਰੂਪੀ ਤਖਤ ਤੇ ਦੂਜਾ ਰਾਜਾ ਆਇਆ ॥ ੧੪ ॥ ਜਿਪਹੁ ਸੁਦਬ
 ਰਖਾਸਤ ਅਜ ਜੇ ਸਜੇਗਾ ॥ ਰਵਾਂ ਸੁਦਬ ਹਰਗੋਸਤੀ ਰੇ ਤੁਫੰਗਾ ॥ ॥
 ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇਹ ਤਰਫ ਥੋਠੇ ॥ ਬਡਾ ਜੰਗ ਕੀਤਾ ॥ ਰਵਾਂ ਨ
 ਤੇ ਏਤੀ ਰਤੇ ਬੰਦੂਕਾ ਨੁਪਾਇਖੇ ॥ ੧੫ ॥ ਰਵਾਂ ਸੁਦਹ ਕੈ ਬਰੇ ਕੀ ਨਹ ਕੇ
 ਸਾ ॥ ਕਿਬਾ ਨੁਇ ਮਰਦਾ ਵਰਾ ਵਰਦੇ ਜੇਸਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੀਰਜੁ

ਛੁਟੇਹੈ ਖੇਤਾ ਵਿਚਾ ॥ ਮਰਦਾ ਦੇ ਬਹਾਂਤੀ ਹੋ ਸਥਾ ਹੁੰ ॥ ਨਿਕਲੇ ॥ ੧
 ੯ ॥ ਚੁਲ ਸਕਰਤ ਮਾ ਅੰਦਰਾ ॥ ਮਦ ਬਕਾ ਮਾ ॥ ਯਕੋ ਮਾਂ ਦਥਿਰਾ ਸੁ
 ਕੁਟ ਸਿੰਘ ਨਾਮਾ ॥ ੧੮੧ ॥ ॥ ਜਦਾ ਟੋ ਜ ਸਕੁ ਜੰਗ ਦੇ ਵਿ
 ਚ ਮਰਗਾਈ ॥ ਇਕ ਸੁਕੁਟ ਸਿੰਘ ਰਹਿ ਗਇਆ ॥ ੮੦ ॥ ਬਰੀ
 ੨੮ ॥ ਕ੍ਰਿਸਾ ਹੁਸਤ ਮਜ ਮਾਂ ॥ ਤੁਮਾਰਾ ਬਿਕੁਨ ਯਾ ਬਿਗੀਰ ਕਮਾਂ ॥
 ੮੧ ॥ ॥ ਛੁਤਾ ਮਤੀ ਨਿਕਹਿ ਆਇਰਾ ਜਨਜਹਾਨ ਦੇ ਪਕਾ ਸਕ
 ॥ ਤੀ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਵਰਜਾ ਕਮਾਨ ਲੈ ਕੇ ਜੰਗ ਕਰਾ ॥ ੮੧ ॥ ਬਜੀ ਬਸ
 ਦਰਾਂ ਮਦਰੁ ਸੇਰੇ ਸਿੰਘਾ ॥ ਨ ਪੁਸਤੇ ਦਿਹਾ ਮਬਾਨੁ ਏਹ ਮਚੀਨਾ ॥
 ੮੨ ॥ ॥ ਸੁਵਿਦਿਆ ਗੀ ਜੀਬ ਸਾਵਿਚਿ ਆਇਆ ਜੈ ਸੇ

ਸੇਰਹੋਦਾਹੈ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਕਹਿ॥ ਆਇਸਤੀ॥ ਮੇਧਿਠਨਹੀਦੇਟਿਜੇਸੇ ५੫
ਹੋਰਗਾਜੇਕੁਜਗਾਇਹੈਨਿ॥ ੮੨॥ ਬੋਧੇਸੀਦਖੁਫਤਾਨਜੇਸੀਦਜੀ
ਗਾ॥ ਬੋਧੇਸੀਦਚੁਸੇਗਮਰਦੇਨਿਹੰਗਾ॥ ੮੩॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪਹਿਨੀਓ
ਸਚਿਲਤਾਤੇਜੁਸਾਕੀਤੇਜੀਗਦਾ॥ ਚਲਾਕੀਕੀਤੀਓਸੁਜੇਸੇ
ਸੇਰਕਰਦਾਹੈ॥ ਕੇਸੀਸਾਰਕਰਦਾਹੈ॥ ੮੩॥ ਬਜਾਇਸਦਗੰਮ
ਦਚੁਸੇਰੇਅਜੀਮ॥ ਬਕੈਬਕਮਾਂਕਰਦਬਾਰਸਕਰੀਮ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਿਚਿਜੁਧਦੀਜਾਗਾਵਿਚਿਆਇਆ॥ ਜੇਸੇਬ
ਡਾਸੇਰਾਆਵਦਾਹੈ॥ ਕਮਾਨਤੀਗਦੀਬਰਖਾਕਰਦਾਆਇਆ॥ ੮੪॥
ਚੋਪੇਰਾਸੋਤੇਕਰਦਖਮਕਰਦਗਾਸਤਾ॥ ਗੁਰੇਵੇਕਮਾਕਰਖਚੀਨੀ

ਬਿਖਾਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਜੇਸਜੇਹਥਨਾਥਤੀਰਚਲਵੇਕਮਾ
ਨਕੜਕੜਸਬਦਕਰੇ॥ ॥ ਅਕਾਸਤੀਕਸਬਦਹੂਆ॥ ੮੫॥ ਹਰਾਂ
ਕਸਾਕਿਨੇਜਹਿਬਿਅਫਤਾਦਮੁਸਤਾਦੁਤਾਗਾਸਤਮੁਸਤੇਹਮੀ
ਚਾਹਗਾਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਿਸਨੂੰਨੇਜਾਸਦੇਮੁਠਨਾਲਮਾਰਕੇ॥
ਚਾਹਮੁਠੀਬਾਹਰਜਾਏਨੇਜਾਸੁਰੇ॥ ੮੬॥ ਬਿਅਦ੍ਵੇਖਤਬਾ
ਦੀਗਰੇਬਾਜਨਗਾਚੁਸੁਰਖਾਅਜਦਹਾਬਰਹਮੀਸਿਰਨਗਾ॥ ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੁਭੁਟਸਿੰਘਤੇਬਛੰਮਤੀਦੇਵੇਆਪਸਮੇਲਕੇਜੁਪ
ਕਰਨਾਜੈਸੇਨਗਮਾਦੀਸੁਰੰਖਾਜੈਸੇਸਪਸਪਦੀਤੇਸੇਰਸੇਰਨੀ
ਤੇਸੇਲਗੇਜੁਪਕਰਨਾ॥ ੮੭॥ ਚੁਨਾਂਬਾਨਾਫਤਾਦਤੀਰੇਤੁਫੰਗਾ॥

ਜਿਮੀਕੁਸਗਾਨਸਤਸੁਦਹਲਾਲਹਰੀਗਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਅਮੇਸੇਤੀ ५੬
ਗਾਟੀਬਰਖਾਹੋਈਤੇਬੰਦੂਕਾਟੀ॥ਜਿਮੀਨਓਪਰਜੇਮਾਰੇਪਏਰੇ
ਨਿ॥ਤਿਨਦੇਲੇਹੂਨਲਲਾਲਹਰੀਗਾਜਿਮੀਨਹੋਈ॥ ੨੮॥ਕੁਨਦਤ
ਰਬਾਗਾਂਨਰੇਜੇਤਮਾਮਾਕੁਸੇਗਾਨਗਾਸਤੀਦਮਕਸੁਦਕਾਮਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥
॥ਤੀਗਾਟੀਬਰਖਾਸਾਗਦਿਨਕੀਤੀਓਨੇ॥ਕਿਸੈਦਾਪਰੇਜਨਸਿ
ਪਨਹੂਆ॥ ੨੯॥ਅਜੇਜੰਗਜੇਮਾਦਗੀਮਾਦਗਾਸਤਾ॥ਬਿਅਫ
ਤਾਦਹਰੇਦਹਾਨਪਹਨਦਸਤਾ॥ ੩੦॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਜੰਗਾਟੀਮਾਂਦਗੀਸੇ
ਮਾਂਦਗੀਹੁਏ॥ਗਿਰੂਪਰੇਦੋਨੇਪਿਰਾਬਕੇਹੁਏ॥ ੩੦॥ਸੁਹਿਨਸਾਹਿ
ਰੂਮੀਸਿਪਹਦਾਦੋਹੇਇ॥ਦਿਗਰਸਾਹਿਏਦਾਸੁਦਹਨੇਕਥੇਇ॥ ॥

ਟੀਕਾ॥ ॥ ਗਾਜਿਆ ਦਾ ਗਾਜਾ ਚੰਦਮਾ ਚੜ੍ਹਤ ਭੁਇਆ॥ ਕੁਲੇ ਸੁਭਾਵ
ਦਾ ਲਾ॥ ੯੧॥ ਨਦਰ ਜੀਗਾ ਆਸੁ ਦਸੁ ਦਯਕ ਜਮਾਂ॥ ਬਿਆਫਤਾ ਦ
ਹਰੇ ਚੁਨੀ ਕੁਸਤਗਾਂ॥ ੯੨॥ ~~ਦੁਜੇ ਦਿਨ ਉਠੇ ਦੇਵੈ ਜਪਾ ਵਿਚ~~
~~ਲੜਨ ਲਗੇ~~॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਾਦਿ ਚ ਜੀਗਾ ਦੇ ਅਰਾਮ ਹੂਆ॥ ਇਕ ਪ
ਰੀ ਦੁਹਾਤਰ ਫਾਈ ਨੇ॥ ਇਸ ਤਰਾ ਗਿਰੇ ਜੈ ਸੇ ਮੁਏ ਹੂਏ ਗਿਰ ਤੇ ਹੈ ਨਿ॥
੯੩॥ ਦਿਗਰੇ ਜਬ ਰਖਾ ਸਤ ਹਰੇ ਬਜੀਗਾ॥ ਬਿਆਵੇ ਖਤ ਬਾਯ
ਕਾ ਦਿਗਰ ਚੁਨੀ ਹੀਗਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਉਠੇ ਦੇਵੈ ਜਪਾ ਵਿਚ
ਲੜਨ ਲਗੇ॥ ਜੈ ਸੇ ਸੇ ਸਾਹ ਲੜਨ ਲਗਾ ਦੇ ਹੈ ਨਿ॥ ੯੩॥ ਦੁਜਾ ਹਰ ਦੁ
ਤਨ ਕੁਜ ਹਗਾ ਨੇ ਸੁਦਹਾ ਕਜਾਂ ਸੀ ਨਗਾ ਹੀ ਨਾ ਅਰਗਾਂ ਸੁਦਹਾ॥ ਟੀ

੭

੨੦॥ ॥ ਦੁਹਾਂਤਰਫਾਬੰਨ੍ਹਿਗੋਤਨਹੋਏਛੀਨਾਗੁੀਛਿਆਗਇਆ॥ ੬੪ ੫੭
ਬਰਖਸਅੰਦਰਾਮਦਚੁਮੁਸਕੀਨਿਹੰਗਾ॥ ਬਸੇਬੰਗਸੀਬੇਜਬੰਗੋਪਿ
ਲੰਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮੁਸਕੀਘੋੜੇਬੰਗਸਦੇਬੇਜਬੰਗਾਪਿਲੰਗਾ॥
ਚਮਕਦਾਅੰਦਰਾਏ॥ ੬੫॥ ॥ ਕਿਆਬਲਕਸਿਆਹਾਅਬਲਕੇ
ਬੇਜਬੇਜਾ॥ ਬਰਖਸਅੰਦਰਾਮਦਚੁਤਾਊਸਮੇਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
॥ ਅਬਲਕਕਾਲੇਅਬਲਕਕਕੇਜੇਬਚਮਕਦਾਅੰਦਰਾਏ॥
ਜੇਸੇਰਿਤੇਜੇਸੇਮੇਰਤੇਸੇਘੋੜੇਜੰਗਾਮੇਚਮਕਦਾ॥ ੬੬॥ ॥ ਬਸੇਬਾ
ਨਬਾਗੀਦਤੀਰੇਤੁਛੰਗਾ॥ ਜਿਮੀਗਾਸਤਹਮਚੁੰਗੁਲੇਲਾਲਹੰਗਾ॥
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਐਸੀਬਾਨਦੀਬਰਖਾਹੋਈਤੀਰੰਤੇਬੰਦੂਕਾਦੀ॥

ਜਿਮੀਐਸੇਲਾਲਜੈਸੇਗੁਲਾਲੇਦਾਰੀਗਹੋਦਾਰੇ॥ ੬੧॥ ਜਿਗਹਿ
ਪਾਰਹਿਸੁਦਥੇਦਧੁਫਤਾਬਜੀਗਾ॥ ਜਿਬਖਤਗਜੇਬਰਗਸਤਵ
ਬਾਖੁਦੰਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਿਗਰਾਪਾਟਗਾਈਆਟੇਪਾਟਗਾਏਚਿ
ਲਤੇਪਾਟਗਾਏ॥ ਪਾਂਖਰਾਂਪਾਟਗਾਈਆਨਾਲਤੀਗਾਂਦੇ॥ ੬੨॥ ਰੁ
ਨਤੀਰਬਾਗਾਸੁਦਦਕਾਰਜਾਰਾ॥ ਜਿਬਖਤਗਜਿਜਿਗਰਾਂਬਰਾਂ
ਦਸਰਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਐਸੇਤੀਰਦੀਬਰਖਹੋਈਜੁਧਾਬਿਖੇ॥ ਬ
ਖਤਰਾਂਤੇਜਿਗਰਾਂਵਿਚੇਅਗਨਪਈਨਿਕਲੇ॥ ੬੩॥ ਬਰਖਸ
ਅੰਦਰਾਅਮਦਰੁਸੇਰੇਨਿਹੰਗਾ॥ ਜਿਮੀਗਾਸਤਸੁਮਹਮਚੁਪੁ
ਸਤੇਪਿਲੰਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰਮਕਵਦੇਅੰਦਰਾਅਏਜੈਸੇਸੇਰ

ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਨਿ⁺ਜਿ ਮੀ ਨ ਐ ਸੀ ਹੋਈ ਖੁਰਾਨ ਲਜੈ ਸੇ ਚਿਤੇ ਦੀ ਪਿਠਹੇ ॥ ੧੦੦ ॥ ਚੁਨਾ ਜਿ ਆਦਹ ਸੁਦ ਆਤ ਸੇ ਤੀਰ ਬਾਜਾ ॥ ਕਿਆ
 ਕਲ ਅਜ ਮਗ ਜਰ ਫਤਹੇ ਸਾ ਅਜ ਦਿ ਮਾਗ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਐਸੇ
 ਅਗਨ ਬਹੁਤ ਵਪੀ ਤੀਰ ਦੀ ਬਰਖਾਸੇ ॥ ਜੁ ਅਕਲ ਮਗ ਜ ਥੀ ਚਲ
 ਗਾਇਆ ॥ ੧੦੧ ॥ ਚੁਨਾਂ ਵੇਖਤ ਹਰੇ ਹੁ ਮਾਂ ਜਾਇ ਜੰਗਾ ॥ ਕਿਤੇ ਗਾ
 ਜੀ ਮਿ ਆਗ ਸੁਤ ਤੁਹ ਗਾ ਸੁਖੁ ਤੰਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਐਸੇ ਜੁ ਧਰੁ ਆ
 ਜੇ ਦੁਹਾ ਜੁ ਧਈ ਜਾਗਾ ਵਿਖੇ ਤੇ ਗਾਂ ਮਿ ਆਨ ਤੀ ਦੂਰ ਹੋਈ ਆਂ ॥ ਤਰ
 ਗਾ ਸਤੇ ਤੀਰ ਦੂਰ ਹੁਏ ॥ ੧੦੨ ॥ ਚੁਨ ਜੰਗਾ ਕਰਦੇ ਦਸੁ ਬਹਤਾ ਬਸਾ
 ਮਾ ਬਿਅ ਫਤਾ ਦਬੋ ਨ ਛਤ ਨ ਖੁਰਦੇ ਦਤਾ ਆਂ ਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥

ਜੇ ਸੋ ਚਿਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਨਾ

ਅੰਸੇ ਮੁਰਛੁ ਤੋਹੇ ਏਕੇ ਗਿਰੇਗਾ ਤਪਈ ॥ ਅੰਸੇ ਮੁਰਛੁ ਤੋਹੇ ਇਕੇ
 ਗਿਰੇ ਨਖਾਧੀ ਆਰੇਟੀ ਆਭੀ ॥ ੧੦੩ ॥ ਜਿਖੁ ਦਮਾਂਦਰ ਸੁਦਰ
 ਰਦੇ ਦਰਜਾਇ ਜੀਗਾ ॥ ਦੁਸੇ ਰੇਜੀ ਆਨੇ ਦਬਾਜੇ ਪਿਲੀਗਾ ॥ ਟੀਕਾ
 ॥ ਆਪ ਮਾਂਦਗੀ ਜੋ ਅੰਸੇ ਹੋਏ ਮਾਂਦੇ ਦੇਵੇ ਵਿਚ ਜੁਪਦੇ ॥ ਦੇਵੇ
 ਸੇਗ ਮਸਤ ਦੇਵੇ ਬਾਜਹੈ ਨਿਸਾਨੇ ਚਿਤੇ ਹੈ ਨਿ ॥ ੧੦੪ ॥ ਰੁਹਬ ਸੀ
 ਬਦੁ ਜਦੀ ਦਦੀ ਨਚ ਜਰਦਾ ॥ ਜਹਾਂਗ ਸਤ ਚੁੰਨੀ ਬਸੇ ਦੁਹ ਦਰਦਾ ॥
 ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਰਾਤ ਰੂਪੀ ਚਿਰ ਸੁਰਜ ਰੂਪੀ ਮੇਰ ਚੁਕਾਇ ਲੈਗਾਇ ਅ
 ॥ ਜਹਾਨ ਅੰਸੇ ਹੂਆ ਅਨੇ ਰਹੀ ਹੋਇ ਰਹਿਆ ॥ ੧੦੫ ॥ ਸਿਆਮ ਮੰਤ੍ਰ
 ਗਾਂਬਿ ਬੁਰਦ ਆਫਤਾ ਬਾਜਹਾਂਗ ਸਤ ਚੁੰਨੀ ਆਹਿਤਾ ਬਾ ॥
 ਰੋਜ

ਟੀਕਾ॥ ॥ਤੀਜੇਦਿਨਸੁਰਜਾਆਇਆਪਦਿਅਸਥਾਨਫੇਰਿ॥ ५੯
ਜੈਸੇਚੰਦਮਾਆਵਤਾਹੈ॥੧੦੬॥॥ਬਿਬਰਖਾਸਤਹਰਦੇਅਜੀਜ
ਇਜੀਗਾਥਵਾਂਕਰਦਹਰਸੁਇਤੀਰੇਤੁਫੰਗਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਫੇਰਿ
ਉਠੇਦੇਵੈਜਾਗਾਜੁਪਦੀਤੇਆਇੇ॥ਤੀਰਬੰਦੁਕਾਹਥੀਅਰਛੁਟੇਬ
ਹੁਤੇ॥੧੦੭॥॥ਚੁਨਾਗਰਮਸੁਦਾਆਤਸੇਕਾਰਜਾਗਾਕਿਫੀਲਦੇਦ
ਹਰਜਾਗਾਅਮਦਬਕਾਗਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਐਸੇਗਰਮਹੋਈਅਗਾਜੁ
ਪਾਵੇਖੇ॥ਜੁਹਾਥੀਬਾਰਹਜਾਗਾਜੁਪਮੇਮਾਰੇਗਇੇ॥੧੦੮॥॥ਬਕਾਰ
ਅਮਦਹਾਅਸਪਹਫਤਸਦਹਜਾਗਾਗਮਹਜੁਆਨਸਾਇਸਤਹ
ਨਾਮਦਾਗਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਵਿਚਜੁਪਦੇਸਾਤੁਲਾਖਘੋੜਮਾਰਿਆ

ਗਿਆ ਚੀਰੇ ਜੁ ਆਨ ਨਾ ਮਦਾਗ ਮਾਰੇ ਗਇ। ਜੇਹਾ ਅਟਗਟ ਤਹੀ
ਮਾਰੇ ਗਇ॥ ੧੦੮॥ ਜਿਸਿ ਧੀ ਚਿ ਅਰਬੀ ਚਿ ਐਰਾ ਕੁਜਾਇ। ਬਕਾ
ਰਾ ਮਦਾ ਅਸ ਪਚੁ ਬਾਦ ਪਾਇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਿਧੀ ਅਰਬੀ
ਐਰਾ ਕੀ ਚੀਰੇ ਪੈਟ ਵਤ ਪੈਰ ਜਿਨ ਦੇਇ ਜੇਹੇ। ਸਤ ਲਖ ਮਾਰੇ ਹੋਰ ਮ
ਣਗਾ ਦਤ॥ ੧੦੯॥ ਬਸੇ ਕੁਸਤ ਸੁੰਗ ਸਾਇਤ ਹਸੇਰਾ। ਬਵ ਕਤੇ ਤਰਦ
ਤ ਬਕਾਰੇ ਦਲੇਰ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਹੁਤੇ ਕੁਠੇ ਗਇ ਸਿਰਦ ਪਚੰਗੇ ਸੇ
ਰਦ ਤਜੇ ਹਰੇ ਹੋਸਨਿ। ਵਖਤ ਤਰਦ ਤਦੇ ਦਿਲੇ ਹੋਸਨਿ॥ ੧੧੧॥
ਬਗਾਰੀ ਦਨਾ ਮਦਦੁ ਅਬਰੇ ਸਿਅਾਹਾ ਨ ਮੇਖੁ ਨ ਬਮਾਹੀ ਲੋਕੇ
ਤੇਗਾ ਮਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਗਰਜ ਕੇ ਮੇਸੇ ਆਇ ਦੇਵੇ ਜੇਸੇ ਕਾਲੀ

ਆਪਣਾ ਆਵਦੀ ਆਹੈ ਨਿ। ਲੇਹੁ ਪਤਾਲਤੀ ਕਰਗਇਆ ॥ ੧੧੨ ॥ ਬਜੰਗ ਅੰਦਰੂਰੀ
ਕਾਸਤੀ ਕਤੇਗ ਦਾਪ ਕਾਸ ਭੁਇਆ ॥ ੧੧੨ ॥ ਬਜੰਗ ਅੰਦਰੂਰੀ
ਗਏਗਾ ਜੀਆ ॥ ਜਿਮੀ ਤੰਗ ਸੁਦ ਸੁਮੇਤਾ ਜੀਆ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥
ਜੰਗ ਵਿਚਿ ਹੋਰੇ ਲੀਪਾਇ ਦੀਨੀ ਸੁਗਮਿ ਆਨੇ ॥ ਜਿਮੀ ਨਤੰਗ ਹੋ
ਈਘੇ ਹੁਇ ਆਦੇ ਸੁਮਾਨ ਲਾ ॥ ੧੧੩ ॥ ਸੁਮੇ ਬਾਦ ਪਾਇਆ ਨ ਫੇਲਾ
ਦਨ ਲਾ ॥ ਜਿਮੀ ਗਸਤ ਪੁਸਤੇ ਪੀਲੀ ਗੀ ॥ ਮਿਸਾਲ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥
॥ ਘੋਹੁ ਆਦੇ ਸੁਮਾਨ ਲਾ ਜਿਮੀ ਨ ਫੇਲਾ ਦਜੈ ਸੀ ਹੋਈ ॥ ਐਸ
ਹੋਈ ਚਿਤੇ ਦੀ ਪਠ ਜੈ ਸੀ ਹੋਈ ॥ ਘੋਹੁ ਆ ਜਿਮੀ ਨ ਵਢੀ ਹੋ ਖੁਰਾਸ
ਥਾ ॥ ੧੧੪ ॥ ਚਰਗੋ ਜਹਾਨੇ ਖੁਮੇ ਬਾਦ ਖੁਰਦਾ ॥ ਜਿਸਤ ਜਟੀਗ

ਗਬਿਰਾਦਰਸਪੁਰਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੂਰਜਾਮਸਤਹੋਇਆ॥
ਸਿਰਦਾਛਤ੍ਰਦੂਜੇਭਾਈਚੰਦਮੇਨੁਸਉਪਿਆ॥ ੧੧੫॥ ਬੋਰੇ
ਜੇਚਹਾਗਮਤਪੀਦਿਆਫਤਾਬਾ॥ ਬਿਜਿਲਵਹਦਰਾਂਵੇਖਤਜ
ਰਗੀਤਨਾਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰੋਬੇਦਿਨਸੂਰਜਚਰਿਆਫੇਰਾ॥
ਮੇਸੇਕਿਰਨਸੇਭੁਈਆਰੇਨਿ॥ ਜੇਸੇਸੁਇਨੇਦੀਆਤਾਂਗਾਂਚ
ਮਕਟੀਆਰੇਨਿ॥ ੧੧੬॥ ॥ ਦਿਗਰਕਵਸਮਰਦਾਨਬਸਤੀਦ
ਕਮਗਾਯਾਮਾਨੀਕਮਾਨਦਾਸਤਬਰਹੇਸਿਪਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
ਦੁਜੀਤਾਂਮਰਦਾਨੇਲਕਬਧੇ॥ ਯਾਮਾਨੀਕਮਾਨਹਥਵਿਖੇ
ਲਈਆਂ॥ ੧੧੭॥ ਬੋਰੇਸੁਅੰਦਰਾਮਦਬਜੇਸੀਦਜੰਗਾ॥

ਮੁਖਉਪਰਿਫਾਲਾਉਈਆ

ਬੋਰੇਇਸਦਰਾਂਅੰਮਦਚੋਕੇਸਸਪਿਲੰਗਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਹੇਸ ੬੧
 ਵਿਚਿਅਏਤੇਜੇਸਕੀਤਾਨੁਪਾਮੇਤੇਬਡਾਗੁਸਾਕੀਤਾ॥ਤੇਚਲ
 ਕੀਕੀਤੀਜੈਸੇਚਿਤ੍ਰਾਕਹਦਾਹੈ॥੧੧੮॥ਚੁਵਮੋਰੇਜਕੁਸਤੰਦਦਹ
 ਹਜਾਰਫੀਲਾ॥ਦੁਦਹਹਜਾਰਅਸਪੇਚੁਦਰਾਅਇਨੀਲਾ॥॥ਟੀ
 ਕਾ॥ ॥ਚੋਥੇਦਿਨਚਾਰਾਹਜਾਰਹਾਥੀਮਾਰਿਆ॥ਬਾਰਾਹਜਾਰ
 ਪੇੜਾਮਾਰਿਆਗਾਇਆ॥ਜੈਸੇਦਰਿਯਾਈਹੈ॥੧੧੯॥ਬਕ
 ਰਾਅਮਦਹਪਿਆਦਹਸੀਸਦਹਜਾਗਾਨੁਵਾਂਮਰਦਸੇਰਾਂਨ
 ਅਜਮੁਦਹਕਾਰਾ॥॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਵਿਚਨੁਪਦੇਪਿਆਦੇਤੀਲ
 ਖਮਾਰੇ॥ਬਡੇਸੁਰਮੇਸੀਖੇਹੋਏਨੁਪਕਰਨਵਾਲੇ॥ਹੇਚੋਅਦ

ਗਾਣਤੁਹੀ॥ १२०॥ ॥ ਕੁਨਦ ਜਰਹੇ ਰਥ ਚਹਾਰੇ ਹਜਾਗ॥ ਬਸੇ
ਰਾਅਫਕੋਨੇ ਜੀਗਾ॥ ਮੁਖਤਹਕਾਰ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚਾਰਹਜਾ
ਰਥ ਰਤੀਰਤੀ ਕੀਤਾ॥ ਸੁਰਮੇ ਰਥਾਵਾਲੇ ਸੇਰਾ ਦੇ ਤੇਰਨਵਾਲੇ
ਸੀਖੇ ਹੋਏ ਹਰਕੀ ਮਾਏ॥ १२१॥ ॥ ਕਿਆ ਜਚਾਰਤੀਰਾ ਅਸਪਕੁ
ਸਤਸਤਚਹਾਰਾ॥ ਦਿਗਰਤੀਰਕੁ ਸਤਸਤਸਰੇ ਬੈਹਲ ਦਾਗ॥
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚੌਹਾਂਤੀਰਾ ਸੇਚਾਰਾ ਪੇਰੇ ਮਾਰੇ॥ ਦੂਜੇਤੀਰਸੇ ਬਾ
ਲਦਾਰ ਮਾਰਿਆ॥ १२२॥ ॥ ਸਿਯਾ ਮਤੀਰਜਦਹਰਦੁ ਅਬਰੂ
ਸਿਕੰਜਾ॥ ਕਿਆ ਰੇ ਬਿਪੇਚੀ ਦੇ ਸੇਵਾਇ ਜੰਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
ਤੀਜੇਤੀਰਦੁਹਾਬੁਓਹਾਂਦੀ ਤਿਹੁੜੀ॥ ਵਿਰਿ ਮਾਰਿਆ॥ ਜੈਸੇ ਸ

ਰਪਕੁੰਡਲਮਾਗੇਮਾਯਾਉਤੇਬੈਠਦਾਹੈ॥੧੨੩॥ਚਹਾਗਮਾਬਿ ੬੨
ਜਦਤੀਰਖਬਰਸਨਯਾਫੁਤਾ॥ਕਿਕੁਰਮਸਬੁਬਰਖਾਸਤਪਰ
ਮਸਨਯਾਫੁਤਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਚੈਥਾਤੀਗੇਮਾਰਿਆਸੇਖਬਰ
ਤੀਨਪਈ॥ਕੁਰਮਉਠੀਗਇਆਪਰਧਰਮਨਉਠਿਆ॥॥
॥ਬਿਜਦਰੁੰਚੁਆਮਕੈਬਰੇਨਜੁਨੀ॥ਬਿਖੁਰਦੇਦਸਹਰਗਇਅਫ
ਤਦਜਿਮੀ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਜਦਚੈਥਾਤੀਗਮਾਰਿਆਇਸਤੀਨੇ
॥ਸਹਿਰਗਦੀਨਾਨ੍ਹਾਵਿਰਿਲਾਗਾਸੁਜਿਮੀਨਪਰਗਿਰੁਪਇਆ॥
੧੨੪॥ਬਿਦਾਨਸਤਕਿਈਮਰਦਪਯਮੁਰਦਹਗਸਤਾ॥ਬਿਅ
ਫੁਤਾਦਬੁਮਹਮਹਸੇਰਜੁਸਤਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਜੋਤੇਸਜੁਈਮ

ਰੁਟਿ ਮਿਰਤ ਕਕੀ ਨਿ ਆਈ ਗਿਰ ਪੜਾਹੈ ॥ ਪਿਰਥੀ ਕੇ ਉਪਰਾ ਜੈ ਸੇ
 ਸੇਰ ਮਾਸ ਤਹੁ ਆ ਗਿਰ ਤਾਹੈ ॥ ੧੨੬ ॥ ਕਿ ਅਜਗਥਾ ਬਿਆਮਦ
 ਬਿਆਮਦ ਨਿ ਮੀ ॥ ਧਿਰਾਂ ਮਾਂਦ ਸੁਦ ਪੇ ਕਰੇ ਨਾਜਨੀ ॥ ਟੀਕਾ
 ॥ ਰਬ ਤੇ ਉਤਰੇ ਕੇ ਨਿ ਮੀ ਨ ਤੇ ਆਈ ॥ ਸੁਰੁਟ ਸਿੰਘ ਪਾਸ ਬਡੀ
 ਸੁਦਰ ਪਕਾਸ ਕਰੁਹੈ ॥ ੧੨੭ ॥ ਬਯਕ ਦਸਤ ਬਰਾਮਤ ਯਕ
 ਪਿਆਲਹ ਆਬਾ ਬਨਿ ਜਦੇ ਸੁਹ ਆਮਦ ਚੁਪਰਗਾਂ ਉਕਾਬਾ
 ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਇਕ ਹਥ ਉਠਾਇ ਸੁਰੁਟ ਸਿੰਘ ਨਾਇਕ
 ਹਥ ਛੁਨਾ ਪਾਲੀ ਦਾਇਤੇ ਸੁਪਾਸ ਆਇਕੈ ॥ ੧੨੮ ॥ ਬਗੋਯ
 ਕ੍ਰਿਏ ਸਾਹ ਆਜਾਦ ਮਰਦਾ ਚਰਾਖ ਫਤਹ ਸਤੀ ਦਰ ਖੁਨ

੨

੨

ਗਰਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਹਿਓ ਸੇ ਗਾਨ ਤੂ ਕਿਸ ਪਕਾਰ ਵਿ ६੨
ਚਖੀਨਦੇ ਗਿਰਾਹੇ॥ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਦੇਦਨਹੇ॥ ੧੨੯ ॥ ਗੁਮਾਂ ਜਾਨ ਜਾਨੀ
ਤੁਅਮਨ ਉਜੁਆ॥ ਬਦੀ ਦਨ ਤੁਰਾ॥ ਅਮਦਮਈ ਜਮਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
॥ ਓਹੁ ਤੇਰੀ ਜਾਨ ਦੀ ਜਾਨੀ ਗਾਏ ਮਰਦਾ॥ ਤੇਰੇ ਪਰਦੀ ਦੇਖ ਕੇ ਤੇ
ਰੇਤਾਈ ਆਈ ਗੇ ਮੇਏ ਸੇ॥ ੧੩੦॥ ਬਗੁ ਛਤਾ ਕਿਏ ਬਾਨੁ ਏਨੇ ਕ
ਬਖਤਾ॥ ਓਹੁ ਤੇ ਬਿਆਮਦਦਰੀ ਜਾਇ ਸਖਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
ਆਖਿਓ ਸੇ ਇਸਤੀ ਤੂ ਕੁਲੇਕਰ ਮਾਵਾਲੀ॥ ਤੂ ਕਿਸ ਦਾ ਸਤੇ
ਆਈਹੈ ਇਸ ਸਖਤੀ ਦੇ ਵਿਚ॥ ੧੩੧॥ ਅਗਰ ਮੁਰਦ ਹਬਾਸ
ਬਿਆਹੇ ਮਲਾਸਾ॥ ਦੁਗਰ ਜਿੰਦਗਾ ਸਤੀ ਬਖਸ਼ ਜਾ ਸੁਪਾਸ॥

ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕਰਿ ਤੂੰ ਮਿਤ ਕਹੇ ਦੇ ਅਹਤਾਮੇ ਤੇਰੀ ਲੇਖ ਵਾਸਤੇ ਆਈ
 ਹਾ॥ १੩੨॥ ਅਜਾਗੁ ਫਤਨੀ ਹਾ ਖੁਸਾਅ ਮਦਸਖਨਾ ਬੁਗੇਯ
 ਦਰਿਏ ਨਜਨੀ ਸੀ ਮਤਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੁਭੁਟ ਸਿੰਘ
 ਬਹੁਤ ਖੁਸੀ ਹੋਇਆ॥ ਏਹੁ ਬਾਤ ਸੁਣਕੈ ਆਖਿ ਓਸੁ ਏਇ ਸ
 ਰੀਰਾਂ ਦੀ ਦੀਨਿਆਈ ਤਨਵਾਲੀ॥ १੩੩॥ ਹਰਾਂ ਕਸਕਿ ਖਾਹੀ
 ਬਿਗੋ ਮਨ ਦਿਹਮਾ॥ ਕਿਏ ਸੇਗ ਦਿਲ ਮਨ ਗੁਣ ਮੇਤੁ ਅਮ॥ ॥ ਟੀ
 ਕਾ॥ ॥ ਜੇਕੁ ਝੁਤੁ ਮੇਰੇ ਪਾਸੇ ਮੰਗੇ ਸੇ ਮੇਤੁ ਨੁਦੇ ਦਾਹਾਂ॥ ਜੇ ਅੰਤ ਦੇ
 ਲੇ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਆਈ॥ १੩੪॥ ਖੁਦਾ ਵੀ ਦਬ ਖਸੀ ਦਤੁ ਏਕਾਹ
 ਸਖਤਾ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਨਿਕਾਹ ਕੁਨ ਨੇਕ ਬਖਤ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੁਹ

ਗੁਰੂ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਸਖਤੀ ਵਿਚੋਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਨੇ ਤਨ ਜਨ ਮਹੂਆ ਹੈ। ॥ ६੪ ॥
ਰੇ ਸਾਥ ਲਾਂਵਾ ਦੇ ਰੇ ਲੈ ਕੁਲੇ ਕਰਮਾ ਵਾਲੇ। ॥ ੧੩੫ ॥ ਗਿਰਹ ਬਸਤ
ਬਾਓ ਕੁਸਾਦ ਸੁਦੁਰ ਸਮਾ। ॥ ਅਮਰ ਵਸ ਸਾਹਨ ਪੇਸੀ ਲਸਮ
॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਗੀਦ ਬਾਪੀ ਉਸ ਸਾਥ ਬਛੜਾ ਮਤੀ। ॥ ਅਖੀ ਖੋਲ
ਓਸ ਗਾਜਿ ਆਂ ਵਾਲੀ ਤਰਾਸ ਕੁਚਾ ਲਲਾਂ ਵਾਦੀ ਕੀਤੀ। ॥ ੧੩੬ ॥
॥ ਬਿਆਫਤਾ ਦਬਰ ਗਥ ਬਿਆਵੁਰ ਦਜਾਂ ॥ ਬਿਜ੍ਜ ਦੋਨੇ ਬਤੇਸ
ਹ ਸਾਹੇ ਜਮਾਂ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਗਥ ਉਪਰ ਬੈਠਾ ਇਕ ਰਿਲੈ ਆਤ
ਫੇਰਿ ਨੇ ਬਤ ਬਜਾਈ ਓਸੁ ਗਾਜਨ ਕੋ ਗਾਜੇ ਨੂੰ ਜਿਤ ਕੋ। ॥ ੧੩੭ ॥
ਬਹੇ ਸਾਅੰਦਰਾ ਮਦ ਦੁਰ ਸਮਾ ਸੁਕੁ ਸਾਦਾ। ਬਗੋਯ ਦਕਿਏ ਗਾਜ

ਇਮਾਗਨਿਹਾਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹੋਸਾਵਿਰਿਆਇਆਦੇਵੈ
ਖੀਖੇਲੀਆ॥ ਤੇਆਖਿਓਸੁਕੇਹਰੀਜਾਗਾਮੈਨੂਰਖਿਆਹੈ॥ १
੩੮॥ ਬਗੋਯਦਤੁਰਾਜਫਰਜੰਗਾਯਾਫਤੀਮਾ॥ ਬਕਾਰੇਸੁਮਾਂਕਤ
ਖੁਦਾਯਾਫਤਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਹਿਓਸੁਤੇਨੂਜਪਾਵਿਖੇਫਤੇ
ਕੀਤਾਹੈ॥ ਫਤੇਕਹਿਕੈਆਦਾਹੈ॥ ੧੩੯॥ ॥ ਪਸੇਮਾਂਸਵਦਸੁਖ
ਗੁਫਤਨਫਜੂਲਾ॥ ਹਰਾਂਕਸਤੁਗੋਈਕਿਬਰਮਨਕਬੂਲਾ॥ ॥ ਟੀ
ਕਾ॥ ॥ ਸੁਕੁਟਸਿੰਘਬਹੁਤਸਗੀਮੀਦਹੋਇਆ॥ ਆਖਿਓ
ਸਕਿਏਇਸਹੀਜੇਕੁਤੁਤੁਆਖੇਸੇਮੈਨੂਕਬੂਲਹੈ॥ ਤੈਸੇਹੇਅ
ਉਰੀਗਜੇਬਤੈਨੂਬੀਨਕੇਲੈਆਦਾਹੈ॥ ਤੈਤਾਸਗੀਮੀਦਹੋਵੈਗਾ॥ ੨

ਸੁਰੂਟਸਿੰਘਦੀਤਰਾ॥ ੧੪੦॥ ਬਿਦਹਿਸਾਕੀਆਜਾਮਫੇਰੇਜ ੬੫

ਹਫਾਮ॥ ਕਿਮਾਰਬਕਾਰਾਸਤੋਰੇਜੇਤਮਾਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ਦੇਹ

ਸੁਖਈਯਾਪਿਆਲਾਸੁਖੇਦਾ॥ ਜੇਪੀਇਕੋਜੁਧਕਰਾਵਿਚਿਦੁਪ

ਦੇਰੰਗਾਰੇ॥ ਪਿਆਲਾ॥ ੧੪੧॥ ਤੁਮਾਰਾਬਿਦਹਿਤਾਸੁਦਮਤਾਜਦਿ

ਲਾ॥ ਕਿਰੀਹਰਬਿਆਰੇ॥ ਮਆਭੂਦਹਗਿਲਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੁਮੇ

ਰੇਤਾਈਦੇਹਿਜੇਹੋਵੈਦਿਲਤਾਜਾ॥ ਜੈਸੇਗੀਦੇਚਿਕੜੁਵਿਚੈਮੋਤੀ

ਲਈਦਾਹੈ॥ ਤੈਸੇਰਾਜਮਲੇਛਾਵਿਚੈਲੈਕੇਖਾਲਸੇਨੂਬਖਸਾ॥

ਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀਕੀਫਤੇਹੈ॥ ॥੦੦॥੦੦॥੦੦॥੦੦॥੦੦॥

॥੦੦॥੦੦੦॥੦੦੦॥੦੦੦॥੦੦੦॥੦੦੦॥੦੦੦॥੦੦੦॥

[illegible]

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

" ੧੬ । ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ । ॥ ਤੁਈ ਰਹਿਨੁ ਮਾਓ ਤੁਈ ਦਿ
 ਲਕਸਾਇ । ਤੁਈ ਦਸਤਗੀਰ ਅੰਦਰ ਹਰਿ ਦੇ ਸਰਾਂਇ । ॥ ਟੀ
 ਕਾ ॥ ॥ ਤੁਈ ਗਹਵਿਖਾਣ ਵਾਲਾ ਹੈ । ਤੁਈ ਦਿਲ ਦੇ ਖੋਲ ਦੇ ਵਾ
 ਲਾ ਹੈ । ਤੁਈ ਗਥ ਕਰਿ ਕੈਰ ^{ਅੰਕ} ਖੰਟ ਵਾਲਾ ਹੈ । ਦੋਹਾ ਜਹਾਨ ਦੇ ਵਿਚ
 ॥ ॥ ਤੁਈ ਰਜਾ ਕੋਰੇ ਜੀ ਦਿਹੇ ਦਸਤਗੀਰ । ਕਰੀ ਮੇਖਤਾ ਬਖਸਦਾ ਨ
 ਸਪ ਜੀਰ । ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੁਹੀ ਰੋਜੀ ਦੇ ਦੇਵ ਵਾਲਾ ਹੈ । ਵਿਖਾ ਕ
 ਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ । ਅੰਗੁਣ ਦੇ ਬਖਸ ਵਾਲਾ ਹੈ । ਬੁਧ ਦੇ ਬੁਝ ਵ
 ਵਾਲਾ ਹੈ । ॥ ੨ ॥ ਹਿਕਾਯਤ ਮੁਨੀ ਦੇ ਮਯ ਕੇ ਕਾਜੀ ਅਸਤਾਯ ਕਿ

ਬਰਤਰਨਦੀਦੇਮਕਜੇਦੀਗਰਸ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਕਥਾਸੁਨੀਹੈ॥ ੬੬
ਇਕਕਾਜੀਦੀ॥ਐਸਾਸੀਕਾਜੀਜਿਸਜੇਹਾਐਰਕੇਈਨਹੀਸੀ॥
੩॥ਯਕੇਖਾਨਏਬਾਨੁਏਨੇਜੁਵਾਂ॥ਕਿਕੁਰਬਾਂਸਦਦਹਰਕਸੇਨਜਦ॥
॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਇਕਇਸਤੀਨੇਜੁਅੰਕਾਜੀਦੇਪਰਸੀ॥ਜੇਕੇ
ਈਓਸਨੁਦੇਖਦਾਸੀਬਲਹਾਰਵਾਰਨੇਜਾਏ॥ਐਸੀਸੁੰਦਰਸੀ॥੪॥
॥ਕਿਸੇਸਨਸਰੇਰਾਫੋਰੇਮੇਜਦਹਾ॥ਗੁਲੇਲਾਲਰਾਦਾਗਬਗਦਿਲ
ਸੁਦਹਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਸੇਸਨਜੇਫੁਲਹੈਸੇਸਿਰਦੇਤਾਈਮਾਰੇ॥
ਆਖੇਐਸਾਸੁੰਦਰਮੇਭੀਨਹੀ॥ਗੁਲੇਲੇਦਾਫੁਲਜੇਸੀਸੇਓਸਨੁ
ਦਾਗਕਾਲਾਪੈਗਾਇਆ॥ਦੇਖਦਿਆਨਲਾ॥੫॥ਕਜਾਂਸੂਰਤੇ

ਮਾਹਰਾਬੀ ਮਸੁਦਾ ਜਿਹ ਸਕਸੇ ਖਤ ਹ ਅਜੀਮ ਅੰਨੀ ਮਸੁਦਾ ॥
ਟੀਕਾ ॥ ਸੁਰਤ ਦੇ ਖਕੇ ਇਸ ਤੀ ਦੀ ਰੰਦ ਮਾਨੁ ਭੈਂਹੇ ਇਆ ਬਖੀਲੀ
ਸੇ ਦੇਵ ਕਰੇ ਹੇ ਇਗਾਇਆ ॥ ੬ ॥ ਬਕਾਰ ਅਜ ਸੁਏ ਖਾਨ ਹ ਬੇਰੂਰ
ਦਦਾ ਬਦੇ ਸੇ ਜਲ ਫਸੇ ਰ ਸੁ ਬਲ ਸਦਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਕਿਸੇ ਕੀ
ਮਾਪਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਨੂ ਜਾ ਦੀ ਸੀ ਤੇ ਮੇਢੇ ਤੇ ਜੇ ਜਲ ਫਾਂਪ ਲਮ ਦੀਆ
ਹੈ ਸਨਿ ਸੇ ਬਡੀਆ ਸੁਦ ਦੇ ਖਕੇ ਸੁ ਬਲ ਪਾਸ ਤੀ ਸੇ ਰਕੇ ॥ ਆ
ਖੇ ਅੇ ਸਾਦਟ ਮੇ ਨੂ ਭੀ ਨਹੀ ਪਉਦੇ ॥ ੭ ॥ ਗਰਾ ਬੇ ਬਦਰੀਆ ਬਿਸੇ
ਦਰੁਖ ਸਾਹ ਮਹ ਖਾਗ ਮਾਹੀ ਸਦਦ ਗੁਲ ਰੁਖ ਸਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
ਜੇ ਕਰਿ ਦਰੀਆ ਉਦੇ ਵਿਚਿ ਮੁਹਿ ਪਾਏ ਤਾ ਸਭੇ ਮਛੀ ਅੰਦੇਖ

ਕੇਉਸਦੇਮੁਖਨੁਕੰਡਿਆਦੇਫੁਲਹੇਇਗਏਮਛੀਅੰਨੂ॥੮॥ਜਿਮਿ ੬੭
ਓਛਿਤਾਦਹਿਹੁਮਾਸਾਇਆਬਾ॥ਜਿਮਸਤੀਸੁਦਹਨਾਮਨਰਗਸਸ
ਗਬਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਦੇਖੇਵਿਚਪਾਂਈਦੇਪਿਆਨਕਰਕੇਆਪਦੇ
ਚਿਹਰੇਨੂੰ॥ਦੇਖੇਤਾਮਸਤਹੇਈ॥ਜੈਸੇਸਗਬਪੀਕੇਮਸਤਹੇਦਾ
ਹੈ॥੯॥ਬਦੀਦਸਯਕੇਰਾਜਏਨੈਜੁਆਂ॥ਕਿਹੁਸਲਜਮਾਲ
ਅਸਤਜਾਹਰਜਹਾਂ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਤਾਂਇਕਸਮੇਰਾਜੇਸਬਲਮਿ
ਘਨੁਡਿਠੇਸੁਐਨੈਜੁਆਨਨੂੰ॥ਜਿਸਦਾਬਡਾਸੁੰਦਰੁਪਸੀ॥੧੦॥ਸਿ
ਧਜਹਾਂਨਵਿਚਸੀ॥ਐਸਾਸੁੰਦਰਾਮੈਰਕੇਈਨਹੀਸੀ॥੧੦॥ਬਗੁ
ਫਤਾਕਿਏਰਾਜਏਨੈਕਬਖਤਾ॥ਤੁਮਾਗਾਬੇਦਹਿਜਾਇਨਜੀਕਤ

ਖਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰਹਿਓ ਸੁਜੁਰਾਜਾ ਤੁਏ ਕਬ ਖਤਾ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ
ਪਾਸਗਤੀ ਸੈਂਟ ਨੁਜਾਗਾ ਦੇਹੁ॥ ११॥ ॥ ਨਖੁ ਸਤੀ ਸਿਰਕਾ ਜੀ ਆਵੁਰ
ਦਤਰਾ ਸਤਾ॥ ਵਜਾ ਪਸ ਕਿਝੀ ਖਨਹ ਮੁਆ ਜਿਤੁਰਾ ਸਤਾ॥ ॥ ਟੀ
ਕਾ॥ ॥ ਤਾ ਸਬਲ ਸਿੰਘ ਕਹਿ ਆਪ ਹਿਲੇ ਕਾਜੀ ਦਾ ਸਿਰ ਵਢ
ਲੈ ਆਵੇ॥ ਤਾ ਓਸ ਦੇ ਪਿਛੇ ਮੈਂ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਗਥਾਗਾ॥ १२॥
ਸੁਨੀ ਦੀ ਸੁਖ ਨਗ ਦਿਲਾ ਅੰਦਰਿ ਨਿਹਾ ਦਾ ਨਗ ਜੇ ਦਿਗਧੇਸ
ਐਰਤ ਕੁਸਾਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੁਨ ਕੇ ਏਹੁ ਬਚਨ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿਚਿ
ਗੀਖ ਓਸੁ ਭੁਦਕਿ ਸੇਇ ਸਤੀ ਪਾਸਨਾ ਦ ਸਿਓ ਸੁ॥ १३॥ ਬਵ
ਕਤੇ ਸੁਹਰਗ ਪੁਸ ਪੁਛਤ ਹਈ ਦਾ ਬਿਜਟ ਤੇਗ ਪੁਦਦ ਸਤ ਸਰ

ਬੁਧੀਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਏਕਸਮੇਭੁਰਤੇਨੁਸੁਤਾਪਇਆਸੀਤਿਉ ६੮
ਪੁਖਸੀਨਾਲਾ॥ ਲੇਕੇਤਲਵਾਰਖਾਂਵਦਦਾਸਿਰਵਾਹਿਓਸੁ॥ ੧੪॥
ਬੁਧੀਦਨਸਰੇਰਾਰਵਾਂਜਾਇਗਾਸਤਾ॥ ਦਰਾਂਜਾਸਬਲਾਸਿੰਘਬਿਨ
ਸਸਤਤਖਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਹੁਕੇਸਿਰਤਾਂਈਰਵਾਨਾਹੇਇਗ
ਈ॥ ॥ ਜਿਥੈਸਬਲਾਸਿੰਘਤਖਤੂਪਰਿਬੈਠਾਸੀ॥ ॥ ੧੫॥ ॥
ਚਗੁਫਤੀਸੁਮਾਂਹਮਚੁਨੀਕਰਦਹਾਅਮਾਨੰਪੇਸੇਤੁਈਸਰਮਨਾਅ
ਵੁੰਦਹਾਅਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੈਕਹੀਸੀਮੇਰੇਤਾਈਬਾਤਸੇਈਮੇ
ਕੀਤੀਹੈ॥ ॥ ਅਗੇਤੇਰੇਮੇਸਿਰਆਦਾਹੈ॥ ਵਹੁਕੇਲੇਵੇਖਾ॥ ੧੬॥ ॥
ਗਰਸਰਤੁਖਾਹੀਸਰਤੁਮੇਂਦਿਹਮਾ॥ ਬਜਨੇਦਿਲੇਬਰਤੁਆਸਕ

ਸੁਦਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਤੂੰ ਆਖੇ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਸਿਰਭੀ ਵਾਢਿ ਦੇਵ
 ॥ ਮੇਰਾ ਮਨਿ ਤੇਰੇ ਉਪਰਿ ਐਸਾ ਆਸ ਕਰੇਇ ਆਰੋ॥ ੧੭॥ ਕਿਇ
 ਮਸ ਬਕੁਨਾ ਅਹਿਦ ਤੇ ਬਸਤਈ॥ ਬਗਮ ਜਹਰਾਸੁ ਮਜਾਨ ਮਨਕੁ
 ਸਤਈ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਬਾਤ ਕਰ ਜੇ ਕੁ ਤੇ ਕੋਲ ਕੀ
 ਤਾਹੈ॥ ਤੇਰੇ ਨੇਤ੍ਰ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਤੇ ਮਨ ਕੁਠਾ ਗਾਇਆਰੋ॥ ੧੮॥ ਚੁ
 ਟੀ ਦਸ ਸਰੋਰਾ ਜਹੇ ਨੇਜੁ ਆਂ॥ ਬਿਤਰ ਸੀ ਦਗੁ ਫੁਤਾ ਕਿਏ ਬਦ ਨਿ
 ਸਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾ ਡਿਠੇ ਸੁਰ ਜੇਨੇ ਕਿਆ ਦੇਖੇ ਜੇਨੇ ਜੁਆਨ
 ਦਾ ਸਿਰ ਵਾਢਿ ਲੈ ਆਈਹੈ॥ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਤੁਸਾ ਆਇਆ ਉਸਤਾਏ
 ਕਹਿਓ ਸੁਏ ਬਦ ਨਿਸ਼ਾਨੀ॥ ੧੯॥ ਚੁਨਾ ਬਦ ਤੁਕਰ ਦੀ ਖੁਦਾਵੰਦਖੇ

ਸਾਗਿਮਾਗਚਿਆਹੀਅਜੀਕਾਰਬੇਸਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਐਸਾਤੈਮ ੬੨
੩ਕਰਮਾਪਟੇਖਾਂਵਦਨਾਲਕੀਤਾਹੈ॥ਮੇਰੇਤਾਈਕੇਹਰੀਨੇਕੀਕ
ਰਨੀਉਤੈਨੇ॥੨੦॥ਜਿਤੇਦੇਸਤੀਮਨਬਬਾਜਾਮਦਮਾਗਜਿਕਰ
ਦਹਿਤਮਨਦਗਨਿਆਜਾਮਦਮਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਤੇਗੀਪੀਤਥੇਮ
ਮੇਵੇਕੁਲਾਹਾਂ॥ਤੇਰੇਨਾਲਨੇਹੁਕਰਨਤੀਉਐਵਦਾਹੈ॥੨੧॥ਚੁਨਾਂ
ਬਦਤਕਰਦੀਖੁਦਾਵੰਦਕਾ॥ਮਗਕਰਦਬਾਸੀਉਨੀਰੇਨਗਾਹ॥
॥ਟੀਕਾ॥॥ਐਸਾਕਰਮਤੈਕੀਤਾਹੈਬਦਾਪਟੇਕੁਰਤੇਨਾਲ॥
ਮੇਰੇਨਾਲਕੀਕਰੇਗੀ॥ਹੇਰਸੁਨਾਲਪੀਤਕਰਿਕੈਮੇਰਾਭੀਸਿਰਵ
ਦੇਗੀ॥੨੨॥ਬਿਅੰਦਾਖਤਸਰਗਦਰਾਜਾਜਿਦਸੁਰੂ॥ਬਰੇਸ

ਨਹਿ ਸਗ ਬਿਜ ਦਹਰ ਦੁਦਸਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸਿਰਨੁ ਓਥੇ ਗੀਨ
 ਜਗ ਬਚਾਇ ਕੇ ਸਬ ਲਾਇ ਪਾਟੀ ਵਲ ਸਟਿਓ ਸੁ ॥ ਓਪਰਿ ਸੀਨੇ
 ਦੇ ਤੇ ਸਿਰ ਦੇ ਦੇਵੇ ਹਥ ਮਾਰਿਓ ਸੁ ॥ ੨੩ ॥ ਮਗ ਪੁਸਤ ਦਾ ਦੀਤੁ ਗਾ
 ਹਕ ਦਿਹਰਾ ॥ ਦੁਹਾਂ ਰੋਜ ਮੈਲਾ ਇਕਾ ਜੀ ਸਵਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜੇ
 ਜੀ ਤੇ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਪਿਠ ਦਿਤੀ ਹੈ ਤੈਨੂੰ ਸਚਾ ਖੁਦਾ ਇਦੇ ਦੇਗਾ ॥ ਓਸੇ
 ਦਿਨ ਨਿਆ ਓਕੇਗਾ ॥ ੨੪ ॥ ॥ ਬਿਅੰਦਾ ਖਤ ਸਗ ਖਾਨਾ ਅਮਦ
 ਬਬਾਜਾ ॥ ਬਿਅਾਲਾ ਸਕਾ ਜੀ ਬਿਖੁ ਸਪੀਦ ਦਗਾਜਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
 ॥ ਸਟਿਕੈ ਸਿਰਨੁ ਓਥੇ ਗੀ ਤੇ ਫੇਰਿਆ ਪਟੇ ਪਰਿਆਈ ॥ ਕਾਜੀ
 ਦੀ ਕੋ ਬਨਾਲੇ ਮੋਹੀ ਲੀ ਮੀਹੇ ਇਕੈ ॥ ੨੫ ॥ ॥ ਬਿਅੰਦਾ ਖਤ ਬਰ
 ਵਾਹਿਗੁਰੂ

ਸਰਜਿਖੁ ਦਦਸਤ ਪਾਕਾ ॥ ਬਿਗੁ ਫਤਾਖੇ ਜੇ ਦਯਾਗਨ ਪਾਕਾ ॥ ਟੀ ੭੦
ਕਾ ॥ ॥ ਉਠਿ ਕੈ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਮਿਟੀ ਪਾਵਟ ਲਗੀ ॥ ਆਖਿ
ਜਿਸੁ ਏਕੋ ਕੋ ਰੁਈ ^{ਹੁਈ} ਓਭੁ ਲਿਖਿ ॥ ੨੬ ॥ ॥ ਰਿਬਦ ਕਾਰ ਕਰਦੀ ਕਸੇ ਸੇਰ
ਬਖਤਾ ॥ ਕਿਰਾਜੀ ਬਜਾਂ ਕੁਸਤ ਯਕਜ ਪਾਮ ਸਖਤਾ ॥ ਟੀ ਕਾ ॥ ॥
ਕੋਈ ਅੇਸਾ ਬੇਟ ਕਰਮ ਕਰਗਾਇ ਆਹੈ ॥ ਜੇ ਮੇਰੇ ਬਾਂਵਟ ਨੁਮਾਹਗ
ਇਆਹੈ ॥ ਨਾਲਤ ਲਵਾਰਦੇ ॥ ੨੭ ॥ ॥ ਬਹੁਰ ਜਾ ਕਿਯਾ ਬੇਦ ਖੰਨ ਸੁ
ਨਿਸਾਂ ॥ ਹੁਮਾਂਗ ਹਗੀਰਦਗ ਮਹਮਦ ਮਾ ॥ ਟੀ ਕਾ ॥ ॥ ਜਿਸ
ਗਤੁ ਸੀ ਪਾਵੇ ਲੇਹੂ ਦੀ ਨਿਸਾਨੀ ॥ ਓਹੁ ਹੁਤੁ ਸੀ ਲਿਹੇ ਸਭੇ ਮਰਦਤੁ
ਸੀ ਜਾਹੈ ॥ ੨੮ ॥ ॥ ਬਾਅਜਾਜ ਹਾਂਖ ਲਕ ਇਸਤਾ ਦਹ ਕਰਦਾ ਬਜ

ਏ ਕਿਸਰਕਾਜੀ ਅਫਤਾਦਕਰਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਓਸੇ ਜਾਗਾਲੇ
 ਕਾਨੂਲੇ ਗਈ ਲੇਹੂਲੇ ਕਾਨੂ ਵਿਖਾਇ ਦੀ ॥ ਜਿਥੇ ਸਬ ਸਾਸਿੰਘ
 ਬੈਠਾ ਹੈ ਸੀਤ ਖਤ ਉਤੇ ॥ ੨੯ ॥ ॥ ਬਿਦਾਨ ਸਹ ਮਹਾ ਐਰੇ ਤੇ ਮਰਦ
 ਮਾਂ ॥ ਕਿਈ ਗਬ ਕੁਸਤ ਸਹਾ ਜਹਾ ਮਾਂ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜਾਤਾ ਸ
 ਕੁਨਾਇ ਸਤੀ ਆਭੀ ਤੇ ਮਰਦਾ ਭੀ ॥ ਜੇ ਕਾਜੀ ਦਾ ਸਿਰ ਏ ਸੇਵਾ ਦਿ
 ਆਏ ॥ ਇਸਤੀ ਤੇ ਲੇਭਿ ਆਏ ॥ ੩੦ ॥ ॥ ਗਾਰਿ ਫਤੁੰਦ ਓਗ ਬਬ
 ਸਤੰਦ ਸਖਤਾ ॥ ਕਜਾਏ ਜਹਾ ਗੀਰ ਬਿਨ ਸਸਤਤ ਖਤਾ ॥ ੩੧ ॥
 ਸਕੁਰਾ ਜੇ ਨੂਬੀ ਨਕੇ ਸਖਤੀ ਸੇਲੇ ਕਹਿ ਗਏ ॥ ਜਿਥੇ ਜਹਾਂ ਗੀਰ ਪਾ
 ਤੁਸਾਹਤ ਖਤ ਉਪਰ ਬੈਠਾ ਸੀ ਸਕੁਰਾ ਕੀ ਕਤ ਕਹੀ ॥ ੩੧ ॥ ਬਗੁ

ਏਸਦੀ

ਫਤਿਹਈਗਹਵਾਲਹਕੁਨਦਾ। ਬਦਿਲਹਗਿਰਿਦਾਹਦਸਜਾਇਸ ੨੧
ਦਿਹਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ਜਹਾਂਗੀਰਨੇਆਖਿਆਜੇਏਸੇਦੇਹਵਾਲੇਕੁਰੇ॥
ਜੇਏਸੇਦੇਮਨਿਆਵੈਸਾਈਸਜਾਇਇਹੁਦੇਵੈਗੀ॥ ੩੨॥ ਬਿਫ
ਰਮੁੰਦਜਲਾਦਗਾਂਸੇਰਬਖਤਾ॥ ਕਿਈਸਰਜੁਦੁਨਬਯਕਜਖਮ
ਸਖਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਦਕੇਚੁਹੜੇਕਬਖਤਬੁਢੀਨੇਆਖਿਆ
ਜੇਇਸਦਾਸਿਰਵੇਢੇਇਕੇਜਖਮਤਲਵਾਹਨਲਾ॥ ੩੩॥ ਚੁਸਮਸੇ
ਰੁੰਦੀਦਾਅੰਨੇਜੁਆਂ॥ ਬਰਕਰਜਹਦਗਾਂਮਦਚੁਸਰਵੇਗਿਰਾ॥ ॥ ਟੀ
ਕਾ॥ ॥ ਬਗੁਫਤਾਕਿਮਨਕਾਰਬਦਕਰਦਹਾਅਮਾ॥ ਬਕਾਰੇਸੁਮਾਂਤ
ਉਰਖਦਕਰਦਾਅਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਹਿਓਸੁਰਾਜੇਨੇਐਇਸ

ਤੀ ਮੇਨੇ ਮਾੜਾ ਕਰਮ ਕੀ ਆਯੋ ॥ ਤੇਰਾ ਬਚਨ ਮੇਨ ਹੀ ਮਾਨਿਆ ॥ ਤੇਰੇ
ਮੇਰੂ ਠਾਪਾਇ ਆਹਾ ॥ ੩੫ ॥ ਨਮੁੰਦ ਹਬ ਸਾਰ ਤਬ ਚਸਮੇ ਬਾਘ ॥
ਕਿਏ ਬਾਨੂ ਏਸਰ ਵੇਰੇ ਬਾਨੂ ਆ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਨੇੜਾ ਦੀ ਸਾਰ ਤਕੀ
ਤੀ ਓਸਾ ॥ ਕਿਏ ਸਰਬ ਇਸਤੀ ਦੀ ਸਰਦਾਰ ॥ ੩੬ ॥ ਜਿਹੁ ਕਮੇ
ਸੁਮਾ ਮਨ ਖਤਾ ਕਰਦਹਾ ਮਾ ॥ ਕਿਈ ਕਰ ਬੇਬਾਸ ਲਤ ਕਰਦਹ
ਆਮ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਇਏ ਇਸਤੀ ਤੇਰੀ ਮਸਲਤ ਵਿਚਿ ਮੇਨ ਹੀ ਵ
ਰਿਆ ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਮੇਨੁ ਪਾਪੀ ਮਾਨਿਆ ॥ ੩੭ ॥ ਖਲਾਸ ਮਾ ਬਿਦ
ਹਾ ਹੰਦ ਕਰਦ ਮਕ ਬੁਲਾ ॥ ਕਿਆ ਹੋਏ ਖੁਦਾ ਅਸਤ ਕਸਮੇ ਗੁਸ
ਲਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜੇਤੂ ਮੇਨੁ ਖਲਾਸ ਕਰੇ ਤਾ ਮੇਓ ਹੋ ਬਚਨ ਮੇਨ ਸਾਂ

ਮੇਨੁਖੁਦਾਇਈਸੈਹੈਰਸੁਲਦੀਸਹੁਰੇਜਿਨਾਮੰਨਤਾ॥੩॥ ੨੨
 ੩੮॥ ਗੁਨਹਬਖਸਤੇਮਨਖਤਾਕਰਦਹਾਮਾ॥ ਕਿਏਜਿਗਰਜਾਮ
 ਨਗੁਲਾਮੇਤੁਆਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਏਹੁਐਗੁਣਮੇਨੁਬਖਸਮੇਬਡੁ
 ਖੇਟਕਰਮਕੀਆਹੈ॥ ਏਮੇਗੀਜਿਗਰਜਾਨਮੇਤੇਰਗੁਲਾਮਹਾਂ॥ ੩੯
 ॥ ਬਗੁਣਤਾਕਰੀਰਾਜਹਪਾਂਸਦਕੁਸਮਾ॥ ਨਕਾਜੀਮਰਾਜੀਦਹਦਸ
 ਤਾਅਮਦਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਸਤੀਨੇਆਖਿਆਮੇਕੁਣੀਓਜੇਮੇ
 ਮੇਸਿਆਦਾਪੀਜਸੈਦਾਸਿਰਦਵਾਤੇਭੀਨਹੀਕਾਜੀਮੇਰੇਹਥਆਉਣਾ॥
 ੪੦॥ ਕਿਓਕੁਸਤਗਸਤਹਚਰਾਈਕੁਸਮਾ॥ ਕਿਧੁਨੇਅਜੀਬਰਸਰੇ
 ਬਦਕੁਸਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਓਹੁਤਾਮਿਰਤੁਹੇਇਆਪਰਮੇਇਸਤੀਕਿ

ਸਵਾਸਤੇ ਮਾਗਾ ॥ ਇਸ ਦਾ ਖੂੰਨੀ ਮੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਲਵਾਇਸਤਾਲ
ਇਆ ਹੈ ॥ ੪੧ ॥ ਕਿਉ ਸਤੁਰ ਕਿਤੀ ਰਾਖ ਲਾਸੀ ਵਿਹ ਮਾਵ ਮਨ ਹਜ
ਰ ਤੇ ਕਾਬਹਾਲ ਹਿਰਦੁ ਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਜੇ ਮੇ ਬਹੁਤੁਰ ਜੀਹਾ ਇਸੇ
ਛੋਟੇ ਮੇ ਹੁਟਿ ਜਾਰ ਤੁਕਾ ਬੇਦੀ ਜਾਨੀਹਾ ॥ ੪੨ ॥ ਬਗੁ ਛਤੀ ਸੁਖ ਨ
ਹਾਵ ਕਰਦ ਸੁਖ ਲਾਸਾ ॥ ਦੁਖਾਨ ਹੁਦਾ ਆਮਦ ਜਮ ਹਕਰਦ ਦੁ
ਸਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਕਹਿਓ ਸੁਖ ਨ ਤੇ ਕੀਤੇ ਸੁਖ ਲਾਸਾ ॥ ਪਰ ਆ
ਪਣੇ ~~ਮੇ~~ ਇਕੋ ਮਾਯਾ ਕੀਤੀ ਓਸੁ ਸਭੁ ਇਕਠੀ ॥ ੪੩ ॥ ਬਬਸ
ਤੰਦ ਬਾਰੇ ਤਿਯਾ ਗੀ ਕੁਨ ਦਾ ॥ ਕਿਏ ਜਦ ਮਰਾ ਕਾ ਮੰਗਾਰੀ ਵਿਹਦਾ
॥ ਟੀਕਾ ॥ ਬੀਨ ਕੇ ਬਹੁਤੁਰਾ ਦੇ ਭਾਰ ਤਿਯਾ ਗੀ ਕੀਤੀ ਓਸੁ ॥

ਅਤੇਆਖਿਓਸੁਵਾਹਿਗੁਰੂਨੇ। ਨੂਦਰਸਨਕਾਬੇਦਾਇਸੇਤਰਕ ੭੩
ਰਾਵਣਾਸੀ॥ ੪੪॥ ਦੇਗਾਅਜਕਬਾਇਲਜੁਦਾਮੇਸਵਮਾਅ
ਗਗਿੰਦਬਾਸਮਬੁਬਾਜਆਮਦਮਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ਮਤਾਏਨ
ਕਦਨਿਨਸਰਾਬਾਰਬਸਤਾ। ਰਵਾਨੇਸੁਏਕਾਬਹਾਲਹਸੁਦਸਤਾ
ਟੀਕਾ॥ ਰੋਕਨਿਨਸਬਸਤਗਹਿਟੇਗੁਰਦੇਗੁਰਬਧੇ। ਅ
ਸਵਾਗੀਕੀਤੀਕਾਬੇਬੀਨੇਤਰਫਕਾਬੇਨੂਤੁਗੀ॥ ੪੫॥ ਚੁਬੇਰੁਬਗ
ਮਦਦੁਸੇਚਾਰਮੰਜਲਸਾ। ਬਯਾਦਆਮਦਹਖਾਨਹੋਦੇਸਤਸਾ॥
ਟੀਕਾ॥ ਜਦਾਂਬਾਹਰਦਇਤੈਮੰਜਲਆਈ। ਤੁਯਾਦੀਮਤੁਦ
ਪਰਿਆਇਪਇਆ॥ ੪੬॥ ਬਬਾਜਆਮਦਹਨੀਮਸਬਖੰਨ

ਹਾਅੰ ਚੁਨਿਆ ਮਤ ਅਜੇ ਮੈ ਜੇ ਦੇ ਲਤ ਗਿਰੰਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਟੇਰਿ
ਆਈ ਅਪੀਗਤ ਨੂੰ ਮਿਤ ਦੇ ਪਗ ॥ ਬਡਾ ਧਨ ਨਿਆ ਮਤ ਬਹੁਤ ਚਿ
ਆਈ ॥ ਬਡੀ ਆਰੀਜਾ ਲਿਆਈ ॥ ੪੮ ॥ ਬਦਨ੍ਹ ਸਤ ਆਲਾ ਮਕ
ਜਾ ਜਾਇਗਾ ਸਤ ॥ ਚਿਦਾਨ ਦਕਿਕ ਸਹਾਲ ਬਰਸਰਗੁ ਸਤ ॥ ॥
ਟੀਕਾ ॥ ਸਿਸਾਰ ਕਿਆ ਜਾਵੈ ਜੇ ਰਿਖੈ ਗਈ ਹੈ ॥ ਕਿਆ ਕੋਈ ਜਾ
ਵਦਾ ਹੈ ਰਿਸੇ ਹਾਲ ਦੀ ਜੋ ਪਈ ਗੁਜਰਦੀ ਹੈ ॥ ੪੯ ॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾ
ਕੀ ਆਪਿ ਆਲਾ ਹਫੇ ਰੋਜ ਹਫਾ ਮਾ ॥ ਕਿਆ ਗਾ ਬਕਾਰ ਅਸਤ ਦਰਦ
ਕਤ ਆਮ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਦੇ ਸੁਖਈ ਜਾਪਿ ਆਲਾ ਸੁਖੇ ਦਜੁ ਹੈ
ਜੁ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਕੀ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਜੀ ਗਏ ॥ ੫੦ ॥ ਬਾਮਨ ਦਿਹ ਕਿਖੁ ਸਤਰ

ਦਿਮਾਗੇ ਕੁਨੇਮਾ ਗਿਰੇ ਸਨ ਤਬੈ ਚੁੰਚਰ ਗੇ ਕੁਨੇਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ १੪ ॥
 ਨੁਪਿਅ ਲਾਏ ਹਜੁ ਮੇਖੁ ਸਦਿ ਮਾਗ ਕਰਾ ਬੁਧਨੁ ਚਰਾਗ ਕਰਾ ਉਜਲ
 ਬੁਧਿ ਤੇ ਹੁਪਿਅ ਲਾ ਕਰਾਹੈ ॥ ੫੧ ॥ ੫ ॥ ॥ ੩ ॥ =
 ॥ ੩੦ ॥ ੩੦੦ ॥ ੩੦੦ ॥ ੩੦੦ ॥ ੩੦ ॥ ੧੬ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ
 ਫਤਹਾ ॥ ਖੁਦਾ ਵੰਦ ਬਖਸਿ ਦਏ ਦਿਲ ਕੁਸਾਇ ॥ ਰਜਾ ਬਖ
 ਸੇ ਜੀ ਦਿਹੇ ਰਹਿ ਨੁਮਾਇ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਬਖਸਿ
 ਵਾਲਾਹੈ ॥ ਤੇ ਦਿਲ ਦੇਖੇ ਬਟ ਵਾਲਾਹੈ ॥ ਰਜਾ ਕਰ ਕੈ ਬਖਸਿ ਦਾਹੈ ॥
 ਤੇ ਰੇਜੀ ਦੇਵਟ ਵਾਲਾਹੈ ॥ ਗਾਹਿ ਦੇ ਦਿਖਾਵਟ ਵਾਲਾਹੈ ॥ ੧ ॥ ਨਟਉ
 ਜੇਨ ਫਰਸੇ ਨਟ ਰੇਨ ਫੂਰਾ ॥ ਖੁਦਾ ਵੰਦ ਬਖਸਿ ਦਜਾ ਹਰ ਜਗੂਰਾ ॥

ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਵੇਂ ਜੋ ਵੈ ਤੇ ਨਹੈ ਵੈ ਫਗ ਸਨਹੈ ਵੈ ਨ ਫਗ ਜਿਸ ਪਾਸ ਤੇ ਵ
ਹਿ ਗੁਰ ਬਖਸੇ ਤਾ ਤਿ ਲੇ ਕੀ ਵਿਚ ਪਗਟ ਕਰੇ ਮੇ ਸੇ ਨੂੰ॥ १२॥ ਹਿਕਾਸ
ਤ ਸੁਨੀ ਦੇ ਮਦੁਖ ਤਰਵ ਜੀਗ॥ ਕਿਹੁ ਸਨ ਲਜ ਮਾਲਾ ਅਸ ਤੋਰੇ ਸ
ਨ ਜਮੀਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਥਾ ਸੁਨੀ ਹੈ ਮੇ ਵਜੀ ਗਈ ਬੇਟੀ ਦੀ॥ ਗੁ
ਪ ਦੀ ਸੁੰਦ ਤੇ ਬੁਧ ਜਿਸ ਦੀ ਵਡੀ ਓਜ ਲਹੈ ਸੀ॥ १३॥ ਵਜਾ ਕੇ ਸੋਰੇ
ਸਾਹੁ ਗੁਮੀ ਕੁਲਾਹ॥ ਦਰਖਾ ਸਿੰਦਰੇ ਸਾ॥ ਸੁਚੁ ਰਖਾ ਸਿੰਦਰ ਮਾਹ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਓਥੇ ਦਾਗ ਜਨੁ ਬਾਸੇ ਰੰਮ ਦਾਗ ਜਾ ਬਾ॥ ਸੂਰਜ ਕੀ ਨਿਆ
ਈ ਸੇਭਾ ਵਾਨ ਬਾ॥ ਚੰਦ ਮੇ ਦੀ ਨਿਆਈ ਪਗਾਸ ਬਾ॥ १४॥ ਯਕੇ
ਰੇ ਜੋਰੇ ਸਨ ਬਰਾਂ ਮਦ ਸਿਕਾਹ॥ ਹਮਾਹੁ ਜਾਨ ਬਾਨ ਬਾਹਰੀ ਹ

ਜਾਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਸਿਕਰ ਬੇਲ ਨਾ ਆਇਆ॥ ਸਬ ੭੫
 ਚੀਤਿ ਬਾਜ ਬਹਰੀ ਗੰਗ ਜਹਰੀ ਲੈ ਕੈ ਆਇਆ॥ ੫॥ ਬਪਹਨ ਦੰਗਮ
 ਦਬਨਖ ਸੀਰਗਾਹ॥ ਬਜ ਦਗੋਰ ਆਹੂ ਬਸੇ ਸੇਰ ਸਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਸਿਕਰ ਗਾਹ ਦੀ ਜੇ ਜਾਗਾ ਹੈ ਸੀ॥ ਤਿਥੇ ਗਜਾ ਆਇਆ॥
 ਰੋਗੋਰ ਖਰ ਤੇ ਹਰਨ ਤੇ ਸੇਰ ~~ਪਾਤ~~ ਸਾਹਨੇ॥ ੬॥ ਦਿਗਰ ਸਾਹ ਮਰ
 ਰਬ ਦਗੰਮ ਦਦਲੇਗ॥ ਚੁਰਖ ਸੀ ਦਮਾਹੇ ਚੁਗੁਰ ਗਿੰਦਹ ਸੇਰ॥
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੁਜਾ ਸਾਹ ਪਸਰ ਮਦਾ ਆਇਆ॥ ਜੇਰ ਨ ਲਜੈ ਸੇ
 ਰੰਦਮਾ ਪਗਾ ਸਹੇ ਪਗਾ ਸਦਾ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇਰਾ ਜਕੇ ਸੇਰਾ ਆਵਦਾ ਹੈ
 ੭॥ ਦੁਸਾਹੇ ਦਗੰਮ ਦਯਕੇ ਜਾਇ ਸਖਤ॥ ਕਿਰਤੇ ਗਯਾ ਹੀ ਦਿਹਰ

ਨੇਕ ਬਖਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਿਦੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਜੁ ਪਦੇ ਵਿਚ ਆਇ ਇ
ਕੇ ਜਾਗਾ॥ ਕਿਸਤਾਂ ਈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਫਤੇਹੇ॥ ਭੁਲੇ ਕਰਮ ਵਾਲੇ॥
॥ ਕਿਰੋਰੋ ਜਇ ਕਬਾਲ ਮਾਗੀ ਦਿਹਦਾ॥ ਕਿਯ ਜਦਾਂ ਕਿਰਕਾ ਮਗਾ
ਗੀ ਦਿਹਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਸ ਦਿਨ ਕਿਸਨੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਫਤੇਹੇ
ਗਾ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਿਸਨੂ ਬਖਸੀ ਸਕਰੇਗਾ॥ ੯॥ ਬਜੰਬ ਸਦਗੰਮ
ਦਦੁ ਸਹੇ ਦਲੇਰਾ॥ ਕਿਬਰ ਬਚ ਆਹੁ ਏਯ ਕਬਰਾ ਮਦਦੁ ਸੇਰਾ॥ ੪
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਡੇ ਜੇਹਨ ਲਾਏ ਦੋਵੇ ਪਾਤਿਸਾਹ॥ ਜੈਸੇ ਏਕ ਹਰਨੂੰ ਪ
ਰਦੇ ਸੇਰਾ ਆਵਤੈ ਹੋਰੂੰ ਸੇ ਆਇ॥ ੧੦॥ ਬਗੁਰੀ ਦਨਾ ਮਦਦੁ ਅ
ਬਰੇ ਸਿਆਹਾ ਸਨਾਨੇ ਬਿਅੰਦਾਖਤ ਨੇਕ ਹਰੁ ਕਧਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥

ਗਜਕੇਆਏਦੇਵੇਪਾਤਸਾਹਮੇਸੇਆਏਜੈਸੇਕਲੀਆਪਟਗਰਜ ੭੬
ਕੇਆਵਟੀਆਹੈਨਿ। ਨੇਜੇਸਟਿਆਨੇ। ਮੇਸੇਜੈਸੇਵਟੇਡਿਗਦੇਹੈਨਿ।
੧੧।। ਚੁਨਾਂਤੀਰਬਰਾਨਪਰਦਹਸੁਦਹਾ। ਜਿਮੀਅਸਮਾਨਪੁਰਾਨ
ਕਰਦਹਸੁਦਹਾ।। ਟੀਕਾ।। ਐਸੇਤੀਰਾਟੀਬਰਖਚੇਈ। ਜਿਮੀ
ਅਸਮਾਨਪੁਰਨਹੇਇਰਹਿਆ। ੧੨।। ਚਕਾਚਕਬਰਖਾਸਤੋ
ਕੇਸਿਨਾ। ਯਕੇਰਸਤਖੇਜਾਨਬਰਾਮਦਜਗਾਂ।। ਟੀਕਾ।। ਨੇ
ਜੈਜੈਨੇਕਾਵਾਲੇਤਿਨਾਟੀਬਰਖਾਬਡੀਹੋਈ।। ਇਕਾਅਖਰਮਾਨੇਅ
ਇਗਈ।। ਐਸੇਜੁਪਹੂਆਜਗਤਵਿਚ। ੧੩।। ਚੁਸੁਰੇਸਰਾਫੀ
ਬਰਮਮੇਜੁਹਾ। ਕਿਰੇਜੈਕਿਆਮਤਬਰਮਮੇਜਦਹਾ।। ਟੀਕਾ।।

ਮਹਾਦੇਵ ਕਰਨਾ ਇਵ ਜਾਣੀ॥ ਆਖਰ ਦੇਸ ਮੇ ਮੋਨੇ ਮੇ ਸੇਹੂਆ
ਲੇ॥ ੧੪॥ ਗੁਰੇਜ ਸਦਰਾ ਮਦਬ ਅਰਬੀ ਸਿਪਾਹਾ ਬਗਾ ਲਬ
ਦਰਾ ਮਦਚੁ ਮਗਰਬ ਸਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅਰਬ ਦੇਸ ਦੇ ਜੇ
ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਬਾਹੂ ਮਦਾਤਿ ਸਦੀ ਸਿਪਾਹਨ ਸਿਗਾਣੀ॥ ਅਤੇ
ਪਸਚਮ ਦਾ ਜੇ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਆਹਾ ਸੀ ਸੋ ਜੋਗ ਵਿਚਿ ਆਇਆ
੧੫॥ ਕਿਤਨ ਹਾਥਿ ਮੰਦਰਾ ਅਸਤ ਸਾਹੇ ਅਰਬਾ ਬਦਕਤੇ
ਚੁਪੇ ਸੀਨ ਸਮ ਸਚੁ ਗਰਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅਕਲਾਹ ਹਿਗ
ਇਆ ਅਰਬ ਦਾ ਪਾਤਿਸਾਹਾ ਜੈ ਸੇਰਾ ਤਕੇ ਸਮੇ ਸੁਰਜੁ ਲਹਿਦ
ਲੇ॥ ਤੇਹਨੇ ਗੁੰਦਾ ਹੈ ਤਿਵੇਰੂ ਮਦਾ ਪਾਤ ਸਾਹ ਅਨੇ ਗੁੰਦਾ॥ ੧੬

ਚਿਤਾਬਸਨਾਮਾਦਸਸਵਦਦਸਤਗੀਗਾਚੁਦੁਜਦੇਸਵਦਦੁਕ ११
 ਤਸਰੰਬੰ^੨ਅਸੀਗਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੁਐਐਸੇਪਕਹਿਲਇਆ
 ਸਿਪਾਹੀਆਨੇਜੈਸੇਰਾਤਕੇਸਮੇਚੇਰਪੁੰਡੀਦਾਹੇ॥ ੧੬॥ ਬਬਸ
 ਤੁੰਦਸਹਿਰਾਬੁਰਦਨਿਜੰਦਸਾਹਾਚੁਮਾਹਾਫਕੋਨਹਮਚੁਬੁ
 ਰਦੇਦਮਾਹਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬੰਨਕੇਰੂਮਦੇਪਾਤਿਸਾਹੁਲੈਗਏ
 ਪਜਰਮਦੇਪਾਤਸਾਹਕੇਲਾਜੈਸੇਰਾਹਵੇਤਚੰਦਮੇਨੂੰਗਸਾ
 ਦੇਰੇਨਿ॥ ੧੭॥ ਬਖਾਨਹਖਬਰਆਮਦਹਸਾਹਬਸਤਾਹ
 ਮਹਕਾਰਦੁਜਦੀਵਮਰਦੀਗੁਜਸਤਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਖਬਰਾ
 ਈਜੈਸਾਹਪਾਤਿਸਾਹਬਪਾਹੈ॥ ਟੀਵਾਨਮੁਸਦੀਵਜੀਰਸ

੧੬

ਸਭੁਨਾਟੀਗਾਲਗੁਜਰਗਈ॥੧੯॥ਨਿਸਸਤੰਦਬਮਜਲਸ
ਜਿਦਨਾਇਦਿਲਾਸੁਖਨਗੰਦੀਪਨਹਾਵਜਾਸਹਿਧਾਜਿਲਾ
ਟੀਕਾ॥॥ਬੈਠੇਸਭੁਦੇਵਿਚਿਬੁਧਵਾਨਤੇਸਗੀਮੀਦੇਹੋਇ
ਯੇਛਪਕੈਗਾਲਾਂਕਰਨਮਤਕੋਈਦਉਕੋਲੁਟਦਾਹੋਵੇ॥੨੦॥
ਗੁਬਿਨਸੀਦਈਖਬਰਦੁਖਤਰਵਜੀਗ॥ਬਿਬਸਤੰਦਸਮਸੇ
ਰਜੁਸਤੰਦਤੀਗ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਜਦਾਂਸੁਨਿਆਵਜੀਗਦੀਬੇਟੀ
ਨੇਏਹਖਬਰ॥ਤੁਲਵਾਹੁਲਕਨਾਲਬਾਪੀ॥ਤੇਤੀਰਕਾ॥ਨਹਥ
ਪਕੜੀ॥੨੧॥ਬੋਧੇਸੀਦਜਰਬਛਤੁਗੁਮੀਕਬਾਇ॥ਬਨੀਬਰ
ਨਿਸਸਤੰਬਿਯਾਮਦਬਜਾਇ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਜਗੀਤੇਬਾਛ

ਤੇ ਦੀ ਗੁਮੀ ਕਵਾਇ ਪਹਿਲੀ ਜਿਸਾ ਤੇ ਪੇਰੇ ਤੇ ਦਾਇਆਈ ਉਸੇ ੧੮
ਜਾਗਾ ॥ ੨੨ ॥ ਰਵਾਂ ਸੁਦ ਸੁਇ ਸਾਹ ਮਗਰ ਬਚੁ ਬਾਟਾ ਕਮਾਨੇ ਕਿ
ਯਾਨੀ ਬਤਰ ਕਸਦ ਨਿਹਾਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਚੁਲੀ ਪੰਚਮ ਦੇ ਪਾਤ
ਸਾਹ ਦੇ ਪਾਸਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਕਿ ਯਾਨੀ ਕਮਾਨਾ ਹੁਲਾਈ ਤਰਕ
ਸਕ ਮਗਨ ਲਬਧਾ ॥ ੨੩ ॥ ਬਪੇ ਸੇ ਸਹੇ ਮਗਰ ਬਦਰਾ ਮਦ ਲੇਰਾ
ਚੁਗਰ ਗੀਦ ਹੁਲਾਈ ਚੁਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਪਸਚਮ
ਦੇ ਪਾਤਿ ਸਾਹ ਦੇ ਪਾਸਿ ਮਾਈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਗਰਜ ਕੇ ਹੁਲਾਈ ਤੇ ਸੇਰ
ਆਵਦਾ ਹੈ ॥ ੨੪ ॥ ਦੁਆ ਕਰ ਦੇ ਸਾਹ ਆਜਾ ਦਬ ਖਤਾ ॥ ਸ
ਜਾਵਾਹ ਦੇ ਹੀ ਮੁਸਾਯਾਨ ਤਖਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਸਾਹ ਬਸਲਾ

ਮਤੁਹੈਏ ਪਾਤੁ ਸਾਹਾ। ਤੁਲਾ ਇਕਹੈ ਛੜ ਦੇ ਤੇਲਾ ਇਕਹੈ ਤਖਤੁ ਦੀ
੨੫॥ ਮਗਕਾਂਹੀ ਆਆਂ ਮਦੁ ਜਬਹਿ ਰਕਾਹ। ਬਦੇ ਸਦ ਸਵੇਰੇ
ਬਯਕ ਸਕਲ ਸਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਾਡੇ ਪਾਹੀ ਹੋ ਸਨਿ ਅਏ
ਮਸਿ ਹੋ ਸਨਿ ਵਾਸੁ ਤੇ ਪਾਹਦੇ। ਦੇਸੈ ਅਸਵਾਰ ਸੀ ਤੇ ਇਕ ਸਕਲ
ਪਾਤਿ ਸਾਹਦੀ ਸੀ॥ ੨੬॥ ਕਿਥਿ ਹਤਰਹੁ ਮਨਸਤ ਆਂਗ ਬਿਦਹ।
ਵਗਾਰਨਹੁ ਦਸਮੈ ਤਬਰ ਸਰ ਬਿਨਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਭਲਾ
ਕਰੇਤਾ ਪਾਹੀ ਸਾਡੇ ਦੇਹੁ। ਜੇਨ ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਮੈ ਤਾ ਆਪਟੇ ਸਿਰ
ਪਰ ਰਖੁ॥ ੨੭॥ ਸੁਨੀਈ ਜਿ ਮਨਸਾਹ ਗਰਈ ਸਖੁ ਨਾਹੁ ਮਨ
ਤੁਰਾ ਬੇਖ ਬਰਕੰਦ ਬੁਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੁਨੇਗਾ ਜੇ ਕਹਿ ਸਾਡਾ

ਪਾਤਿਸਾਹ ਉਹੁ ਤੇਰੇ ਤਾਈ ਜਹੁ ਤੇ ਪਟੇਗਾ ॥ ੨੮ ॥ ਸੁਨੀ ਦੀ ਸੁਖ ੨੯
ਨਸਾਹ ਪੇਲਾ ਦਤਨ ਬਲਗਜੀ ਦਬਰ ਖੁਦ ਚੁਬਰਗੇ ਸਮਨਾ ॥
॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸੁਨਿਕੇ ਸੁਖ ਨ ਪਾਤੁ ਸਾਹ ਕੀ ਬਿਆਜੈ ਸੇਰ ਬੇਟੇ ਪ
ਤੁਕ ਬਟੇ ਹੈਨ ॥ ੨੯ ॥ ਚੁਨ ਜੇਗ ਕਰਦੇ ਦਈ ਕਾਹੀ ਆਸ ਦਾਨ ਮ
ਮਗਰ ਸਾਹ ਬਾਸ ਦਜੁਵਾਂ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਐਸਾ ਜੁ ਪਕੀਤਾ ਹੋਏ
ਨਾਪਾਹੀ ਆਨੇ ॥ ਨਜਾਣੀ ਐ ਜੇ ਐਸਾ ਪਾਤੁ ਸਾਹ ਹੋਵੇ ॥ ੩੦ ॥ ਨਦਾ
ਨਮਕ ਸੇ ਸਾਹ ਹਸਤ ਸਜੁਵਾਂ ॥ ਕਿਮਾਗ ਬਿਗੀਰ ਦਜਿ ਮਾਜੇ ਦ
ਰਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਨਜਾਣੀ ਐ ਜੇ ਕੋਈ ਐਸਾ ਜੁਵਾਨ ਹੋਵੇ ॥ ਮਨੁ ਮ
ਯੇ ਦਗਾ ਵਿਚੋ ਬੈਠ ਕੇ ਲੈ ਜਾਵੇ ॥ ੩੦ ॥ ਜਿਪੇ ਸੀਨ ਹਏ ਸਹਾਵੁ ਜੀਗ

ਬੁਖਾਂਦਾ ਸੁਖਨਹਾਇ ਪੋਸੀ ਦਬਾਉ ਬਿਗਾਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਵਜੀ
ਰਾਂ ਨੂਜ ਦਿਆ ਤੇ ਸੁਖਨ ਕਹਿ ਆਨਾ ਲਉ ਸਦੇ ॥ ੩੨ ॥ ਰੁਦੀ ਦੀ ਚੁਨ
ਕਾਹੀ ਅੰਜੰਗ ਕਰਦਾ ॥ ਕਿ ਅਜ ਮੁਲਕ ਯਜਨ ਦਾਂ ਬਰਾ ਵੁਰਦ ਗਰਦ
॥ ਟੀਕਾ ॥ ਐਵ ਜੀਗ ਰਿਠਾ ਹੈ ਜੁ ਪਾਹੀ ਆਏ ਜੇ ਜੁ ਪਕੀ ਤਾਹੈ
ਜਗਤ ਦਾ ਪ੍ਰੀਆ ਦਾ ਹੈ ਨੇ ਬਾਹਗ ॥ ੩੩ ॥ ਮੁਬਾਦਾ ਕੁਨ ਦਤੁ ਖਤ ਬਗੁ
ਲਕ ਸਖਤਾ ॥ ਦਿਹ ਦਕਾਹੀ ਆਗਾਂ ਅਜ ਨੇ ਕਬ ਖਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
ਮਤੁ ਦੇ ਰੂਕੈ ਸਖਤ ਕਰ ਕੈ ਮੁਲਖ ਮੇਗਾ ਲੁਟ ਲੈਣਾ ॥ ਦੇਈ ਏ ਸਨੁ ਪਾ
ਹੀ ਬੇਹੇ ਕੀ ਮਤੇ ਵਿਗਾੜ ਨ ਕਰੀ ਏ ॥ ੩੪ ॥ ਹੁਮਾ ਸਾਹ ਮਹਾ ਬੂਸੀ ਅ
ਪੇਸਖ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹਨ ਮੁਦਸ ਕਿਓਗ ਨਿਸਾਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥

ਓਸੇ ਪਾਤਸਾਹੂ ਸਦਵਾਇਆ ॥ ਕੇਵ ਵਿਚੇ ਹਵਾਲੇ ਉਸਦੇ ਕੀ ੮੦

ਤਾਂ ॥ ੩੫ ॥ ਤੁਆ ਜਾਦਗ ਸਤੀ ਅਜੀ ਸਹਲ ਚੀਜਾ ॥ ਬਿਗੀ ਗੇਇਗਾ ॥ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬੈਠਾਇਆ ॥

ਦਰਤੁ ਅਜਜਾ ਅਜੀਜਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੁਆ ਜੁਰਦਾ ਕਿਉ ਹੈ ਬੁਝੀ ॥

ਕਿਆ ਹੁਆ ਜੇ ਅਸਾ ਪਾਹੀ ਬਧੇ ॥ ਲੈ ਬੁਝੀ ਪਾਹੀ ਤੁਜਾ ਨ ਬੇਭੀ ॥

ਅਸਾਨੂੰ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ॥ ੩੬ ॥ ਜਨੇ ਪੇਰਦ ਸਤਾਰਗਤਾ ਬਦਾਦਾ ॥

ਦਿਗਰ ਮੁਸਤਬਰਦ ਸਤਤੇਗਾ ਸਨਿਹਾਦਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਇ

ਸਤੀ ਨਿਪੇਚ ਪਗਦਾ ਪੁਰਕੈ ਫੇਰਿ ਬਧਾ ॥ ਤੇ ਦੂਜੀ ਤਲਵਾਰ ਤਮਰ

ਰਖੀ ॥ ੩੭ ॥ ॥ ਬਿਜਦਤਾ ਜੀਆ ਨਹ ਬਹਰ ਚਾਰ ਚਾਰਾ ॥ ਬਗੁਫਤਾ

ਕਿਏ ਬੇਖਬਰ ਬੇਮੁਹਾਰਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਚਾਰ ਚਾਰ ਕੋਰੇ ਸਭਨੂੰ

ਮਾਰੇ॥ ਤੇ ਕਹਿ ਆਏ ਬੇਖ ਬਰੇ ਬੇਖੁ ਹੋਰੇ॥ ੩੮॥ ਕਿ ਆਮ ਦਰੀ
 ਜਾ ਵਜਾ ਕਾਹੇ ਸਤਾ॥ ਕਿਏ ਜ ਦਗ ਵਾਹ ਅਸਤਾ ਜ ਜ ਦਾ ਜ ਕੇ ਸ
 ਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੁਸੀ ਜੇਏ ਬੇਖ ਆਏ ਹੋਰੇ ਰਿਹਾ ਪਾਹੁ ਨਾ ਸੀ॥ ਪਾਹੁ
 ਤਾ ਬੇਭੀ ਬਹੁਤ ਸੀ॥ ਤੁਸੀ ਕੀ ਕੀਤਾ ਸਾਹੁ ਵਾਹਿਗੁਰੁ ਇਕ ਹੋ॥
 ੩੯॥ ਦੋਰੇ ਗੇ ਮਗ ਬਰਗ ਫੁਕੇ ਗਾ ਵਾਸਤਾ॥ ਬਗੇਏ ਮਗ ਪਨਾਹੇਖੁ
 ਦਾ ਅਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅਸ ਰਜ ਹੋ ਜੇ ਅਸਾਨੇ ਅਵਗੁਣਾ
 ਨੁਵਾਹਿਗੁਰੁ ਬਖਸਦਾ ਹੋ॥ ਪੈਨ ਵਾਹਗੁਰੁ ਹੋ॥ ੪੦॥ ਕਹਾਈ ਦਿ
 ਹਦੰਦਹ ਪੁਦਾ ਵੇਦਤੁ ਖਤਾ॥ ਵਿਦਾਗ ਸਤ ਜੇ ਮਨ ਜਲੇ ਜਾਇ ਸ
 ਖਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਖਥਾ ਸੀ ਦਿਕੇ ਅੰਗ ਬਏ ਹੋ ਜੇ ਫੁਰੂ ਇਕੇ ਪਾਤ

ਸਾਹਾਪਦੇਨੂਰੇਤੀਆਵਿਆਲੇਕੇਗੁਰੀਮਜਲਕੀਤੀਬਡੀ ੮੧
 ਸਖਤਾਹੇਐਰੰਗਜੇਬਵਜੀਰਦੀਬੇਦਾਮਕੇਹਰੀਫੁੰਜਸੀ॥
 ਏਕਲੀਗੀਪਾਤਿਸਾਹਨੂਛਰੂਇਲਿਆਈ॥ਤੁਹੀਕਰਫੰਜਾਦਾਕ
 ਰਦਾਹੈ॥ਫੰਜਾਦਾਲੇਬਸੇ॥ਤੇਓਹੁਏਕਲੀਵਾਹਿਗੁਜੀਦਇ
 ਆਕਰਕੈਕਾਹਜੁਕੀਤਾ॥੪੧॥ਬਿਦਹਿਸਾਰੀਅਸਾਗਰਿਸਬ
 ਜਪਾਨਾ॥ਕਿਸਾਹਿਬਸੁਰਿਅਸਤਜਾਹਰਜਗੰ॥ਟੀਕਾ॥
 ॥ਏਹਪੁਖਈਯਾਪਿਆਲਾਸੁਖੇਦਾ॥ਸਾਹਿਬਬੁਧਰਾਹੈ॥ਤੇ
 ਪਸਿਧਹੈਜਹਾਨਦਿਰਾ॥੪੨॥ਬਿਦਹਿਸਾਰੀਜਾਮਫੇਰੇਜਹਿ
 ਰੰਗਾ॥ਕਿਦਰਵਕਤਸੁਬੱਖਸੇਰੇਜਹਜੰਗਾ॥ਟੀਕਾਦੇਹਪਿਆ

॥੪੩॥

ਲਾਸੁਖੇਦਾ॥ ਵਿਚਸਮੇਗਤਦੇਖੁਸੁਰਖਦਾਹੈ॥ ॥ ਬੋਲਹੁਦਾ
 ਹਿਗੁਰੂਜੀਕੀਫਤੇ॥ ॥ ੦੦॥ ॥ ੦੦॥ ॥ ੦੦॥ ॥ ੦੦॥
 ॥ ੦੦॥ ੧੬ ॥ ਦਾਹਿਗੁਰੂਜੀਕੀਫਤੇ॥ ॥
 ਖੁਦਵੰਦਬਖਸ਼ਿੰਦਏਬੇਸੁਮਾਗ॥ ਕਿਜਾਹਰਜਹੂਰਾਸਤਸ
 ਹਿਬਦਿਆਗ॥ ੧॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦਾਹਿਗੁਰੂਬਖਸ਼ਿੰਦਵਾਲਾ
 ਹੈ॥ ਤੇਅਗਟਤਹੈਤੇਪਸਿਧਹੈ॥ ਜਗਤਵਿਚਪਾਤਸਾਹੁਹੈਵਿ
 ਲਾਇਤਾਦਾ॥ ੧॥ ॥ ਤਬੀਅਤਬਹਾਲਾਸਤਹੁਸਨਲਜਮ
 ਲਾ॥ ਰੁਹਸਨਲਜਮਾਲਾ॥ ਅਸਤਫਨੀਅਤਕਮਾਲਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ
 ਬੁਧਿਜਿਸਟੀਖੁਸੀ॥ ਵਿਚਿਹੈ॥ ਰੂਪਾਜਿਸਟਾਸੁੰਦਰੈ॥ ਤੇਵਹਿਅਸੀ

ਆਦਾਪਰੁ ਹੈ॥ ੨॥ ਇਸ ਫੰਦਯਾਗ ਅਜਨਹ ਰਖਤ ਬੁਰਦ ੮੨
ਨਸਬਨਾ ਮਏਖੁਤ ਬਹਮਨ ਸਪੁਰਦਾ॥ ੧॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹੇਐਂਗੀ
ਜੇਬਾ॥ ਇਸ ਫੰਦਯਾਗ ਨਿਸਵੇਥੇ ਮਿਤੁ ਹੁਆ॥ ਪਾਤਸਾਹੀ ਆਪ
ਣੀ ਬਹਮਨ ਕੋ ਸੈਪਗ ਇਆ॥ ੩॥ ਅਜਾਂਦੁ ਖਤ ਰੇਹਮ ਰੁਪਰੇਹ
ਮਾਇ॥ ਰੁਹੁ ਸਨਲ ਜਮਾਲਾ ਅਸਤੋ ਦੇਲਤ ਫੁਜਾਇ॥ ੪॥ ਟੀਕਾ॥
॥ ਉਸਦੇ ਪਰਬੇ ਦੀ ਹੁਮਾਇ ਜੈਸੇ ਪਗੀਰੇ ਵੈ॥ ਰੁਪ ਦੀ ਸੁੰਦਰੀ
ਤੇ ਦੇਲਤ ਤਿਸਦੇ ਪਰਬ ਹੁਤ ਸੀ॥ ੪॥ ਰੁਬਹਮਨ ਸੁਦਾਜ
ਈਜਾਂ ਬਾਬੁਰਦਾ ਬਦੁ ਖਤ ਰਸਪੁਰਦੇ ਦਾ ਅੰਤਾਜਤ ਖਤਾ॥
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾ ਬਹਮਨ ਕੁੀ ਮਿਤੁ ਹੁਆ॥ ਤਾ ਬੇਟੀ ਨੁਸਥਿ

ਪਿਆਛਤੁ ਤੇਤਖਤਾ॥ ੫॥ ਨਸਸਤੀ ਬਬਰਤਖਤਰੂਮੀਹੁਮ
 ਇ॥ ਕਿਬੇਸਤਬਹਾਰਸਤਸੁਰਤਫਜਾਇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
 ਬੇਠੀਉਤੇਤਖਤਦੇਹੁਮਦੇਹੁਮਾਇ॥ ਜੈਸੇਬਾਗਹੈਤੈਸੇਸੁ
 ਰਤਉਸਦੀ॥ ੬॥ ਚੁਬਗਜਸਤਬਰਵੇਜਿਦਹਸਾਲਚਾ
 ਹਾ॥ ਕਿਪੇਦਾਸੁਦਹਸਬਜੇਨਉਬਹਾਰ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜ
 ਦਾਗਜਰੇਉਸਨੁਚਉਦਾਬਰਸਾਤਾਸੁਦਰਤਾਈਮੇਆ
 ਈ॥ ਨੇਬਹਾਰਦੀਸੁਦਰਤਾਈ॥ ॥ ਬਹਾਰੇਜੁਆਨੀਬਨੇ
 ੩ ਦਰਸੀਦਾਜੁਬਸਤਗੁਲੇਸੁਰਖਬੇਰੀਦਮੀਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਜੁਬਾਅਵਸਥਾਹੈਈਜੈਸੇਬਾਗਮੇਲਾ॥ ਲਫੁਲਸੁਦਰ

ਰੇਤਾਏ। ਤੈਸੇ ਸੁੰਦਰ ਹੋਈ। ੮॥ ਬਹੁ ਸਨਾਅ ਮਦ ਸਤੁ ਤੀਏ ੮੩
 ਨੈ ਬਹਾਗ। ਚੁਮਾਏ। ਕਿ ਬਹੁ ਦਕੁਨ ਦਜਿਲ ਵਹਦਾਗਾ। ੯
 ਕਾ॥ ॥ ਹੁਸਨ ਵਿਚਿ ਆਈ ਜੈ ਸੇਤੁ ਤੀਅ ਆਏ ਨਿ। ਤੇ ਹੁਸਨ ਚ
 ਰੁਦਾਏ। ਜੈ ਸੇਚੰਦ ਮਾਪਰ ਕਾਸਦਾ ਹੋ। ੯॥ ਮੀਜਾ ਜਸੁ ਜਿਤਿ
 ਫਲੀ ਬਰੁੰਦਗ ਮੀਦਾ। ਜੁਆਨੀ ਜਿ ਆਗਾ ਜਬਰ ਵੇਕਸੀ
 ਦਾ। ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ ਦੁਰਿ ਹੋਈ। ਜੁ ਬਾਅਵ
 ਸਥਾ ਆਇ ਪਹੁਚੀ। ੧੦॥ ਕਿ ਬਿਨਸ ਸਤ ਬਰਤ ਖਤ ਸਾ
 ਹਨ ਸਹੀ। ਬਕਲ ਮਾਅੰਦਰਾ ਵੇਖਤ ਕਾਗਦ ਮਹੀ। ॥ ਟੀਕਾ॥
 ਬੈਠੀ ਉਪਰਿ ਤਖਤ ਦੇਸਾ ਹਨ ਸਾਹੋ ਇਕਗਾ ਸਾਹੀ ਪਰਤੀ

ਵਜਤੀ

ਦਾਕਾਗਦਾਉਂਦੇਸੁ॥ਕਾਗਦਪਰਸਭੁਪਿਥਮੀਚੜਾਈ॥੧੧॥

ਨਜਰਕਰਦਬਰਬਚਹਰੀਹਰਨਿਗਾਹ॥ਕਿਬੁਰਦਅੰਦਨਸਬ

ਦਕਤੇਗੁਬਾਹ॥।ਟੀਕਾ॥।ਜਦਾਹਰੀਕਲੜਕਾਥਾਤਿਸਨੂੰਦੇ

ਖਕਰਮੋਹਤਹੋਈ॥ਗਤਕੇਸਮੇਂਅੰਦਰਲੇਗਈ॥੧੨॥।ਬਿਆ

ਵੇਖਤਬਾਓਦੁਸੇਚਾਹਮਾਹ॥ਜਿਸਿਕਮਸਫਰੇਮਾਂਦਾਅਜਤੁ

ਖਮਸਾਹ॥।ਟੀਕਾ॥।ਨਲਓਸਦੇਨੇਮਹੀਨੇਕੁੰਗਕੀਤੇਸੁ॥

ਉਸਦੇਬੀਰਜਸੇਅਗਧਾਨਠਹਿਰਗਾਇਆ॥ਜਦਾਹਰੀਦੇਬੀ

ਰਜਬੋ॥੧੩॥।ਚੁਨੁਹਮਾਹਿਗਸਤਰਬਆਂਬਿਸਤਨੀ॥ਬਰੇ

ਸੁਸਦਰਾਅਮਦਰਗੇਖੁਸਤਨੀ॥।ਟੀਕਾ॥।ਜਦਾਂਨੇਮਹੀ

ਨੇਰਿ ਸਨੁ ਹੋਇ ॥ ਤਾ ਛਿਦੁ ^{ਬਹੁਤ} ਆਨਿ ਵਪਿਆ ਸਿਦਤ ਨਦਾ ॥ ੧੪ ॥ ੮੪
 ॥ ਤਵ ਲਸੁ ਦਹ ਕੇ ਦਕੇ ਸੀਰ ਖਾਗ ॥ ਕਿਖੁ ਦਸਾ ਹਸਾ ਹਾ ਅਫ
 ਕੇ ਨਾ ਮਦਾਗ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪੇਦਾ ਹੂ ਆਲ ਰੁਕਾ ਦੂਪ ਦੇ ਪੀਵ
 ਵੇ ਵਾਲਾ ॥ ਆਪ ਪਾਤਸਾਹ ਸਾਹ ਦੇ ਤੇ ਰੁਨੇ ਵਾਲਾ ਹੋਇਆ ॥
 ੧੫ ॥ ਕਿ ਜਾਗਰਨ ਕਰ ਦੇ ਦਸਿਰ ਰਬਰ ਜਗ ॥ ਬਸਿ ਦੂਕ ਛਿਨਿ
 ਗਹ ਦਾਸੁ ਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਕੇਦ ਮਾਨੁ ਮਨ ਕਰ ਵਾਇ ਓਸੁ
 ਜਹਾਨ ਨੂੰ ॥ ਤੇ ਸੀ ਦੂਕਾ ਵਿਚਿ ਰਖਿਆ ਬਾਲ ਕਨੂੰ ॥ ੧੬ ॥ ਦੋਰ ਮੁਸ
 ਕਾ ਅੰਬਰ ਦਗਾਂ ਦੇ ਖਤੀਗਾ ॥ ਬੋਹੇ ਓਦਾ ਅਜ ਜਾਫਰ ਰੇ ਖਤੀਦਾ ॥
 ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਵਿਚ ਮੁਸਕਾ ਵਿਚ ਜੈ ਫਲ ਪੂਪ ਕਸਤੂਰੀ ਸੀ ਦੂਕਾ ਵਿ

ਪਾਈ॥ ੧੭॥ ਬਦਸਤ ਅੰਦਰੂ ਦਾਸਤ ਭਗਹਰੀ ਕਾ ਰਵਾਂ ਕਰਦ
ਸੀ ਦੂਕਦਰੀ ਆਆ ਮੀ ਕਾ॥ ॥ ਟੀ ਕਾ॥ ॥ ਬਾਲ ਕਰੇ ਸਜੇ ਹਥ ਜ
ਵਾਹਗ ਖਿਓ ਸੁ॥ ਤੇ ਸੀ ਦੂਕ ਬੁਝੇ ਦਰੀ ਆਉ ਵਿਚ ਲੁਕਾ
ਇਓ ਸੁ॥ ॥ ਟੀ ਕਾ॥ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਭਗ ਕੁਨ ਦਸਾ ਮਹਿ ਚਾ
ਕਾ ਨਜਰ ਦਾਸਤ ਬਰ ਸੁਕਰ ਯਜ ਦਾਨ ਪਾਕਾ॥ ॥ ਟੀ ਕਾ॥ ॥
ਲੁਕਾਇ ਕੈ ਸੀ ਦੂਕ ਨੁਤੇ ਗਲ ਦਾਜਾ ਮਾਪਾ ਹਿਓ ਸੁ॥ ਨਜਰ ਦਾਹ
ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਖਿਓ ਸੁ॥ ਕੈ ਸਾਵਾ ਹਿਗੁਰੂ ਹੋ ਜੇ ਪਾਵਿ ਤ੍ਰੇ॥ ੧੮॥ ਨਿ
ਸਸਤੰ ਦਦਗੇ ਦਲ ਬੇਗਾ ਜਗਾ॥ ਨਜਰ ਕਰਦ ਸੀ ਦੂਕਦਰੀ ਆ
ਗੰਵਾ॥ ॥ ਟੀ ਕਾ॥ ਧੋਬੀ ਦਰੀ ਆਉ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਬੈਠੇ ਬਸਤ ਪੇ

ਵਦੇਹੇ ਸੁਨਿ ॥ ਧਿਆਨ ਕਰ ਕੇ ਕਿਆ ਦੇਖਨ ਜੁਦ ਹੀ ਆਉ ਵਿ ॥ ੨੦ ॥ ਗਮੀ ਖਾਸਤ ਓਹ ਬ
ਰਿ ਸੀ ਦੂਕ ਚਲਿਆ ਆਉ ਦਾਹੇ ॥ ੨੦ ॥ ਗਮੀ ਖਾਸਤ ਓਹ ਬ
ਦਸਤ ਆਵਰੀ ਦਾ ॥ ਕਿਸੀ ਦੂਕ ਬਸਤ ਹ ਸਿਕਸਤ ਹ ਆਵਰੀ ਦਾ ॥
॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਗੁਰੀ ਚਾਹਨ ਓਸ ਨੇ ਕੀਤੀ ਜੇਏ ਸਨੁ ਲਿਆਇ ਕੇ ਦੇ
ਖੀਏ ॥ ਤੇ ਕੇਵੇ ਵੇਖੀਏ ਜੇਏ ਸ ਵਿਚ ਕਿਆ ਹੈ ॥ ੨੧ ॥ ਚੁਬਾਜੂ ਬ
ਕੇ ਸਸਦਹਾਂ ਮਦਗਿਰਾ ॥ ਬਦਸਤ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਮਤਾਏ ਗਿਰਾ ॥
॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜਦਾਂ ਬਾਹਾ ਦੇ ਨਾਲ ਆਦਾ ਸੀ ਦੂਕ ਤਾ ਬਡਾ ਭਾਗ
ਨਿਰੰਗ ॥ ਹਥ ਲਾਇ ਕੇ ਦੇਖਨ ਤਾ ਜਾਤੀ ॥ ਨਿਜੇ ਬਡਾ ਪਨਏ ਸ
ਦੇ ਵਿਚ ਹੇ ॥ ੨੨ ॥ ਸਿਕਸਤੰਦ ਮੁਹਰ ਸਬ ਗਏ ਮਤਾਹਾ ਪਦੀ

ਦਾਅਮਦਹਜਾਚੁਰਖਸਿੰਦਹਮਾਹ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਤੇਵੀਓਨੇਮੁ
 ਹਰਵਾਸਤੇਧਨਦੇਲੇਕੁਕਰਕੇ॥ਜੇਵੇਖਨਤਾਬਾਲਕਕਲਕਲਬ
 ਰੂਸੀਦੇਹੈ॥ਜੈਸੇਚੰਦਮਾਹੇਤਾਹੈ॥੨੩॥ਵਜਾਂਗਾਂਜਗਾਖਾਨਹਕੇ
 ਦਕਚੁਨੇਸਤਾ॥ਖੁਦਾਮਨਪਿਸਰਦਾਦਈਗਮਬਸੇਸਤਾ॥॥ਟੀ
 ਕਾ॥॥ਓਨਾਪੋਬੀਆਂਦੇਘਰਅਗੇਲਕੁਕਰਕੇਈਨਾਮੀ॥ਲ
 ਗੇਆਖਟਸਾਨੂਦਾਹਿਗੁਰੂਬੇਟਾਦਿਤਾਹੈ॥ਏਹੁਬਹੁਤਹੈ॥੨੪॥
 ਕਿਆਵੁਰਦਓਗਗਰਿਫਤਅਖੀਕਾ॥ਸੁਕਰਕਰਦਯਜਦਾਂਨ
 ਆਜਮਾਮੀਕਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਓਸਬਾਲਕਨੁਭੀਲਇਓ
 ਨੇਤੇਜਵਾਹਰਭੀਲਇਓਨੇ॥ਸੁਖਪਾਇਓਨੇਤੇਕਹਿਓਨੇਧੀਨ
 ਸੁਲੇਓਹੁ

ਵਾਹਿਗੁਰੂਪੈ ਨਿਸੇਨੇਬੇਟਾਬਖਸਿਯਾਯੋ॥ ੨੫॥ ਕੁਨਦਪਰਦੁਰ ੮੬
ਸਚੁਪਿਸਰੇਅਜੀਮਾਬਯਾਦੇਖੁਦਾਰਿਬਲਹਿਕਾਬਹਿਕਰੀ
ਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪਾਲਨਾਕੀਤੀਓਸੁਪੁਤ੍ਰਦੀਬਡੀ॥ ਅਤੇਯਾਦ
ਵਾਹਗੁਰੂਕਰਨਜੇਵਾਹਿਗੁਰੂਰਿਪਾਕੀਤੀਯੋ॥ ੨੬॥ ਚੁਬੁਗਸਤਬ
ਰਵੈਦੁਸੇਸਾਲਮਾਗਾਕੋਜੇਦੁਖਤੋਰੇਖਾਨਹਾਵੁਰਦੁਸਾਗ॥ ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾਗੁਜਰੇਏਕਬਰਸਤੇਪੰਜਮਹੀਨੇ॥ ਤੁਧੋਬੀਦੀਬੇ
ਟੀਪਰਪਾਤਸਾਹਜਵੀਦੇਆਈਬੇਰੇਨੂੰਲਾ॥ ੨੭॥ ਨਜਰਕਰਦ
ਬਰਵੈਹੁਮਾਂਏਅਜੀਮਾਬਯਾਦਾਅਮਦਸਪਿਸਰਗਾਜਰਕਰੀ
ਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹੁਮਾਇਪਿਆਨਕਰਿਕੈਵੈਖੈਬਾਲਕਦੇਬੀ

३

ਨੇ॥ ਤਾਯਾਦਾਅਇਓਸੁਆਪਣਾਬੇਦਾਮੇਰਾਭੀਐਸਾਹੀਹੋਸੀ॥
੨੮॥ ਬਿਪੁਰਸੀਦਓਗਕਿਕੁਜਨਾਕੁਜਾਯਾਫਤੀਪਿਸਰਖਸ
ਖੋਇਤਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹੁਮਾਂਇਨੇਪੁਛਿਆਉਸਦੇਤਾਈਕਿਏ
ਨੇਕਜਨਾਤੇਨੁਕਿਬੋਹਥਲਗਾਹੈਪੁਤ੍ਰਐਸਾਸੁੰਦਰੈ॥ ੨੯॥ ਬਿ
ਦਾਨੇਕਖਾਨਹਮਸਨਸੇਮਮਨਾਯਕੇਮਨਸਨਾਮਨਦੀਗਰਖੁਖਨਾ
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਾਣਾਮੇਤੇਮੇਰੇਪਰਹੀਮੇਇਕਜਾਣਾਐਰਕੇਈਦੁ
ਜਾਨਾਜਾਵੈਕੇਦੁਸਰੁਕਹਮੇਨੁਤੀ॥ ੩੦॥ ਦਵੀਦੰਦਮਰਦਮਬਿ
ਖਾਹਦਅਜੇ॥ ਕਿਅੰਜਖਾਨਹੇਗਾਜਗਨਮਅਜੇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
॥ ਤਾਲੜਕੀਕਹਿਆਮੇਨੁਇਸਬਾਤਦੀਖਬਰਨਹੀਮੇਰੇਪਿਤਾ

ਨੁਮਾਤੁ ਮੇਰੇ ਹੁਮਾਇ ਨੇ ਸਦਵਾਇ ਅਪੋਬੀ ਨੁਮਾਪਟੇਆਦਮ ॥ ੨੭
ਕੁਜਕੇ ॥ ੨੧ ॥ ਬਖਾਵੰਦ ਭਗਬ ਸਤੰਦ ਸਖਤਾ ॥ ਬਿਪੁਰਸੀਦ
ਭਗਕਿਏ ਨੇ ਕਬਖਤਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸਦਕੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿਓ ਨੇ ਕ
ਬਖਤੋ ਪੋਬੀ ॥ ਸੁਕਹੁ ਤੈ ਨੁਪੁਤ ਕਿਥੇ ਹਥ ਆਇਆ ਹੈ ॥ ੨੨
ਬਗੀਯ ਮਤੁ ਮਾਗੁ ਮਚੁ ਨੀਯਾ ਫੁਤ ਮਾਨੁ ਮਾਇ ਮਬਤੇ ਗਲ
ਚੁਸਾਖਤ ਮਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪੋਬੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਹਨਾ ਮੇਜਿ
ਵੇਹ ਬਲਗਾ ਹੈ ॥ ਸਭੇ ਹਕੀਕਤ ਜਾਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ॥ ੨੩ ॥ ਕਿਸ
ਲੇ ਫਲਾਂ ਮਾਹਰ ਵਕਤ ਸਾਂਮਾ ॥ ਕਿਏ ਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਮਾ ਮਨਤ
ਮਾਮਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਫਲਾਂ ਨੇ ਬਗਸ ਮੇਸੀ ਪਿਆ ਦੇਏ ਹੇ ਮੇਨੁ

ਰ

ਹਥਲਗਾਹੈ॥ ਸੇਤੁਸਾਨੁਦਸਨੇਹਾ॥ ੩੪॥ ਗਰਤੇਮਸਿਦੂਕਦਗੀ
 ਆਆਮੀਕਾਯਕੇਦਸਤੁੰਯਾਤੁਮਈਅਕੀਕਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦ
 ਗੀਆਉਬਡੇਵਿਚਿਸਿਦੂਕਮੇਨੂਹਥਲਗਾਹੈ॥ ਸਿਦੂਕਵਿਚਿਏਹ
 ਬਾਲਕਤੇਜਵਾਹਰਹਥਲਗਾਹੈ॥ ਏਹੇਵੇਖੋਜਵਾਹਰਹੈ॥ ੩੫॥
 ਬਿਦੀਦੰਗਉਹਰਗਾਰਿਫਤੰਦਅਜਾਂ॥ ਸਨਾਸਦਕਿਈਪਿਸ
 ਰਹਸਤਅੰਗੁਮਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਏਏਓਸੁਜਵਾਹਰਤੇਪਕੜਿਓਸੁ
 ਬਾਲਕਨੁ॥ ਜਾਤੇਸੁਜਏਹੁਬੇਟਾਮੇਰਾਹੀ॥ ਓਹੁਜੇਹਾਭੁਭਾਇ
 ਆਥਾਦਗੀਆਉਵਿਚਿ॥ ੩੬॥ ਬਰੇਤਾਜਸੁਦਸੀਗਪਿਸ
 ਤਾਂਅਜਾਂ॥ ਬਿਜਦਸੀਨਹਖੁਦਹਰਦੁਦਸਤਾਨਓ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥

॥ ਤਾਓਸਦੇਬਣਾਵਿਚਦੁਪਪਾਇਆ ॥ ਬਾਲਕੇਨੇਹਥਾ ॥ ੨੮
ਤਾਦੇਸੀਨੇਉਤੇਮਾਏ ॥ ੩੧ ॥ ਸਨਾਸਦਾਨੇਹਰਦੁਲਿਬਰੁਸਾ
ਦਾ ॥ ਕਿਜਾਹਰਨਕਰਨਕਰਦਸੁਦਿਲਿਦਰਨਿਹਾਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
॥ ਜਾਣਕੈਬਾਲਕੇਦੇਹੇਠਥੇਥੇ ॥ ਤੇਹਿਲਾਵਿਚਿਗਲਫੁਪਾਇ
ਰੁਖੀ ॥ ੩੨ ॥ ਦਿਗਰੇਜਰਫੁਤੰਦਰੇਨੇਫੁਲਾਂ ॥ ਮਹਾਖਾਬਦਾਦ
ਹਬਜੁਗੇਹੁਮਾਂ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੂਜੇਦਿਨਮਸੀਤਫੁਲਾਵੇਦੀ
ਗਈ ॥ ਗਾਤਾਥਿਤੀਤਕਰਕੈਪਰਭਾਤਸਮੇਕਹਦਬਗੀਮੇਨੁ
ਸੁਪਨੇਵਿਚਿਪੀਰੀਮਲਿਆਰੈ ॥ ੩੩ ॥ ਤੁਰਮਨਕਿਫੁਰਜੈ
ਦਬਖਸੀਦਹਾਮਾ ॥ ਚਰਾਗੇਕਿਯਾਗਦਬਖਸੀਦਾਮਾ ॥

॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੈਨੂੰ ਮੇ ਬੇਟਾ ਬਖਸਿਆ ਹੈ ॥ ਕੇ ਸਾਹੇ ਵੇਗਾ ਹਰ
 ਵਲਾਇ ਤਦਾ ਪਾਤੁ ਸਾਹੇ ਵੇਗਾ ॥ ੪੦ ॥ ॥ ਜਿਹੀ ਜੇ ਜਗ ਸਗਉ
 ਹੇ ਤਖਤ ਦਾ ਦਾ ਵਜਾ ਪਿ ਸਗਰਾ ਖਾਨੇ ਖੁਦ ਲਿਹਾਂ ਦਾ ॥
 ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੇ ਹੁਕਮ ਪੀਰ ਦਾਇ ਹੁਕਮੇ ਮਾਯਾ ਭੀ ਇਸਨੂੰ ਦੇਹੇ
 ਤਖਤ ਭੀ ਇਸਨੂੰ ਦੇਹਾ ॥ ਇਸ ਪੁਤ੍ਰ ਨੂੰ ਆਪ ਦੇ ਪਰਗਥਾ ॥
 ੪੧ ॥ ॥ ਬਗੁ ਫਤਾ ਚੀਰਾ ਜਦ ਰੀ ਆਯਾ ਫਤ ਮਾ ॥ ਕਿਦਾ ਗਾਬਨ
 ਮਸ ਅਜੇ ਸਾਖਤ ਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਆਖਿ ਓਸੁ ਇਸਨੂੰ ਮੇ
 ਰੀ ਆਉ ਮੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ॥ ਦਾਗ ਬਨਾ ਮਾਹਰ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ॥
 ੪੨ ॥ ॥ ਕਿਸਾਹੀ ਜਗਾ ਬਦੇ ਮੇ ਦਿਹਾ ॥ ਵਜਾਤਾ ਜੁ ਇਕ ਬਾ

ਲਬਰਸਰਨਿਹਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹੀਜਹਨਦੀਮੇਇ ੨੯
ਸਤੁਦੇਦੀਹਾਂ॥ ਛੁੜਇਕਬਾਲਦਾਸਿਰਸਿਸਦੇਰਖਦੀਹਾਂ॥
੪੩॥ ਮਗਥੁਸਤਰਾਮਦਾਅਜਾਸੁਰਤਸਾ॥ ਰਿਹਸਨਲਜ
ਮਾਲਾਅਸਤਖੁਸਸੁਰਤਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮੇਨੁਪਸਿਦਾਦੁ
ਦੀਹੈਇਸਦੀਸੁਰਤਾ॥ ਰੂਪਭੀਇਸਦਾਸੁੰਦਰਹੈ॥ ਤਰਾਭੀਇਸ
ਦੀਬੀਗੀਹੈ॥ ੪੪॥ ਕਿਅਜਸਾਹਰੂਚਿਖਬਰਯਾਫਤਸਾ॥ ਕਿ
ਦਾਗਬਨਾਨੇਮੁਕਰਰਸੁਦਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਖਬਰਸਾਹੇਜਗਤ
ਵਿਚਿਪਸਿਧੋਹੈ॥ ਦਾਗਬਨਾਮਪਸਿਧੋਹੈਇਆ॥ ੪੫॥
ਅਜਾਸੇਰਸੁਦਸਾਹਦਾਗਇਈ॥ ਹਕੀਕਤਸਨਾਸਤਾਮੇਨਬ

ਯਕੀਨ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੇਕੈ ਸਾਹੇਇਆ ਸੇਰਹੇਇਆ ਦੀਨਾਦਾਪ
ਲਕਹੇਇਆ॥ ਹਕੀਕਤ ਜਾਨਦੇਵਾਲਾਹੇਇਆ॥ ਤਿਸਦੀਤੁਸ
ਐਲਾਦੇਹੇ॥ ਪਿਤਾਤੁਸਾਹੁ॥ ਹਿੰਦੂਹੈਮਾਤਾਵਰੁਕੀਤੁਸਾਹੀਤੁਰ
ਕਈਹੈ॥ ਵਰੁਕਾਜਵਹਰੀਹੈ॥ ੪੬॥ ਬਿਦਹਿਸਾਕੀਆਸਾ
ਗਰੇਸੁਖਫਾਮਾ॥ ਕਿਮਾਗਾਬਕਾਰਾਸਤਵਕਤੇਮੁਦਾਮਾ॥ ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਹਸੁਖਈਯਾਪਿਆਲਾਸਰਾਬਦਾਮੇਨੂ॥ ਜੁਕੀ
ਮਹੈਮੇਨੂਜੀਗਦਾ॥ ੪੭॥ ਬਿਦਹਿਪਿਆਲਾਹਟੇਰੇਜਰੀਗੀਨ
ਰੰਗਾ॥ ਕਿਮਾਗਾਖੁਸ਼ਆਮਦਬਸੇਵਕਤਜੀਗਾ॥ ਟੀਕਾ॥
ਦੇਹਪਿਆਲਾਸੁਖੇਦਾਮੇਨੂਪਸਿੰਦਾਆਵਦਾਹੈਬਹੁਤਮੇਰੇਤਾ

ਕਿਹੁ ਸਨਲ ਜਮਾਲ ਅਸਤ ਸਾਹਿਬ ਕਰੀਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
 ਕਥਾ ਮੇਸੁ ਵੀਰੇ ਅਜਮ ਪਾਤਸਾਹ ਦੀ ਸੇਕੈ ਸਾਸੀ ਬਡਾ ਸੁੰਦਰ
 ਸੀ ਬਖਸ਼ ਦਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਉਸਨੁ ਬਹੁਤ ਸੀ ਇਸਨੁ॥ ३॥ ਕਿ
 ਹੁਸਰੁ ਭੁਜ ਮਾਲ ਅਸਤ ਹੁਸਨਲ ਤਮਾਮਾ ਹਮ ਹਿਰੋਜ ਅਸੁ
 ਇਸੇ ਰੋਜ ਜਾਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੂਰਤ ਉਸਦੀ ਸੁੰਦਰ ਸੀ ਤੇਰੂ ਪ
 ਵਿਚ ਸਪੁਰਨ ਸੀ॥ ਸਭੁ ਦਿਨ ਪਿਅਲੇ ਤੇਰਾ ਗਦੀ ਖੁਸੀ ਵਿ
 ਚਿਹਿਦਾ ਸੀ॥ ४॥ ਕਿ ਸਰਹੰਗ ਦਾ ਨੰਜਿ ਫਰਜਾ ਨਗੀ॥
 ਕਿ ਅਜਮ ਸਾਲਿਹਤ ਮਉਜ ਮਰਦਾ ਨਗੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਭੁ
 ਧਿਦਾ ਸਿਆਣਾ ਸੀ॥ ਵਿਚ ਸਭੁ ਦੇ ਸੂਰਮਾ ਸੀ॥ ਤੇਚਤਰ

ਸ੍ਰੀ॥ ੫॥ ॥ ਵਜਾਬਾਨੁ ਏਹ ਮਾਰਾ ਹੋ ਜੁਆ ॥ ਕਿ ਕਰਬਾਂ ਸਵਦ ॥ ੧੯੧
ਗੁਰਸੇਨਾ ਜਦਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਉਸਦੇ ਪਾਰਿਤਿ ਕਇਸ
ਤੀਸੀ ਜੈਸੇ ਚੰਦ ਮਾਹੇ ਤਾਹੇ ॥ ਜੇ ਕੋਈ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖੇ ਬਲਹਾਰ
ਨੇ ਜਾਵੇ ॥ ੬॥ ॥ ਕਿ ਪੁਸ਼ਪਗਾ ਪੁਸ਼ਪੇ ਇਉਂ ਪੁਸ਼ਪ ਮਾਲਾ ॥ ਪੁ
ਸ਼ਪਾ ਜਪੁਸ਼ਪਾਰਗੀ ਪੁਸ਼ਪਿਆਲਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਕੁਲਾ
ਉਸਦਾ ਰੰਗ ਕੁਲਾਹੀ ਸੁਭਾਵਤੇ ਕੁਲੀਹੀ ਸੁਰਤਾ ਕੁਲਾਹੀ ਅ
ਦਾ ਜਕੁਲਾਹੀ ਪਾਵਾਤੇ ਕੁਲੇਹੀ ਉਸਦੇ ਗਾਵਣੇ ਸੁਨਿ ॥ ੧ ॥
ਬਦੀਦਨ ਕਿ ਪੁਸ਼ਪੇ ਇਉਂ ਬੀਜਗਾਂ ॥ ਜਿਹਰਫਾ ਤਕਰਦਨ ਪੁ
ਸ਼ਪੁਸ਼ਪ ਜੁਬਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੇਖਣੇ ਜੇ ਕੁਲੀ ਪੁਬੀ ਕੁਲਾ

ਦੇਵੇ ਅਸੇ ਹੈ ਸਨਿਹਾ ਥੀ ਦੇ ਭੀ ਤੇੜਨ ਵਾਲੇ ਤੇ ਸੇਰ ਦੇ ਭੀ ਤੇੜਨ ਵ
 ਲਾ ਜੁ ਪਾਵਿਚ ਅਸੇ ਜੈ ਸੇ ਸੇਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ॥ ਅਸਟ ਪਾਂਤ ਦਾ ਤਨ ਸ
 ਖਤ ਸੀ ॥ ੧੧ ॥ ਯਕੇ ਖੁਬੋਰੇ ਇਓ ਇਗਰਤਨ ਚੁਸੀ ਮਾਦੁ ਸੁ
 ਰਤ ਸਜਾ ਵਾਰਾ ਜਮ ਅਜੀ ਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਦੇਵੇ ਸਰਤ ਦੇ
 ਲਾਇਕ ਹੈ ਸਨਿ ਤੇ ਵਰੇ ਤੇ ਵਰੇ ॥ ੧੨ ॥ ਵਜਾ ਮਾਦੇ ਬੰਧੁ ਯਕ ਆ
 ਸੁਫਤ ਯਗ ਸਤਾ ਚੁਮਰਦ ਸਤਾ ਗੁਲਗਮ ਚੁਨੀ ਗੁਲ
 ਪਰ ਸਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਓਨਾ ਦੀ ਮਾਤਾ ਇਕ ਬੇਟੇ ਉਂਘਾ ਸਕ
 ਰੇ ਇਗਈ ਛੇਟੇ ਪੁਤ੍ਰ ਤੇ ਸੇਕੇ ਸਾਸੀ ਜੈ ਸੇ ਫੁਲ ਹੇਤਾ ਹੈ ॥
 ਤੇ ਫੁਲ ਹੀ ਰਖ ਦਾਸੀ ॥ ੧੩ ॥ ਸਬੀਗਾ ਹਦਰ ਖਾਬਗਾ ਹਾਮ

ਇਕਦਾਤਾ ਵਰਾ ਸੁੰਦਰ ਪੁਤ੍ਰ ਦੁਨੈ ਸਿੰਚਾ ਦੀ ਹੋਈ ਹੈ ॥

ਟੀਟਾ ਕਿ ਜੇਰਾ ਵਰਾ ਵਰਾ ਨਿਗਾਹ ਆਮਦੀਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਗ
 ਤ ਕੇ ਸਮੇ ਵਿਚ ਸਉਟ ਦੇ ਆਏ॥ ਤੇ ਰਿਠੇ ਜੇ ਬਡਾ ਬੇਟਾ ਕੁਰਤਾ ਜੇ
 ਰਾਵਰੈ ਨਿ॥ ੧੪॥ ॥ ਬੁਖਾ ਦੇ ਦਸੈ ਹਰੁ ਪਿਸਰੇ ਕਲਾ॥ ਮੇਰਾ ਦ
 ਰਾਮ ਦਗਿਰਾਹੁ ਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਦਿ ਓਸੁ ਰੁਤ ਨੂ ਤੇ ਬ
 ਰੇ ਬੇਟੇ ਨੂ॥ ਆਪ ਨੇ ਰੇ ਪਿਆਲਾ ਪਿਵਾਇ ਓਸੁ ਤੇ ਕਲਾ ਵਤ
 ਸਦ ਕੇ ਗਵਾਇ ਓਸੁ॥ ਤੇ ਪੂਬਾ ਮਸਤਕੀ ਤੇ॥ ੧੫॥ ॥ ਬਿਦਾਸਤ
 ਕਿਆਜ ਮਸਤੀ ਅਸਮਸਤ ਗਸਤਾ॥ ਬਿਜਦ ਤੇ ਗਾਖੁ ਦਦਸਤ
 ਹਰਦੇ ਸਿਕਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਾਤੇ ਸੁਜੇ ਸਰਾਬ ਸੇ ਪੂਬਾ ਮ
 ਸਤ ਹੇ ਏਹੈ ਨਿ॥ ਤਾ ਲੈ ਕੇ ਤਲਵਾਰ ਤੇ ਦੇਹਾ ਦਾ ਸਿਰ ਵਢ ਸੁਟੇ॥

੧੬॥ ਬਿਜਦੁ ਹਰਦੁ ਸਤ ਸਰੋਬੇ ਸੋ ਜੇਗਾ ਬਨੁ ਬਸਦੁ ਗਾਅਮਦ ੬੩
 ਬਕਰਦੇ ਦਸੇਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਵੇ ਹਰ ਬਸਿਰਤੇ ਮਾਰਿ ਓਸੁ ਤੇ
 ਸਿਰਵਿਚਿ ਮਟੀ ਪਾਈ ਓਸੁ ਬਰੇ ਨੁ ਬਸਨਾ ਲੋਕੇ ਦੇਵੇ ਲਗਿ
 ੧੭॥ ਬਿਗੋਯਦ ਕਿਏ ਮੁਸਲਮਾਨਾਨ ਪਕਾ ਚਰਾਚੁ ਕਿਕੁ ਸੁ
 ਤੀ ਅਜੀਜਾ ਮਹਿਚਾਕਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਆਖਿ ਓਸੁ ਕਿਏ ਮੁਸਲ
 ਮਾਨੇ ਪਾਕੇ॥ ਕਿਸਤ ਗਾਏ ਹੁਮੁਏ ਹੈ ਨਿ॥ ਨੇ ਸੇਕਹਿ ਕੈ ਜਾ ਮਾਗਲ
 ਦਾ ਪਾਕੁ ਸੁਟਿ ਓਸੁ॥ ੧੮॥ ਬਖੁਰਦੇ ਦੇ ਮੇਹਰਦੁ ਅਗਸਤ ਮਸ
 ਤਾ ਗਾਰਿਫਤ ਦਸ ਮਸੇਰੇ ਫੇਲਾ ਦਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪੀਕੇ
 ਸਗਾ ਬਦੇਵੈ ਮਸਤ ਹੋਏ ਹੈ ਨਿ॥ ਤਲਵਾਰੁ ਹਰ ਪਕੁ ਕ੍ਰਿਲਈ ਹੈ ਨਿ॥

ਪੇਲਾਦੀ॥੧੯॥ਕਿਸੀਗਾਬਿਜਦਾਅੰਬਸ਼ੀਆਜਦੀਦਾਬਦੀ
 ਦਹਮਗਹਰਦੁੱਕਸੁਤਾਅੰਦਾ॥੧੯੧॥ਜੇਇਸਨੇਉਸਨੁਆ
 ਰਿਆਹੈਉਸਨੁਇਸਨੇਮਾਰਿਆਹੈ॥ਮੇਰੇਦੇਖਾਇਆਦੇਵੈ
 ਮਿਰਤੁਹੋਏਹੈਨਿ॥੨੦॥ਦੇਰੇਗਾਮਗਜਾਜਿਮੀਹਮਨਦਾਦਾਨਦ
 ਹਲੀਨਦੇਜਖਮਗਹਰਦੁਸਾਦਾ॥੧੯੨॥ਅਸਚਰਜਹੈਮੇਰੇ
 ਤਾਈਜਿਮੀਨਜਾਗਾਦੇਦੀਹੈ॥ਸਾਨਰਕਦੀਕੋਠੜੀਬੁਹਾਪੇਲਦੇਦੀ
 ਉਂਜੇਨਰਕਜਾਇਪਵਾਨਿਪਰਜਾਦਾ॥੨੧॥ਦੁਰਸਮੇਸਮਰਾਬੀ
 ਚਗਰਦੀਦਈ॥ਕਿਸੀਦੀਦਹੇਖੂਨਸ਼ੀਦੀਦਈ॥੧੯੩॥
 ਦੁਹਾਂਅਖੀਅੰਦੇਖਾਇਆਏਹੁਕੋਤਕੋਹੋਇਆਹੈ॥ਏਨਾਅਖੀਅੰ

ਨਾਨਕਿ ਖੁਨ ਤਿਠੈ ਹੈ ॥ ਮੇਰੇ ਏਡਾ ਅਪਗਾਧੋ ਹੋਇ ਅਠੈ ॥ ੨੨ ॥ ਬਿਹ ੬੪
 ਜਮੇ ਤਰਕ ਦੁਨੀਆ ਕੁਨ ॥ ਫਕੀਰੇ ਸਦਾ ॥ ਮੁਖ ਕਰੀ ਮੇਰ ਵਖ
 ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਕੁਲੀ ਮੈ ਨੁਏ ਹਾਗਲੈ ਜੋ ॥ ਸਤੁ ਤਿਅਗ ਕਰਾ ॥
 ਤੇ ਫਕੀਰ ਨੀ ਬਣਕੇ ਮਕੇ ਨੁਜਾਨੀ ਹਾਂ ॥ ੨੩ ॥ ਬਿਗੁ ਫਤਈ ਸੁਖ
 ਨਰ ਕੁਨ ਦਜਾਮ ਹਚਾਕਾ ॥ ਸਦਾ ਸੁਦ ਸੁਏ ਦਸਤੁ ਖਤ ਚਾਕ ਚਾਕ
 ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਕਹਿਓ ਸੁਏ ਹੁਸਖਨ ਤੇ ਜਾਮਾ ਗਲਦਾ ਪਾੜੁ ਸੁਇ
 ਓਸਾ ॥ ਟੁਰ ਪਈ ਤਰਫ ਮਕੇ ਦੀ ਫਕੀਰ ਨੀ ਹੋਇ ਕੈ ॥ ੨੪ ॥ ਕਿ
 ਆਂ ਜਾਬ ਦੀ ਟੀਖੁ ਸਖਾਬ ਖਾਬ ਗਾਹਾ ॥ ਨਿਸ ਸਤਾ ਅਸਤ ਬਰ
 ਗਾਵ ਬਯਕ ਜਨ ਚੁਮਾਹਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਓਸ ਜਾਗਾ ਉਜੜ

ਵਿਚਿ ਚੰਗੀ ਖਾਨਗਾ ਹਰਿ ਠੀਓਸਾ ॥ ਓਥੇ ਸਿਵ ਜੀ ਬੈਠੇ ਹੋਸ ਨਿ
ਉਪਰ ਬੈਲ ਦੇ ਚਰੇ ਹੁਏ ਨਾ ਕਿ ਪਾਰ ਬਤੀ ਮਸਤ ਕਤੇਰੇ ਦਮਾਹੇ ॥
੨੫ ॥ ॥ ਬਿਪੁਰਸੀ ਦੇ ਓਰਾ ਕਿਏ ਨੇ ਕਜਨਾ ਹੁਮਾ ਯੂਦਰ ਖਤੇ ਚੁਸਰ
ਦੇ ਚਮਨਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪੁਛਿਓ ਸੁਓ ਸਤਾਈ ਕਿਏ ਕੁਲੀ ਇਸ
ਤੀਜੈ ਸੇ ਬਾਗਾ ਮੇ ਸਰੂਸੀ ਦੁਹੇ ॥ ਤੈ ਸੇ ਤੂਸੀ ਦੁਹੇ ॥ ੨੬ ॥ ॥ ਕਿਹੁ ਹੋ ਪਰੀ
ਚੁਨੁ ਹੋ ਜਹਾਂ ॥ ਕਿ ਮਾਹੇ ਫਲ ਕਾ ਫਤਾ ਬੇਸਾਮਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥
ਤੂਹੁ ਹੋ ਕਿ ਪਰੀ ਹੋ ਕਿਨੁ ਕਜਨਾ ਨਦੀ ਹੋ ॥ ਕਿ ਰੰਦਮਾਹੇ ਗਕਾਸ
ਦੀ ਕਿ ਸੁਰਜ ਹੋ ॥ ੨੭ ॥ ॥ ਨਹੁ ਹੋ ਪਰੀ ਅਮਨ ਨੁਹੇ ਜਹਾਂ ॥ ਮਨ ਦੁਖ
ਹੋ ਸਾਹਜ ਬਲੁ ਸਿਤਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਨਾ ਮੇਹੁ ਰਾਹ ਨਾ ਮੇ ਪਰੀ

ਹਾਨ ਜਹਾਨ ਦੀ ਨੁਰਹਾ ਮੈ ਬੇਟੀ ਹਾਜਾ ਬਲ ਸਿਤਾ ਬਦੀ ॥ ਤੇ ਅਜਮ ੬੫
 ਸਾਹ ਦੀ ਇਸਤਰੀ ਹਾ ॥ ੨੮ ॥ ਬਪੁਰ ਸਮੁਦਰਾਂ ਮਦ ਪਰ ਸੁਤਨ ਮੁ
 ਦਾ ਬਨਿ ਜਦ ਸੁਖ ਬਾਗ ਬਹੁਰ ਸਤ ਕਰ ਸੁਦਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜਿਤ
 ਵੇਲੇ ਸਿਵ ਜੀ ਪੁਛਿਆ ਤਾਂ ਸਿਵ ਜੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਓਸੁ ॥ ਅਪ
 ਨੇ ਹੋਇ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਓਸੁ ॥ ੨੯ ॥ ਬਦੀ ਦਨੁ ਤੁਮਹਾਰਾ ਬੁਝੈ ਜੁ
 ਰਦ ਹਾਮਾ ॥ ਬਿਓਈ ਕਿਹਰ ਚੀਜ ਬਖਸੀ ਦਹਾਮਾ ॥ ॥ ਟੀ
 ਕਾ ॥ ॥ ਤੈਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਅਜੁਰ ਦਾ ਹੋਇਆ ਹਾ ॥ ਜੇ ਤੂ ਕਹੈ ਮੈ ਤੈਨੂੰ ਬਖ
 ਸਨਹਾ ॥ ੩੦ ॥ ਬਹੀਰਾ ਮਪੀਰੀ ਜਾਮੇ ਸਦਾ ਮਾ ਬਖਸ਼ ਕੇਹ
 ਮਾਯਾ ਰਮਨ ਮੇਰੇ ਦਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਮੈਨੂੰ ਹਿਯਾ ਕਰਿ ਕੈ ਏਹੁ ਦਾ

ਸ੍ਰੀਮਤਿ ਮੁਖਿ ਮੇਰਾ ਯਾਤੀ ਚਿਤ੍ਰੀ ਨਾਵਾ

ਨਦੇਵੇ ਜੇ ਮੇਰਾ ਬਿਰਧੋ ਬੀਜੁ ਆਨਹੋਵਾ ॥ ੩੧ ॥ ਬਿਦਾਸੁ ਤੁਦਾਨੀ ਵਗ
ਰਈ ਵਫਾ ॥ ਬਯਾਦਾ ਅਮਦਸੁ ਬਟਤਰੀ ਬੇਵਫਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥
ਜਾਣਨੀ ਹੈ ਗੇਸਿ ਆਟੀ ਵਜੀ ਵਰਤੈ ਨੂਇਸ ਪਹਰਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ॥
ਪਰ ਕਹਈ ਹੈ ਗੀਣ ਬਦਕਰਮ ਯਾਦਿ ਆਇ ॥ ੩੨ ॥ ਵਜਾ ਜਾ
ਬਿਆ ਅਦਬ ਗਿਰਦੇ ਦੁਰਾਗ ॥ ਕਜਾ ਜਾ ਅਜਾ ਬੂਦਨ ਖਜੀਰ
ਗਾਗ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਫੇਰਿ ਉਸ ਜਗਾ ਬੇ ਆਈ ਪਾਸ ਪੁਹੇ ਦੇ ॥
ਉਸ ਜਗਾ ਬੇ ਫੇਰਿ ਜਿਥੈ ਸਿਕਾਰ ਗਾਹ ਚਿਥੈ ਆਈ ॥ ੩੩ ॥ ਬ
ਸੈਰੇ ਦਿਗਰੇ ਜਾ ਅਮਦ ਸਿਕਾਰ ॥ ਚੁਮਿ ਨਕਾਲੁ ਅਜ ਬਾਸੇ
ਨਉ ਬਹਾਗ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਨਾਲ ਸੈਲ ਦੇਵੁ ਜੇ ਦਿਨ ਸਿਕਾਰ ਅਭਿ

੩੮

ਬੇਓਲੇ ਬੂਟੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮੁੰਦਰ ਬਣੀ॥ ਨਾਐ ਸੀ ਹੂਰ ਪੁਰੀ ਹੈ ਨ
 ਸੁਰਜੁ ਹੈ॥ ੩੧॥ ਬਦੀ ਦਨ ਦੁਜਾ ਸਾਹਾ ਸੁਫਤ ਗਾਸਤਾ॥ ਕਿਅ
 ਜਖੁ ਦਖ ਬਰਗ ਫਤ ਅਜੇਹੇ ਸਦਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਖ ਕੇ ਇ
 ਸਤੀ ਅਜਮਦਾ ਬੇਟਾ ਆਸੁ ਕੇਹੇ ਇਆਆ ਪਣੀ ਖਬਰ ਭੀ
 ਭੁਲ ਗਈ॥ ਉਸ ਤੇਹੇ ਸੁਭੀ ਚਲਿ ਗਇਆ॥ ਅਜੇਹਾ ਆਸੁ
 ਕੇਹੇ ਇਆ॥ ੩੨॥ ਕਿਕ ਸਮੇ ਖੁਦਾ ਮਨ ਤੁਰਾ ਮੇਕੁਨਾ॥ ਚਿਅ
 ਜਜਾਨ ਜਾਨੇ ਤੁਬਰ ਤਰਕੁਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੀ ਸੈ
 ਹੀ ਮੇਨੁ ਮੇਤੈ ਨੂ ਵਰਾਨਾ ਹਾ॥ ਪਰ ਜੇ ਮੇਰੇ ਇਸਤੀ ਆਹੈ ਨਿਸੇ
 ਸਭੁ ਗੁਲਾਮ ਤੇਰੀ ਆਕਰਾਗਾ॥ ੩੩॥ ਉਜਰ ਕਰਦੇ ਜੇ ਚੁ

ਦੁਸੇਚਾਰਬਾਹਾਹਾਅਖਰਬਗਫਤੁਸਵਜਾਕਰਦਕਾਰਾ।
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਇਚਾਰਵਹੀਸੇਹਕਰਿਕੈਤੇਓੜਕਨੂਬੇਟੇਨੂਵਰਕੈ
 ਨਲਬੇਟੇਟੇਉਠਿਆਈ॥ ਲਗੀਨਲਵਸਟਤੇਲਗੀਭੋਗਭੋਗ
 ਟਾ॥ ੪੦॥ ਬੁਥੀਗਰਦਸੇਬੇਫਵਾਈਜਮਾਨਾਕਿਖੁਨੇਸਿਤਾਸ
 ਨਮਾਂਦਸਨਿਸਾਨ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਖਹੇਅਉਰੰਗਜੇਬਜਮਾਨੇ
 ਹਾਲਾਖੂਨਉਸਦੇਸਿਰਗਹਿਆਨਿਸਾਨੀਮਿਟਗਈਤੇਪ
 ਪਨੀਮਟਿਆ॥ ੪੧॥ ਕੁਜਾਸਾਹਕੈਖੁਸਰਵੇਜਾਮਜਮਾਕੁਜ
 ਸਾਹਆਮਦਮਹਿੰਦਖਤੀਮਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਿਥੈਰੈਪਾਤਿਆ
 ਹਖੁਸਰਵੇਰੇਇਆਤੇਜਾਮਜਮਪਤਸਾਹਕਿਥੈਰੈ॥ ਆ

ਦਰਬਾਰਿ ਕੇ ਥੇਹੈ ਦਰਬਾਰਿ ਕੇ ਥੇਹੈ

ਮਦਕਿ ਥੇਹੈ॥ ਮਹੀ ਮਦਕਿ ਥੇਹੈ॥ ਜੇ ਛੇ ਕਦਾ ਪਿਕਿ ਬਰਕਿ ਥੇਹੈ॥
੪੨॥ ਫੇਰੇ ਦੁਕੁ ਜਾ ਸਾਹਇ ਸਫੈ ਦਯਾਗ॥ ਨਦਾਗ ਬਦਾਗ ਬਰਾਂ
ਮਦਸੁ ਮਾਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਫੇਰੇ ਦੁਪਾਤ ਸਾਹਕਿ ਥੇਹੈ॥ ਇਸਦੀ
ਦਯਾਗਕਿ ਥੇਹੈ॥ ਅਟਗਟਤੁਹੀ ਪਾਤਿਸਾਹੇ ਏਹੈ ਨਿ॥ ੪੩
॥ ਕੁਜਾ ਸਾਹਇ ਸਕੰਦਰੇ ਸੇਰ ਸਾਹ॥ ਕਿਯਕਹ ਮਨ ਮਾਦ ਸਤ
ਜੀ ਦਹ ਬਜਾਇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਿਕੰਦਰ ਪਾਤ ਸਾਹਕਿ ਥੇਹੈ
ਸੇਰ ਸਾਹਕਿ ਥੇਹੈ॥ ਇਕੁ ਭੀਜੀ ਦੁਦਾਗਹਿ॥ ਅਨਹੀ॥ ਇਸ ਜਾ
ਗਾ॥ ੪੪॥ ਕੁਜਾ ਸਾਹਤੇ ਬੂਰ ਬਾਬਰ ਕੁਜਾ ਸਤਾ॥ ਹੁਮਾਯੂ ਕੁ
ਜਾ ਸਾਹ ਅਕ ਬਰ ਕੁਜਾ ਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੇ ਮੂਰ ਪਾਤ ਸਾਹ

ਸੇਕਿ ਥੇਹੈ॥

ਕਿਥੇਹੈ॥ ਅਕਬਰਕਿਥੇਹੈ॥ ਬਾਬਰਕਿਥੇਹੈ॥ ਹੁਮਾਯੂਨਪਾਤਿ ੬
 ਸਾਹਕਿਥੇਹੈ॥ ਏਤਨੇਪਾਤਸਾਹਨਹੀਰਹੇਤਾਤੂਕਿਸਤਰਾਂਹੇ
 ਗਾ॥ ਜੇਹੀਕਾਰਕਰਦਾਹੈ॥ ੪੫॥ ਬਿਦਹਿਸਾਕੀਆਸੁਰਖਰੀਰੇ
 ਫਿਰੀਗਾ॥ ਖੁਸਾਅਮਦਮਗਵਕਤਜਦਤੇਗਜੀਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਦੇਹਿਸੁਖਈਯਾਪਿਆਲਾਸੁਰਾਬਦਾ॥ ਖੁਸਾਅਵਦਾਹੈ
 ਮੇਰੇਤਾਈਤੇਗਦੇਮਾਰਨੇਨੁ॥ ੪੬॥ ਬਾਮਨਦਿਹਕਖੁਸਦਗਾ ੫੦
 ਸਕੁਨਮਾ॥ ਬਤੇਗਾਅਜਮਾਈਸਕੇਹਸਕੁਨਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
 ਮੇਨੁਪਿਆਲਾਦੇਹੁਜੇਮੇਪੀਵਾਂ॥ ਤੇਗਸੇਅਜਮਾਇਸਚਲਾ
 ਕੀਕੀਕਰਾਂ॥ ੪੭॥ ॥ ਬੇਲਹੁਬਾਈਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀਕੀਫਤੇ॥

॥३॥० ० ॥० ॥००॥२ ॥०२॥ ०३॥ ०३॥ ०३॥

टीक
मुकतकरदये

॥ १६ ॥ द्वाहिगुरुजीकीढुते ॥ ॥ कभालसकराभाउ
आजभाजीभाउनाबपसराजकरगहेकरहीभां ॥ ॥ द्वा
डीकराभाउतेदेवागुरुपासादुडेडीदुहाये ॥ रुजाइकर
कैबपसदये ॥ गिनकरदेदये ॥ द्वाइआकरनदवालाये ॥
॥ १ ॥ बजाकरदिरीदशीनभीनेजभां ॥ मखुकेमलाइकरगम
आजगं ॥ ॥ टीका ॥ ॥ बुजनदेदये ॥ जिभीआकासदेपेदा
करनेदवालाये ॥ सरबदापुनकरये ॥ सबुजगनदेपुनदेये
नि ॥ २ ॥ ॥ गिराफतमुनीदेभासाहेदिरीगा ॥ चुबाजन

ਨਿਸ਼ਸਤੀਦਪੁਸਤੀਪਿਲਿਗਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੁਨੀਹੈਂ ਫਿਰੰਗ ੬੮
 ਪਾਤਿਸਾਹਦੀ॥ ਨਾਲਇਸਤੀਦੇਬੇਠਾਹੈਸੀਪਲਪਉਪਰ
 ਚੜਿਆਸੀ॥ ੩॥ ਨਜਰਕਰਦਬਰਬਰਹਗਉਹਰਨਿਗਾਰ
 ॥ ਬਦੀਦਨਹੁਮਾਯੂਜਵਾਂਉਸਤਵਗ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਵਾ
 ਹਰਦਾਬੇਟਾਆਇਆਸੀ॥ ਪਗਬਰੂਸੁਦਤੇਬਰੂਗਭੂਰੂ
 ਵਰੂਪਲਿਅਹੈਇਆਸੀ॥ ਫਿਰੰਗਦੇਨਰਿਠਾ॥ ੪॥ ਬਦ
 ਕਤੇਸਬਭਗਬਖਾਦੇਦਪੇਸਾ॥ ਬਦੀਦਨਹੁਮਾਯੂਬਬਲਾ
 ਇਬੇਸਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਗਤਦੇਸਮੇਸਦਿਓਸਾਤੇਬਹੁਤਹੈ
 ਸੁਦਰਸੀ॥ ਬੇਸਤੇਪੇਸਮੇਹਤਹੈਇਗਾਈ॥ ਵੇਖਕੇਸੁਰਤਨੁ॥

੫॥॥ਬਿਅਵੇਖਤਭਿਗੋਦੇਚੁਬਾਯਕਦਿਗਗਾਨਜਾਹਰਸਵ
ਦੋਸੇਬਤਹੁਨਰਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਇਕਦੂਜੇਨਾਲਦੇਵੀਮ
ਲੇਆਪਸਮੇਰੇਗਲਗੋਕਰਣਾ॥ਜਾਹਰਨਕੀਤੇਸੁਹੇਸਤੇਹੁਨ
ਰਾ॥੬॥ਯਕੇਮੁਇਚੀਗਬੁਖਾਦੇਦਪੇਸਾ॥ਕਿਅਜਮੁਇਚੀ
ਨੀਬਰਾਵੁਕਰੁਗੀਸਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਇਕਮੇਚਨਾਸਦਵਾਇ
ਆਮੇਚਨੇਸੇਦਾੜੀਸਰੁਬਾਹਰਖਿਚਕਦੀ॥॥ਬੱਰੇ
ਹਰਕਿਬੀਨਦਨਦਾਨਦਸੁਖਨਾ॥ਕਿਅਜੋਇਮਰਦੀਸੁਦ
ਹਸਕਲਜਨਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਓਸਨੁਸਰੁਕੇਈਵੇਖੇਪਰਕੁਦ
ਕੇਈਨਜਾਣੇ॥ਇਸੜੀਮਭੂਮਕੋਰਪੁਰਖਸੇਇਸੜੀਬਣ

੮॥ ਬਿਦਾਨੇ ਦਹਰ ਕਸ ਕਿਈ ਹਮ ਜਨ ਅਸਤ ॥ ਕਿਦਰ ਪੇਕ ੮੮
 ਰੇ ਰੂਪ ਗੀਰ ਉਸਨ ਅਸਤ ॥ ੮੯ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸਕੁ ਕੋਈ ਇਸਤ
 ਹੀ ਕਰਿ ਜਾਵੇ ਪੁਰਖੁ ਨ ਜਾਵੇ ॥ ਰੰਗ ਸੁੰਦਰੇ ਸਾਜੈ ਸੇ ਪਰੀ ਸੁੰ
 ਦ ਪਰਗਾਸਦੀ ਹੈ ॥ ੯੦ ॥ ਬਿਦੀ ਦਨ ਓਗ ਯਕੋਰੇ ਜਸਾਹ ॥
 ਕਿਮ ਕਬੂਲ ਸੁਰਤ ਚੁਰਖਾ ਸਿੰਦਹ ਮਾਹ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਉਸ
 ਦੇ ਤਾਈ ਇਕ ਦਿਹਾੜੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਨੇ ਡਿਠਾ ਜੇ ਸੁੰਦਰ ਸੁਰਤ
 ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਚੰਦ ਮਾਪਰਗਾਸਦਾ ਹੈ ॥ ੯੧ ॥ ਬਿਪੁਰਸ
 ਦ ਓਗ ਕਿਏ ਨੇ ਕਬਖਤਾ ਸਜਾਵਾਰ ਸਾਹ ਅਸਤ ਮੁਖੀ ਸਾ
 ਰਤਖਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪਾਤਸਾਹ ਨੇ ਪਾਛਿਆ ਏਨੇ ਕਬਖ
 ਜੈਸੇ

ਤਾ ਤੂਲਾਇਕ ਪਾਤਸਾਹ ਦੇ ਹੈ। ਤੇ ਲਾਇਕ ਤਖਤ ਦੀ ਹੈ॥ ੧੧॥ ਕਿ
ਜਨ ਤੇ ਕਦਾ ਮੀ ਕਿਰਾ ਦੁਖ ਤਰੀ॥ ਕਿ ਮੁਲ ਕੇ ਕਿਰਾ ਤੇ ਕਿਰਾ ਖਾਹ
ਗੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕੈਦੀ ਤੂ ਇਸ ਤਰੀ ਹੈ ਕੈਦੀ ਤੂ ਬੇਦੀ ਹੈ। ਕੈਦੀ ਤੂ ਕੈ
ਦੇ ਹੈ॥ ੧੨॥ ਬਨ ਜਗ ਅੰਦਰ ਬਹੁ ਰਹ ਮੰਦਾ ਅਮਦਸਾ ਬਦੀ ਦਨਸ
ਹੇ ਦਿਲ ਪਸੀਦਾ ਅਮਦਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਾਲ ਦੇ ਖਟੇ ਦੇ ਪਸੀ
ਦਾ ਆਈ॥ ਪਾਤਸਾਹ ਨੂ ਅਚਾਣ ਕਲਗੀ॥ ਰਿਦਾ ਪਾਤਿਸਾਹ
ਦਾ ਚਲੇ ਮਾਨ ਹੋਇਆ॥ ੧੩॥ ਕਨੀਜ ਕਯ ਕੇਰਾ ਬੁਖਾ ਦੀ ਦਪੇ
ਸਾ॥ ਸੁਬੀਗਾ ਹੁਬਰਦਸ ਦਰੂ ਖਾਨ ਹਖੇਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਕੁ
ਲੇਰੀ ਕੇਤਾਈ ਸਦਿਆ ਪਾਤਸਾਹ ਨੇ॥ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇ॥ ਆਪਣੇ

ਪਰਿਸਦਵਾਇਆਲੇਰੂਨੁ॥੧੪॥ ਬਗੁਫਤਾਕਿਸਰਵਕਦੇਸੀ॥੧੧੦॥
ਮਤਨਾਚਰਗੇਫਲਕਾਫਤਾਬੇਯਮਨਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਪਾਤਿ
ਸਾਹੇਅਧਿਅਮੇਲੇਰੂਨਿਹੁਜੇਇਸਤੀਮਿਠਿਠੀਠੀ॥ ਸਰੂਟੀ
ਨਿਆਈਕਦੇਸੀਜਿਸਦਾਅਕਾਸਦੀਦੀਵਾਹੈਤੇਯਮਨਦੀਪੁਰ
ਜੇਹੈ॥੧੫॥ ਵਜਾਬਹਿਰਮਾਰਤਪਸੀਦਹਦਿਲਾਕਿਮਾਹੀਬਿ
ਅਫਤਾਦਾਜਾਅਬਗਿਲਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਉਸਦਾਸਤੇਮੇਰ
ਦਿਲਪਾਇਆਸਤੁਦਾਹੈ॥ ਮਿਲਨਵਾਸਤੇਤੜਫਦਾਹੈ॥ ਜੇ
ਸੇਮਛੀਚਿਕੜਦਿਚਤੜਫਦੀਹੈ॥੧੬॥ ਬੋਹੈਸਬਾਪੇਕਿਗੁ
ਲਜਾਗਮਾਕਿਦਰਪੇਸਯਾਹੇਬਫਦਾਗਮਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਏਲੇ

ਡੀਤੂਛੇਤੀਜਾਇ॥ ਜੈਸੇਪਰਭਾਤਦੀਪਵਦਵਗਾਦੀਏ॥ ਤੇਸੇਤੂਜਾ
ਇ॥ ਮੇਰੇਰਿਦੇਨੂਅਨਿਦਦੇਦਵਾਲੀਜੁਹੇਯਾਗਮੇਰੀਤਿਸਪਾਸਜਾ
ਇ॥ ੧੧॥ ਤੁਗਰਪੇਸਓਗਾਬਿਆਗੀਮਰਾ॥ ਕਿਬਖਸੇਮਸਰ
ਬਸਤਹਰੀਜੇਤੂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕਰਿਓਸਦੇਤਾਈਮੇਰੇਪਾ
ਸਲੈਆਵੈ॥ ਤਾਂਸੇਰੀਜਸਰਬਸਤਬਖਸਾਂਮੇਤੈਨੂ॥ ੧੨॥ ਰ
ਵਾਂਸੁਦਕਨੀਜਕਸੁਨੀਦਈਸਖੁਨਾ॥ ਬਗੇਯਦਸੁਖਨਗਾਜਿਸ
ਰਤਾਬਬੁਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਲੋਡੀਸੁਣਕੇਏੜੀਸੁਣਕੇਏਸਬਚ
ਨਨੂ॥ ਬਹੁੜੇਜਾਇਕੈਸਭੁਹੀਹਕੀਕਤਆਦਿਅੰਤਿਤੀਕਕੀਤੀ
੧੩॥ ਜੁਬਾਨੀਕਨੀਜਕਸੁਨੀਦਈਸਖੁਨਾ॥ ਬਿਪੇਚੀਦਬਰਖਦ

ਜਿਧੈ ਸਾਕ ਜਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਲੈ ਡੀ ਦੀ ਜੁ ਬਾਨੀ ਇਹੁ ਬਚਨ ਸੁਖਿ १੦੨
ਆਤਾ ਬਰਨ ਬਰਨ ਕੀ ਬਿਆ॥ ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਡੀ ਦਾ ਪਹਿਰਾ ਵਾਪ
ਹਿਰਿਆ ਸੀ॥ ੨੦॥ ॥ ਬਿਜਾਹਰ ਕੁਨਾਨੀ ਦਾ ਅਸ ਬਾਬ ਖੇਸਾ॥ ਕਿਦੀ
ਦਲ ਜਹਾ ਬਾਬ ਕਿਰਦਾਰ ਖੇਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮੇਰਾ ਬੁਢਾ ਅਸ ਬਾਬ
ਹੁਟਿ ਬਾਹਰ ਆਵੈ ਗਾ॥ ਤੇ ਜਹਾਨ ਵੇਖੈ ਗਾ॥ ਮੇਰੇ ਦਗੋਨੀ॥ ੨੧॥ ॥ ਬਿ
ਖਾਹਦ ਮਗਾ ਸਾਹੁ ਏਯਾ ਰਮਾ॥ ਮਗਾ ਮਸਲਹਤਾ ਵਿਹਵਫ ਬਾਦਾਰ
ਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਦਿਆ ਹੈ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਦਿਲ ਦੀ ਯਾ
ਰ॥ ॥ ਜਸ ਦਾ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ॥ ੨੨॥ ॥ ਤੁਹੇ ਈ ਮਨ ਈ ਜਾਗੁ ਰੇ ਜਾ
ਸਦੁ ਮਾ॥ ਕਿ ਇ ਮੇਰੇ ਜਾਜ ਜਾਇ ਖੇਜਾ ਸਦੁ ਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੁ

ਮੇਰੇ

ਜੇ ਮੇਨੁ ਆਖੇ ਤਾ ਮੇ ਇਥੋ ਨ ਸਜਾਵਾ ॥ ਇਸੇ ਰੋਜ ਦੇ ਕੁਜਾਵ ਰਹਾ
ਨਾਹੀ ॥ ੨੩ ॥ ਨਾ ਤਰਸੀ ਇਲਾਜੇ ਤੁਰਾ ਮੇ ਕੁਨਾਮਾ ਵਦੀ ਦਨ ਵਚਾ
ਰਾਮਾ ਹੇ ਨਿਹਾਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਫਿਰੰਗ ਦੇ ਕਹਿ ਆ ਜੇ ਤੂ ਭੁਓ
ਨ ਕੁਰਾ ਮੇ ਤੇਰਾ ਇਲਾਜ ਕਰਾਗੀ ਪਾਤੁ ਸਾਹ ਦੇ ਦੇਖ ਦਿਆ
ਹੀ ਚਾਹ ਮਹੀ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਰਖਾਗੀ ॥ ੨੪ ॥ ਚੁਖੁ ਸੁਪੀਦ ਯਕ ਜਾਇ
ਰੂਬੇਖ ਬਰਾ ॥ ਖਬਰ ਗਾਸਤ ਸੁਦ ਸਾਹ ਜੇ ਸੇਰ ਨਗ ॥ ਟੀਕਾ ॥
ਬਹੁਤ ਪਸਿਨੇ ਹੋਇ ਕੇ ਇਕ ਜਾਗਾ ਮੀਜੀ ਤੇ ਬਿਰਾਜ ਰਹੇ ॥ ਖਬਰ
ਰੇਈ ਪਾਤੁ ਸਾਹ ਨੂੰ ਸੇਵਤ ਹੈ ॥ ੨੫ ॥ ਜੁਬਾਨੀ ਕਨੀਜ ਕਸੁ ਨੀਦਈ
ਸਖਨਾ ਬਜੁ ਬਸ ਬਲ ਰਜੀਦ ਸਰਤਾ ਬਬੁਨ ॥ ੨੬ ॥ ਟੀਕਾ ॥

ਲੈਕੀਏ ਮੁਖੇ ਜਿਤ ਵੇਲੇ ਸੁਣਿਆ ॥ ਜੁ ਬਸਾਵਿਰਿ ਆਇਆ ॥ ਸੋ १੦੩
ਬਰਨ ਬਰਨ ਕੀ ਬਿਆ ॥ ਸਿਰ ਤੇ ਪੈਗਤੀ ਕਾ ॥ ੩੬ ॥ ਬਿਆ ਮਦਕੋ ਜੇ
ਜਾਇਓ ਖੁਫਤ ਹਟੀ ਦਾ ॥ ਰੁਸ ਰਤਾ ਕਦ ਮਹ ਮਚੁ ਮਿਹਰ ਸਤ ਪੀਦਾ ॥
॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਫੇਰਿਓ ਸਜਾਗਾ ਪਾਤਿ ਸਾਹ ਆਇਆ ॥ ਬਿਆ ਵੇਖੋ
ਮੇਰੀ ਇਸਤੀ ਨਾਲ ਸੁਤੀ ਪਈ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਸਿਰ ਪੈਗਤੀ ਕੀ ਬਿਆ
ਜੇ ਸੇ ਸੁਰਜ ਤੁਪਦਾ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਤੁਪਿਆ ਕਾ ਮਕਰਿ ਕੈ ॥ ੨੭ ॥ ਬ
ਰਨ ਦਾ ਬਿਧੀ ॥ ਮਖ ਬਰਦਾਰ ਸੁਦਾ ॥ ਬਰੇ ਜੇ ਅਜਾਈ ਖਬਰ ਦਾ
ਰਸੁਦਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜਾਤੇ ਸਜੁ ਏ ਖਬਰ ਦਾਰੋ ਹਈ ਹੈ ॥ ਦਿਨ
ਓਸੇ ਖਬਰ ਦਾਰੋ ਹਈ ਹੈ ॥ ੨੮ ॥ ਬਖੁਸ ਪੀਦਾ ਯਕ ਜਾ ਯਕੇ ਖਾਬ

ਗਾਗਾ ਮੁਗਾ ਦਾ ਵਾਛਾ ਫਤ ਦਨ ਯਜ੍ਞ ਦਾ ਗਵਾਹ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ੧੫
 ਤਸਾਹ ਨੇ ਕਹਿ ਆ ਜੇ ਇਹ ਮੇਰੀ ਇਸ ਤੀਨਾ ਬਿਲੁ ਪੁਤੀ ਹੈ ਤੇ ਮੇ
 ਰੀ ਇਸ ਤੀਨਾ ਢਾਢੀ ਹੈ ॥ ਇਸ ਦੇ ਉਦੇ ਮੇ ਇਸ ਨੂਕੀ ਆਖਾ ਮੇਰਾ ਦਾ ਵ
 ਹੁਣ ਕੋਈ ਚਲਦਾ ਨਹੀ ॥ ੨੯ ॥ ਜੁਦਾਗਰ ਬਬੀਨ ਮਾ ਅਜੀ ਖਾਨ
 ਗਾਗਾ ਯਕੇ ਗੁਫਤ ਬਾਸ ਮਚੁਰ ਖਾਸਿ ਦਮਾਹ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਨਿ
 ਆਰਿਆ ਭੀ ਜੇ ਕਰੇ ਮੇ ਇਨ ਨੂਦੇ ਖਾ ਆਹਾ ॥ ਤਾ ਮੇ ਇਸ ਨੂਹ ਬ
 ਪਾਵਾਹਾ ਪਰ ਕਿਆ ਕਰਾ ॥ ੩੦ ॥ ਦਰੋਰੇ ਜਗਾ ਸਤੇ ਬਿਆ ਮਦਦਿ
 ਗਾਗਾ ਹੁਮਾਂ ਗੁਫਤ ਬੂਦੇ ਦਯਕ ਜਾਇ ਬਬਗ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ੧੬
 ਸਾਦਿਨ ਪਾਤਿਸਾਹ ਚਲਿਆ ਗਾਇਆ ॥ ਤੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਫੇਰਿਆ

ਇਆ॥ ਫੇਰਿ ਕਿਆ ਦੇਖੈ ਜੇ ਓਸੇ ਤਰਾ ਸੁਤੇ ਨ ਜਰਾ ਆਇ॥ ਇਕ ਸੇ १੦੪
ਬਗਲਾ ਵਿਚ॥ ੩੧॥ ਦਰੇਗਾਂ ਅਜਾਗਰ ਜੁਦਾ ਯਾ ਫਤਮਾ॥ ਯਕੇ ਹਮ
ਲਹੂਰੀ ਸੇਰ ਨਰ ਸਾਖਤਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਡਾ ਅਸਚਰਜ ਹੋ ਜੇ ਕ
ਰਮੇ ਉਨ ਨੂਨਿ ਆਗੇ ਦੇਖਾਂ ਆਹਾ॥ ਤੁਹਾ ਇਕ ਹਮ ਲਾਹੇ ਐ ਸਾ ਕਰਦ
ਆਹਾ॥ ਜੈ ਸੇ ਸੇਰ ਕਰਦਾ ਹੋ॥ ਤੈ ਸੇ ਇਸ ਨੂਨੇ ਹਥ ਪਤਾ ਹੋ॥ ੩੨॥
ਦਿਗਰੇ ਜਰ ਫਤ ਸਾ ਸਿਆਮਾ ਮਦ ਸਾ॥ ਬਦੀ ਦੇ ਯਕ ਜਾਇ
ਬਰਤਾ ਫਤ ਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਚਲਿਆਗਾ ਇਆਤੀ ਜੇ
ਦਿਨ ਫੇਰਿਆ ਇਆ॥ ਕਿਆ ਦੇਖੈ ਜੁ ਇਕੇ ਜਗਾ ਸੁਤੇ ਪਇ ਹੋ ਨਿ॥
੩੩॥ ਬਰੇ ਜੇ ਚਹਾਗਮ ਬਦੀ ਦੇ ਜੁ ਫਤਾ॥ ਬਰੇ ਰਤ ਫੇਰੇ ਫਤ ਬਾ

ਦਿਲਬਗੁਫਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦਿਨੋਰੇਥੇਨੂੰਆਇਆਵੇਖੋਕਿਆ
 ਜੇਫੇਰਜੁੜੇਹੈਨਿ। ਹੇਰਾਨਹੋਇਗਾਇਆਆਪਣੇਦਿਲਵਿਚਲਗਾ
 ਕਰਨ॥ ੩੪॥ ਕਿਹੈਫੇਅਸਤਾਅੰਗਾਂਜੁਦਾਯਾਫਤਮਾ॥ ਕਿ ਤੀਰੇ
 ਕਮਾਅੰਦਰੂਸਾਖਤਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਲਾਹੈਫੇਹੈਜੇਕਰਿਮੇਯਸ
 ਨੁਵਖਰੀਵੇਖਦਾਤਾਜੇਸੇਤੀਰਕਮਾਨਵਿਚਿਪਰੇਈਦਾਹੈ। ਤੇਸੇਮੇਭ
 ਸਨੂੰਮਿਲਾਹਾ॥ ੩੫॥ ਬਦੀਦੇਮਦੁਸਮਨਕਿਦੇਜਮਬਤੀਰਾਨਕੁ
 ਸਤਮਾਅਦੁਗਾਨਕਰਦਮਾਅਸੀਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਖਕੇਵੈਗੀਨੂ
 ਮੇਤੀਰਨਪਰੇਤਾ। ਤੇਮੇਵੈਗੀਨੂਨਾਮਾਰਿਆ। ਨਕੇਦਕੀਤਾਮੇਰੇਦਿਲ
 ਦੀਹੈਸਦਿਲਵਿਚਿਗੀ॥ ੩੬॥ ਸਸਮਰੇਜਾਮਦਵਦੀਦਹ

ਵਜਾ॥ ਵਪੇਸੁ ਸਦਰਾ ਵੇਖਤਾ ਗੁਫਤਾ ਅਜੁ ਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪੰਜ ੧੦੪
 ਵੇਛੇ ਵੇਦਿ ਨਭੀ ਓਸੇ ਤਰਾ ਆਨ ਰਿਠੇ ਸੁ॥ ਵਿਚ ਵੇਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ
 ਇਕੈ ਜੁ ਬਾਨਤੀ ਕਹਿ ਓਸੁ॥ ੩॥ ਨਦੀ ਦੇ ਮਦੁ ਸਮਨ ਕਿਰੇ ਜੇ ਮਧੁ॥
 ਦੇਰੇ ਗਾਨ ਕੈ ਬਰਕਮਾਂ ਅੰਦਰੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਾਮੈ ਵੈਰੀ ਦੇ ਖਿਆਨ
 ਲੇਹੁ ਰੇ ਲਿਆ॥ ਬਹੁ ਆਸ ਚਰਜ ਹੈ॥ ਨਾਤੀ ਰਕਮਾਨ ਵਿਚ ਪਰੇਤਾ
 ੩੯॥ ਦੇਰੇ ਗਾ ਬਦੁ ਸਮਨ ਦਰਾ ਵੇਖਤਾ॥ ਦੇਰੇ ਗਾ ਬਾਯ ਕਰਿ
 ਗਰੇਖਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਆਸ ਚਰਜ ਹੈ ਜੇ ਵੈਰੀ ਦਾ ਪਰੇਤਾ ਮੈ
 ਪਾਇਆ॥ ਤੇਤੀ ਰਕਮਾਨ ਵਿਚ ਨ ਪਰੇਤਾ॥ ੨੯॥ ਹਕੀਕਤ ਸਨ
 ਸਦਨ ਹਾਲੇ ਗਾਗਾ ਕਿਮਾਇਲ ਬਸੇ ਗਾਸਤ ਓਤਾ ਬਸਗ॥ ॥

ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹਕੀਕਤ ਪਛਾਣੇ ਨਹੀ ਮੂਰਖ ਜੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦੂਜੀ ਕਿਆ ਹੈ॥
 ਵੇਖ ਮਾਇਲ ਬਹੁਤ ਹੋਵੈ॥ ਸਿਰ ਪੈ ਗਤੀ ਕਾ ਮੂਰਖੁ ਨ ਜਾਣੈ॥ ਜੇ ਮੇਰੇ
 ਪਾਹਿ ਚੋਰ ਲਗੇ ਹੋਏ ਪੈਨਿ॥ ੪੦॥ ਬੁਝੀ ਬੇਖ ਬਰਗਾ ਚਿਕਾਰੇ ਕੁ
 ਨਦਾ॥ ਕਿਕਾਰੇ ਬਦਸ਼ਾਇ ਖਯਾਰੇ ਕੁ ਨਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਖ ਮੂਰ
 ਖ ਜੇ ਟਿਕੀ ਹੋ ਕੀਕੀ ਮਕਰਦਾਰੈ॥ ਬਦਕਰਮਾਨੁ ਚਾਹਦਾਰੈ॥ ਤਿਹ
 ਲਤ ਪਰਦੀ ਨਹੀ ਸੁ॥ ੪੧॥ ਬੁਝੀ ਬੇਖ ਬਰ ਬਦਖਰਾਸੀ ਕੁ ਨਦਾ॥
 ਕਿ ਬੇਆਬ ਸ਼ਰਖੁ ਦਤੁਰਾਸੀ ਕੁ ਨਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਖ ਮੂਰ
 ਖ ਬਦਕਰਮ ਮਕਰਦਾਰੈ॥ ਬਿਨਾ ਪਾਣੀ ਕੋਰਾ ਹੀ ਸਿਰ ਮੁਨਾਇ
 ਦਾਰੈ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੰਗ ਜੇ ਬਤੁ ਸਾਨੁ ਪਰਦੀ ਮਾਝੁ ਮਨਾਹੀ॥ ਕੋਰਾ

ਹੀ ਸਿਰਮੁਖਾਇ ਦੇਹੇ ॥ ੪੨ ॥ ਬਿਦਹਿ ਸਾਕੀ ਆਜਾ ਮਸਬਜੇ ਮ
ਗਾ ਕਿਸਰ ਬਸਤ ਹਮ ਨਰੀ ਜਬ ਖੰਮਤੁ ਹਾ ॥ ਟੀਕਾ ਦੇਹੁ
ਖਈ ਯਾ ਪਾ ਨਾਲਾ ਸੁਖੇ ਦਾ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਜੁ ਦੇਵੈ ਗਾਤਾ ਸੀਰੀ ਜਮ
ਯਕਾ ਤੈਨੁ ਬਖਸ਼ ਸਾਂਗਾ ॥ ਬੇਲਹੁ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ॥ ੪੩ ॥

੯ ॥ ॥ ੫੯ ॥ ॥ ੨੦ ॥ ੨੦ ॥ ੨੦ ॥ ੨੦ ॥ ੨੦ ॥ ੨੦ ॥
੧੬ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ॥ ਹਿਕਾਯ
ਤਦ ਸਦੀ ਚਲੀ ॥ ਗਫੂਰੇ ਗੁਨ ਹਬਖਸ਼ ਸਗਾ ਫਲ ਕੁਸਮਤਾ ॥
ਜਹਾਂ ਗਾਤੁ ਬਸਤੁ ਏਈ ਬਿਦਬਸਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਬਖਸ਼ ਸਵਾਲਾਹੇ
ਐ ਗਾਣੇ ਤੇ ਗਾਫਲ ਦੇ ਨਾਮ ਕਰ ਨਵਾਲਾਹੇ ॥ ਤੇ ਜਹਾਨ ਦੇ ਬਿਦਬ

ਸਤਬਨਦਾਹੈ॥ ਸੇਵਾਹਿਗੁਰੂਜੇਐਸਾਹੈ॥ ੧॥ ਨਪਿਸਰੇਨਮਾਦਰ
 ਬਿਰਾਦਰਪਦਰ॥ ਨਦਾਮਾਦਦੁਸਮਨਨਯਹੋਦਿਗਰ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਨਾਪੁਤ੍ਰਹੀਨਮਾਤਾਹੀਨਭਾਈਹੀਨਪਿਤਾਹੀ॥ ਨਜੁਵਾਈਹੀਨਵੇ
 ਰੀਹੀਨੀਮਿਤ੍ਰਹੀ॥ ਦੂਸਰਾਕੋਈਨਹੀਵਾਹਿਗੁਰੂਬਿਨਾ॥ ੨॥ ਸੁਨੀਦਮ
 ਸੁਖਨਰਾਸਾਹਿਮਾਯੀਦਰ॥ ਕਿਰੋਸਨਦਿਲੇਨਾਮਬੁਰਦਸਜੁਬਾ॥
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੁਨਿਆਹੈਸੁਖਨਮਾਯੀਦਰਦਾਜੇਪਾਤਿਸਾਹੁਹੈ॥ ਰੋਸਨ
 ਦਿਲਪਾਤਿਸਾਹਦਾਨਾਮਸੀ॥ ੩॥ ਜਿਨਾਮਸਵਜੀਰਾਸਤੁਸਾਹਿ
 ਬਸਊਰਾ॥ ਕਿਸਾਹਿਬਦਿਮਾਗਾਸਤੁਜਾਹਰਜਹੂਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰੋਸਨਦਿਲਦਾਜੇਵਜੀਰਸੀ॥ ਤਿਸਦਾਨਾਉਸਾਹਿਬ

ਸੁਭਿਰਸੀ॥ ਜੇਸਾਹਿਬੁਸੀਬੁਧਦਾ॥ ਜਗਤਾਵਿਚਿ॥ ੪॥ ॥ ਕਿਪਿਸੇ ੧੦੭
ਅਜਬੁਦੈਸਨਜਿਮੀਗ॥ ਕਿਹਸਨਲਜਮਾਲਾਸਤਸਾਹਿਬ
ਅਮੀਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹਦਾਜੇਬੇਦਾਥਾਤਿਸਦਾਨਉਰੇਸ
ਨਜਮੀਗਸੀ॥ ਰੂਪਦਾਸੁਦਸੀਤਿਅਮੀਗਦਾਭੀਪਾਤਿਸਾਹੁਸੀ॥ ੫
॥ ॥ ਕਿਹੋਸਨਦਿਲੇਸਾਹਿਭਨਾਮਬੁਦਾ॥ ਅਦੁਗਜਿਮਰਦੀਬਹਾਦੁਰ
ਦੁਦੁਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰੇਸਨਦਿਲਪਾਤਿਸਾਹਦਾਨਾਮਸੀ॥ ਸੁਰਤ
ਦਸੇਦੈਗੀਆਦਾਪ੍ਰੀਤਿਆਵਦਾਥਾਬਾਹਰ॥ ੬॥ ॥ ਵਜੀਰੇਖਕੇਬੀ
ਦਜੇਹੋਸਮੀਦਾ॥ ਰਯਤਨਿਦਾਜਾਸਤਦੁਸਮਨਗਜੀਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
॥ ਵਜੀਰੇਜੇਥਾਸੇਬਡੀਹੋਸਦਾਲਾਸੀ॥ ਗਰੀਬਾਦੀਪਾਲਨਕ

ਰੇ ਤੇ ਦੁਸ ਮਨੁ ਗਾਲਣਾ ਅੰਮੇ ਸਾਵਨੀ ਰਥਾ ॥ ੧ ॥ ਦੁਜਾ ਦੁਖ ਤਰੇ
 ਹਸਤੈ ਸਨਚੰਗਾ ॥ ਰਿਨਾ ਮੇ ਅਜਾ ਬੂਦੈ ਸਨਦਿ ਮਾਗਾ ॥ ੨ ॥ ਟੀ
 ਕਾ ॥ ੧ ॥ ਦੁਜੀ ਰਦੇ ਪਹੁ ਜੇ ਬੇਟੀ ਸੀ ਸੇ ਜਹਾਨ ਦੀ ਦੀਵਾ ਸੀ ॥ ਨਾਮ ਉਸ
 ਦੋਰੇ ਸਨਦਿ ਮਾਗਾ ਸੀ ॥ ੨ ॥ ਬਾਮਕਤ ਬਸ ਪੁਰਦੈ ਦਹਰਦੇ ਤਿਛਲ
 ॥ ਕਿਤਿ ਛਲ ਸਬ ਸੇਰੇ ਜਗ ਸਤੀ ਦੀ ਖਿਜਲਾ ॥ ੩ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ੧ ॥ ਮੀ
 ਤਾ ਵਿਚਿ ਮੈ ਪੇਸੁ ਰੇ ਦੇਸੁ ਰੂਰੇ ॥ ਲੜਕੇ ਬਹੁਤੇ ਪੜਨਾ ॥ ਮੁਲਾਂ ਦੇ
 ਪਾਸੇ ਰੇ ਜਪੜਨਾ ॥ ੪ ॥ ਨਿਸ ਸਤਿ ਦਰਨਾ ਇੰਮੈ ਲਾਇ ਰੂਮਾ ॥ ਕਿਦਿ
 ਰਮ ਸਬ ਬਖਸੀ ਦਾ ਅਮਰ ਜਬੂਮਾ ॥ ਬੈਠੈ ਸਨਿ ਸਿਆਣੇ ਮਲਵਦ
 ਰੂਮਦੁ ਸੈ ਬਾਤਿ ਸਦੇ ਪਾਸਾ ॥ ਧਨ ਭੀ ਤੇ ਪਰਤੀ ਭੀ ਬਹੁਤ ਬਖਸੀ ॥
 ॥ ਟੀਕਾ ॥

ਸਨੁ॥ ੧੦॥ ॥ ਨਿਸਸਤੰਦਰਗੰਜਾਇਤਿਫਲੇਬਸੇ॥ ਬੁਖਾਂਦੇਸੁਖਨਾ ੧੦੮
 ਜਕਿਤਾਬਹਰਿਕਸੇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬੈਠੇਭੈਨਿਵਿਚਿਜਾਗਦੇਲੜਕੇ
 ਬਹੁਤਪੜਨ॥ ਹਰਕਿਤਾਬਾਸੁਖਨਾ॥ ੧੧॥ ਬਗਲਾਹਿਰਆਰੰਦ
 ਹਰਯਕਕਿਤਾਬਾ॥ ਜਿਤੋਰੇਤਾਜੀਜੀਲਵਜੇਅਦਾਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਬਗਲਾਹਿਚਿਕਿਤਾਬਾਲੇ॥ ਆਵਲਾਤੁਭਿਰੇਤਾਜੀਲਾਅਦਾ
 ਬਾਇਹਕਿਤਾਬਾਪੜਨ॥ ੧੨॥ ਦੁਮਕਤਬਕੁਨੀਦਹਫਤਾਜਸੁ
 ਬਾ॥ ਯਕੇਮਰਦਬੁਖਾਦੰਦਦੀਗਰਜਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮਸੀਤਾਹਿ
 ਚਿਤਿਕਪਾਸੇਲੜਕੇਪੜਨਿ॥ ਚਿਕਬੀਨੇਲੜਕੀਆਪੜਨਿ॥
 ੧੩॥ ਕਿਤਿਫਲਾਂਬੁਖਾਦੰਦਮੁਲਾਂਪੁਸਮਾ॥ ਜਨਗਾਬੁਖਾਠੰਦਜ

ਮੇਰੀਆਵੇਤੋਸੋਪੜਨਾ॥

ਨੇ ⁺ਫਾਂ ^ੜਲਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਲੜਕਿਆਨੁ ਮਲਵਾਟਾ ਪੜਾਏ॥ ਤੇਲ
 ਝੜਕੀਆਨੁ ਮਲਵਾਟੇ ਪੜਾਏ॥ ੧੪॥ ਵਜਾਂਦਰ ਮਿਆ ਬੂਰਾ ਦਿਵ
 ਰਾਜੀ॥ ਯਕੇ ਜਾਂਤਰ ਫੁਬੁਦ ਯਕੇ ਤਰ ਫੁਈ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਓਨਾ
 ਵਿਚਿ ਇਕ ਕੀ ਪਸੀ॥ ਇਕ ਤਰ ਫੁਲ ਝੜਕੀਆ ਪੜਨਿ ਇਕ ਬੀਨੇ ਲਾੜ
 ਕੇ ਪੜਨ॥ ੧੫॥ ਸਬ ਕਬੂਰ ਦਹਰੇ ਜਿਯ ਕਹਰੁ ਹੁਨਾ॥ ਇਲਮ ਕ
 ਸਮਕ ਸਕਰ ਦਬਾਯ ਕਰਿ ਗਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੀਬਾ ਪੜਨਿ ਦੋਵੇਲ
 ਝੜਕੀਆ ਤੇਲ ਝੜਕੇ ਹਰ ਵਿਦਿਆਦਾ॥ ਤੇ ਵਿਦਿਆਦੀ ਚਰਚਾ
 ਕਰਨ ਆਪਸਾ ਵਿਚਿ॥ ੧੬॥ ਸੁਖ ਨਹਰ ਯਕੇ ਗਾਂਦਹਰ ਯਕੇ ਕਿਤਾਬ
 ਜੁਬਾਂ ਫੁਰਸਾ ਅਰਬੀ ਬੋਗੇ ਯਦ ਜਵਾਬ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੁਖ ਨਹ

ਲਾਵਟਾਹਰਕਿਸੇਨੁਕਿਤਾਬਦਾ॥ ਫਾਗਸੀਅਰਬੀਜਬਾਬਕਰਨ १੦੯
ਹਰਕਿਸੇਨੁ॥ ੧੧॥ ॥ ਇਲਾਮੰਸੁਖਨਰਦਬਾਯਕਾਦਿਗਾਗਾਨਿਕਾਂ
ਮਲਾਜਿਜਾਧੁਲਜਿਨਾਦਰਸਿਅਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਿਦਿਆਦਾਸੁ
ਖਨਾਇਕਦੁਸਰੇਨਾਲਕਰਨ॥ ਇਕਬਡੇਪਹਿਹੁਏਯੈ॥ ਹਰਿਵਿਦਿਆ
ਵਿਚਿਕਾਮਲਾ॥ ਇਕਸਭਨਾਬੇਚੰਗੋਪਹਿਹੁਏ॥ ੧੨॥ ॥ ਕਿਸਮਸੇਰ
ਇਲਾਮੇਅਭਿਬਰਕਸੀਦਾ॥ ਬਹਾਰੇਨੁਆਨੀਬਹਾਰੇਰਸੀਦਾ॥ ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੁਲਵਾਹਰਿਵਿਦਿਉਪਰੇਖਿਚਕਫੀ॥ ਬਹਾਰੇਹਾਨੁਆ
ਨਪਹੁਚੀ॥ ੧੩॥ ॥ ਬਹਾਰਸੰਦਰਾਂਮਦਗੁਲੇਬੇਸਤਾਂ॥ ਬਚੁਬਸਦ
ਦਰਾਅਮਦਸਹੇਚੀਸਤਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਹਾਰਵਿਚਿਅਾਇ

ਗੰਨ ਦਾ ਪਤਾ ਸਾਹੁੰ ਨੂੰ ਬਸਾਵਿਚ ਅਪਾਇਆ

ਆਦਿਕ ਨਿਨਾਦਾ॥ ਜੈਸੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਫਲ ਹੋਤੁ ਜੈ ਬਸਵਿਨ੍ਹਾਇਆ॥
੨੦॥ ਬਰਖ ਸਾਜੀ ਦਰਆ ਮਦ ਸਹਨ ਸਾਹ ਚੀਨਾ ਬਖੁਬੀ ਦਰ
ਮਦ ਤੇ ਨਾਜਨੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚਮਕਣ ਅੰਦਰ ਆਈ ਜੈਸੇ ਸੁ
ਰਜ ਚਮਕਣ ਹੋ॥ ਖੁਬੀ ਵਿਚਿ ਆਈ ਬੇਟੀ ਵਜੀਰਦੀ॥ ੨੧॥ ਬ
ਖੁਬੀ ਦਰਾਂ ਮਦ ਗੁਲੇ ਬੇਸਤਾ॥ ਬਾਏ ਸਾਜੀ ਦਰਆ ਮਦ ਵਿਲੇ
ਵੇਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਡਿਆਈ ਵਿਚਿ ਆਈ ਜੈਸੇ ਬਾਗ ਵਿ
ਚ ਫੁਲ ਹੋਤਾ ਹੋ॥ ਏਸੇ ਵਿਚਿ ਆਇਆ ਦਿਕ ਮਿਤਾ ਚਾਗੀ ਵਿਚ
ਆਇਆ॥ ੨੨॥ ਜਿਦੇ ਵਾਹ ਜੈ ਅੰਦਰੂ ਮੁਸਹ ਸਤਾ ਜੁਦੇ ਵਾਹ
ਹਮ ਚੂੰ ਸੁਰਾਖ ਗਾਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮਸੀਤ ਦੀ ਕੰਧ ਵਿਚ ਇਕ

ਚੁਹਾਰਹਿਦਾਸੀ॥ ਓਸਚੁਹੇਨੇਦੁਸਲੁਖੁਚਾਇਕੀਤੀ॥ ੨੩॥ ਬ ੧੧੦

ਦੀਵੇਅਜਾਅੰਦਰੁਹਰਦੁਤਨਾਚਰਗੋਜਗਾਅਫਤਾਬੇਯਮਨਾ॥

॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਓਸਕੀਪਦੇਛੁਕਵਿਚੇਵਜੀਰਦੀਬੇਟੀਨੂਵੇਖੁਆ॥ ਜ

ਹਨਦਾਦੀਵਹੈਤੇਯਮਨਦੇਸੁਰਜਹੈਦੇਵੇ॥ ੨੪॥ ਚੁਨਾਇਸਕਾ

ਵੇਖਤਹਰੇਨਿਹਾਂ॥ ਕਿਇਲਮਸਰਵਦਦਸਤੁਅਜਜਗਾ॥ ॥ ਟੀ

ਕਾ॥ ॥ ਅੇਸੇਇਸਕਸੇਪਰਤੇਦੇਵੇਜੇਇਲਮਭੀਚਲਿਗਾਇਆ॥ ੨੫॥ ਚੁਨਾਹਰਦੁਆਵੇਖਤਬਾਹਮ

ਤੇਹੇਸਕੁੀਚਲਿਗਾਇਆ॥ ੨੫॥ ਚੁਨਾਹਰਦੁਆਵੇਖਤਬਾਹਮ

ਰਗੇਬਾ॥ ਕਿਅਜਦੁਸਤਇਨਰਫਤਾਅਜਪਾਰਕੇਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥

ਅੇਸੇਦੇਵੇਆਸਕਹੋਏਨਾਨਾਇਕਦੂਜੇਦੇ॥ ਹਥਾਸੇਜੈਸੇਵਾਗਦੂ

ਗੋਜਾਤੀ ਆਹੈਂ ਤੇ ਪੈਰਾ ਸੇਰ ਕਾ ਬਦੂਰਿ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤੈ ਸੇ ਬਿਰੇ
ਸੋਇ ਗਇ ॥ ੨੬ ॥ ਅਬਿ ਪੁਰਸੀ ਦਹਰੇ ਕਿਏ ਨੇਕ ਬੇਇ ॥ ਕਿ
ਏ ਆਫਤਾ ਬੇਜਹਾਂ ਮਾਹਰੇਇ ॥ ੨੭ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪੁਛਿ ਆਇਹ
ਬੇ ਮਲਵਾਈ ਤੇ ਮਲਵਾਣੇ ॥ ਕਿਏ ਜਹਾਨ ਦੇ ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਮਾ ॥
੨੮ ॥ ਕਿਹਾ ਲਗੁ ਜਰਦ ਬਾਹਰ ਦੁਤਨਾ ॥ ਅਬਿ ਪੁਰਸੀ ਦਾ ਅਖਵੈ
ਦਾ ਅਖਵੈ ਦਜਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੁਸਾਡਾ ਦੁਹਾਵਾ ਕੀਹਾ ਲਗੁ
ਜਰਦਾ ਹੈ ॥ ਮਲਵਾਣੇ ਪੁਛਿ ਆਹੈ ਸਨਜ ਮੀਰੋ ਤੇ ਤੇ ਮਲਵਾ
ਣੀ ਪੁਛਿ ਆਹੈ ਸਨਦਿ ਮਾਗਤੋ ॥ ੨੯ ॥ ਚਰਾਗੇ ਫੁਲਕ ਆਫ
ਤਾ ਬੇਜਹਾਂ ॥ ਚਰਾਲਾ ਗੀਗ ਸਤਵ ਸੋਹੇ ਚੁਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥

੨੨੨

ਮੇਵਜੀਰਦੀਬੇਟੀਤੂਅਕਾਸਦੀਦੀਵਾਹੈ॥ ਤੇਜਹਾਨਦੀਸੂਰਜਹੈ
 ਕਿਸਵਾਸਤੇਤੂਮਾੜੀਹੋਈਹੈ॥ ੨੯॥ ਚਿਅਜਾਹਗਾਸਤੀਬੁਰੋਜਾ
 ਨਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੂੰਆਪਣਾਦੁਖਕਹੁਮੇਰੀਜਾਨਾਤੂੰਮਾੜੀਕਿਸ
 ਵਾਸਤੇਹੈਮੇਰੀਜਾਨਾ॥ ॥ ੩੦॥ ਅਜਾਹਸਬੁਰੋਤਾਇਲਾਜੇਕੁਨਮਾ॥
 ਕਿਮਰਜੇਸੁਮਾਰਾਖਿਹਾਜੇਕੁਨਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ਜੇਤਾਆਪਣਾਦੁਖ
 ਕਹੈਮੇਰੇਤਾਈਤਾਮੇਤੇਰਾਇਲਾਜਕਰਾਂ॥ ਰੋਗਤੁਮਾਰਾਦੂਰਿਕ
 ਰਾ॥ ੩੧॥ ਸੁਨੀਦੀਸੁਖਨਹਾਨਦਾਦਸਜਵਾਬਾ॥ ਫਿਰੇਬੁਰਦੁਹਰ
 ਦੇਤਨੇਇਸਕਤਾਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੁਨਕੇਏਸਬਚਨੁਨਾਇਤੇ
 ਸੁਜਵਾਬਾਹੇਠਸਿਰਥੇਗਏਦੇਵੈਹੀਓਤਾਹਾਨਕੀਤੋਨੇ॥ ੩੨॥

ਉਪਰਿ

ਚੁਗੁਜਗੀਦਬਰਵੈਦੁਸੇਚਾਰੇਜਾ॥ ਬਿਰਾਮਦਜਿਤਨਹਰਿਦੁਗੋਈ
ਫੋਰੇਜਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾਗੁਜਰੇਉਨਨੂਦੇਤ੍ਰੇਦਿਹਾਵੇ॥ ਸਾਰੇਜਗ
ਤੁਵਿਚਿਪਸਿਪਥਾਹਰਗਲਾਈ॥ ३੩॥ ਬੋਰੇਦੁਗਾਸਤੰਦ
ਤਿਫਲੀਗੁਬਾਗ॥ ਕਿਮਿਹਰਸਮੁਬਰਾਦੁਰਦੁਰੈਨੈਬਹਾਗ॥ ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਉਪਰਸੇਦੁਗੋਈਅਵਸਥਾਬਾਲਕਦੀ॥ ਸੁਰਜਕੀਨਿ
ਆਈਨੈਬਹਾਰਦੀਅਵਸਥਾਆਈ॥ ਦੁਜਾਫਾਜਲੇਬੂਦੁਖਤ
ਰਯਕੇਸਾ॥ ਕਿਸੁਰਤਜਮਾਲਾਸਤਦਾਨਸਬਸੇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
ਓਹੁਜੇਮਲਵਾਣਾਥਾਤਿਸਦੀਇਕਬੇਟੀਸੀ॥ ਰੂਪਉਸਦਾਸੁੰਦ
ਰਥਾਬੁਧਿਉਸਦੀਬਡੀਸੀ॥ ३੪॥ ਸਾਨਾਸੀਦਓਗਾਜਿਹਾਲਤ

੨੧ ॥ ਬਗੁ ਫਤਸਦਰੀ ਖਿਲਵਤਸਮੁਸਜੁਬਾਨ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜਾ ੧੧੨
ਤੀਰਸੁਭਿਨਦੀਹਕੀਕਤਾ ਤੇਪੁਛਿਓਸੁਇਕਤਬੈਠਕੇਮਠੀਜੁ
ਬਾਨਿਨਾਲਿ ॥ ੩੬ ॥ ਰਿਏਸਰਵਕਦੇਮਾਹਰੇਸੀਮਤਨਾ ਚਗੇ
ਫਲਕਾ ਫਤਬੇਯਮਨ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਰਿਏਵਜੀਹਦੀਬੇਟੀਏ
ਚੰਦਮੁਖੀਸਰੂਦੇਕਦਵਾਲੀ ਚਾਂਦੀਵਤਾ ॥ ਅਕਾਸਦੀਦੀਵਾਯਮਨ
ਦੀਸੁਰਜਾ ॥ ੩੭ ॥ ਜੁਦਾਈਮਰਾਅਜੁਤੁਗਕਤਗਹੇਸਤਾ ਬਦੀਦ
ਨਦਕਾਲਬਗੁ ਫਤਗਯਕੇਸ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪੜਦਾਮੇਗਤੇਗ
ਕਤਗਹੁਤੀਨਹੀ ॥ ਵੇਖਵੇਸੇਦੇਸਗੀਰਹੈਨਿ ॥ ਜਿੰਦਇਕਹੈਮੇਗੀਤੇ
ਹੀ ॥ ੩੮ ॥ ਬਮਨਹਾਲੇਗੇਤਾਜਿਗੁਜਰਦਤੁਗ ॥ ਕਿਸੇਜਦਹਮਹ

ਤੇਵ

ਜਾਨ ਨਿਗਰੇ ਮਰਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਰੋਗਾ ਆਪਣਾ ਆਖਤੇ
ਰੇ ਨਾਲ ਕੀ ਗੁਜਰਦੀ ਹੈ ॥ ਏ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਦਿਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਿ ॥ ੩੯ ॥ ਕਿ ਪਿ
ਨਹਾ ਸੁਖ ਨ ਕਰਦਾ ਜਾਗਾ ਖਤਾ ਸਤਾ ॥ ਅਮੀਰ ਨ ਦੁਜ ਦੀ ਵਜੀਰਾ ਖ
ਤਾ ਸਤਾ ॥ ੪੦ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਅਮੀਰ ਨ ਦੁਜ ਦੀ ਵਜੀਰਾ ਖ
ਰਜੈ ਸੇ ਵਜੀਰ ਥੋਰੇ ਹੀ ਕਰੇ ਤਾ ਅੰਗ ਟੋਰੇ ਦਾਹੇ ॥ ੪੦ ॥ ਕਿ ਦੀ ਗਰਬ
ਗੇ ਇਮ ਮਰਾਗਾ ਸਤਗੋ ॥ ਕਿ ਇੰ ਪੁਨ ਨਿਗਰੇ ਮਰਾ ਤੇ ਬਿਸੇ ॥ ਟੀਕਾ ॥
॥ ਦੂਜੀ ਵਰਗ ਹਿੰ ਸੁ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਸਚੁ ਕਹੇ ॥ ਜੇ ਏ ਲੋਹੁ ਨਿਗਰਦਾ
ਮੇਰਾ ਤੂੰ ਪੇਸ਼ਿ ॥ ਅੰਦਰ ਦੀ ਬਾਤ ਕਹੇ ॥ ੪੧ ॥ ਸੁਖ ਨ ਦੁਜ ਦਗੀ ਕਰ
ਦਾ ਜਾਗਾ ਖਤਾ ਸਤਾ ॥ ਅਗਰਾ ਸਤਗੋ ਏ ਤੁਬਰ ਮਨ ਰਵਾ ਸਤਾ ॥

ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਚਨ ਦਾ ਛਪਾਵਟਾ ਮਿਤ੍ਰ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਹੈ॥ ਸਚੁ ਆਖਦਾ १੧੩
ਚੰਗਾ ਹੈ॥ ਤੇਰਾ ਹੀ ਦਾ ਹੈ ਮਿਤ੍ਰ ਅਗੇ ਸਚੁ॥ ੪੩॥ ਸੁਖ ਨ ਗੁਣ ਤੇ
ਰਸੁ ਗੁਣ ਤੇ ਨ ਪੁਸਤਾ ਅਸਤਾ॥ ਕਿਹ ਕਛੁ ਗੋਲਾ ਮਰੁ ਸਾਫੀ ਦਿਲ
ਅਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਚਨ ਸਚ ਦਾ ਚੰਗਾ ਹੈ॥ ਸਚੁ ਕਹੀਏ ਦਿਲ
ਸਾਫੀ ਨਾਲ॥ ੪੩॥ ਬਸੇ ਬਾਹੁ ਗੁਣ ਤੇ ਨ ਜਵਾਬ ਚਿਨ ਦਾ ਦਾ ਜਵਾਬੇ
ਜੁਬਾਨੁ ਸੁਖ ਨ ਸੀਰੀ ਕੁਸਾਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮਲਵਾਟੇ ਦੀ ਬੇਟੀ ਬਹੁ
ਤੀਵਰੀ ਕਹੀਆ॥ ਪਰ ਜੁਬਾ ਬਤੀ ਨਾ ਚਿਸ ਦਿਤਾ॥ ਜੁਬਾਨ ਬੀ ਬਚ
ਨ ਮੀਠੀ ਬੋਲੇ॥ ੪੪॥ ਯਕੇ ਮਜਲਸਾ ਆਸਤ ਬਾਰੇ ਦਸਾ॥ ਕਿਹ
ਮਹਾਸਤ ਸੁਦ ਮਜਲਸੇ ਚਿਤੁ ਮਾਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਕ ਮਜਲਸ

ਅਗਸਤਪਿਆਲੇਰਾਗਮੇਕੀਤੀ॥ ਸਭੁਮਸਤਹੇਏਸਾਗੀਸਭੁਚ
ਇਮਸਤਕੀਤੀ॥ ੪੫॥ ਬਕੈਫਸਹਮਹਮਚੁਆਵੇਖਤਿਦਾ॥ ਕਿਜ
ਖਮੇਨਿਗਰਬਾਜਬਾਰੇਖਤਿਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕੇਫਨਲਮਸਤਹੇ
ਇਕੇਅੰਦਰਦੀਬਾਤਬਾਯਕਫੀ॥ ੪੬॥ ਸੁਖਨਬਾਜੁਬਾਂਹਰਚੁ
ਗੇਯਦਤਮਾਮਾਨੋਗੇਯਦਬਜੁਜਸੁਖਨਮਹਬੁਬਨਾਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ
॥ ਅੰਦਰਦੀਬਾਤਜੁਬਾਨਤੀਬਾਹਰਾਈ॥ ਬਿਨੋਰੇਸੁਨਜਮੀਰ
ਤੇਐਰਬਾਤਦੁਜੀਰਦੀਬੇਟੀਨਾਅੰਦੀ॥ ਤੇਪਾਤਸਾਹਦੇਬੇਟੇਦੁਜੀਰ
ਦੀਬੇਟੀਥੀਬਿਨਾਐਰਬਾਤਨਾਅੰਦੀ॥ ੪੭॥ ਦਿਗਰਮਸਲਸ
ਅਗਸਤਬਾਰੇਦੀਗਾਜਵਾਂਨਸਾਇਸਤਹੇਖੁਬਰੀਗਾ॥ ॥ ਟੀ

ਕਾ॥ ॥ ਵੁਜੇਮਜਲਸਾਅਗਸਤਕੀਤੀਪਿਅਲੇਗਗਨਲਾਜੁ ॥ ੧੧੪ ॥
ਅਨਚੰਗੇਪੁਬਰੰਗਵਾਲੇ॥ ੪੨॥ ॥ ਹਮਹਮਸਤਖੇਸੁਦਹਮਹਪੁਬ
ਮਸਤਾ॥ ਇਨਾਨੇਫਜੀਲਤਬਰੂਸੁਦਨਿਦਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਤ੍ਰੇ
ਮਸਤਹੇਇਕੁਲੀਤਰਨਲਾਵਾਗਾਜੇਵਡਿਅਾਈਈਅਹੈਸਨਿ
ਸੇਹਥਾਸੇਚਾ^{ਅੰ}ਲੈਗਾਈਆ॥ ੪੩॥ ॥ ਹਰਕੇਕਿਆਜਾਇਲਸੁਖੇ
ਬਿਗੰਦਾ॥ ਕਿਆਜਬੇਪੁਦੀਨਾਮਹਰਦੇਬਿਖਾਵਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸ
ਕੁਕਿਸੇਨੁਵਿਦਿਆਸੇਬਚਨਕਰੇ॥ ਮਸਤਹੇਏਨਾਮਦੁਹਾਰਦਸ
ਨਾ॥ ੪੦॥ ॥ ਚੁਇਲੋਮੇਫਜੀਲਤਫਗਮੇਸਗਸਤਾ॥ ਬੁਖਾਦੰਦਬਾ
ਯਕਦਿਗਰਨਾਮਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਏਏਸੇਵਿਦਿਆਦੀਵਡਿਅ

ਬਤ

ਵਿਸਰਿਗਈ॥ ਸਦਣਪਏਇਕਦੂਜੇਨੁਮਸਤਹੇਇਕੋ॥ ੫੧॥
ਗੰਕਸਾਦੇਗੀਨਹਏਹਸਤਦੇਸਤਾ॥ ਜੁਬਾਂਖੁਦਿਰੁਸਾਧਿਦਹਾਜ
ਨਾਮਭਸੂਆਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਿਸਕਿਸੇਨੁਖੁਗਤਨੀਮਿਤ੍ਰਮਿਥਦਹੇ॥
ਤਾਜੁਬਾਨਆਪਣੀਸੁਭਕਹਦਹੇ॥ ੫੨॥ ਸੁਨਾਸਿੰਦਕਿਏਗੁਬ
ਸੁਖਨਆਸਕਾਅਸਤਾ॥ ਬਗੁਫਤਨਹੁਮਾਂਯੁਸੁਬਕਤਨਖਸਾਅ
ਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮਥਵਾਟੇਟੀਬੇਟੀਪਛਾਤਾਜੇਏਹਾਅਸ
ਕਹੈਨਿ॥ ਏਨਾਦੇਕਹਟੇਸੇਸੁੰਦਰਤਨਵਾਲੇਜੇਹੈਨਿਸੇਜਾਣਤੀਭ
ਈ॥ ੫੪॥ ਕਿਅਜਕਏਸਕਾਅਜਮੁਸਕਾਅਜਖਮਗਧੀ॥ ਕਿ
ਪਨਾਨਮਾਂਦਸਤਾਅਮਦਬਹੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਸਕਾਮੁਸ

ਕਤੇ ਸਗ ਬਤੇ ਖੁੰਨ ਚਾਰੇ ਛਪੀ ਆਨਹੀ ਰਹੀ ਆ ਜਦ ਕਰ ੧੧੫
ਬਾਹਰ ਆਵਦੀ ਆਇ ਨਿਭਾਵੇ ਛਪ ਕੈ ਕਰੇ ॥ ੪੫ ॥ ਬਸਗ ਅੰਦ
ਰੀ ਗਾਸਤ ਸਾਹੇ ਰਤ ਕਸੀ ਦਾ ॥ ਕਿਓ ਇਸਾ ਹਜਾ ਦੇ ਵਦੁਖਤ ਰਵਜੀਗਾ ॥
॥ ਟੀਕਾ ॥ ਸਾਹੇ ਸਾਹਿਗ ਵਿਚਿ ਬਾਤ ਪਾਸਿ ਧਰੇਈ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹ ਦਾ
ਟਾਤੇ ਵਜੀਗਦੀ ਬੇਈ ਏਨਾ ਦੀ ਪੀਤਾ ਆਪ ਸਾਵਿਚਿ ਰੇ ॥ ੪੫ ॥ ਸੁ
ਨੀਦਈ ਸੁਖਨ ਸਾਹਿਦੁ ਕਿਸਤੀ ਬੁਖਾ ਦਾ ॥ ਜੁਦ ਬਰਜੁਦਾਹ
ਹਿਦੁ ਕਿਸਤੀ ਨਿਸਾਂ ਦਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸੁਨਕੈ ਏ ਸੁਖਨ ਪਾਤਸਾਹ
ਨੇ ਦੇ ਬੇੜੀ ਆਸਦਵਾ ॥ ਆਵੇ ਬੇਵਖੇ ਬੇੜੀ ਆਉ ਪਰਦੇ ਨੇ ਬੇ
ਠਾਏ ॥ ੪੬ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਚਿਰਾ ਬਦੀ ॥ ਅਜੀਮਾ ॥ ਦੁਕਿਸਤੀ

ਕੇਜਾਸੁਦਹਮਉਜਬੀਮੁੰ[†]ਦੁਹਾਨੁਜੁਦਾਜੁਦਾਕਰਿਕੈਬਡੇਦਗੀ
 ਆਉਵਿਚਿਲੁਕਾਇਆ[†]ਦੇਵੇਬੇਡੀਆਇਕਠੀਆਹੋਈਆ
 ਲਹਨਲਾ॥ ੫੭॥ ਦੁਕਿਸਤੀਯਕੇਗਸਤੁਕਮੇਅਲਾਹਿ॥ ਬ
 ਯਕਜਾਦਗੰਮਦਹੁਮਾਂਸਮਸਮਾਹ॥ ੧੮੧॥ ਟੀਕਾ॥ ਯੇਵੇਬੇਡੀਆਇ
 ਕਠੀਆਹੋਈਆਹੁਕਮਵਾਹਗੁਰੂਦੇਸੇ॥ ਇਕਤੋਲਹਿਕੇਇਕਟੇ
 ਰੇਇਥੈਠੇ॥ ਜੈਸੇਚੰਦਮਾਤੇਸੂਰਜਮਾਨੇਇਕਠੇਹੋਏਨਿ॥ ੫੮॥ ਬੁ
 ਥੀਕੁਦਰਤੇਕਿਰਗਾਰੇਅਲਾਹ॥ ਦੁਤਨਗਯਕੇਕਰਦਾਅਜਹੁਕ
 ਮਸਾਹ॥ ੧੮੨॥ ਟੀਕਾ॥ ਦਿਖਕੁਦਰਤਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀਦਿਹਾਨੁਇਕਠ
 ਰਾਇਕੀਤਾ॥ ਵਾਹਗੁਰੂਆਪਬੇਪਰਵਾਹੁਏ॥ ੫੯॥ ਦੁਕਿਸ

ਤੀਦਗਾਮਬਕਜਾਤੁਤਨਾਚਰਗੋਅਰਬਾਅਫਤਬੇਯਮਨਾਮਸੀ
 ਰਾਮ॥ ਬੇੜੀਆਵੇਵੇਇਕਣੀਆਇਕਜਗਾਚੇਤੀਆਅਰ
 ਦੇਸਰੇਦੀਵਾਜੈਤੇਯਮਨਦੇਸੁਰਜਯੇ॥ ੬੦॥ ਬਿਰਫ ਤੰਦਕਿਸ
 ਤੀਬਦਰੀਆਇਗਾਗਾਬਮੋਜਾਦੀਪੁਦਬੁਬਗੇਬਹਾਗਾ
 ਟੀਕਾ॥ ਬੇੜੀਛੇਤੀਨਲਚਲੀਦਰੀਆਦੇਲਗਾਵਿਚੁੰਦਿ
 ਰੇਜੈਸੇਪੜਦਿਹਦਾਯੇ॥ ੬੧॥ ਯਕੇਅਜਦਗਾਬੁਦਾਅੰਜਨਿਸਮ
 ਤਾਬਖਰਦਨਦਗਾਮਦਵਜਕਰਦਗਾਸਤਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ਇਕ
 ਸਰਪਥਾਉਸਜਾਗਾਬੈਠਾਥਾਉਨਦੇਖਟਿਵਾਸਤੇਛੁਲਾਮਾਰ
 ਕੇਬੇੜੀਉਪਰਿਆਇਚਰਿਆ॥ ੬੨॥ ਦਿਗਧੇਸੁਤਰਬੁਦ

ਵਿਚਿਸਿ

ਕਹੇ ਬਲਾਇ।। ਦਸਤਸੁ ਸਤੁ ਕਰਦਾ ਅਜੁ ਕਮਸਾਹ॥॥ ਟੀਕਾ
 ॥ ਇਕ ਕਹਰੀ ਬਲਾਇ ਉਠੀ ਚਿਨ ਦੇਖਾ ਵੇਦੇ ਵਾਸਤੇ।। ਦੋਹਰੇ
 ਵਾਕੀਤਾ ਸਰਪ ਭੂਤਿ ਬਲਾਇ ਭੂ।। ਹੁਕਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇਸੇ॥॥ ੬੨
 ॥ ਮਿਯਾਰ ਫਤ ਸੁਦ ਕਿਸਤੀ ਏਹੁ ਦੁਰਸੂ।। ਬਨੇ ਸੇਵਾ ਮਾਨ ਦਾ ਅਜੇ
 ਮਾਹਮਸਤਾ॥॥ ਟੀਕਾ॥॥ ਬੇਵੀ ਵਿਚੇ ਪਿਸਕ ਗਈ ਦੋਹਾ ਦੇਹ
 ਥਾ ਵਿਚੇ।। ਸਰਪ ਨੇ ਜੇਤੰਗ ਮਾਰਿਆ ਚਿਨ ਸੇ ਮਸਤ ਹੋਇਆ॥॥
 ੬੩॥ ਗਾਹਿਫਤੀ ਦਰਬਾਰ ਬਦਸਤਾ ਅੰਦਰੀ।। ਬਬਖਸੀ ਦਰਬਾਰ ਨਖ
 ਰਟੀ ਦਬੂ॥॥ ਟੀਕਾ॥॥ ਬਲਾਇ ਨੇ ਪਕਹਿ ਆਸਰ ਪਨੀ।। ਹਥ ਦੇ
 ਵਿਚਾ ਚਿਹੁ ਵਜੀਰ ਦੀ ਬੇਟੀ ਤੇ ਪਾਤਿਸਾਹਾ ਦਾ ਛੁਟ ਗਇ।। ਚਿਨ ਦਾ
 ਬੇਟਾ

ਖੂੰਨ ਨਾਹੂਆ॥ ੬੫॥ ਚੁਨ ਜੀਗ ਸੁਦਾ ਅਜ ਦਹਾ ਬਾਬਲਾ॥ ਕਿ ਬੇਰੂ ੧੧੭
ਨਿਆਮ ਦਬ ਹੁਕਮੇ ਖੁਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅੰਮੇਸਾਜੁ ਪਹੂਆ ਸਰਪਦਾ
ਸਾਬ ਬਲਾਇ ਦੇ॥ ਦਿਚ ਦਰੀਆ ਊਦੇ ਗਰ ਕਹੇ ਬਾਹਰ ਨਾਏ
ਫੇਰਿ॥ ੬੬॥ ਚੁਨਾ ਮੈਜ ਖੇਜ ਦ ਜਿਦਰੀਆ ਅਜੀਮ॥ ਕਿਦੀ ਗਰ
ਨਦਾਨ ਤਜੁ ਜਯ ਕਰੀਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅੰਮੇਸੇਲ ਹਿਰ ਊਠੀਆ ਦ
ਰੀਆ ਊਦੀਆ ਬਡੀਆ॥ ਬਿਨ ਦਾਹਿਗੁਰੂ ਬੇਅੰਗ ਕੋਈ ਨ ਜਾਣੇ
ਨਹੀ ਦੁਖ ਜੇ ਓਨਾ ਨ ਲਹੇਇਆ ਹੈ॥ ੬੭॥ ਸਵੰਗਾ ਸਤ ਕਿਸਤੀ ਬਮੈਜੇ
ਬਲਾਇ॥ ਬਰਾਹੇ ਖਲਾਸੀ ਜਿਗਮਤ ਖੁਦਾਇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
ਰਵਾਨ ਹੋਈ ਬੇਰੀ ਲਹਰ ਕੇ ਸਾਥ॥ ਰਾਹ ਦੀ ਖਲਾਸੀ ਦਾਹਿਗੁਰੂ

ਨੇਉਨਾਨੁਦਿਤੀ॥ ੬੮॥ ਹਮਾਅਖਰਹਮਾਅਜਹੁਕਮਪਰ
ਦਰਦਗਾਗਾ॥ ਕਿਕਿਸਤੀਬਰਾਮਦਬਦਰੀਆਕਿਨਾਗਾ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਭੁਓਓੜਕੁਨੁਵਾਹਿਗੁਰੁਦੇਹੁਕਮਸੇਬੇੜੀਦਰੀਆ
ਉਦੇਕਿਨਾਰੇਆਇਲਗੀ॥ ੬੯॥ ਕਿਬੇਰੁੰਦਰਾਮਦਅੰਗਰ
ਦੁਤਨਾ॥ ਨਿਸ਼ਸਤਸੁਲਬੇਆਬਦਰੀਆਯਮਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
॥ ਫੇਕਿਬੇੜੀਤੇਉਤਰਕੇਦਰੀਆਉਦੇਕਿਨਾਰੇਦੇਵੇਆਇਬੇਠੇ॥
੭੦॥ ਬਰਾਮਦਯਕੇਸੇਰਦੀਦਨਸਿਤਾਬਾ॥ ਬਖੁਰਦਹਾਅਜੁ
ਹਰਦੁਤਨਾਕਬਾਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਝਲਾਵਿਚੇਸੇਰਦੇਖਕੇਓ
ਨਾਨੁਛੇਤੀਨਾਲਾਆਇਆ॥ ਓਨਾਦੇਹਾਦੇਖਾਵਦਵਾਸਤੇ॥

੧੧॥ ਜਿੰਦਗੀ ਆਬਗਾਮ ਦਾ ਜਿਮਗਰੇ ਅਜੀਮ॥ ਖੁਰਮ ਹਰ ਦੁਤਨ ੧੧੮

ਰਾਬ ਹੁਕਮੇ ਕਰੀਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦਗੀ ਆਉ ਸੇਵਰੁ ਮਛੁ ਆਇ

ਆਦੁ ਹਾਏ ਖਾਏ ਵਾਸਤੇ॥ ਦਾਹਿਗੁਰੂ ਸੇ ਹੁਕਮ ਸੇ ਆਇਆ॥ ੧੨

ਬਜਾਇ ਸਟਗਮ ਦਰੁ ਸੇਰੇ ਸਿਤਾਬਾ॥ ਗਜੰਦ ਸਾਹਮੀ ਬੁਰਖ ਬਰੇ ਦ

ਆਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਉਸ ਜਾਗ੍ਹੂ ਵਿਚਿ ਛੇਤੀ ਨ ਲਾ॥ ਛਾਬ ਮਾਰੀ

ਆਇਆ

ਰੀ ਦਗੀ ਆਉ ਦੇਵਿਚਾ॥ ੧੩॥ ਬਪੇਰੀ ਦਸਰ ਖਤਾ ਗਸਤ ਸੇਰਾ॥

ਬਦਹ ਨੇ ਦਿਗਰ ਦੁਸਮ ਨ ਦਿਲੇਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਓਨ ਦੋਹਾ ਸਿਰ

ਹੇਠ ਚਾਇ ਕੀਤਾ॥ ਸੇਰ ਓਨਾ ਬੇਖਤਾ ਗਇਆ॥ ਓਨ ਤੋਹ ਬਦ

ਇਅਗੇ ਸੇਰ ਮਛੁ ਓਨ ਦੇਖਾ ਵਟਨੁ ਮੁਹ ਪਸਾਰੀ ਆਇਆ ਬਾ॥

ਅਛਤਰ

ਮਛਦੇ ਮੁਹਿ ਵਿਚਿ ਸੇਰ ਜਾਇ ਪਾਇਆ ॥ ੧੪ ॥ ਬਗੀਝ ਮਕ
ਰ ਦਸਤ ਸਰਯ ਸਿਤਾ ਬਾ ॥ ਕਿ ਬੁਰਦ ਦਫ਼ਰ ਕਸੀ ਦਹ ਦਰਾ
ਬਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਮਛ ਮੁਹ ਵਿਚਿ ਸੇਰ ਨੂਲੈ ਕਰਿ ਸੁਹਦਰੀ ਆਉ
ਵਿਚਿ ਪਸੀਟ ਕੈ ਲੈ ਗਾਇਆ ॥ ੧੫ ॥ ਬੁਝੀ ਕੁਦਰਤੈ ਕਿਰਦ
ਗਹੇ ਜਗਾ ॥ ਕਿ ਟੀਗ ਬਾਖਸੀ ਦਰੁ ਸਤ ਸਾਜਾ ॥ ਟੀਕਾ
॥ ਵੇਖ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਏਨ ਦੇ ਤਾਈ ਰਖਿ ਆਹੈ ਸੁ ॥ ਤੇਉ
ਸਸੇਰ ਦੇ ਤਾਈ ਆਹਿ ਆਹੈ ਸੁ ॥ ੧੬ ॥ ਬਰਫ ਤੰਦਰੁ ਹਰ ਦੇ ਬ
ਹੁਕਮੇ ਆਮੀਰ ॥ ਜਕੇ ਸਾਹਜ ਦੇ ਦੁਖ ਤਰਵ ਜੀਰ ॥ ਟੀਕਾ
॥ ਹਿਵੈ ਭੋਭੁਰ ਪਾਇ ਦਾ ਹੁਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲਾ ॥ ਇਕ ਪਾਤਿਸਾ

ਗਤਕਾਲੀਹੋਈਐ। ਤੇ ਸੁਇਨੇਦੀਟੇਪੀਸਿਰਤੇਹੈ॥ ੮੦॥ ਬਦੀਦੀ
ਓਗਬੁਖਾਦੀਦਪੇਸਾ। ਬਗੁਫਤੀਦਕਿਏਸੇਰਾਅਜਾਦਕੇਸਾ॥ ॥ ਟੀ
ਕਾ॥ ॥ ਦੇਖਕੇਉਨਨੁਤੇਸਦਿਓਸੁ॥ ਪਾਤੁਸਾਹਨੇਕਹਿ॥ ਕਿਏਸੇਰ
ਅਜਾਦਮਰਦਾ॥ ੮੧॥ ਕਿਮੁਲਕੇਕਦਾਮੀਤੁਬਾਮਨਬੰਗੀ॥ ਤਿਨ
ਮੀਕਿਹਾਂਤੇਬਈਤਰਫੋਜੋ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕੇਹੁਪੁਲਖਖਸੇਆ
ਏਹੇਤੁਸੀਮਿਨੁਕੋਹੇ॥ ਨਾਮਤੇਰਾਕਿਆਹੈਤਰਫਕੇਹੁਜੀਸੇਆਏਹੇ
੮੨॥ ਦੁਗਰਨਹਮਰਾਤੇਨਗੋਈਚੁਰਾਸਤਾ॥ ਕਿਮੁਰਦਨਸਿਤਾ
ਬਾ॥ ਅਸਤਏਜਦਗਵਾਹਾਅਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਤੁਮੇ
ਰੇਤਾਈਸਚਨਕਹੇਗਾ॥ ਤਾਤੇਰਾਮਰਨਛੇਤੀਚੇਵੈਗਾ॥ ਸਾ

ਹਰਇਸਗਲਦਾਵਾਹਿਗੁਰੂਹੈ॥੨੩॥ਸੁਹਿਨਸਾਹੀਪਸਰੇਮਮਾ ੧੨੦

ਯੇਦਗਾਦੁਖਤਰਦੁਜੀਰਾਸਤਈਨਉਜੁਆਂ॥੨੪॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਮਾ

ਯੇਦਗਾਦਾਪਾਤਿਸਾਹਜੇਹੈਤਿਸਦਾਮੇਬੇਟਹੈ॥ਤੇਏਹੁਜੇਮੇਰੇਨਾਲ

ਹੈਸੇਵਜੀਰਦੀਬੇਟੀਹੈ॥੨੪॥ਹਕੀਕਤਬਗੁਫਤਸਜਿਪੇਸੀਨਹ

ਹਾਲਾਕਿਬਰਵੈਚੁਬੁਗਾਸਤਚੈਦੀਜਵਾਲਾ॥੨੫॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਰੇਸਨ

ਜਮੀਰਨੇਸਭਹਕੀਕਤਜੇਹੀਅਗੈਬੀਤੀਸੀ॥ਜੇਆਪਦੇਉਪਹਿ

ਬਡਾਦੁਖਗੁਜਰਿਆਬਾਸੇਸਭਕਹਿਓਸੁ॥੨੫॥ਬੀਮਹਰਸੁਦ

ਰਾਮਦਬਗੁਫਤਸਜੁਬਾਂ॥ਮਹਾਖਾਨਗਾਹੇਜਿਖੁਦਖਾਨਹਿਦਾਂ॥

ਟੀਕਾ॥ ॥ਪਾਤਿਸਾਹਿਦਇਆਵਿਚਿਆਇਆਤੇਬਚਨਕ

ਰੇਸਨਹਿਲ

ਤੇਸੁ। ਇਹੁ ਜੇ ਮੇਰਾ ਪਰਹੇਤੁ ਆਪਣਾ ਹੀ ਕਰਿ ਜਾਵੁ॥ ੮੬॥
 ਵਜਰਤੁ ਖੁਦ ਸਗਾ ਤੁਰਾ ਮੇ। ਇਹ ਮਾ। ਕੁਲ ਦੇ ਮੁਮਾਲ ਕਤੁ ਬਰ
 ਸਰ ਨਿਹ ਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਜੀਰੀ ਆਪਣੀ ਮੇ ਤੇ ਨੁਦੇ ਦਾਹ
 ਸਾਰੇ ਮੁਲਖ ਦੀ ਦੇ ਪੀਉ ਪਰ ਸਿਰ ਤੇ ਰੇਰ ਖਦਾਹਾ॥ ਮੇਸੇ ਮਾ
 ਖਿਓ ਸੁਤੇ ਵਜੀਰੀ ਚਾਇ ਦਿਤੀ॥ ਵਰੁ ਵਧਾਇ ਓਸੁ॥ ਸੁ
 ਫੁੰਜ ਮਗਰ ਲਾਇ ਦਿਤੀ ਮਾ॥ ੮੮॥ ਬਹਰ ਜਾਵੁ ਸਮਨ ਸ
 ਹਦਾ ਅਜੀ ਮਾ॥ ਵਦੀ ਦੇ ਦਬਰ ਵੈ ਬਹੁ ਕਮੇ ਕਰੀ ਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਜਿਸ ਜਾਗਾ ਵੈਰੀ ਪਛਾਣੈ ਦੇ ਕਰੇ ਬਡੀ॥ ਸੇ ਜਾਗਾ ਤੁਰ
 ਤਹੀ ਮਗਰ ਲਏ॥ ਬੀਨ ਲੈ ਵੈਰੀ ਆਨੁ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਬਲ ਸੇ
 ਬਡਾ ਤੇ ਸੈਰਿ ਕਰੇ

ਵਡੋਰੇਸਨਜਮੀਰਾਅਵਵਧਿਆ॥ ਸਭੁਪਿਥਮੀਕੀਬੀ॥੮ ੧੨੧
੯॥ ਕਿਖੁੰਨਸਾਬਿਰੇਜੰਦਬਕਰਦੈਦਜੇਗ॥ ਦਿਗਰਜਾਸੁਨੀਦੈ
ਦਵੀਦੇਦਲੇਗ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਹਰਿਜਾਗਾਜਿਥੈਜਾਵੈਸੇਰੇ
ਹੁਵੈਰੀਆਦਾਰੇਲੇ॥ ਦੂਜੇਟਿਕਾਵੇਕੋਈਦੁਸਮਨਸੁਟੇਓ
ਬੇਹੀਦਉਤਨਾਕਰੇ॥ ੯੦॥ ਬਹਰਜਾਕਿਤਰਗਾਸਾਬਿਰੇਜੰ
ਦਤੀਗ॥ ਬਕੁਸਤੇਅਦੂਰਾਬਕਰਦੇਅਸੀਗ॥ ॥ਟੀਕਾ॥
ਸਭੁਜਾਗਾਤਰਗਾਸਤੇਤੀਰੇਰੇਲੇ॥ ਵੈਰੀਆਂਮਾਰੇਕੈਦਕਰੇ
੯੧॥ ਬਮੁਦਤੁਯਕੇਸਾਲਤਾਚਾਰਮਾਹ॥ ਦਰਖਸਿਦਹਾ
ਮਦਚੁਰਖਸਿਦਹਮਾਹ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਕੋਈਕੁਦਿਨਹੁਸ

ਰਿਆਏਕਬਰਸਤੇਚਰਮਹੀਨੇ। ਐਸੇਪਾਸਿਧੋਏਜੈਸਾਰੰਦ
ਮਾਹੋਤਾਏ॥ ੬੨॥ ਬੋਦੇਜੀਦਦੁਸਮਬਸੇਜੀਦਤਨਾਬਯਾਦ
ਆਮਦਸੋਰੇਜਗਾਏਕੁਹਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮਾਰਨਵੈਰੀਆਨੂ
ਸਾੜਸਟਨਹਥਿਆਗਨਾਲਾਏਕਦਿਨਯਾਗਦਿਆਇਓ
ਆਪਣਾਘਰ॥ ੬੩॥ ਬਗੁਫਤਸਾਯਕੋਰੋਸਦੁਖਤਰਦਜ
ਗ॥ ਕਿਏਸਾਹਸਾਹਾਨਰਓਜਨਜਮੀਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਜੀ
ਰਦੀਬੇਟੀਕਹਿਆਏਕਦਿਨ॥ ਕਿਏਸਾਹਨਕੇਸਾਹਰੋਸ
ਨਜਮੀਗ॥ ੬੪॥ ਬਯਕਬਾਗਮੁਖਕਤਫਰਾਮੇਸਗਸਤ
ਕਿਆਜਮਸਤਮਸਤੀਹਮਹੋਸਗਦੁਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇ

ਕੇਬਾਰਤੈਨੁ ਮੁਲਖ ਆਪਣਾ ਵਿਸਰਿ ਗਇਆ ਰਾਜਦੀ १੨੨
ਮਸਤੀ ਥੈਰੈ ਸਤੈ ਰਾਕਿ ਥੈਰੈ ॥ ੯੫ ॥ ਤੁਆ ਮੁਲਖ ਪੇਸੀ ਨਰ
ਯਾਦ ਕੁਨਾ ਕਿਸ ਹਰੇ ਪਦਰਗ ਤੁਆ ਬਾਦ ਕੁਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
॥ ਤੂੰ ਹੁ ਮੁਲਖ ਆਪਣਾ ਯਾਦ ਕਰ ॥ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮੁਲਖ
ਤੁਆ ਸੀ ਚਲੀਇ ॥ ੯੬ ॥ ਨਿਗਾਹ ਦਾਸਤਾ ਅਜ ਫੁਊ ਜਲ
ਸਕਰਤ ਮਾਮਾ ਬਸੇਰੀ ਜਬ ਪਸੀਦ ਬਰਵੈ ਮੁਦਾਮਾ ॥ ਟੀ
ਕਾ ॥ ਨਿਗਾਹ ਦਾਸਤੀ ਸਕੁਲ ਸਕਰਤੇ ਕੀਤੀ ਬਹੁਤੇਰੀ
ਜਬ ਪਸੇਮਾਇਆਇ ॥ ੯੭ ॥ ਯਕੇਲ ਸਕਰਾ ਆਗਾਸਤ ਰੂ
ਨ ਉਬਹਾਰਾ ਚਖੰਜਰ ਵਗੁਰੇ ਵਬਖਤ ਰਹਜਾਗਾ ॥ ਟੀ

ਕਾ॥ ॥ ਇਕਲਸਕਰਾਅਰਾਸਤਹਕੀਤਾਨੈਬਹਾਰਦਾ॥ ਖੀਜਰਤੇ
ਹਾਰਜਤੇਬਖਤਰਹਜਾਹੀਅਰਾਸਤਹਕੀਤੇ॥ ਜਿਹਹਖੇਦਗੁ
ਫਤਾਨਬਰਗਸਤਹਕੀਨੇ॥ ੯੮॥ ਜਿਹਹਖੇਦਗੁਫਤਾਨਬ
ਰਗਸਤੁਆ॥ ਕਿਸਮਸੇਰਹਿੰਦੀਗਿਰਾਂਤਾਗਿਰਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ
॥ ਸਿੱਜੇਆਟੋਪਚਿਲਤੇਪਾਖਰਾਂ॥ ਹਿੰਦਤਾਨਤਲਵਾਰਬਡੀ
ਆਂ॥ ੯੯॥ ਜਿਥੀਦੁਕਮਸੁਹਦਵਚੀਨੀਕਮਾਨਾ॥ ਜਿਹਹਗੁਮ
ਸਮਸੇਰਹਿੰਦੇਸਤਾਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਥੀਦੁਕਮਸੁਹਦਦੀ
ਆ॥ ਚੀਨਦੀਆਕਮਾਨੀ॥ ॥ ਸਿੱਜੇਆਗੁਮਦੀਆਹਿ
ਦਸਤਾਨਦੀਆਤਲਵਾਰੀ॥ ੧੦੦॥ ਚਿਅਸਤਾਜੀਅਸਪ

ਨਪੋਲਾਟਨਲਾਹਮਹਜੁਬਦਹਫੀਲਮਸਤੇਮਸਾਲਾ॥ ॥ ਟੀ ੧੨੩
 ਕਾ॥ ॥ ਘੋੜੇਤਾਜੀਪੋਲਾਟਨਲਾਹੀਰੋਹਾਥੀਰਾਤਦੀਨਿਆ
 ਫੀ॥ ੧੦੧॥ ਹਮਹਸੇਰਮਰਦਾਨਵਜੇਗਵਰਾ॥ ਕਿਸੇਰਾਅਫ
 ਕਨਾਰਾਵਸਫਅਫਕਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਭੇਮਰਦਨਾਲਮੇ
 ਸੇਜੇਗਵਰਜੇਸੇਸੇਰਹੇਦਾਹੈ॥ ਮਾਨੇਸੇਰਦੇਦਿਲਭੀਤੇੜਨ
 ਵਾਲੇਹੈਸਨਿਜੁਪਾਵਿਚਰੇਸਕਤੇਹੈਸਨ॥ ੧੦੨॥ ਬਰਜਮਅੰ
 ਦਰੂਹਮਚੁਪੀਲਅਫਕਨਸਤਾ॥ ਬਰਜਮਅੰਦਰੂਚਰ
 ਬਚਾਲਾਕਾਅਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੁਪਾਵਿਚਐਸੇਹੈਸਨ
 ਹਾਥੀਅਦੇਭੀਮਾਰੇਵਾਲੇਹੈਸਨਿ॥ ਸਭਾਵਿਚਬਡੇਬੁ

ਭੀ

ਧਿਵਾਨਹੈਸੁਨਿ॥੧੦੩॥ਨਿਸਾਮੇਦਿਹਦੇਜਹਰਾਨੇਕਖੂ॥ਕਸੀ
ਦੰਦਆਤੇਗਜਹਰਾਬਰੂ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਨੇਜੇਨੇਕਾਵਾਬੇਤ
ਲਵਾਹੀਜਹਰਦੀਆਆਬਾਵਲੀਆਹੈਸੁਨਿ॥੧੦੪॥ਯ
ਕੇਫਉਜਆਗਾਸਤਹਮਚੁਕੇਹਾਜੁਵਾਂਨਾਨਸਾਇਸਤਹੇ
ਯਕਰਗੇਹਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਇਕਫਉਜਆਗਾਤਹਕੀਤੀਮਾ
ਨੇਪਹਾੜਦੀ॥ਜਵਾਂਨਚੰਗੇਇਕਦੂਜੇਨਾਲਿਪੀਤਵਾਲੇ॥ਸੁਰ
ਮੇਵਡੇਨਾਲਿਲਏ॥੧੦੫॥॥ਬਿਧੋਸੀਦਦਸਤਾਰਦੁਖਤਰ
ਵਜੀਗ॥ਬਬਸਤੰਦਸਮਸੇਰਜੁਸਤੰਦਤੀਗ॥॥ਟੀਕਾ॥॥
ਵਜੀਰਦੀਬੇਟੀਸਿਰਤੇਪਗਬਪੀ॥ਲਕਨਾਲਿਤਲਵਾਰਬੀਧੀ॥

ਤੇ ਹਥ ਵਿਚ ਤੀਰਕ ਮਾਨ ਲਈ॥ ੧੦੬॥ ਬਸਰ ਦਾ ਹੁਏ ਕਰਦ ੧੨੪
ਪੇਸੀ ਨਹ ਫੁੱਲ ਜਾ॥ ਰਵਾਂ ਕਰ ਦਲ ਸਕਰ ਰੁਦਰੀ ਆਇ ਮੇਜਾ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਫੇਜ ਦੇ ਆਗੇ ਵਜੀਰ ਦੀ ਬੇਟੀ ਸਿਰ ਦਾ ਰਬ ਦੀ॥ ਤੇ
ਰਵਾਂ ਨ ਕੀਤਾ ਸਭੁ ਲਸਕਰਾ॥ ਜੈ ਸੇ ਦਰੀ ਆਉ ਰੇ ਤੇਰੇ॥ ੧੦੭
ਯਕੋ ਗੋਲ ਬਸਤ ਹੁਰਾ ਬਰੇ ਸਿਆਹ॥ ਬਲ ਰਚੀ ਦਬੂ ਮੇ ਬ
ਲ ਰਜੀ ਦਹ ਮਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਕੇ ਮੇ ਸਾਪੂ ਮਣ ਜੈ ਸਾਕਾ
ਲੀ ਘਟੋ ਰੇ ਤੀਰੇ॥ ਪਿਥ ਮੀ ਬਰਨ ਬਰਨ ਕੀ ਬੇਅਕਾ ਸਭੀ ਪ
ਰਾ ਕੀ ਬੇ॥ ੧੦੮॥ ਬਿਆਵੁਰ ਦਲ ਸਕਰ ਰੁਬਰ ਵੈ ਹੁਦਾ ਸ
ਲਾਹੇ ਦਿਗਰ ਤੇਗ ਤੀਰੇ ਨ ਮੂਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾ ਲਸਕਰ

ਵੇਰੀਆਦੀਹਦਤੇਆਇਆਤੁਤਲਵਾਹੀਦੀਤੇਰਾਦੀਤਦ
ਬੀਰਬੀਤੀ॥ ੧੦੯॥ ਬਿਆਲਸਕਰਬਸਾਜੇਤਮਾਮਾ॥ ਹਮਰ
ਖੰਜੋਗੁਰਜੋਪਾਲਨਾਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਲਸਕਰਅਰਾਤਹ
ਕੀਤਾ॥ ਸਭੁਖੰਜਰਗੁਰਜਪੁਰਾਣੀਸਭੁਹਬਿਆਰੁਏਕਰੇਸਾ
ਜੇ॥ ੧੧੦॥ ਬਿਬਰਦੰਦਅਕਲੀਮਤਾਰਾਜਸਖਤਾ॥ ਬਿਬਰ
ਦਨਸੇਬਾਦਪਯਾਨਰਖਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਲਾਇਤਾਲੁ
ਦਕੇਸਖਤੋਦੋਰਕਰਕੇਚਲੇਗਏ॥ ਫੋਜਾਸਖਤੋਦੋਰਕਰਕੇਚ
ਲੀਆਂ॥ ੧੧੧॥ ਚਨਾਲਰਜਕਰਦੰਦਆਮੁਲਕਰਾ॥ ਚੁਬ
ਰਗੋਦਰਖੰਤਾਂਜਿਬਾਦੇਸਖਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਐਸਕੀਬਿਆ

ਆਮੁਲਖਾ ਜੈਸੇ ਪਰਭਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਧੀ ਟਸੇ ਦਰਖਤ ਦੇ ਪੜ ॥ ੧੨੫ ॥
ਕੁਬ ਦੇ ਹੋ ਨਿ ॥ ੧੧੨ ॥ ਬਕੁ ਸਤਾ ਅਦੁਗ ਕੁਸਾ ਇਦ ਬਪੇਸਾ ॥ ਬ
ਬੇਰੂ ਜੁ ਮੁਲਕ ਸਬਰਾ ਦੁਰਰੇਸਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਕੁਰੇ ਸੁਦ ਸਮ
ਨਾਨੁ ਬੇਲੀ ਓ ਸੁ ਅਗਾ ਹੀ ॥ ਮੁਲਖਾ ਵਿਰਹ ਰੇਲੀ ਪਾਤ ਦਿਤੀ
ਓ ਸੁ ॥ ੧੧੩ ॥ ਪਗੀ ਚਿਹਰੇ ਹਮ ਚੁ ਸੇ ਰੇ ਨਿਯਾ ਦਾ ਬਕੁ ਸਤਾ
ਅਦੁਗਾ ਕ੍ਰਿਖੰ ਜਰ ਕੁਸਾ ਦਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਵਜੀਰ ਦੀ ਬੇਟੀ
ਐਸੇ ਸੁਦ ਹੇ ਜੈਸੇ ਪਗੀ ਰੇਤੀ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਸੇ ਰੇਤੀ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਦੁਸਮ
ਨਾਨੁ ਕੁਰੇ ਨੇ ਖੰ ਜਰ ਹ ਬੇਲੇ ਕੇ ॥ ੧੧੪ ॥ ਬਹਰ ਜਾਦ ਵੀ ਦੇ ਬਕੁ
ਸਤੈ ਅਜਾ ॥ ਬਹਰ ਜਾ ਰਸੀ ਦੇ ਬਬ ਸਤੈ ਅਜਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥

੬੬੬

ਸਭ ਜਾਗਾਏ ਕੇਤੇ ਕਹੇ। ਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਅਗੇ ਤਕ ਰਹੇ ਵੈ ਤਿਸਨੁ ਪ
ਹਰ ਕੇ ਬੀਨਣਾ॥ ੧੧੫॥ ਸੁਨੀਈ ਅਜਾ ਸਾਹਮਾਯੀ ਦਰਾ ਬਤੁ
ਈ ਦਰਾ ਮਦ ਬਜਾਯ ਸਹੁ ਮਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਿਤ ਵੇਲੇ ਮਾਯੀ
ਦਰਾ ਦੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਏਹ ਬਾਤ ਸੁਨੀ। ਜੇ ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਗਾਨੀ ਮਚਾਇ
ਆਹੈ। ਚੜ੍ਹਾ ਕੀ ਵਿਚਿ ਆਇਆ ਉਸੇ ਜਾਗਾਏ ਵਿਚਿ ਤਪ
ਆ॥ ੧੧੬॥ ਬਰਗਾਸ ਤਹੂੰ ਚੁੰਨਿ ਬਹਾਰ॥ ਜਿਤੋ ਪੈਤੁ ਪਕਖੀ
ਜੇ ਆਬਦਾਰ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅਗਾਸ ਤਉ ਫਿਜਾਨੈ ਬਹਾਰ ਦੀ
ਆਕੀਤੀ ਆ। ਤੇ ਪਾਤੁ ਪਕਖੀ ਜਗ ਸਭੁ ਸਸਤੈ ਨੇ ਬਹਾਰ ਦੇ ਕੀ
ਤੇ॥ ੧੧੭॥ ਬਪੋ ਸਦਾ ਮਦ ਚੁਦਰੀ ਆ ਅਮੀਕਾ॥ ਜਿਸ ਰਤਾ ਕ

੨੫੫ ॥ ਭਗਵੰਤ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਗਾਹੀ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਵਿਚ ਜੁਧ ਦੇ ਅੰਤਿ ॥ ੧੨੬ ॥
 ਆਜੈ ਸੇਵਰੀ ਆਉ ਆਵਦਾ ਹੈ ॥ ਸਿਰ ਤੇ ਪਗ ਡੀਕ ਵਿਚ ਕੇ
 ਤੇ-ਹੇ ਗਰਬ ਹੋਇਆ ॥ ੧੧੧ ॥ ਬਾ ਆਵਾਜ ਤੇ ਪੋਤਾ ॥ ਚਹਤੁ ਫੰ
 ਗਾ ॥ ਜਿ ਮੀਗ ਸਤੁ ਹਰਮ ਚੁਗੁ ਲੇਲਾ ਲਹਰੀਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੇ
 ਪਾਤੇ ਤਮਾਚੇ ਤੇ ਬੰਦੂਕ ਸਭ ਡੀਗ ਛੁਟੇ ॥ ਬਹੁਤੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ॥ ਕਿਹੁ
 ਜਮੀਨ ਤੇ ਮੇਸਾ ਰੂਲਾ ਜੇਲਾ ਲਹੇਇ ਰਹੀ ॥ ਭੂਮਕਾਜੈ ਸੇਗੁਲਾ
 ਲੇਦਾਰੀ ਗਹੇਤਾ ਹੈ ॥ ੧੧੨ ॥ ਬੀਮੇ ਦਾਂਦਰਾਂ ਮਟਾ ਕਿਦੁਖਤਰ ਵਜੀ
 ਗਾ ॥ ਬਯਕਦ ਸਤੁ ਚੀਨੀਕ ਮਾਂਦ ਸਤੁ ਡੀਗ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਥੇ
 ਤਾ ਵਿਚਿ ਆਈ ਵਜੀਰ ਦੀ ਬੇਈ ॥ ਇਕੁ ਹਥ ਚੀਨੀ ਦੀਕ ਮਾਨ

ਤੇ ਦੂਜੇ ਗਥ ਤੀਰਾ ॥ ੧੨੦ ॥ ਬਹਰ ਜਾ ਕਿ ਪਰਗ ਸਵਰ ਤੀਰਾ ਸ
 ਤਾ ਬਸਦ ਪਹਿਲੂ ਏ ਪੀਲ ਮਰਦਾਂ ਗੁਜ ਤਾਂ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਵ
 ਜੀਰ ਦੀ ਬੇਟੀ ਗਥ ਸੇਤੀ ਰਚ ਲਾਏ ॥ ਸੀ ਸੀ ਮਰਦ ਗਾਥੀ ਦੇ ਵੇਰੋ
 ਪਾਰ ਸੁਕਾਤੀ ਗਨਿ ਕਲ ਜਾਏ ॥ ੧੨੧ ॥ ਰੁਨਾ ਮੇਜ ਖੇਜਾ ਦ ਜਿਦ
 ਹੀ ਆ ਬਸੀਰਾ ॥ ਬਰਖ ਸਾ ਅੰਦਰ ਮਦ ਰੁਸੇ ਰੇ ਨਿਰੀਰਾ ॥ ॥ ਟੀ
 ਕਾ ॥ ॥ ਜੇ ਸੇਟਰੀ ਆਉਂ ਲਹਰਾਉ ਠਟੀ ਆਹੈ ਨਿ ॥ ਤੇ ਪਥਰ ਦੇ ਉ
 ਤੇ ਪਵੈ ਤੇ ਸੇਰ ਮਕਟੀ ਆਹੈ ਨਿ ॥ ਤੇ ਗਾ ਸੁਰ ਮੇਂ ਗਥੀ ॥ ੧੨੨ ॥ ਬ
 ਤਾ ਬਸਦ ਗਾਂ ਮਦ ਯਕੇ ਤਾ ਬਨਾਕਾ ॥ ਬ ਬਰਖ ਸਾ ਅੰਦਰ ਆ
 ਮਦ ਯਕੇ ਪੁਨਿ ਖਾਕਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਚ ਮਕਟੀ ਆਹੈ ਨਿ ਬਿਦੁ
 ਦੀ

ਦੀਆ

ਕਾ॥ ਵਿਚਲੇ ਹੁਜੇ ਖੂਨ ਦਾ ਹੋਸੇ ਚਮਕਦਾ ਹੈ॥ ੧੨੩॥ ਬਤਾ ਬਸਦ ੧੨੭
ਰਾਮ ਦਹਮ ਗਹਿੰਦ ਤੇਗਾ॥ ਬਗੁਰੀ ਦਲ ਸਕਰ ਰੁਦਰੀ ਆਇ ਮੇ
ਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚਮਕਦੀ ਆਹੈ ਨਿਹਿੰਦ ਸਤਾ ਨੀਤ ਲਵਾਰਾ॥
ਗਰਜਾ ਹੈ ਲਸਕਰ ਜੇ ਸੇ ਦਰੀ ਆਉ ਕੜਕਦਾ ਹੈ॥ ੧੨੪॥ ਬਰਖ ਸਾਮ
ਦੁਗਮ ਦਬ ਚੀਨੀ ਕਮਾਨਾ॥ ਬਤਾ ਬਾਮ ਦਸ ਤੇਗਾ ਹਿੰਦੇ ਸਤਾਨਾ॥
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚਮਕਦੀ ਆਹੈ ਨਿਕਮਾ ਨੀ ਚੀਨ ਦੀ ਆਂ॥ ਹਿੰਦ
ਤਾਨੀ॥ ਹਿੰਦ ਸਤਾ ਨੀਤ ਲਵਾਰਾ ਚਮਕਦੀ ਆਹੈ ਨਿ॥ ੧੨੫
ਗਰੇ ਦੁਬਰਾ ਦੁਰਦਰੀ ਕੋਰੇਗਾ॥ ਬਲਗ ਜੀ ਦਦਰੀ ਆਬਦਰ
ਦਕੇਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਈ ਕੋਸਾ ਤੀ ਕਕੜ ਕੜ ਸਸਤਾ ਦਾਸ

ਬਦੋਏ।। ਦਰੀਆ ਉਭੀ ਸੁਕ ਗਏ।। ਤੇ ਪਹਾੜ ਭੁਧੀ ਪਾਏ।।
੧੨੬।। ਬਰਖਸਾ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਜਿਮੀਨੇ ਜਮਾ।। ਬਤਾ ਬਸਦ
ਰਾਮਦ ਚੁਤੇ ਗੋਯਮਾਂ।। ਟੀਕਾ।। ਚਮਕਣ ਅੰਦਰ ਜਿਮੀਨ ਦੇ
ਜਮਾਨ ਹੁਆ।। ਤੇ ਯਮਨ ਦੇ ਸਦੀਆ ਤਲਵਾਰੀ ਚਮਕੀਆ।।
੧੨੭।। ਬਤੇ ਜਾਮਾ ਮਦੇ ਨੇ ਜੇ ਬਾਸਤੀ।। ਬਜ਼ੁਬਾਸਦ ਗਾਂਗਾ
ਮਦਤੇ ਨੇ ਨਜਨੀ।। ਟੀਕਾ।। ਨੇ ਜੇ ਬਾਂਸ ਦੇ ਵਡੇ ਤੇ ਜਾਵਿਚ
ਆਇ।। ਬਡੇ ਜੁਬਾਸਾ ਵਿਚਿ ਇਸਤੀ ਦਾਸਗੀਰ ਆਇਆ।।
੧੨੮।। ਬਸੇਰ ਸਦਗਾਮਦਨ ਫਗਾਇ ਕਹਰ।। ਜਿਤੋ ਪੇਵ
ਨੇ ਜਹ ਬਪੋਸੀ ਦਹਰ।। ਟੀਕਾ।। ਸੇਰ ਵਿਚਿ ਆਇ

ਅਨਗਾਗਾਸਰਨਾਈਭਿਰੀਆਭੇਪਾਨੇਜੇਇਨਕਰਿਕੋਜਿ ॥ ੧੨੮ ॥
ਮੀਨਪੁਰਨਹੇਇਗਾਈ ॥ ੧੨੯ ॥ ਬਚੁਬਸਦਰਾਮਦਕਮ
ਨਕਮੀਦਾਦਰਖਸਸੁਦਹਤੇਗਾਸੀਮਾਬਤਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
ਜੁਬਸਕਵਿਚਿਕਮਾਨਦੇਆਇ ॥ ਦਰਖਤਭੀਸੁਕਗਇ ॥ ਤੁ
ਲਵਾਗੀਐਸੇਚਮਕਨਜੈਸੇਪਾਰਾਚਮਕਦਾਹੇ ॥ ੧੩੦ ॥ ਬ
ਜੋਸਆਮਦੇਖੰਜਰੇਖੁਰਖੁ ॥ ਜੁਬਾਨੇਜਗਮਾਸਬਗਾਮਦ
ਬਰੀ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਜੋਸਾਵਿਚਆਇਖੰਜਰਖੁੰਨਦੇਖਾਵਦੇ
ਵਾਲੇ ॥ ਨੇਜੇਦੀਆਨੇਕਾਐਸੇਹੈਨਿ ॥ ਜੈਸੇਸਰਪਦੇਤੰਗ
ਰੁਦੇਹੈਨਿ ॥ ੧੩੧ ॥ ਬਤਾਬਸਦਰਾਮਦਭਕਤਾਬਨਕਾ ॥

ਯਕੇਸੁਰਖੋਗੋਗਿਰਦਸੁਦਗਸਕਖਾਕਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਆਰਮ
 ਕਦੀਆਹੈਨਿਬੀਦੁਕਾਤੇਤੇਪਾ॥ ਲਿਹੂਨਾਲਾਜਿਮੀਨਲਾਲਰੀਗ
 ਦੀਬਡੀਲਾਲੋਈ॥ १੩੨॥ ਦਗਦਿਹਗਾਮਦਜਿਤੀਗੋਤੁਫੰ
 ਗਾ॥ ਯਯਾਯਯਦਾਮਦਨਿਹੀਗੋਨਿਹੀਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਹ
 ਦੇਹਤੀਰਕਮਾਨਤੇਛੁਟੇ॥ ਬੀਦੁਕਾਛੁਟੀਆਗਾਇਹਾਇਸੁਰ
 ਮੇਕਰਨਾਜੈਸੇਸਿਸਾਗੁਰੇਹੈਨਿ॥ १੩੩॥ ਚਕਾਚਾਕਬਰਖਾ
 ਸਤਤੀਰੇਕਾਮਾ॥ ਬਗਾਮਦਯਕੇਰੁਸਤਖੇਜਾਜਜਜਗਾ॥ ॥ ਟੀ
 ਕਾ॥ ॥ ਬਡੀਬਰਖਾਹੋਈਕਮਾਤੀਜਿਤੀਗਛੁਟੇਹੈਨਿ॥ ਮਾਨੇਪ
 ਲੋਹੋਈਜਗਾਨਵਿਚਐਸੇਜੀਗਾਹੁਆ॥ १੩੪॥ ਨਯੇਇਹ

੧੬

ਗਬਗਜਿਮੀਬੂਦਜਾ॥ ਨਪੁਰਿੰਦਗਗੰਦਾਬੂਦਗਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ੧੨੯
 ॥ ਮੀਗਜੇਚੋਪਾਇਦੁਪਾਇਹੈਸਨਿਤਿਨਨੂਟੁਗਨਦੀਆਜਾਗਾ
 ਰੇਕੀਗਈ॥ ਅਕਾਸਰੇਕਿਆਗਾਇਆ॥ ੧੩੫॥ ਚੁਨਤੇਗਬ
 ਰੀਦੀਮਿਯਾਨੇਮੁਸਾਦਾ॥ ਕਿਅਜਨੁਸਗਾਨਸਜਿਮੀਕੋਹਕਾਫਾ॥
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਐਸੇਤੇਗਾਦੀਬਰਖਹੋਈਵਿਚਜਪਦੇ॥ ਜੇਮੁ
 ਰਦਿਆਦਾਫੇਰਹੋਇਗਾਇਆ॥ ਜੇਡੇਪਹਾਕੁਹੰਦੇਤੇਨਿ॥ ੧੩੬॥
 ਕਿਪਾਓਸਰਾਜੀਬੋਹਚੰਦਾਸੁਦਗਾ॥ ਕਿਮੇਦਾਪੁਰਾਅਜਗੋਵਚ
 ਓਗਾਂਸੁਦਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪੇਗਾਂਤੇਸਿਗਾਦਬਡਾਫੇਰਹੋਇ
 ਆਖੇਤੇਐਸੇਪੁਰਿਆਖੁਦਤੇਖੁੰਡੀਆਸੇਫੇਰਹੋਇਗਾਇਆ॥

ਸਿਰਮੋਰੀ

ਟੰਗਾਬਾਹਾਮੇਸੇਰੈਨਿ। ਜੈਸੇਖੁੰਡੀਆਹੇਤੀਆਰੈਨਿ। ਜੈਸੇਖੁੰਡੇ
ਰੇਤੇਰੈਨਿ। ॥ ੩੭ ॥ ਅਵੰਗਵਿਦਗਮਦੁੰਤੀਰੇਤੁਫੰਗਾ। ਕਿਪਾਗ
ਸੁਦਹਥੇਦਖੁਫਤਾਂਬਜੈਗਾ। ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੀਰਬੀਦੁਕਾਬਹੁਤ
ਚਲੀਆਰੈਪਾਰਿਲਤੇਵਿਚਿਜੈਗਾ। ਲੇਪਾਰਗਏ। ॥ ੧੩੮ ॥
॥ ਚੁਨਤੇਗਤਾਬਸਤਪੀਆਫਤਾਬਾ। ਚੁਰਖਸਾਸੁਦਹ
ਖੁਸਕਦਗੀਆਇਆਬਾ। ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮੇਸੇਤਲਵਗੀਤਪੀ
ਆਜੈਸੇਸੁਰਜਦਾਤੇਜੋਹਤਾਹੈ। ਦਰਖਤਭੀਸੁਕਗਏ। ॥ ੧
੩੯ ॥ ਚੁਨਤੀਰਬਾਹਾਸੁਦਹਮਚੁਬਰਕਾ। ਕਿਆਫਤਾਦਸੁ
ਦਫੀਲਖੁੰਫਰਕਫਰਕਾ। ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੀਗਾਂਦੀਬਰਖਾਹੈ

ਈਜੈਸੇਬਦਲਦੀਬਰਖਾਹੋਤੀਹੈ॥ਗਾਥੀਅੰਮੇਗਿਰਪਰੇ॥ ੧੩੦
 ੧੪੦॥ਬਰਖਾਅੰਦਰਾਂਮਦਵਜੀਰਿਚੁਬਾਦਾਬਰਖਾਨਹਯਕੇਤੇ
 ਗਹਿੰਦੋਸਤਾਦਾ॥ ੧੪੧॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਜੁਪਵਿਚਿਅਾਇਆਵਜੀਰ
 ਜੈਸੇਪਉਦਿਆਵਦਾਹੈ॥ਇਕਮਾਧੀਦਗਾਂਤਲਵਾਕੁਲੈਆਇ
 ਆ॥ ੧੪੧॥ ॥ਦਿਗਾਰਤਰਫਾਮਦਦੁਖਤਰਅਜਾਂਬਰਖਾਨ
 ਹਯਕੇਤੇਗਹਿੰਦੋਸਤਾਂ॥ਦੂਜੀਤਰਫਉਸੇਦੀਬੇਟੀਆਈ॥ਜੁ
 ਪਵਿਚੁੰਹਿੰਦਸਤਾਨੀਤਲਵਾਕੁਲੈਆਈ॥ ੧੪੨॥ ॥ਬਰਖਾਸੁ
 ਰਖਚੁਨਾਤੇਗਤੇਗਾ॥ਅਦੁਰਾਅਜੇਦਿਲਸਵਦਰੇਜਰੇਜਾ॥ ੧੪੩
 ਕਾ॥ ॥ਦਰਖਤਭੀਸੁਕਗਇਤਲਵਾਹਾਦੇਤੇਜਕਰਕੈ॥ਵੈਰੀ

ਆਟੇਦਿਲਵੇਖਕੇਤਰਵਾਰਹੂਟਕਰੇਟਕਰੇਹੋਇਗਏ॥ ੧੪੩॥
ਯਕੇਤੇਗਜਦਬਰਸਰੇਹੋਸਮੀਦਾ॥ ਜਿਮੀਨਸਦਗੰਮਦਚੁਕਰੇ
ਬਿਲੀਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਜੀਰਦੀਬੇਟੀਨੇਜੇਮਾਗੀਤਲਵਾਰ
ਹੋਸਵੰਦਵਜੀਰਦੇਸਿਰਾ॥ ਜਿਮੀਨਦਿਚਿਐਸੇਗਿਹਾਜੇਸੇਪ
ਰਬਤਗਿਹਾਹੋ॥ ੧੪੪॥ ਦਿਗਰਤੇਗਓਰਾਬਿਜਦਕਰਦ
ਸੀਮਾ॥ ਬਿਅਫਤਾਦਬੂਮਸੁਕਰਥੇਅਜੀਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
ਦੂਜੀਐਰਤਲਵਾਰਮਾਗੀਸੇਦੁਇਟਕਰੇਕੀਤੇਐਸੇਪਿਥ
ਮੀਉਪਰਿਗਿਹਾਜੇਸੇਪਹਾਗਿਹਾਤਾਹੋ॥ ੧੪੫॥ ਦਿਗਰ
ਮਰਦਾਮਦਚੁਪਰਾਉਕਾਬਾ॥ ਬਿਜਦਤੇਗਓਰਾਬਕਰ

ਰਸਖਰਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੂਜਾ ਮਰਦੇ ਮੇਸੇ ਆਇਆ ਜੇ ॥ ੧੩੧
 ਜੇ ਪੰਛੀ ਉਡਕੇ ਆਵਦਾ ਹੈ॥ ਮਾਰਕੇ ਤਲਵਾਰ ਓਸ ਨੁਭੀ ਖਰ
 ਬਕੀਤਾ॥ ੧੪੬॥ ਚੁਕੇ ਹੋਵ ਜੀਗ ਸੁਖ ਰਹਤ ਰਸੀਦਾ॥ ਦਿ
 ਗਰ ਮੇਹਨ ਤੇ ਸਿਯਮ ਆਮ ਦਪਦੀਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾ
 ਜੁਪਾ ਵਿਚ ਵਜੀਗ ਮਾਰਿ ਆਤੇ ਦੂਜਾ ਬੀ ਮਾਰਿ ਆਤਾ ਤੀਜ
 ਆਇਆ ਓਸੁ ਆਸ ਬਾਨ ਵਿਚ॥ ੧੪੭॥ ਸਿਯਮ ਦੇਵ ਆਮ
 ਬਗਲ ਤੀ ਦੁਖੀ॥ ਜਿਦ ਹਲੀ ਜਦੋ ਜਪ ਬਿਆਮ ਦਬਰੀਸਾ॥
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੀਜਾ ਦੇਵ ਆਇਆ ਮੇਲੇ ਰਿਯਾ ਵਿਚਿ ਖੂਨ ਦੇ॥
 ਨਰਕ ਦੀ ਦਹਲੀਜ ਆਇ ਪਇਆ॥ ੧੪੮॥ ਬਕੁ ਸਤੰ ਦਰ

ਦੁਕਰਦੀਦਤਨਾ। ਚੁਸੇਰੇਅਜੀਆਗਮਚੁਗੇਰੇਕੁਹਨਾ॥ ਟੀਕਾ॥
ਕੁਠੇਸੁਭਿਸਤੁਾਈਦੁਇਦੁਕਰੇਕੀਤੀਭਿਸੁ॥ ਜੈਸੇਸੇਰਸਸਤਹੇ
ਤਾਹੇ॥ ਜੈਸੇਗੋਰਖਹੇਤਾਹੇ॥ ੧੪੯॥ ਚਹਾਮਬਰਾਂਮਦਰੁ
ਸੇਰਬਜੀਗਾ। ਚੁਬਰਬਚੇਗੋਰਗਾਰਾਪਲੀਗਾ॥ ਟੀਕਾ॥
ਚੇਥਾਵਿਚਜੀਗਦੇਆਇਆਜੈਸੇਸੇਰਹੇਤਾਹੇ॥ ਜੈਸੇਗੋਰਖਰ
ਦੇਬਚਿਆਉਪਹਿਸੇਰਆਵਤਾਹੇ॥ ਤੈਸੇਆਇਆ॥ ੧੫੦॥
। ਚੁਨਾਤੇਗਲ੍ਹਰਵੈਬਿਜਦਨਜਨੀ॥ ਕਿਆਜਪੁਸਤਾਅਸਪ
ਸਦਗਮਦਜਿਮੀ॥ ੧੫੧॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਲਵਾਰਉ
ਪਰਉਸਦੇਜਦਾਇਸਤੀਨੇਮਾਗੀ॥ ਘੋਰੇਤੇਜੇਗਿਰ੍ਹਾਸੇਜਿਮੀਨ

ਤੇਆਇਆ॥ ੧੫੧॥ ਕਿਪੰਜਮਦਰਮਦਰਦੇਵੈਅਜੀਮ॥ ੧੩੨
ਯਕੇਜਖਮਕਰਮਰਦਹੁਕਮੇਕਰੀਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪੰਜਵੇ
ਦਜਬਾਇਆਜੇਦੇਬਡਾ॥ ਇਕੇਜਖਮਨਾਨਾਮਾਗਿਆਵਾ
ਹਗੁਰੂਦੇਹੁਕਮਨਾਲਾ॥ ੧੫੨॥ ਚੁਨਤੇਗਬਰਦੇਜਦਾਪੁਬ
ਰੀਗਾ॥ ਜਿਸਰਤਕਦਮਾਮਦਹਜੇਰਤੀਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮੇ
ਸੇਤੇਗਜਦਾਇਸਤੀਨੇਮਾਗੀਬਡੀਮਿਦਇਸਤੀਹੈ॥ ਸਿਰਤੇ
ਪੇਰਾਤੀਕਾ॥ ਇਆਤਲੇਪਿਥਵੀਕੇ॥ ੧੫੩॥ ਸਸਮਦੇ
ਵਾਮਦਚੁਅਫਗੀਤਮਸਤਾ॥ ਚੁਤੀਰੇਕਮਾਗਮਚੁਕਬਜ
ਗੁਜਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਛੇਵੇਵੇਵਾਅਇਆਜੈਸੇਮਸਤ

ਹੈਤਾਆਵਤਾਹੈ॥ ਕਮਾਨਹਥਦੇਵਿਚਿਤੀਰਚਲਾਵਦਾਰਲਿਆ
ਆਇਆ॥ ੧੫੪॥ ਬਿਜਟਤੇਗਭਗਕਿਭਨੀਮਸੁਦਾ॥ ਕਿਦੀ
ਗਰਬਲਾਗਾਜੇਈਮਸੁਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮਾਰਕੈਰਲਵ
ਹਉਸਦੇਤਾਈਟੁਕਹੇਕੀਤਾ॥ ਹੋਰਜੇਦੁਜੀਆਂਬਲਾਈਬਡੀ
ਆਹੈਸਨਿਸੇਤਿਨਨੁਕੁਉਆਇਆ॥ ੧੫੫॥ ਚੁਨੀਤਾਬਮਿ
ਕਦਾਰਹਫਤਾਮਰਦਾ॥ ਬਤੇਗਾਅੰਦਰ॥ ਆਵੇਖਤਖਾਸਾਜ
ਨਬਰਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਐਸੇਬਹਤਮਰਦਵਜੀਰਦੀਬੇਟੀ
ਨੇਵਿਚਤਰਵਾਰਦੇਪੋਰੇ॥ ੧੫੬॥ ਦਿਗਰਕਸਨਿਆਮਦਤ
ਮੰਨਇਜੇਗਾ॥ ਕਿਬੇਰੂਨਿਆਮਦਦਿਲਾਵਰਨਿਹੰਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥

੨੨੨

ਸ਼ੀਨਾ ਆਵੈ ਵਿਚ ਜੁਪਦੇ। ਚਾਹ ਕਰ ਕੇ। ਬਡੇ ਦਿਲ ਵਾਲੀ ਵਜੀ ॥੧੩੩॥
ਰਈ ਬੇਈ। ਤਿਸ ਆਗੇ ਕੋ ਸ਼ੀਨਾ ਠਹਰੇ। ॥੧੪॥। ਬਹੁ ਬਾਅ
ਮਦ ਸਸਾਹ ਮਾਯੀ ਦਹਾ। ਬਤਾ ਬਸ ਦਹਾ ਮਦ ਦਿਲੇ ਦੇ ਸਤਾ।
। ਟੀਕਾ। ॥ ਜੁਪਦੇ ਵਿਚਿ ਆਪ ਸਾਹ ਮਾਯੀ ਦਹਾਂ ਦਾ ਆਇ
ਆ। ਵਡੇ ਤਾਉ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਦਿਲੇ ਦੇ ਸਤ ਦਾ ਜੈ ਸੇ ਆ
ਵਦਾਹੇ। ॥੧੪੮॥। ਰੁਖ ਬਹੁ ਸੁਗਾ ਅੰਦਾਖ ਤੋ ਦੇਹੇ ਯਲਾਂ। ਬਹੁ ਬਸ
ਅੰਦਰ ਆ ਮਦ ਜਿਹੇ ਅਸਮਾਂ। ॥ ਟੀਕਾ। ॥ ਜੈ ਸੇ ਬਦਲ ਗਗਨ
ਦਾਹੇ ਤੈ ਸੇ ਸੁਗਮੇ ਗਜ ਕੋ ਦੇਹੇ। ਰਮ ਕਣ ਅੰਦਰ ਆਇਆ ਜਿ
ਮੀਤੇ ਅਸਮਾਨ। ॥੧੪੯॥। ਬਤਾ ਬਸ ਦਹਾਂ ਆਮ ਜਿ ਮੀਨੇ ਜਮ

ਨਾਦਰਖਾਸੁਦਹਤੇਗਾਇਤੀਯਮਨ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਜਿਮੀਅਸ
ਮਾਨਚਮਕਟਾਮੰਦਰਾਗਾਇਆਦਰਖਤਭੂਸੁਕਗਏ॥ ॥ਤਿ
ਰਸਤਾਨਯਮਨਦੀਆਤਰਵਾਗੀਕੇਤੇਜਸੇਕਰਕੈ॥ १੬੦॥ ॥ਚਲ
ਚਲਦਰਾਂਮਦਕਮਨੇਕਮੰਦਾ॥ ॥ਯਯਯਯਦਰਾਮਦਗੁਰੇਜੇਗੀ
ਦਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਚਲਣਾਮੰਦਰਾਏਤੀਰਕਮਾਨਸੇ॥ ॥ਹਾ
ਇਹਾਇਰੇਵਿਚਿਯਾਏਸੁਰਮੇਗੁਰਜਾਥੈਕੇਓਠੇ॥ १੬੧॥ ॥ਚ
ਕਾਚਕਥਰਖਾਸੁਤਤੀਰਿਤੁਫੰਗਾ॥ ॥ਜਿਮੀਲਾਲਸੁਦਚੰਗੁ
ਲੇਲਾਹਰੀਗਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਦੇਹਦੇਹਤੀਗਾਦੀਥਰਖਾਈਦੁ
ਕਾਦੀਰੋਈ॥ ॥ਜਿਮੀਲਾਲੋਈਜੇਸੇਗੁਲਾਲੇਦਾਰੀਗਲਾ

ਲੋਹੇਤਾਹੇ॥ ੧੬੨॥ ॥ ਹੁਗਾਹੁਗਾਹੁਗਾਮਦਚੁਪਹਨਾਮੀਦਰੂ॥ ॥ ੧੩੪
ਹੁਸਦਹਖੀਜੇਖੁਖੁਖੁ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹਾਹਿਹੁਹਕਰਨਫਰੇ
ਰੁਏ॥ ਜੇਵੇਹੈਸਨਦਿਚਖੇਤਦੇ॥ ਦੇਹਦੇਹੋਈਜੇਖੀਜਰਕੇਹੁਦੇ
ਜੇਖਾਦਦਦਲੇਹੈਸਨਿ॥ ੧੬੩॥ ਬਰਖਸਾਮੀਦਰੂਆਮਦਯ
ਕੇਤਾਬਰੀਗਾ॥ ਬਰਖਸਾਮੀਦਰੂਆਮਦਦੁਬਾਲਾਕਜੀਗਾ॥ ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚਮਕਦਾਮੀਦਰੂਆਏਦੁਹਾਤਰਫਾਬੋਲੇਸੁਗਮੇਜੇ
ਵੇਚਲਾਕਹੈਸਨਿ॥ ੧੬੪॥ ਬਸੇਰਸਦਰਾਮਦਸਗਫੀਲਸੁਗਮ
ਬਰਖਸਾਮੀਦਰੂਮਤਨੇਖਾਸਹੁਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵੇਰੁਸੇਰਦਿ
ਚਨਫੀਗਵਜਨਲਗੀਆ॥ ਵੇਰੁਚਮਕਦਦੇਦਿਚਾਘਾਈਦ

ਜੀਰਦੀਬੇਟੀ॥ਗੁਰਦੀਨਿਆਉਜੇਸੁਦੇ॥੧੬੫॥ਬੋਸਸਦ
ਰਾਮਦਜਿਤੀਦਰਬਰੇਸ॥ਬਬਾਜੁਇਮਰਦਾਬਰਵਰਦੇਜੇਸ॥
॥ਟੀਕਾ॥॥ਸੋਰਵਿਚਿਆਈਆਟੇਜਾਰੇਸਵਿਚਆਇਮ
ਰਦਾ॥ਸੁਰਮੇਜੇਪੈਨਿਤਿਨਾਦੀਬਾਹਾਤੇਹੇਸਬਾਹਰਪੜਾਜਾ
ਏ॥ਐਸੇਜੇਬਸਵਿਚਿਆਏਸੁਰਮੇ॥੧੬੬॥ਯਕੇਫਰਸ
ਆਰਾਸਤਸੁਰਖਅਤਿਲਸੇ॥ਬੁਖਾਦਨਚਮਕਤਬਜੁਬਾਪ
੧੬੭ ਹਿਲਵੇ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਇਕਸਤਰੀਜੀਲਾਲਰੰਗਦੀਮਾਨੇ
ਵਿਛੀਹੈ॥ਤੇਮਸੀਤਵਿਚਪਸਤੇਬਾਲਕੇਜੇਸੇਪੜਦੇਹੈਨਿ॥
ਤੇਸੇਹੀਸੋਰਹੇਇਰਹਿਆ॥੧੬੭॥ਬਾਮਰਦਨਚੁਨਕੁਸਤਰ

ਸੁਦਹਕਾਰਜਾਗਾਜੁਬਾਂਦਰਗੁਜਾਗਮਨਿਯਾਯਦਸੁਮਾਗਾ॥ ॥ ੧੩੫
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਸੇਸੂਰਮੇਜੁਪਾਵਿਚਿ ਮਾਰੇਗਏਹੈਨਿ॥ ਜੇਮੇ
ਜੁਬਾਂਨਤੀਗਿਣਨਲਗਾਤੇਸੁਮਾਰਕੀਤਾਨਹੀਜਾਦਾ॥ ੧੬੮
॥ ਗੁਰੇਜਾਸਵਦਸਾਹਮਾਯੀਦਗਾਂਬਕਸਤੰਦਲਸੁਕਰਗਿ
ਰਾਂਤਾਗਿਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਫੇਗਿਮਾਯੀਦਗਾਂਪਾਤਸਾਹ
ਨਸਗਾਇਆ॥ ਨਾਲਦਾਜੇਲੁਸੁਕਰਮਾਰਿਆਗਾਇਆ॥
ਸਭੇਜਿਤਨਕੁਹੈਸੀਬਰੇਤੇਜੇਬਰਾਜੇਹੈਸੀ॥ ੧੬੯॥ ਕਿਪੁਸ
ਤਸਬਿਅਫਤਾਦਦੁਖਤਰਵਜੀਗਾ॥ ਬਿਬਸਤੰਦਰਗਾਵ
ਕਰਦੇਦਾਅਸੀਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪਾਤਸਾਹਦੇਮਗਾਰਵਜੀ

ਰੁਈ ਬੇਟੀ ਪਈ ਜਾਇ ਪਕਰਿ ਸੁਤੇ ਕੈ ਦਕੈ ਤੇ ਸੁ ॥ ੧੭੦ ॥
ਬਿਬਸਤਾਹ ਬਿਆਵੁਰਦ ਜੇ ਸਾਹ ਖੇਸਾ ਬਗੁ ਫਤਾ ਕਿਏ ਸਾ
ਹ ਸਾਹ ਨ ਦੇਸਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਬੀਨ ਕੈ ਪਾਤੁ ਸਾਹ ਨੁ ਆਪਟੇ
ਪਾਤੁ ਸਾਹ ਪਾਸਿ ਲੈ ਆਈ ॥ ਆਖਿ ਓਸੁ ਜੁਏ ਪਾਤਿ ਸਾਹ
ਦੇ ਪਾਤੁ ਸਾਹ ॥ ੧੭੧ ॥ ਬਗੁ ਫਤਾ ਕਿਸਾਹ ਮਾਯਿ ਦਗਾਂ ਗਬਿ
ਬਸਤਾਹ ਬਿਆਵੁਰਦ ਨਿਜ ਦੇਸੁ ਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਆਖਿ ਓ
ਸੁਏ ਪਾਤਿ ਸਾਹ ਮਾਯਿ ਦਗਾਂ ਦਾਹੈ ॥ ਤੇ ਪਾਸ ਤੇ ਰੇ ਬੀਨ ਆਦਾਹੈ
॥ ਨਿਸ ਸਾਨੁ ਦਗੀ ਆਉ ਵਿਚਿ ਭੁਝਾਇ ਆਹੈ ਸੀ ॥ ੧੭੨ ॥
ਗੋਰ ਤੇ ਬਗੋਈ ਬਜਾਈ ਬਰਮਾਵੁਰ ਗਰ ਤੇ ਬਗੋਈ ਬਜਿਦਾ

ਦਿਹਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਜੇ ਤੂੰ ਕਹੇ ਤਾ ਇਸ ਨੂ ਜਾਂ ਨਤੀ ਮਾਗਾ ਜੇ ॥ ੧੨੬
 ਤੂੰ ਆਖੇ ਤਾ ਕੈ ਦਵਿਚ ਪਤਾ ਬਿਨ ਛਡੀ ਇਸ ਪਤ ਕਰ ਕੇ ॥ ੧੨੭
 ॥ ਬਜਿੰਦਾ ਸਪੁਰਦੰਦ ਓਰਾ ਅਜੀ ਮਾ ॥ ਸਿਤਾਨ ਦ ਅਜੇ ਤਾ ਜ
 ਸਾਹੀ ਕਲੀ ਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਕੈ ਦ ਉਸ ਤਾ ਈ ਚਾਇ ਕੀ ਤੇ ਨੇ ॥
 ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਛੁੜ ਤੇ ਪੁਤ ਤੇ ਪੀ ਵਲਾ ਇਤ ਦੀ ਆਪ ਲੈ ਲਈ ਆਨੇ
 ॥ ੧੨੮ ॥ ਸਹਿਨ ਸਾਹਗੀ ਯਾ ਫਤਹੁ ਕ ਮੇਰ ਜਾ ਕਾ ਕਸੇ ਦੁਸ ਮ
 ਨਾ ਕੁਨ ਦ ਚਾ ਕ ਚਾ ਕਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹਿਗੁਰ ਦੇ ਸੇ
 ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਉਨਾ ਪਾਈ ॥ ਜੇ ਕੋਈ ਦੁਸ ਮ ਨਾ ਚਾ ਕ ਚਾ ਕ ਕਰ ਦ
 ਯੇ ॥ ਆਗ ਬਏ ਹੁਜੇ ਦੁਕ ਰੇ ਦੁਕ ਰੇ ਕਰ ਦਾ ਹੇ ਸੇ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਪਾਇ

ਦਾਹੈ॥ ੧੭੫॥ ਚੁਨਕਰਦਸੁਦਕਸਦਮਿਹਨਤਕਸੇ॥ ਕਿਰਹ
 ਮਤਬਿਬਖਸੀਦੇਜੇਰਹਮਤੇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਐਸੇਕਮ
 ਈਕਰਦਾਹੈ॥ ਇਕਦੇਲੇਦੁਖਹੈਤਾਸੁਖਭੀਵਾਹਿਗੁਰੁਸਚਾ
 ਸਾਹਿਬਖਸਦਾਹੈ॥ ੧੭੬॥ ਕਿਓਸਾਹਬਾਨੁਏਦੇਮੁਲਕ
 ਸਾਹ॥ ਕਿਸਾਹੀਗਮੀਯਾਫਤਹੁਕਮੇਇਲਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
 ਓਹੁਪਾਤਸਾਹਦੀਇਸਤੀਭੁਈ॥ ਤੇਰੇਸਨਜਮੀਰਪਾਤਸਾ
 ਹਮੁਲਖੁਦਾਬਟਿਆ॥ ਦੁਜੀਰਦੀਬੇਟੀਬੇਗਮਬਣੀ॥
 ਪਾਤਸਾਹੀਵਾਹਿਗੁਰੂਦੇਹੁਕਮਸੇਪਾਈ॥ ਤੇਸੇਹੀਹਿਅਓ
 ਰੰਗਜੇਬੰਦਾਹਿਗੁਰੂਪਾਤਿਸਾਹੀਖਾਲਸੇਨੂਦੇਵੈਗਾਜੇਸੇ

ਵਜੀਰਦੀਬੇਦੀ ਤੇਰੇ ਸਨਜਮੀਰ ਪਾਤਸਾਹ ਦਾ ਬੇਟਾ ਚੰਨਮ ॥ ੧੩੭ ॥
ਰਕੈ ਪਤਾਨੂ ਤੇ ਪਤਾ ਬਧੋ ਹੋਇਆ ਬੈਠਾ ਵੇਖੇ ॥ ਤੇ ਪਾਤਸਾ
ਹੀ ਦਿਵੈ ਲਗੇ ਕਰਨਾ ਤੇ ਸੇ ਤੈ ਨੂ ਕੋ ਦਕਰ ਕੈ ਤੇ ਬੀਨਗੇ ਤੂੰ ਵੇਖੇ ਗਾ
ਤੇ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਕਿਰੇ ਗਾ ॥ ੧੭੭ ॥ ਬਿਦਹ ਸਾਕੀ
ਆਸਾਗਰੇ ਸਬਜਾ ਬਾ ॥ ਕਿ ਬੇਰੂ ਬਿਅਫਤਾ ਦਪਰ ਦਹਨ
ਕਾਬਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੇਹ ਸੁਖਣੀ ਆਸੁ ਬੇਦਾ ਪਿਆਲਾ ਦੇ
ਹਾ ਬਾਹਰ ਲੈ ਆਵਾ ਪੜਦੇ ਤੇ ਮੋਤੀ ਰਾਜ ਰੂਪੀ ॥ ਰਾਜ ਮਥੇ
ਛਾਤੇ ਲੈ ਕੇ ਖਾਲਸੇ ਜੀ ਨੂ ਦੇਵਾ ॥ ੧੭੮ ॥ ਬਿਦਹ ਸਾਕੀ ਆਸ
ਬਜਰੀ ਗੋਦਿ ਰੰਗਾ ॥ ਕਿ ਦਕਤ ਬਕਾਰਾ ਅਸਤਾ ਅਜੇਰੇ ਜਜੰਗਾ ॥

॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੇਹ ਸੁਖਈ ਆਪਿ ਆਲਾ ਸੁਖੇ ਦਾ ਜੇ ਕੈ ਸਾਂ ਸੁਖ
 ਦੇ ਦਾ ਹੋ ਵਿਚ ਜੁ ਪਦੇ ਕੀ ਮਾ ਆਵਦਾ ਹੈ ॥
 ੧੦ ॥ ੧੦੦ ॥ ੨੦੦ ॥ ੩੦੦ ॥ ੪੦੦ ॥ ੫੦੦ ॥ ੧੬ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ
 ਕੀ ਫਤੇ ॥ ॥ ਹਿਕਾਯਤ ॥ ॥ ਤੁਈ ਦਸਤਗੀਰ ਅਸਤਦ
 ਮਾਦਗਾ ॥ ਤੁਈ ਕਾਰ ਸਾਜ ਅਸਤ ਬੇਚਾਰਗਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ
 ॥ ਤੁਹੀ ਹੋਵਾ ਹਿਗੁਰੂ ਹਥ ਨਾਲ ਕਹਿ ਲੈ ਦਾ ਹੈ ਮਾਂਦਗੀ ਵਿਚ
 ਹੁਗੀ ਬਾਨੁ ॥ ਤੁਈ ਕਾਰ ਸਾਜੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਬਿਚਾਰਿਆਈ
 ॥ ॥ ਸਹਿਨ ਸਾਹਬ ਸਿੰਦਰੇ ਬੇ ਨਿਆਜਾ ਜਿ ਮੀਨੇ ਜਮ
 ਰਾਤੁਈ ਕਾਰ ਸਾਜ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪਾਤ ਸਾਹਦਾ ਪਾਤ ਸਾਹੁ

ਹੁੰਗੇ। ਤੇ ਬਖਸ਼ ਦਵਾਲਾ ਹੋ। ਤੇ ਬੇਪਰਵਾ ਹੁੰਗੇ। ਧਰਤੀ ਅਕਾ ੧੩੮
ਸਦੇ ਕੀ ਮਸਾਜਨ ਦਵਾਲਾ ਹੋ। ੨। ਿਕਾਯਤ ਸੁਨੀ ਦੇ ਮਸਾਹ
ਕਲਿੰਜਗਾ ਕੁਨਾਨੀ ਦਯਕ ਦਰਾ ਅਨੇ ਕੇ ਹਮੀ ਜਗਾ। । ਟੀਕਾ।
। ਇਕ ਕਥਾ ਮੇ ਸੁਨੀ ਹੈ ਕਲਿੰਜਗ ਪਾਤੁ ਮਾਹਦੀ। ਪਹਾੜਾ ਦਿ
ਚ ਨਿਸਦਾ ਪਰ ਹੋ ਸੀ। ੩। ਯਕੋ ਪਿਸਰ ਚਿਬੁਦਾ ਅਜ ਮੁਲਕ
ਮਲਾ। ਕਿਲਾ ਇਕ ਜਗਾ ਬੁਦਾ ਅਜ ਮੁਲਕ ਮਾਲਾ। । ਟੀਕਾ
। ਲਾ ਇਕ ਸੀ ਮੁਲਕ ਤੇ ਮਾਲਾ। ਇਕ ਪੁਤ੍ਰ ਉਸਦਾ ਐਸਾ
ਥਾ। ਰੂਪ ਉਸਦਾ ਸੁੰਦਰ ਸੀ। ੪। ਯਕੋ ਮਾਹ ਚਿਨ੍ਹ ਦੁਖ ਤਰ ਅਜੇ
। ਕਿਦੀ ਗਰਨ ਬੁਦਾ ਮਨ ਬਰਕੇ ਜੇ। । ਟੀਕਾ। । ਇਕ ਸੁਹ

ਰੀ

ਕਾਰਉ ਸਜਾਗਾ ਬਾਉ ਸਦੀ ਬੇਟੀ ਐ ਸੀ ਸ੍ਰੀ ਦਸੀ ਦੂਸਰੀ ਐ
ਸੀ ਸ੍ਰੀ ਦੁਕਾਣੀ ਨਾਹੈ ਸੀ ਜਗਤ ਐ ॥ ੫ ॥ ਵਜਾ ਦੁਖ ਤਰੇ ਸਾਹਿਬ
ਸਰੇ ਜਿਸਾਹਾ ਸੁਦਹਾ ਸੁਫਤ ਹਬਰ ਵੈ ਚੁਬਰ ਸਮ ਸਮਾਹ
॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤ ਬੇਟੀ ਪਾਤ ਸਾਹਦੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ
ਸਕੇਹੇ ਇਗਾਈ ॥ ੬ ॥ ਬਿਗੋਯ ਦ ਕਿਏ ਸਾਹਮਾਗਾ ਬਿਕੁਨਾ ਕਿ
ਦਹ ਸਤ ਕਸੇ ਮਰਦ ਦੀ ਗਗਮ ਕੁਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤ
ਬੇਟੀ ਨੇ ਆਖਿ ਆਏ ਪਾਤਿ ਸਾਹਦੇ ਬੇਟੇ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਦੁਗਾ ਕੁ
ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਮਰਦ ਦਾ ਨਕਰਾ ॥ ੭ ॥ ਕਿਸੁਰ ਮਦਰ ਸਾਹਿਦੇ
ਸਤਾ ਕਿਨਾ ਮੇਵਜਾ ਸੇਰ ਸਾਹੇ ਬਿਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸੁਇਆ ਤੇ

ਮੇਰਿ ਦਸਤਾਨ ਦਾ ਪਾਤਸਾਹਾ ਨਾਮ ਉਸ ਦਾ ਮੇਰਾ ਸਾਹੁ ਹੈ ॥੮॥ ੧੩੯
 ਚੁਨਾਨ ਸਤ ਦਸਤੂਰ ਮੁਲਖੇ ਪੁਰਾ ਯਕੇ ਦਾਨ ਬੇਗਾਨੇ ਜਦੁ
 ਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਐਸੇ ਦਸਤੂਰ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਜੇ ਕੋਈ ਇਕੁ ਦਾ
 ਦਾ ਚੁਗਾਏ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਵ ਕਰੇ ਕਰ ਦਾ ਹੈ ਸੀ ॥ ਬਿਗੀਰ ਦਸਾਹੀ ਬਿ
 ਹਤਾ ਦਤੂਰਗਾ ॥ ਬਪੇ ਮੇਰੇ ਜਦੁ ਚੁ ਅਜ ਬਾਜ ਮੁਰਗਾ ॥ ॥
 ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜੈਸੇ ਸਾਹੀ ਪੀਘੀ ਨੁਪਕੜ ਦਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਬਾਜ ਮੁਰਗਾ
 ਕੋ ਪਕੜ ਦਾ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਰਾਜਾ ਚੋਰ ਨੁਪਕੜ ਦਾ ਹੈ ॥ ੧੦ ॥ ਬਿਗੀਰ ਦਾ
 ਜੇ ਹਰੈ ਅਸਪੇ ਕਲਾਂ ॥ ਕਿ ਮੁਲਕੇ ਅਰਕਸ ਬਿਆਮ ਦਾ ਅਜਾ
 ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਉਸ ਪਾਤਸਾਹੀ ਦੇ ਦਿਲ ਦੇ ਹੈ ਨਿ ॥ ਅਰਕ ਮੁਲ
 ਸਾਹ

ਮੁਲਖੋਸੇਆਏਹੈਨਿਓਨਨੂ॥੧੧॥ਬਿਬਖਸੀਦਓਰਬਸੇ
ਜਰਦੁਫੀਲਾ॥ਕਿਬੇਰੂਬਿਗਾਦੁਰਦਦਰੀਆਇਨੀਲਾ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ਘੋਰੇਜਿਸਆਨਦਿਤੇਹੈਸਨਿ॥ਤਿਸਨੁਦੇਇਹਾ
ਬੀਤੇਬਹੁਤਪਨੁਬਖਸਿਆ॥ਜੇਦਰੀਆਉਦਿਚੇਦਰ
ਆਈਘੋਰੇਹੈਨਿ॥੧੨॥ਯਕੇਨਾਮਗੋਸੁਗੋਦਿਗਾ॥ਚੁ
ਆਹੁਕੁਲਾਪਾਇਅਜੀਮੇਦੁਨਗਾ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਇਕਦਾ
ਨਾਉਗੁਹੈਸੀ॥ਤੇਦੂਜੇਦਾਨਾਉਸੁਗਾਹੁਹੈਸੀ॥ਅਮੇਘੋਰੇਦੇ
ਵੇਹੈਸਨਿ॥ਜੇਸੇਗਰਨਦੇਪੈਰਦੇਵੈਬਡੇਘਰਘੋਰੇਹੈਸਨਿ॥ਉ
ਸਦੇਪਾਸ॥੧੩॥ਅਗਰਾਸਪਹਰਦੇਅਜਾਮੇਦਿਹਦਾ॥

ਵਜਾਪਸਤੁਗਾਖਾਨਹਬਾਨੁਕੁਨਦਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਜੇਕਰਓਹੁਪੇ ੧੪੬
 ਕੇਦਵੈਮੇਨੁਆਟਦੇਵੈ॥ਉਸਤੋਪਛੈਮੇਤੈਨੁਵਰਾਂਗਾ॥੧੪॥
 ਸੁਨੀਦਈਸੁਖਨਰਾਗਮੀਸੁਦਰਵਾਂ॥ਬਿਗਾਮਦਸੁਯਸਾਹਿ
 ਦੇਸਤਾਂ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਏਹੁਸੁਨਕੈਸਹੂਕਸਦੀਬੈਟੀਰਵਾਨਹੇ
 ਇਚਲੀ॥ਆਈਹਿਦਸਤਾਨਦੇਸਹਿਗ॥੧੫॥ਨਿਸਸਤੰਦ
 ਬਰੇਦਜਮਨਾਲਬਾਬਾ॥ਬਿਬਰਦੰਦਦਰਬਾਦੁਪੁਰਦਨ
 ਕਬਾਬਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਬੈਠੀਆਇਜਮਨਦੇਕਿਨਹੇ॥ਸੁ
 ਹਾਬਪੀਕੋਮਹਾਪਸਾਦਿਖਾਇਕਰਮਸਤਹੇਈ॥੧੬॥ਪਸੇਚੁੰ
 ਬਗਾਮਦਸਬੈਚੁੰਸਿਆਹਾਰਵਾਂਕਰਦਾਗਾਬਸਬਸੇਪਸਤ

ਕਾਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇ ਪਹਰਾਤੁ ਆਇਰਹੀ ਕਾਲੀ ਰਾਤ ਹੋਈ
ਜਿਤ ਵੇਲੇ॥ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤੀ॥ ਅਜਲ ਵਿਚ ਪੰਡਾ ਪਾਹਦੀ॥ ਆਬ
ਹੁਤ॥ ११॥ ਬਦੀ ਦੇ ਓਹ ਬਸੇ ਪਾਸ ਬਾਂ॥ ਬਤੀ ਦੀ ਦਰਾ ਮਦ ਬਜ
ਇਸਹੁ ਮਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇ ਖਕੈ ਪਾਸ ਦੀ ਆਪੀਂਡਾ ਪਾਹੁ ਕੋ
ਬਹੁਤ ਬੈਠੇ ਹੈ ਸਨਿ॥ ਜੋ ਲਗੇ ਬੀ ਦੁਕਾ ਮਾਰਨ ਉਸੇ ਜਾਂਗਾ ਹੀ॥
१੨॥ ਬਸੇ ਬਰਵੈ ਬੀ ਦੁਕ ਬਾਂਗੁ ਨ ਦਾ॥ ਚੁਬਾ ਬਕਕ ਅਬਰਸ
ਬਾਂਗੁ ਨ ਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਹੁਤ ਬੀ ਦੁਕਾ ਦੀ ਬਰਖਾ ਓਨ
ਨੇ ਕੀਤੀ॥ ਜੈਸੇ ਬਦਲਾਂ ਬਿਖੇ ਬਿਜੁਲੀ ਆਰਮ ਕਦੀ ਆਏ
ਨਿ॥ १੩॥ ਹਮੀ ਵਜਹ ਕਰਦੇ ਦੁਸੇ ਚਰ ਬਾਂਗਾ ਹਮ ਆਖਰ

ਕੁਨਦਖਾਬਖੁਫਤਇਖਤੀਆਹ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਭੀਦਇਚਰ॥ १੪੯
ਬਾਰਓਨਨੂਬੀਦੁਕਾਮਚੀਆ॥ ਭੀਓੜਕਨੁਤਿਠੇਨੇਜੇਪਾਸਦੀ
ਆਪੰਡੂਜੇਨਿਤਾਫੇਰਿਸੇਗਇ॥ ੨੦॥ ਬਿਦਾਨਦਕਿਖੁਫਤਸ
ਸਦਦਪਾਸਬਾਂਨਾ॥ ਬਪਯਮੁਰਦਸੁਦਹਗਮਚੁਜਖਮੇਯਲਾਂਨਾ॥
॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਜਾਤਾਸੁਹਕਾਰਦੀਬੇਟੀਨੇਜੁਪਾਹੁਸੇਰੇਹੈਨਿ॥
ਜੈਸੇਮਿਰਤਕਸੇਰਹਿਤਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਜੁਧਮੇਸੁਰਮਾਫਟਿਆਹੈਇ
ਆਗਿਰੁਤਾਹੈ॥ ੨੧॥ ਰਵੰਕਰਦਓਜਾਬਾਮਦਾਅਜਾਂ॥ ਕਿ
ਬੁਨਗਾਹਾ॥ ਜਸਾਹਕਰਖੇਗਿਰਾਂ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਉਸਜਗਾ
ਤੇਚਲੀਸੇਆਈਉਸਜਗਾ॥ ਜਿਥੇਪਾਤਸਾਹਦੇਕਿਲੇਦਾਰ

ਰਵਾਜਾਥਾ॥੨੨॥ਪਰੀਰਾਬਿਕੇਬਦਪਰੀਆਪਰੀਆਗਾਦੁ
ਜਾਮੇਖਕੇਬਦਬਪੁਸਤੇਦਿਵਚ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਜਿਤਵੇਲੇਪ
ਤੀਆਲਉਪਰਸਟਮਾਰੇਪਤੀਆਲੀ॥ਤੁਏਹਸਟਮਚਕੇ
ਕਿਲੀਕੀਪਨਾਨਕੇ॥੨੩॥ਚੁਨਾਤਾਬਗਾਂਮਦਦਿਵਾਰੇਅਸੀ
ਮਾਦੁਅਸਪਸਨਜਰਕਰਦੁਕਮੇਕਰੀਮਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥
ਅੇਸੀਤਰਾਹੀਚਰੀਕਿਲੇਪਗਾਦੁਇਘੇੜੇਨਜਰਕੀਤੇਵਾਹ
ਗੁਰੂਦੀਦਇਆਸੇ॥੨੪॥ਯਕੇਗਾਬਿਜਦਤਾਅਜੇਨੀਮਕ
ਰਦਾਦਰੇਪਾਸਥਾਨੇਬਿਜਦਨੀਮਕਰਦਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਜੇ
ਨਜਰਕਰਵੇਖੇਤਾਸਤਚੇਕੀਆਬੈਠੀਆਹੈਨਿਫੇਗਿਇਕ

ਓਸਦੇ

ਚੈਕੀ ਮਾਗੈ ਦੁਇ ਦੁਕੜੇ ਕੀ ਤੇ ॥ ੨੫ ॥ ਦਿਗਰਗ ਬਿਜਲੁ ਜਦ ੧੪੨
ਗਸਤ ਸਗਾ ਸਿਆ ਮਗ ਬਕੁ ਸਤ ਸਸਵਦ ਖੁੰਨ ਭਗਾ ॥ ਟੀ
ਕਾ ॥ ਦੂਜੀ ਚੈਕੀ ਨੁ ਮਾਗੈ ਸਿਰ ਵਫਾ ਕੇ ॥ ਤੀ ਸਗੀ ਚੈਕੀ ਨੁ
ਮਾਗਿ ਓਸਾ ॥ ਤੇ ਖੁੰਨ ਕੀ ਤੀ ਓਸਾ ॥ ੨੬ ॥ ਚੁਆ ਮਗ ਜੁ ਦਾ ਕਰਦ
ਪੰਜ ਮ ਬਿਕੁ ਸਤਾ ॥ ਸਸ ਮਗ ਬਿਕੁ ਸਤੰ ਦਜ ਮ ਦਾ ਗ ਮੁ ਸਤਾ
॥ ਟੀ ਕਾ ॥ ਚੈਕੀ ਚੈਕੀ ਨੁ ਮਾਗੈ ਪੰਜ ਵੀ ਚੈਕੀ ਜਾਇ ਮਾਗੁ
ਛੇ ਵੀ ਚੈਕੀ ਮਾਗੈ ਕਟਾਰ ਕੇ ਨਾਲਾ ॥ ੨੭ ॥ ਸਸ ਮ ਚੈਕੀ ਅਸ
ਕੁ ਸਤਾ ਅਮਦ ਅਜਾ ॥ ਕਿਹ ਫਤ ਸ ਗਿਰਾਂ ਬੂਟੇ ਚੈਕੀ ਗਿਰਾਂ
॥ ਟੀ ਕਾ ॥ ਛੇ ਵੀ ਚੈਕੀ ਮਾਗੈ ਫੇਰਿ ਗਾਈ ਸਤ ਵੀ ਪਾਸ ॥

ਓਸਦੇ
ਚੈਕੀ ਚੈਕੀ ਨੁ
ਮਾਗੈ ਪੰਜ ਵੀ
ਚੈਕੀ ਜਾਇ ਮਾਗੁ
ਛੇ ਵੀ ਚੈਕੀ
ਮਾਗੈ ਕਟਾਰ
ਕੇ ਨਾਲਾ ॥

ਸਤਵੀਸੋਚੇਕੀਭਾਗੀਹੈਸੀ॥ ਬਹੁਤਭਾਗੀਤੇਬਹੁਤਮਨਖਬੈਠੇ
ਹੈਸਨਿ॥ ੨੯॥ ਕਿਹਛਤਮਾਹਮੀਕੁਸਤਜਖਮੇਕਗੀਮਾ॥ ਕਿਦ
ਸਤਸਕੁਨਦਰਖਸੁਹਕਮੇਕਗੀਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਤਵੀਸੋ
ਕੀਬਡੇਭਾਗੀਜਖਮਨਾਲਮਾਗੀ॥ ਫੇਰਹਥਘੇੜੇਉਪਰਿਜ
ਉਗਧਿਆ॥ ਵਾਹਗੁਰੂਕੇਹੁਕਮਸੇ॥ ੩੦॥ ਚੁਨਤਾਜੀਅ
ਨਹਬਿਜਦਤਾਜੀਅਸਾ॥ ਕਿਬਾਲਾਬਿਆਮਦਬਜਮਨ
ਅੰਦਰਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਐਸੇਘੇੜੇਚਾਹਚਾਹਕੇਰਹੇਘੇ
ਹਿਆਨੁਮਾਰੇ॥ ॥ ਅਸਵਾਹੇਇਕੈਘੇੜਾਜੇਟਪਾਇਆ॥
ਜਮਨਾਦੇਅੰਦਰਆਇਪਾਇਆ॥ ੩੦॥ ਵਗਸਤਨਦਰਖੇ

੩੦

ਬਬੇਰੂਆਜਾਂ॥ ਕਿਹੈਰਤਬਿਮਾਟੰਦਸਾਹੇਜਗਾਂ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ ੧੪੩
ਤਰਾਇਕੇਜਲਦੇਵਿਚਿਛੁਲਾਂਕਰਵਾਈਅਸੇਪਾਹਜਮਨਤੇ
ਆਈ॥ ਪਰਕੁਤਾਤਾਸਮਾਹੇਇਆਤਾਪਾਤਸਾਹਨੁਖਬਰ
ਹੋਈ॥ ਤਾਪਾਤਸਾਹੇਰਨਹੇਇਗਇਆ॥ ੩੧॥ ਕਿਹੈਦਾਖੁ
ਰਦਦਸਤਜੇਸੇਰਸਾਹ॥ ਬਹੈਰਤਹਮੀਰਫਤਾਅਲਮਪਲਾ
ਹ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮੁਹਦੇਵਿਚਿਅਗੁਲਪਤਕੈਸੇਰਸਾਹੇ
ਰਨਹੇਇਰਹਿਆ॥ ਰੈਰਨਹੇਇਕੈਕਹਨਲਗਾਜੇਵਲਾਇਤ
ਦਸਾਜਾਹੈ॥ ੩੨॥ ਕਿਮਾਰਕੁਜਾਬੁਰਦਾਸਪੋਅਜੀਮ॥
ਬਬਖਸੀਦਫਹਮਚੁਕਸਮੇਕਰੀਮ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮੇਰਾਏ

ਸਾਧੋ ਹੁਜੇ ਬਹੁ ਹੈ ਸੋ ਕੋ ਨ ਲੇਗਾਇਆ ਹੈ। ਬਖਸਿਸਾ ਮੇਓ ਸ
ਨੁ ਜੇ ਹੁ ਲੇਗਾਇਆ ਹੈ ਧੋ ਹੁ ਮਨੁ ਸੇ ਹੋ ਮਹਾ ਜਦੀ॥ ੩੩॥
ਦੇਗਾ ਅਗਰੇ ਇਓ ਦੀਦਮੇ। ਬਸਰੀ ਜਸਰ ਬਸਤ ਬਖ
ਸੀਦਮੇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕਰ ਮੇਓ ਸਦਾ ਮੁਖ ਭੀ ਦੇਖਾ। ਤਾਮੇ
ਸੰਗੀ ਜਮਾਇਆ ਬਖਸਦਾ॥ ੩੪॥ ਕਿਹੈ ਫਗਸਤ ਹੋਰੇ
ਦੇਯਾ ਫਤਮਾ ਬਜਾਏ ਦਿਗਰ ਦਿਲ ਨੇ ਤਾ ਫਤਮਾ॥ ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੁਹੈ ਫਹੈ ਬਹੁ ਹੈ ਫਹੈ ਜੇਕਰ ਮੁਖ ਭੀ ਦੇਖੇ ਪਾਵੇ
ਤਾਇਸ ਜਾਗਾ ਦੂਜਾ ਮਿਤ ਬਣਾਵਾ ਆਪਣਾ ਓਸਨੁ॥ ੩੫॥
ਕਿਦੀਦਾਰ ਬਖਸਦਾ ਅਗਰ ਮਗਾ ਕਿਸਦੀ ਜਸਰ ਬ

ਸਤਬਖਸਮਵਰਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕਰ ਦੀਦਾਰ ਮੇਨੂੰ ਹੁਬ १੪੪
ਖਸੇ॥ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਸਨੁ ਬਡਾ ਪਨਮਾਇਆ ਦੇਗੀ ਜਗੀਰੇ ਸਨੁ ਬਖ
ਸਾਮੇ॥ ੩੬॥ ਚੁਸੁ ਯਤ ਕੁਨ ਨੀਦ ਸਹਰਾ ਅੰਦਰੀ॥ ਕਿ ਬਖ
ਸੀਦ ਮਨੁ ਖੁੰਨ ਅਜ ਖੁਰਖੁ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਫੰਦੇਰਾ ਸਾਹੇ ਸਹ
ਰਦਿ ਚਿਛਿਰਾਇਆ॥ ਜੇ ਸੁਣੇਤੁ ਸੀਕੁ ਈਰੇ ਮੇਰੇ ਸਦਾ ਗੁਨ
ਹੁਬਖਸਿਆ॥ ਜਿਸੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਸਾਕੀ ਮਕੀਆਰੇ॥ ੩੭॥ ਬਖਸਤੀ
ਦਰਸਤਾਰਾ ਅਜ ਜਾਮੁ ਜਗ॥ ਬਪੇ ਸੇ ਸਹਿਆ ਮਦ ਚੁਜਗੀ
ਸਿਪਰ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਫੇਰਿ ਸੁਣਿਕੈ ਇਸਤੀਨੇ॥ ਘੋੜਾ ਏ
ਟਹਿਲੀ ਇਨ੍ਹੇ ਕੇ ਛਪਾਇਆ॥ ਤੇ ਆਪ ਪਗਬੀਨ ਕੈ ਜਾਮਾ ਜ
ਇਹ ਬਤ

ਹੀਦਾਪੇਨਕੈਤੇਸੇਇਨੇਦੀਛਾਖਲੈਕੋਪਾਤਸਾਹਦੇਪਾਸਆ
 ਇਕਹਿਓਸਾ॥ ੩੮॥ ਬਗੋਯਦਕਿਏਸੇਰਾਅਫਕਨੇਸੇਰਸਾਹ
 ॥ ਕਿਆਜਗਾਮਨਬਿਬੁਰਦੇਦਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਏਪਾ
 ਤਸਾਹਸੇਰਦੇਤੇਰਨਵਾਲੇ॥ ਤੇਰਾਪੋਹਾਏਸਗਾਹਿ॥ ਲੈਗਾਇ
 ਆਹਾ॥ ੩੯॥ ਕਿਆਜਮਾਂਦਸਾਹਬਖਿਰਦੀਜਬਾਬਾਦਿਗ
 ਰਬਾਗੋਯਦਕਿਬਾਵੇਸੇਵਾਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਏਸੇਸੁਦਕੈ
 ਪਾਤਸਾਹਾਸਚਰਜੇਇਆ॥ ਦੁਨੀਬਾਰਕੋਸਾਖਤੁਲੇ
 ਦੇ॥ ੪੦॥ ਕਿਨਕਲਸਨੁਮਾਸ਼ੀਮਰਾਸੇਰਤਨਾਬਵਜੇਚਰਾ
 ਬੁਰਦਾਸਪੇਕੁਹਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਏਸੇਰਤਨਤੁਮੇਰੇਤਾਏ॥

ਨਕਲਾਇਖਾਇ ਤੁਕਿਸਪਕਰਾਪੇੜਾਅਗਲਾਏਗਾਇਆ १੪੫
ਏ॥੪੧॥ ਨਿਸਸਤੰਦਾਅਜਾਂਵਜਹਬਰੇਦਾਬਾਬਿਬੁਰਦੀ
ਦਬਾਦੁਹਬਖੁਰਦੀਦਕਬਾਬਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ਫੇਰਉਸੇਤਰਾਜ
ਮਨਦੇਕਿਨਰੇਬੈਬੀਤੇਸਰਾਬਪੀਤਾਤੇਕਬਾਬਖਾਧੇ॥੪੨॥
ਮਦਾਂਕਰਦਾਵਲਬਸੇਪੁਸਤਕਾਹਾਦਗਾਮੇਰਿਹਦਪਾਸ
ਬਾਨਨਸਾਹ॥ ਟੀਕਾ॥ ਰਵਾਨਾਪਹਲੇਪੰਡਾਪਾਸਦੀਆ
ਕੀਤੀਆਤੇਆਖਿਆਜੇਇਸਤਰਾਂਮੇਰਗਾਪਹੁਰਾਨੁ
ਦਿਤਾਹੈ॥ ਇਪਾਤਸਾਹਸਲਾਮਤ॥੪੩॥ ਦੁਜਾਂਪਸਬਕੇਸ
ਸਕੁਨਾਨੀਦਲਖਤਾਬਪੇਰਸਦਰਾਮਦਾਜਿਦਰੀਆਇਸਖ

੧੬੨ ਤਾਂ ਉਸਤੋਂ ਪਿਛੇ ਜੁਚਾ ਕੀ ਕੀਤੀ ॥ ਓਸ ਇਸਤੀ
 ਨੇ ॥ ਦਰੀਆ ਉਦੇ ਤੁਰਨ ਵਿਚਿ ਆਈ ਸਖਤੀ ਸੇਤਰੀ ॥ ਤੁ
 ਰ ਕੈ ਪਾਗਾਈ ॥ ਓ ਸੇਤਰਾ ॥ ੪੪ ॥ ਹਰਜਾ ਮੇਖ ਕੋ ਬੀਦ
 ਹੀ ॥ ਰਦ ਸੁਦਾ ਬਦੀਦੀ ਅਜੇ ਸਾਹ ਪੇ ਮੁਰਦ ਸੁਦਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥
 ॥ ਹਰਿ ਜਾਗਾ ਕਿਲੀਠੇ ਕੋ ਗਿਰਦੈ ਜਾਇ ਹੋਈ ॥ ਦਿਖ
 ਕੈ ਪਾਤਸਾਹ ਮਿਤ ਹੋਦਾ ਜਾਇ ॥ ੪੫ ॥ ਪਪੜੀ ਕਾ ਬਿਮਾਦ
 ਦਗ ਰੂਬਾ ਆਫਤਾ ਬਾ ॥ ਦੁਜਾ ਜਾ ਬਿਆਮ ਦਕੁ ਸਾਇਦ
 ਤਨਾਬਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਏਕ ਪੜ ਜਿਦਾ ਆਇ ਹੀ ॥ ਤੁ
 ਪੇਰੇ ਪਾਸ ਆਇ ਕੈ ਰਸਾਖੇ ਲਕੇ ਤਯਾ ਹੋਈ ॥ ੪੬ ॥

ਲਗਾਮਸਾਥਿਮਾਦੰਦਸਵਰੇਸੁਦਾਅਸਤਾ। ਬਿਜਦਤਾ ॥੪੬॥
ਜੀਅਨਹੁਅਫਰੀਤਮਸਤਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਲਗਾਮ
ਦੇਕੈਅਸਵਾਰਹੋਈ॥ ਮਾਰਕੈਕੋਰਹੁਤੇਮਸਤਹੋਈ॥ ਜੇ
ਸੇਦੇਵਮਸਤਹੋਤਾਹੈ॥੪੭॥ ਚੁਨਾਅਸਪਸਖੇਜੀਦਬਰ
ਤਰਜਿਸਾਹ॥ ਕਿਬਾਲਾਬਿਆਮਦਬਦਰੀਯਾਇਗਾਹ॥
॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਐਸੇਘੋੜੇਕੋਊਠਾਇਆਘੋਘੋੜੇਨੇਛਾਲਾਮ
ਰੀ॥ ਘੋੜੇਦਿਚਿਦਰੀਆਊਤੂਘੋਦੇ॥੪੮॥ ਬਪੇਰਸਦਰ
ਮਦਜਿਦਰੀਆਅਜੀਮਾ॥ ਕਿਪਾਰਸਹਮੀਗਾਸਤਹੁਕਮੇ
ਕਰੀਮਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਤਰਾਇਕੈਘੋੜੇਨੁਦਰੀਆਊਦਿ

ਚਫੇਰੋਜੇ ਪਾਗਜਾਇ ਪਈ॥ ਵਾਹਗੁਰੂ ਕੇ ਹੁਕਮ ਸੇ॥ ੪੮॥ ਬ
ਰਿਆਮੁ ਅਜ ਅਸ ਪਕਰਦ ਸਸਲਾਮਾ॥ ਬੁਗੋਯ ਦਸੁ ਖਨ
ਸਾਹ ਅਰਬੀ ਕਲਾਂਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹੇਠਿਆਇ ਕੈ ਪੜ੍ਹੇ
ਤੇ ਸਲਾਮ ਕੀਤੇ ਸੁ॥ ਤੇ ਬਚਨ ਅਰਬੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚਿ ਆਖਿ
ਓਸੁ॥ ੫੦॥ ॥ ਤੁਅਕਲ ਸਚਗਾਸਤ ਏ ਸਾਹ ਸਾਹ॥ ਕਿਮ
ਗੁਰੁ ਦਨ ਤੁਦਾ ਦਨ ਸੁਗਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੇਰੀ ਅਕਲ
ਕਿ ਬੇਰੀ ਏ ਪਾਹ ਸਾਹ ਦੇ ਪਾਤ ਸਾਹ॥ ਰਾਹਿ ਪੈਰੁ ਤਾਮੇ ਵਹੀ
ਆਮਗੀ ਸੇਲਾਇ ਅਸੇ॥ ਤੇ ਸੁਗਾਹ ਤੇ ਆਪਣੀ ਹਥੀ ਦਿ
ਤਾਸੇ॥ ੫੧॥ ॥ ਕਿਗੁਫਤ ਸਚੁ ਨੀਤਾ ਗਵਗਾਸਤ ਰਖ ਸਾ ਬ

ਯਾਦਾਅਮੋਦੇਏਜਦੇਦਾਦਬਖਸਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਨੇਮੇਸੇਆ १੪੭
ਖਿਓਸੁਤੇਫੇਰਗਵਾਨਾਘੋਰਿਆਨੂਕੀਤੇਸੁ॥ਤੇਯਾਦਾਅ
ਇਓਸੁਦਾਹਿਗੁਰੂਬਖਸੀਸਕੀਤੀਹੇ॥ ੫੨॥ਬਿਆਫਤ
ਦਪੁਸਤਾਅਸਪਹਾਬੇਸੁਮਾਗਾ॥ਕਿਓਗਨਗਮਬਰਕੁਨਦ
ਕਸਸੁਗ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਫੇਰਿਓਸਦੇਪਿਛੈਬਹੁਤੇਫੇਜਾਦ
ਉੜਾਈਆ॥ਪਰਉਸਦੀਬਰਾਬਰੀਕੋਈਨਹੀਪਹੁਚਿ
ਆ॥ਸਕੁਬਕਤਹੇਇਕੋਗਿਰਗੇ॥ ੫੩॥ਬਿਜਦਮਰ
ਦਦਸਤਾਰੁਪੇਸਸਾਗਾ॥ਕਿਏਸਾਗਸਾਗਨਾਲਮਪਨ
ਗ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਸਕੁਨਾਮਰਦਾਆਇਕੋਪਗਾਮਾਰੀਆ॥

ਪਾਤਸਾਹਰੇ ਅਗੇ ਤੇ ਆਖਿ ਆਇ ਪਾਤਿਸਾਹਰੇ ਮੇਸਾ ਤੈ ਕਿ
ਆਕੀ ਆਇ ॥ ੫੪ ॥ ਬਿਗੀਰਦ ਕਸੇ ਹਰਦੁ ਆਹੁ ਬੁਰਾਕਾ ॥
ਕਿਉ ਬਬਖਸੀ ਦਖੁ ਦਸਤਤਾਕਾ ॥ ਆਟੀਕਾ ॥ ਕਿਉ
ਘੋੜਾ ਲੈਗਾਇ ਆਇ ॥ ਮੇਸਾ ਜੇ ਹਰਨ ਕੀ ਨਿਆਈ ਸੀਸੇ
ਆਪ ਲੈਗਾਇ ਆਹੁ ਸਗਾ ਤੈ ਆਪਣੀ ਗਥੀ ਦਿਤਾਇ ॥
੫੫ ॥ ਚਗਾ ਮੇਕੁਨ ਦਕਾਰਹਾ ਬੇਖਦੀ ॥ ਕਿਰਾਹਾ ਅਜੇ ਮਨ ਸੁ
ਰਾਹਾ ਤੁਈ ॥ ਆਟੀਕਾ ॥ ਤੈਨੇ ਕਿਆ ਕੀ ਮਖਦੀ ਦਾਕੀ ਤਾਹੇ
॥ ਤੂਤਾ ਅਕਲਵੰਦ ਸੇ ॥ ਗਾਹ ਘੋੜਾ ਤਾਉ ਸਾ ਆਪ ਲਇ
ਆਸੀ ॥ ਪਰ ਸੁਰਾਹ ਤੈ ਕਿਉ ਆਪਣੀ ਗਥੀ ਦਿਤਾ ॥ ੫੬ ॥

ਬਿਬੁਰਦਸਾ ਅਜੇ ਅਸਪਹਰਦੇ ਅਜੀਮਾ ॥ ਵਜਾਗਾ ਬਿਬਖ १੪੮
ਸੀਦੁਕਮੇਕਰੀਮਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਲੇਕੇਘੇਰੇਦੈਬਤੁਚੰਗੇ
ਜੇਹਰੇਹੈਸਾਨਿ ॥ ਸੋਇਸਤੀਨੇਪਾਤਸਾਹਦੇਬੇਰੇਨੁਆਨਦਿ
ਤੇ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂਕੇਹੁਕਮਸੋ ॥ ੫੭ ॥ ਕਿਹਿਗਦਗਾਵੁਰਦਖਾ
ਹਨਿਕਾਹਾ ॥ ਕਿਕਉਲੇਕੁਨਦਮੁਸਤਕੀਮਹੁਕਮਸਾਹਾ ॥ ੫੮ ॥
ਕਾ ॥ ॥ ਫੇਰਿਪਾਤਸਾਹਦਾਬੇਟਾਗਜੀਬਹੁਤੁਹੋਇਆਘੇ
੩ ਲੇਕੇਫੇਰਿਸਾਹੁਕਾਹਦੀਬੇਟੀਆਪਦਿਪਗਅੰਦਰਆਦੇ
ਮੁਤੇਵਹਿਓਸਾ ॥ ਤੇਕਉਲਕੀਤੇਸੁਪੁਰਾ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹਦੇ
ਬੇਰੇਵਾਹਿਗੁਰੂਦੇਕੁਟਿਸੋ ॥ ੫੯ ॥ ਤੈਸੇਹੀਰੇਅੰਗੀਰਜੇਬਤੁ

ਟੀ

ਤੁਸੁ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਰਿਪਾਸੇ ॥ ਸਾਹੁ ਕਾਰ ਦੀ ਬੰਦੇ ਕਲੀਘੋੜੇ
ਝੇ ਆਈ ॥ ਤਾਉ ਸਦੇ ਨਾਲ ਕੇਹੀ ਫੇਜ਼ ਹੋ ਸੀ ॥ ਤੂੰ ਜੇ ਫੇਜ਼ ਜਾਦਾ
ਅਹਿ ਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ॥ ਜੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਰਿਪਾ ਕੀ ਤੀ ਖਾਲ ਸੇਜੀ ਉ
ਪਰਿਤਾ ਤੇਰੇ ਘੋੜੇ ਸਨ ਮਾਲ ਲੈਲ ਵਨਗੇ ॥ ਤੇਰਾ ਹੁਕਮ ਰਾਜ
ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਭੁਏ ਸੇ ਕਰਨਗੇ ॥ ੫੨ ॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀ ਆਸਾ
ਰੇ ਕੋ ਕਨਾਹਾ ॥ ਦੇਰੇ ਵਕਤ ਜੀਗਾ ਸੁਖਿਆ ਮਦ ਬਕਾਹ ॥ ਟੀਕਾ
॥ ਦੇਹ ਸੁਖਈ ਯਾਪਿਆ ਲਾਘੋ ਸਤਦਾ ॥ ਕੈ ਸਾਂਝੁ ਪਿਆਲਾ
ਜੀ ਜੀਗਾ ਵਿਚਿ ਕੀ ਮਾਯਾ ਵਦਾਹੈ ॥ ਐਸਾ ਪਿਆਲਾ ਹੈ ॥ ੫੩ ॥
ਕਿਖੁ ਬਾਸਾ ਸਤਦਰ ਵਕਤ ਖਸਮਾ ਫਕੀ ॥ ਕਿਯਕੁ

ਤਸਮਢੀਲਗੇਪੋਕਨੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਿਪੂਬਹੈਪਿਆਲਾ ॥ ੧੪੯
 ਜੁਪਾਵਿਚਰਦੁਸਮਨਾਦੇਤੇਰੁਨਵਲਾ॥ ਜੇਏਕਚੁਲਾਪੀਵੈਤਾਹਾਬ
 ਦੀਨਿਆਈਮਸਤੀਲਿਆਵਦਾਹੈ॥ ੦੦ ॥ ੦ ॥ ੦ ॥ ੦ ॥
 ੬੦॥ ੮੮॥ ੩੮॥ ॥ ਅਫਜੂ॥ ॥ ੧੬॥ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀਕੀ
 ਫਤੇ॥ ॥ ਰਜਾਬਖਸਬਖਸਿੰਦਏਬੇਸੁਮਾਗਾ॥ ਰਹਾਈਦਿੰਦੇ
 ਪਾਕਪਰਵਰਦਗਾਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਰਜਾਇਰਹਿਕੈਬਖ
 ਸਦਾਹੈ॥ ਤੇਬਖਸਿੰਦਾਹੈ॥ ਤੇਬੇਸੁਮਾਗੈ॥ ਤੇਖਲਾਸੀਕਰਨ
 ਵਾਲਾਹੈ॥ ੧॥ ॥ ਰਹੀਮੇਕਗੀਮੇਮਕੀਨੇਮਕਾਨਾ॥ ਅਜੀਮੇਫਹੀ
 ਮੇਜਮੀਨੇਜਮਾਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰਹਿਗਾਦੇਰਨਵਲਾਹੈ॥

ਕਪਾਵਿਚਰਦੁਸਮਨਾਦੇਤੇਰੁਨਵਲਾ
 ੬੦੮੮੩੮

ਰਿਪਾਕਰਨਵਾਲਾਹੈ॥ ਪਾਗਤੇਪਾਗਦੇਗਗਨਵਾਲੇਜੇਜੀਅਹੈ
ਨਿ॥ ਸਭਨਾਦੀਪਾਲਨਕਰਦਾਹੈ॥ ਬਡੀਬੁਧਦੇਪਾਗਨਵਾਲ
ਹੈ॥ ੨॥ ਸੁਨੀਦਮਸੁਖਨਕੋਹਖੇਬਰਾਜੀਮਾ॥ ਕਿਅਫਗਾ
ਨਯਕੇਬੂਰਓਜਾਗੀਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹੇਐਰੰਗਜੇਬਕਥਾਮੇ
ਸੁਨੀਹੈਪਗੜਵਿਚੈ॥ ਉਸਜਾਗਾਗੀਮਖਾਂਪਠਵਗਹਿਦਾ
ਸੀ॥ ੩॥ ਯਕੇਬਾਨੁਏਓਬੂਰਓਹਮਚੁਮਾਗਾਕੁਨਦਦੀਦਨਸ
ਹਿਸਤਗਾਗਦਨਜਿਸਾਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਕਉਸਦੀਇਸ
ਤੀਸੀ॥ ਜੈਸਾਚੰਦਮਾਹੇਤਾਹੈ॥ ਜਿਸਬੰਨੇਦੇਖਦੀਸੀਸੋਉ
ਸਨੁਖਿਚਲੈਦੀਸੀ॥ ੪॥ ਚੁਅਬਰੂਚੁਅਬਰੇਬਹਾਗਾਕੁਨਦ

ਬਮਿਯਗਾਂਚੁਅਜਤੀਰਬਾਹਾਕੁਲਦਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਉਸਦੀ॥ १੫੦
ਭ੍ਰੇਹਾਕੋਸੀਆਹੈਸਨਿ॥ਜੈਸੇਬਦਲੋਹੇਤਾਹੈ॥ਤੇਨੇਤਾਸੇਤੀਰਾ
ਟੀਬਰਖਾਕਰਦੀਹੈਸੀ॥੫॥ਉਥੇਭ੍ਰੇਖਲਾਸੀਦਿਹਦਮਾਹਰਾ॥
ਬਹਾਰੇਗੁਲਿਸਤਾਦਿਹਦਮਾਹਰਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਜੇਘੁੰ
ਡੋਖੇਕੇਦੁਹਦੀਸੀ॥ਤਾਜੈਸੇਗਮਚੰਦਮੇਦਾਪਰਗਾਸੁਹੇਤਾ
ਹੈ॥ਤੇਸਾਉਸਦਾਪਰਗਾਸਸੀ॥ਬਹਾਰਬਾਗਦੇਦੀਸੀ॥
ਪਾਤਸਾਹਦੇਤਾਈ॥੬॥ਬਾਅਬਰੇਕਮਾਨੇਸੁਦਹਨਜੁਨੀ॥
ਬਰਸਮਸਜਨਦਕੈਬਰੇਕਹਰਗੀ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਉਸਇ
ਸਤੀਆਭੁਉਹਾਕਮਾਨਦੇਗੋਸੇਦੀਨਿ॥ਅਧੀਹੈਸਨਿ॥ਜੇਤਾਦੇ

ਤੀਰਕਰਦੇ ਮਾਰਦੀ ਸੀ॥ ੧॥ ਬਸ ਮਤੀ ਦਿਹਦੁ ਮਚੁ ਨੀਰੋ
ਇਮ ਸਤ॥ ਗੁਲ ਸਤ ਕੁਨ ਦਬੁ ਮੇਰੀ ਦਰ ਸਤ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
॥ ਮਸਤੀ ਰੂਪ ਦੀ ਸੇ ਮਸਤ ਮੁਖ ਰਹਿਦਾ ਸੀ ਉਸਦਾ ਬਾ
ਗ ਬਾਗ ਕਰਦੀ ਸੀ॥ ੨॥ ਖੁੰ ਸੇਖੁ ਸਜ ਮਾ ਲੋਕ ਮਾਲੇ ਹੁਸ
ਨ॥ ਬਸੁਰਤ ਜਵਾਨ ਅਸਤ ਫਿਕਰੇ ਕੁਹਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
ਸੁਦਹੀ ਸੁਦ ਉਸਦਾ ਰੂਪ ਸੀ॥ ਬਡਾ ਹੁਸਨੁ ਸੁਰਤ ਦੀ ਚੰ
ਗੀ ਸੀ॥ ਸੇਭੁ ਤਉ ਸਦੀ ਮਾੜੀ ਸੀ॥ ਅਕਲ ਦੀ ਵਡੀ ਚੰ
ਅਨ ਅਵਸਥਾ ਸੀ॥ ਹੈ ਸੀ ਸੀ ਸੇਬ ਦਕਰ ਮਦਾ॥ ੩॥ ਯ
ਕੇਹ ਸਨਖਾਂ ਬੂਦ ਓ ਜਾ ਫਗਾਂ॥ ਬਿਦਾਨ ਸਹ ਮੀ ਬੂਦ ਅਕ

ਸਜਵਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਕਹਸਨਖਾਂ ਪਠਾਣਗਹਿਦਾਸੀਓ ॥ ੧੫੧ ॥
 ਬੇ॥ ਐਸਾ ਸੁੰਦਰੀ ਬਹੁਤ ਭੀ ਅਕਲਦਾ ਮਾਝਾਸੀ॥ ਪਰਬਹੁ
 ਤਤਰਨਾ ਅਵਸਥਾ ਉਸਦੀ ਹੈਸੀ॥ ੧੦॥ ਕੁਨਦੇਦੇਸਤੀਬਾ
 ਹੋਯਕਾਦਿਗਾਗਾ ਕਿਲੇਲੀਓ ਮਜਨੂ ਖਿਜਲਗਾਸਤਸਰ॥
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤਾਂਗਹੀ ਮਖਾਨਦੀ॥ ਇਸਤੀ ਦੁਹਾਨੇ॥ ਆਪਸ
 ਮੇ ਪੀਤਕੀਤੀ॥ ਓਨਾਦੀ ਪੀਤਕੇਲੇਲਾ ਮਜਨੂ ਭੀ ਸਹੀ॥
 ਦੇਹੁਦੇਹੀਨਿ॥ ਲੇਲਾ ਮਜਨੂ ਕੇਹੇਜੇ ਐਸੀ ਪੀਤਸਾਡੀਭੀਨ
 ਭਜੇਸੀ ਇਨਾਦੀਹੈ॥ ੧੧॥ ਚੁਖਾਯਕਾਦਿਗਾਗਾ ਮਚੁਨੀ ਮਸ
 ਤਗਾਸਤਾ ਚੁਪਾ॥ ਅਜਰਕਾਬੋ ਇਨਾਗਫਤਦਸਤ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥

ਮੁਕਤਸਰ

॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾ ਲਿਖਿ ਮਿਲ ਕੇ ਮਾਸ ਤੋਹੇ ਇਗ ਇਹਾ ਜੈ ਸੇ ਪੈਰੁ ਤੀ
ਰਕਾ ਬਾਹੁ ਰੋਤੀ ਆਹੈ ਨਿ। ਤੇਹ ਥਾਸੇ ਵਗਾਂ ਦੂਰਿ ਰੋਤੀ ਆ
ਹੈ ਨਿ। ਤੇ ਬੋਹ ਸੋਹੇ ਇਜਾਤ ਹੋ। ਤੈਸੇ ਮਾਸ ਤੋਹੇ ਇਗ ਇਹੈ ਵੈ॥
ਆਪ ਸਾਬਿਖੈ॥ ੧੨॥ ਤਲ ਬਕਰ ਦਫਿ ਖਾਨ ਹੋ ਖਿਲ ਵਤੇ॥
ਮਿਅਾਂ ਆਮ ਦਸੁ ਜੇ ਬਦਨ ਸਹ ਵਤੇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰਹੀ ਮ
ਖਾਂ ਪਠਾਵੇ ਸੁਇਆ ਜਿਤ ਵੇਲੇ ਤਾਪੁ ਗਵਿਚਰ ਰੋਗੋ ਪਲੇ॥
ਵਿਸਾਹੁ ਇਸਤੀ ਦਕਰੇ ਨਾਹੀ॥ ਫੇਰਿ ਇਸਤੀ ਨੁਕਾਂ ਮਾ
ਇਪਾਪਤੁ ਬੁਇਆ ਪਰਚਾਰਾ ਚਲੇ ਨਾਹੀ॥ ੧੩॥ ਹਮੀਜੁ
ਫਤਖਰਦੀ ਦੁਸੇ ਚਾਰ ਮਾਹਾ॥ ਖਬਰ ਕਰਦੇ ਦਸ ਮਨੇ ਨਿਜ

ਦਸਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਭੀ ਇਸਤੀ ਨੂ ਜਿਤ ਵੇਲੇ ਦਾਉ ਲਗਾ॥ ੧੫੨

ਦੁਹਰਹੁ ਮਹੀ ਨਿਆ ਪਿਛੇਤਾ ਮਿਲਾ ਪਹਸਨ ਖਾਂਕੀਤਾ॥ ਹਸ
ਨ ਖਾਂਆਇਆ ਤਾ ਪਠਾਈ ਅਦਰ ਲੈ ਗਈ॥ ਤਾ ਚਿਨਾ ਦਾਇ
ਕੁ ਵੈਰੀ ਬਾ॥ ਉਸਨੇ ਦੇਖ ਕੇ ਜਾਇ ਰਹੀ॥ ਮਖਾਂ ਨੂ ਕਹਿਆ॥
ਜੇ ਤੇਰੇ ਪਹ ਚੋਰ ਲਗਾਏ॥ ੧੪॥ ਬਹੈਰ ਤਦਗਾ ਮਦਫਗਾ ਨੇਰ
ਹੀ॥ ਮਾਕਸੀ ਦਨ ਯਕੇ ਤੇਗ ਬੁਰਗਾ ਅਜੀਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤਾ
ਏਹ ਬਾਤ ਸੁਣਕੈ ਹੈਰਾਨ ਰਹੀ॥ ਵਿਚਿਆਇਆ ਰਹੀ॥ ਮਖਾਂ ਪ
ਠਾਣਤਰ ਵਾਰਿ ਪੀਸੁ ਹਿਕੈ॥ ਮਿਆਨ ਵਿਚੇ ਲੈ ਚਲਿਆ ਹੁ
ਸੈਨਾਲ॥ ੧੫॥ ਕਿਖ ਬਰਸਰ ਸੀ ਦਿਕਿਆ ਮਦਸੇਹਗਾ ਹੁ

ਮਾਯਾਗੁਰਗਬਿਜਦਤੇਗਾਸਗ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਤਾਕਿਸੈਸ
ਜਦਖਬਰਜਾਇਪਠਾਈਨੂਕੀਤੀ॥ਜੇਤੇਗਭੁਰਤਾਆਇ
ਆਯੈ॥ਕ੍ਰੋਧਨਾਲਤਰਵਾਰਖਿਚੀ॥ਤਾਪਠਾਈਸੁਣਿਕੈਏ
ਘਬਾਤਓਸੇਆਪਦੇਯਾਗਦਾਤਲਵਾਰਨਾਲਮਿਰਵਦਿ
ਸੁਰਿਆ॥ਤਾਤਕਾਲਭੀਛੇਤੀਨਾਲ॥੧੬॥ਹਮਹੋਸਤੇ
ਦੇਗਾਜੀਦਗਨਿਗਦਾ॥ਮਸਾਗਬਾਜੀਦਾਖਤਹਾਤਾਤਸਬਿਦ
ਦਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਫੇਰਿਸੋਭੇਮਾਸਟਕੜੇਕਰਿਕੈਦੇਗਦੇਬੀ
ਚਪਾਇਆ॥ਵਿਚਮਸਾਲੇਪਾਏਤੇਅਗਨਬਾਈਰਿਨ
ਦਛੇਤੀਨਾਲਹੀਲਗੀ॥ਤਿਚਰਨੂਓਸਦਾਭੁਰਤਾਆਇ

੧੮

ਅਸਾਦੇਖੇਤਾਕਿਆਵੇਗਾਪਈਰਿਝਦੀਐ॥ ਲਗਾਕਹਨ १੫੩
ਏਹਕਿਆਐ॥ ਪਠਾਈਕਹਿਐ॥ ਇਹਸਗੀਨੀਤੇਰੇਵਾਸਤੇ
ਕੀਤੀਐ॥ ਸੁਖਸੁਖੀਅਜਸੇਪੂਰੀਭਈਐ॥ ੧੭॥ ਸੈਹਰਗ
ਖੁਗੀਦਬਾਕੀਬਿਮਾਂਦਾ॥ ਹਮਰੇਕਰਗਾਂਜਿਅਫਤਕੁਨ
ਦਾ॥ ੧੮॥ ਈਕਾ॥ ॥ ਫੇਰਿਇਸਤੀਨੇਖਵਾਇਆਕੁਰਤੇਨੂਯ
ਰਦਾਮਾਸਾ॥ ਹਰਿਦਾਸਭੁਚਾਕਰਗੇਕਰਗਨੁਖਵਾਇਆ॥
ਸਗੀਨੀਕਰਕੇਵੰਡਦਿਤੇਸਾ॥ ਸਾਰੇਕਈਲੇਵਿਚਿਵਤੀਸਾ
ਦੀਹੋਈ॥ ਬਹੁਤਪਠਾਵਰਾਜੀਹੋਇਆ॥ ੧੯॥ ਚੁਖਸੁਗ
ਸਤਸੈਹਰਨਦੀਦਸਚੁਨਰਾ॥ ਬਕੁਸਤਾਕਸੇਗਾਰਿਦਾਦਸ

ਵੈਰੀ

ਨਿਵਾਟਸਖਬਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤਾਓਹੁਬਹੁਤਗਾਜੀਹੋਇਆ
ਪਠਾਣਾ ॥ ਕਿਸਕਰਕੈਜਦਦੂਜਾਮਨੁਖਜੇਨਾਡਿਠਾ ॥ ਇਤਕਰ
ਕੈਲਗਾਕਹਨੇ ॥ ਜੇਏਸਦੇਉਪਹਿਚੁਗਲੀਕਰਿਕੈਕਿਸੇਆ
ਖਿਆਹੈ ॥ ਜੇਸਚੁਗਲੀਮਾਗੀਸੀਤਿਸਨੁਮਾਹਿਸਦਿਆ
ਤੁਰਤਹੀ ॥ ਤਲਵਾਰਨਾਲਇਹੁਬਾਤਤੁਰਤਹੀਉਸਕੀਤੀ ॥
ਇਤਨਾਜਬਾਬੁਸੁਣਕੈ ॥ ਹੇਅਉਰੰਗਜੇਬਤੇਮੈਹੀਵਿਸਾਹੁ
ਇਸਤੀਦੋਕੇਸ਼ੀਨਾਹੀ ॥ ਇਸਤੀਆਛਲਰੂਪਹੈਨਿ ॥ ਵਿ
ਸਾਹੁਬੁਧਵਨਨਹੀਕਰਦੇ ॥ ੧੯ ॥ ਬਿਦਹਿਸਾਕੀਆਸਾ
ਗਰੇਸਬਜਗੀ ॥ ਕਿਮਾਗਾਬਕਾਰਾਸਤਜੰਗਾਨੀਦਰੂ ॥ ॥

॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੇਹ ਸੁਖ ਫੀਆ ਪਿਆਲਾ ਸੁਖੇ ਦਾ ਜੇ ਖੇ। ਜੇ ਮੇ ॥ ੧੫੪ ॥
 ਰੇਤਾ ਫੀਕੀ ਮਾ ਆਵ ਦਾ ਹੈ ਜੀਗਾ ਅੰਦਰ ਜੇ ਪੀਕੇ ਜੀਗ ਕਰਾਂ ॥ ੨੦ ॥
 ਲਬਾਲਬ ਬਿਕੁਨ ਦਮਾਦ ਮਨੇ ਸਕੁਨਾ ਗਮੇ ਹਰ ਦੁਆਲਾ ਮਫ
 ਗਮੇ ਸਕੁਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪੂਰ ਕੇ ਵਡਾ ਪਿਆਲਾ ਦੇਹੁ ਜੇ ਮੇ
 ਪੀਵਾ ॥ ਇਹੁ ਕੀ ਸਾਹੀ ਜੇ ਇਸ ਲੇਕ ਤੇ ਪਰ ਲੇਕ ਦੀ ਚਿਤਾ ਗ
 ਵਾਇ ਦੇ ਦਾ ਹੈ ॥ ਸਭੁ ਚਿਤਾ ਦੂਰ ਕਰ ਦਾ ਹੈ ॥ ਜਿਨਾ ਪੀਤਾ ਹੈ ਤਿਨ
 ਨੁ ਵਡਾ ਸੁਖ ਦੇ ਦਾ ਹੈ ॥ ਗਮੇ ਸਾਹੀਗ ਚੀਗਾ ਰਖ ਦਾ ਹੈ ॥ ਬਡੀ ਬੁ
 ਧ ਚਿੰਜ ਲਕਰ ਦਾ ਹੈ ॥ ਇਹੁ ਬੇਤਾ ਅਠ ਸੈ ਸਠਿ ਹੈ ਨਿ ॥ ੮ ੬੦ ॥
 ॥ ਇਤ ਸੀ ਜਫਰ ਨਾਮਾ ਸਮਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਜੇ ਕੋ ਫੀ

ਤਰਤਰੀ
 ਸਾਇਹੁ ਨਾਮੁ ਪਿਆਲਾ ਕੁੰਨ
 ਦਰੁ ਹੈ ॥

ਸਿਖ ਪਛੇਗਾ ॥ ਤਿਸਨੂੰ ਸਿਖੀ ਗੁਰੂ ਬਖਸੇਗਾ ॥ ॥ ਮੁਕਤ ਪਾ
 ਪਤਿ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਜਨਮ ਮਰਨ ਤੇਰਹ ਤੇਰੇ ॥ ॥ ਬੋਲਹੁ ਖਾ
 ਲਸਾਨੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ॥ ॥ ਅਗੇ ਪੰਜਾ ਸਿੰਘ ਕੇ
 ਨਾਮ ਲਿਖ ਯਤੇ ॥ ॥ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਸੇਬਤੀ ਲੋਹੇਰੀ ਵੀ ਵਾ
 ਸੀ ॥ १ ॥ ਮੁਹਕ ਸਿੰਘ ਛੀਬਾ ਦੁਆਰਾ ਦੀ ਵਾਸੀ ॥ २ ॥
 ਤੀਜਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨਾਈ ਬਿਦਰ ਦੀ ਵਾਸੀ ॥ ३ ॥ ਧਰਮ
 ਸਿੰਘ ਠੀਲਾ ਜਟ ਸਿਖ ਹਸਤ ਨਾ ਪੁਰ ਦੀ ਵਾਸੀ ॥ ४ ॥ ਪੰ
 ਜਵਾਹਿਰ ਮਤ ਸਿੰਘ ਝੀ ਵਰ ਸਿਖ ਜਗੀ ਨਾਥ ਦੀ ਵਾਸੀ ॥ ५ ॥
 ਏਹੁ ਪੰਜ ਸਿਖ ਹਜੂਰ ਦਾਖਤ ਲੇਕੇ ਐਹੀ ਗਾਨੇ ਬਾਸ ਗਏ ॥

ਅਗੇ ਐਰੰਗ ਪਲਪ ਉਪਰਿ ਬੈਠਾ ਥਾਗ ਐਰੰਗ ਕਿਆ ਦੇਖੇ ੧੫੫
 ਜੇ ਪੰਜ ਸਿਖ ਹੋ ਨਿਸਿ ਆਮ ਬਸਤ੍ਰ ਹੋ ਨਿਸਿ ਸਤ੍ਰਾ ਸੰਗ
 ਤੁਆ ਏਹੋ ਨਿਸਿ ਸੇ ਸੇਰਾ ਆਵਦਾ ਹੋ। ਏਹੋ ਸੇ ਸਿਖ ਹੋ ਨਿਸਿ
 ਖੜੇ ਐਰੰਗ ਕੀ ਬਿਆ ਤਾ ਸਿਖ ਪਾਕੁ ਹਿਯਾ ਬੋਲੁ ਹੁਵਾ ਹਿਗੁਰੂ
 ਜੀ ਕੀ ਫਤੇਹੋ। ਤਾ ਤੀਨ ਸਿਖ ਸਿਰਾਈ ਤੇ ਦੁਇ ਸਿਖ ਪਦਾ
 ਦੀ ਬੈਠ ਗਏ। ਤੁਆ ਐਰੰਗ ਕੀ ਬਿਆ ਕੁਹਨ ਲਗਾ ਖਲ ਸਾਹੂਆ
 ॥ ਤਾ ਸਿਖ ਪਾਕੁ ਹਿਯਾ ਸਾਹੂਆ ਤਾ ਫੇਰਿ ਐਰੰਗੋਂ ॥ ਤੀਜੀ
 ਬਾਹਰ ਹਿਯਾ ਸਾਹੂਆ ਤਾ ਸਿਖਾ ਤੀਜੀ ਬਾਹਰ ਹਿਯਾ ਸਾਹੂਆ
 ਤਾ ਐਰੰਗੋਂ ਕਹਿ ਆਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿਖ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕਾਹਲੀ

ਕਹਿ ਆਗੁਰੂ ॥ ਤਾ ਸਿਖ ਭੀ ਦੁਇ ਬਾਹਰ
 ਕਹਿ ਆਗੁਰੂ ॥ ਤਾ ਸਿਖ ਭੀ ਦੁਇ ਬਾਹਰ

ਭਿਰ

ਕੀਨੀਹੈ॥ ਸਉ ਬਰਸ ਖਾਲ ਸੇਕਾ ਹਲੀਕੀ ਤੀਰੇ ਅਗੇ ਦੀ॥
ਬਡਾ ਦੁਖ ਖਾਲ ਸਾਜੀ ਪਾਏਗਾ॥ ਤਾ ਸਿਖਾ ਕਹਿਆ ਏਹੁ ਖ
ਤਗੁਰੂ ਜੀ ਤੈਨੂੰ ਦਿਤਾ ਹੈ॥ ਤੂ ਪੜ੍ਹਾ॥ ਤਾ ਅੰਗੇਰੀ ਗਾਖ ਤਲੈ ਕੈ ਮਹਲ
ਦੇ ਅੰਦਰਿ ਜਾਇ ਕੈ ਪੜ੍ਹਨ ਲਗਾ॥ ਜਿਵੇ ਜਿਵੇ ਪੜ੍ਹੈ ਤਿਵੈ ਰੰਗ
ਜਗਦੇਹੇ ਦਾ ਜਾਵੈ॥ ਜਾ ਸ੍ਰੀ ਪੂਰਨ ਪੜ੍ਹ ਰਹਿਆ॥ ਤਾਲਗਾ ਤ
ਰੂਢ ਨਾ॥ ਪ੍ਰਸਿਦ ਨਿਕਲੇ ਨਾਹੀ॥ ਤਾ ਬੇਟੀ ਅੰਗੇਰੀ ਦੇ ਪਾਸ ਆ
ਈ॥ ਓ ਸਕਹਿਆ ਏ ਬਾਪ ਜੀ॥ ਇਹੁ ਕਿਆ ਬਾਤ ਹੈ॥ ਤਾ ਅੰ
ਗੇਰੀ ਕਹਿਆ॥ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਬੇਬੇ ਮੁਖਹਾ॥ ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲਗਨ
ਸਕਦਾ॥ ਉਸ ਦੇ ਬਚਨ ਮੇਰੇ ਹੈ॥ ਨਾ ਸੇ ਮੇਰੇ ਕਲੇਜੇ ਨੂੰ ਬੇ
ਬੇਟੀ

ਗਏਹੈਨਿ ਨਾਮੇਮਰਸਕਦਾਗਾ ਨਾਮੇਜੀਵਸਕਦਾਗਾ ਏਕਨ ॥ ੧੫੬ ॥
ਮਖੁਦਾਇਦੈ ਜੇਮੇਭੁਖਵਾਂਤਾਮੇਗੀਜਿਦਸਿਕਲੇਗੀ॥
ਨਹੀਤਾਮੇਤਰਫਦਾਗਾਗਾਸੇਮੇਲੈਦਾਨਹੀਜੇਮੇਕਾਫਰਹੇ
ਦਾਗਾਇਸਕਰਿਕੇਮੁਖੇਮੇਲੈਦਾਨਹੀਤਾਬੇਰੀਕਹਿਆ
ਬੁਲਾਜੀਜੇਮੁਖੇਤਸੀਲੈਦੇਨਹੀਤਾਲਿਖਵਖੋਲੇਜੇਮੇਸਾ
ਨਾਉਏ॥ ਤੁਐਰੁਗੇਕਹਿਆਬੁਲੀਕਾਗਦਸਿਆਹੀਅਣ
ਦਾਇਕੇਲਿਖਦਾ॥ ਤਾਕਾਗਦਸਿਆਹੀਅਣਦੀਨੀ॥ ਤੁਐ
ਰਗੇਚਾਗਾਖਗਲਿਖਦਿਤੇਹੈਨਿ॥ ਤੇਜੀਅਵਿਚਆਵੇਦੈ
ਨਿੰਗਜਿਤਵੇਲੇਜੀਵਿਚਿਆਏਤਿਤੇਵੇਲੇਪਾਨਛੁਰਗਏ॥
ਤਾਲਿਖੀਦੈਨ॥

ਤਾਵਾਹਿਗੁਰੂਸਾਹਿਬਬੈਠੇਹੈਸਮਿਥੈਲੇਕਾਗਾਸਵਾਪਹਰ
ਦਿਨੁਚੜਿਆਸੀ। ਜੇਵਾਹਿਗੁਰੂਸਾਹਿਬਬਚਨਕਹਿਆਹੈ
। ਜੇਮਾਰਿਆਹੈਐਰੀਗਾ। ਪਰਕਾਫਰਕਰਕੇਮਾਰਿਆਹੈ।
ਤਾਸਿਖਾਕਹਿਆਸਚੇਪਾਤਸਾਹੁਇਹੁਬਚਨਕਿਆਕੀਤਾ
ਹੈ। ਤਾਗੁਰੂਜੀਬਚਨਕੀਤਾਭਾਈਸਿਖਐਰੀਗੇਨੁਆਸਾਮ
ਰਿਆਹੈ। ਪਰਕਾਫਰਕਰਕੇਦਿਲੀਦਿਚਾ। ਸੁਦਿਕੇਸਿਖ
ਅਸਚਰਜਹੋਇਹੋ। ਤਾਗੀਚੇਬੋਦਿਨੇਉਪਰੀਦਸਿਖਆ
ਹੈ। ਓਨਕਹਿਆਜੀਐਰੀਗਾਮਰਿਗਾਇਆਹੈ। ॥ ਬੇਲ
ਹੁਖਾਲਸਾਜੀਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀਕੀਫਤੇਹੈ। ॥ ਜੇਕੋਈਗੁਰੂ

ਕਾਸਿਖਪਹੇਗਾਦਿਚਰੇਗਾਉਸਦੀਸਰਬਭਾਵਨਾਪੁਰੀ ੧੫੭
ਰੇਵੇਗੀ। ਮੁਕਤਰੇਵੇਗੀ। ਜਨਮਮਰਨਥੀਛੁਟੇਗਾ। ਬਡਾ
ਫੁਲਰੇ। ਇਸਜੇਗਾ। ਦਰਫਲਕੋਈਨਹੀਂ। ॥ ਜਫਰਨਾ
ਮਾਪਹਿਤੇਸੁਣਤੇਮੁਕਤਫਲੁਲਹਿਤੇ। ਜੀਗਾਦਿਚਜੇਕੋਈਜਾ
ਵੈਤਿਸਦੀਫਤੇਰੇਵੇਗੀ। ਜਿਦੇਐਐਗੋਨੂਮਾਰਕੇਫਤੇਪਾਏ
ਏ। ਤੈਸੇਸੁਨਦਪੜਨਦਾਲਾਫਤੇਪਾਵੇਗਾ। ॥ ਬੋਲਹੁਖ
ਲਸਾਜੀਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀਕੀਫਤੇਏ। ॥ ਪੋਥੀਸਪੁਰੇਏ
ਹੁਕਮਵਾਹਿਗੁਰੂਦੇਸੇ। ॥ ਬੁਲਾਚੁਕਾਬਖਸਲਾ।
॥ ਸਦਕਾਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀਕਾ। ਸਾਧਸੀਗਤਿਚਰਨਕਮ

ਲਾਟਾਸਟਕਾ॥ ॥ਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀ॥ ॥ਪੀਨਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀ॥

॥ ॥ਐਥੀਲਿਖੀਸੀਪੁਰਨੇਸ਼ੀ॥ ॥ਸੀਬਤ ੧੯੨

॥ ॥ਪੜਕੇਰਖਣੀਪਾਸਾ॥ ॥ਸਗਬਰੇਕੇਗੁਰੂਚਿਤ

ਆਵੈ॥ਗੁਰੂਸਾਹਿਬੁਬਖਸਿ॥ ॥=०॥=०॥=०॥

॥=०॥=००॥॥੦੦॥=੦੦॥੦੦॥=੦੦॥=॥॥=੦॥

॥=॥=੦॥॥=੦੦॥=੦੦॥=੦੦॥=੦੦॥=੦੦॥੦੦॥੦੦॥੦੦॥

20